

НАОМИ НОВИК ИЗТРЪГНАТИ ОТ КОРЕН

Превод от английски: Ирина Манушева, 2016

chitanka.info

ГЛАВА 1

Нашият Змей не яде момичетата, които отвлича, каквото и да разправят извън долината. И ние чуваме понякога тези истории от преминаващите пътници. Говорят така, сякаш правим човешки жертвоприношения, а той е истински змей. Това, разбира се, не е вярно: той може да е магьосник и безсмъртен, но все пак си е човек, а и бащите ни щяха да се вдигнат и да го убият, ако искаше да изяде по една от нас на всеки десет години. Той ни пази от Леса и ние сме му признателни, но не чак толкова.

Той не ги поглъща наистина, само така изглежда. Води ги в кулата си, а след десет години ги пуска, но тогава те вече са различни. Дрехите им са изискани и говорят като придворни дами. Освен това са живели сами с мъж цели десет години, така че са озлочестени, макар до една да твърдят, че не ги е докосвал. Но какво друго да кажат? А и това не е най-лошото — все пак Змеят им дава по една кесия сребро за зестра, затова всеки с радост би се оженил за тях, колкото и да са озлочестени.

Те обаче не искат да се омъжват. Изобщо не искат да останат при нас.

— Забравят как се живее тук — неочаквано ми каза веднъж баща ми.

Возех се до него в голямата, празна каруца на връщане към къщи, след като бяхме разнесли дървата за горене за седмицата. Живеехме в Дверник, което не беше нито най-голямото село в долината, нито най-малкото. Не беше и най-близкото до Леса: намирахме се на единайсет версти от него. Пътят ни обаче минаваше над висок хълм и в ясен ден отгоре се виждаше реката чак до бледосивата ивица изгоряла земя и плътната тъмна стена от дървета зад нея. Кулата на Змея беше далеч в другата посока; приличаше на парче бял тебешир, забито в подножието на западните планини.

Бях много малка — на не повече от пет, мисля, но вече знаех, че не говорим за Змея и за момичетата, които той взима. Затова ме пораз

фактът, че баща ми нарушава правилото.

— Помнят да се страхуват — добави той.

Това бе всичко. После подвикна на конете и те продължиха надолу по хълма към гората.

Не го разбрах. Всички се страхувахме от Леса. Но долината беше нашият дом. Как може някой да напусне дома си? Въпреки това момичетата не оставаха тук. Змеят ги пускаше от кулата и те се връщаха за малко при семействата си — за седмица, понякога за месец, но никога повече. После взимаха зестрата си и заминаваха. Повечето отиваха в Краля и Университета. Често си взимаха мъж от града или пък ставаха учени или отваряха собствен магазин, макар че за Ядвига Бах, отвлечена преди шейсет години, се говореше, че станала куртизанка и любовница на барон и херцог. Когато съм се родила обаче, тя вече беше просто богата старица, която пращаше великолепни подаръци на всичките си племеннички и племенници, но никога не ги навестяваше лично.

Така че не беше като да дадеш дъщеря си да бъде изядена, но не беше и щастливо събитие. В долината няма много села и възможностите са малко — Змеят взима само седемнайсетгодишни момичета, родени в периода от октомври до октомври. В моята година сме единайсет и има по-голям шанс да те изберат, отколкото ако се решаваше с хвърляне на зарове. Всички казват, че момиче, родено за Змея, се обича по различен начин с напредване на годините — няма как иначе, като знаеш колко лесно може да го изгубиш. Но при мен и моите родители не беше така. Когато пораснах достатъчно, за да разбера, че може да вземе мен, вече всички знаехме, че ще вземе Каша.

Само пътниците, които не знаеха това, хвалеха Каша пред родителите ѝ и се възхищаваха на красотата, ума и добротата ѝ. Змеят не взимаше непременно най-хубавата девойка, но винаги си избираше най-специалната: ако имаше някоя, която да се слави като най-красивата, най-умната, най-милата или най-добрата танцьорка, той някак се спираше точно на нея, макар и да не разменяше нито дума с момичетата, преди да направи избора си.

А Каша беше всичко това наведнъж. Сплетената ѝ коса с цвят на златно жито стигаше до кръста, очите ѝ бяха топли и кафяви, а смехът ѝ звучеше като песен, която те караше да ти се допее заедно с нея. Хрумваха ѝ най-хубавите игри и сама измисляше приказки и нови

танци; можеше да сготви храна за цял пир, а когато предеше вълната от овцете на баща си, нишката излизаше гладка, без ни един възел и усукване.

Знам, че я описвам като героиня от приказка, но всъщност беше точно обратното. Когато майка ми разказваше приказките за принцесата с балната рокля, храбрата гъсарка и русалката, във въображението ми всички те приличаха по малко на Каша; така я възприемах аз. И понеже не бях достатъчно голяма, за да бъда мъдра, я обичах не по-малко, а повече, защото знаех, че скоро ще ми я отнемат.

Тя казваше, че няма нищо против. Освен всичко друго, беше и безстрашна: майка й Венса се бе погрижила за това. „Трябва да бъде смела“, чух я да казва веднъж на моята майка, докато подканваше Каша да слезе от едно дърво, и майка ми я прегърна с насълзени очи.

Живеехме само на три къщи едни от други, а аз си нямах сестра, само трима братя, много по-големи от мен. Каша ми беше най-скъпа. Играехме заедно още от люлката — първо в кухните на майките си, където гледахме да не им се пречкаме в краката, а после на улицата пред домовете си, докато не пораснахме достатъчно, за да тичаме на воля в гората. Никога не исках да стоим вкъщи, щом можем да се хванем за ръце и да тичаме под клоните. Представях си как дърветата се навеждат, за да ни пазят. Не знаех как ще го преживея, когато Змеят дойде да я вземе.

Даже да не беше Каша, родителите ми пак нямаше да се боят много за мен. На седемнайсет все още бях кльощава хлапачка с големи крака и вечно оплетена, мръсно кафява коса, а единствената ми дарба, ако изобщо можеше да се нарече така, беше, че мога да скъсам или да покрива с петна всяка дреха в рамките на един ден. Още на дванайсет години майка ми се отчая и ме пускаше да тичам наоколо в умалелите дрехи на братята ми, освен на празнични дни, когато трябваше да се преоблека точно двайсет минути, преди да излезем от къщи, а после да седя на пейката пред вратата, докато не тръгнем за църква. Въпреки това не беше много сигурно, че ще успея да стигна до селския площад, без да се закача в някой клон или да се опръскам с кал.

— Ще трябва да си вземеш за мъж шивач, малка Агнешке казваше баща ми през смях, когато се прибереше вечер от гората и аз тичах да го посрещна с измърляна физиономия, с най-малко една дупка по себе си и без кърпичка в джоба. Той въпреки всичко ме

завърташе във въздуха и ме целуваше, а майка ми само въздъхваше: никой родител не би могъл да съжالياва за недостатъците на дъщеря, родена за Змея.

Последното лято преди идването на Змея беше дълго, топло и напоено със сълзи. Каша не плачеше, но аз — да. Скитахме до късно в гората, удължавайки колкото можем повече всеки златен ден, а после аз се прибирах гладна и уморена и веднага си лягах в тъмното. Майка ми идваше при мен, галеше ме по главата и ми пееше тихо, докато заспах, обляна в сълзи, а после оставяше чиния с храна до леглото ми, за да хапна, когато се събудя от глад посред нощ. Не се опитваше другояче да ме успокои — та и как би могла? И двете знаехме, че колкото и да обича Каша и майка й Венса, неволно дълбоко в себе си изпитва радост — че не е нейната дъщеря, не е нейното единствено момиче. И разбира се, аз не бих и искала да изпитва друго.

Почти цяло лято бяхме само двете с Каша. Отдавна беше така. Като малки тичахме с другите деца в селото, но когато пораснахме и Каша стана толкова красива, майка й каза: „Най-добре да не се виждате много-много с момчетата — и за вас, и за тях“. Аз обаче не се отлепах от нея, а майка ми обичаше Каша и Венса достатъчно, за да не се опита да ме отдели, макар да знаеше, че накрая ще ме боли повече.

Последния ден намерих една полянка в гората, където дърветата още бяха облечени с листа. Златни и огнено червени, те шумяха над нас, а земята беше посипана със зрели кестени. Запалихме си огън от клонки и сухи листа, за да си приготвим малка вечеря. На другия ден беше първи октомври и големият фестивал в чест на нашия господар и покровител. На другия ден щеше да дойде Змеят.

— Хубаво е да си трубадур — каза Каша, легнала по гръб със затворени очи, и си затананика. В селото беше дошъл пътуващ певец за празника и сутринта репетираше на площада. Каруците с налози пристигаха през цялата седмица. — Да скиташ из цяла Полния и да пееш за краля.

Каза го замислено — не като дете, което си говори ей така, а като човек, който наистина обмисля да напусне долината, да замине завинаги. Протегнах ръка и стиснах нейната.

— Ще си идваш за Млада година^[1] — казах аз, — и ще ни пееш всички песни, които си научила.

Държахме се здраво, а аз не си позволявах да си спомня, че момичетата, които Змеят отвличаше, никога не пожелаваха да се върнат.

Естествено, в този момент аз изпитвах към него единствено свирепа омраза. Но той не беше лош господар. Баронът на Жълтите блата от другата страна на северните планини държеше армия от пет хиляди мъже, които се биеха във войните на Полния, и замък с четири кули, и съпруга, която носеше накити с цвят на кръв и наметка от лисича кожа, а земята им не беше по-богата от нашата долина. Един ден седмично всички мъже трябваше да работят на нивите на барона, които бяха най-хубавите от всички; взимаше здравите момчета за армията си, а с толкова войници наоколо момичетата трябваше да си стоят вкъщи и никога да не остават сами, станат ли жени. А дори той не беше лош господар.

Змеят имаше само една кула и нито един въоръжен войник или слуга, освен момичето, което взимаше. Не му се налагаше да държи армия: службата му за краля беше личната му магия. Понякога трябваше да ходи в двореца, за да поднови клетвата си за вярност. Предполагам, че кралят можеше да го повика на война, но като цяло дългът му се заключаваше в това, да стои тук и да наблюдава Леса, за да пази кралството от това зло.

Единственото му разточителство бяха книгите. Всички четяхме добре по селските стандарти, защото той плащаше в злато за всеки том и при нас идваха множество книгопродавци, макар да живеехме на края на Полния. Самарите на мулетата им бяха пълни със стари и евтини книги, които ни продаваха за дребни монети. Само най-бедните къщи в долината нямаха поне две-три книги, гордо изложени на стените.

На всеки, който не живееше близо до Леса, за да разбере, тези неща може би звучаха дребнаво и жалко, недостатъчна причина да се откажеш от дъщеря си. Аз обаче бях преживяла Зеленото лято, когато горещият вятър донесе цветен прашец от Леса на запад дълбоко в долината и го пръсна по нашите поля и градини. Реколтата израсна страшно буйна, но странна и обезобразена. Всеки, който хапнеше от нея, се поболяваше от гняв, започваше да посяга на семейството си и ако не бъдеше вързан, рано или късно избягваше в Леса, където изчезваше.

Тогава бях на шест. Родителите ми се опитаха да ме предпазят, доколкото могат, но въпреки това ярко помня лепкавото чувство на ужас навсякъде, повсеместния страх и неспирния глад в корема си. Бяхме приключили всички запаси от предната година, защото разчитахме на пролетта. Един от съседите ни, обезумял от глад, изяде няколко шушулки зелен фасул. Помня писъците от дома му онази нощ. През прозореца видях как баща ми грабва вилата от хамбара и се притичва на помощ.

Един ден същото лято, твърде малка, за да проумея опасността, аз избягах от уморената си, отслабнала майка. Отидох в гората и намерих един почти изсъхнал, къпинов храст на завет от вятъра. Разтворих сухите клони и в защитената му сърцевина открих вълшебни плодове, несмачкани, цели, сочни, прекрасни. Всеки от тях беше взрив от радост в устата ми. Изядох две шепи и напълних полата си; после забързах към къщи цялата в лилави петна. Майка ми заплака от ужас, когато видя омазаната ми физиономия, но не се разболях: къпината някак си бе избегнала проклятието на Леса и плодовете ѝ бяха здрави. Сълзите на майка ми обаче ме уплашиха много и години след това не хапвах къпини.

Онази година призоваха Змея в двореца. Прибра се рано и отиде право на нивите, където с магичен огън изгори цялата зарамена реколта, всеки отровен стрък. Това беше дългът му, но после тръгна по къщите, в които имаше болни, и им даде да вкусят от вълшебен цяр, който прочисти умовете им. Заповяда на по-далечните села на запад, които бяха избегнали чумата, да споделят урожая си с нас и даже дари собствения си дял, така че никой от нас да не гладува. На следващата пролет, точно преди времето за сеитба, още веднъж мина по нивите и изгори малкото отровни останки, за да започнем на чисто.

Но въпреки че ни беше спасил, ние не го обичахме. Той никога не излизаше от кулата си, за да пийне с мъжете по жътва, както правеше Баронът на Жълтите блата, или да си купи някоя дрънкулка от панаира като баронесата и дъщерите ѝ. Понякога през планините пристигаха пътуващи театри и певци от Русия, но той не идваше да ги види. Когато трябваше да му закарат налога, вратите на кулата се отваряха сами и коларите оставяха всичко в избата, без дори да го видят. Той никога не разменяше повече от няколко думи със старейшината на солото, нито даже с кмета на Олшанка — най-

големият град в долината, разположен съвсем близо до кулата му. По никакъв начин не се опитваше да спечели обичта ни; никой от нас не го познаваше.

И, разбира се, владееше черна магия. В ясни нощи покрай кулата му проблясваха светкавици, дори през зимата. Бледите блуждаещи огънчета, които излизаха от прозорците му, се носеха над пътищата и реката и се отправяха към Леса, за да бдят вместо него. А понякога, когато Лесът хванеше някого — пастирка, стигнала твърде близо до него, докато е следвала стадото си, ловец, пил от лошия извор или злощастен пътник, минал през планинския проход е песен на уста, която се забива в главата ти — тогава Змеят излизаше от кулата си, но онзи, когото отведеше, не се връщаше.

Не беше зъл, но беше далечен и страшен. И щеше да вземе Каша, заради което го мразех, мразех го от дълги години.

Чувствата ми не се промениха и последната нощ. С Каша изядохме кестените. Слънцето залезе и огънят угасна, но ние останахме на поляната, докато не изтля и последният въглен. Утрото щеше бързо да дойде. Фестивалът обикновено се провеждаше в Олшанка, но в годината на сгледата винаги се състоеше в село, в което живееше поне едно от момичетата, за улеснение на семейството ѝ. А в нашето село бе Каша.

На следващия ден, докато обличах новия си зелен сукман, мразех Змея още повече. Майка ми сплете косата ми с треперещи ръце. Знаехме, че ще бъде Каша, но въпреки това се страхувахме. Аз обаче придържах високо полата си и се качих в каруцата, колкото можех повнимателно, като два пъти се огледах за трески и даже позволих на татко да ми помогне. Решила бях да се постарая. Ясно бе, че няма смисъл; но исках Каша да знае, че я обичам достатъчно, за да ѝ дам справедливи шансове. Нямах да изглеждам мърлява, кривогледа или изгърбена, както се преструваха някои момичета.

Общо единайсет момичета се събрахме в редица на селския площад. Масите бяха наредени в квадрат, целите отрупани, защото не бяха достатъчно големи да поберат налозите от цялата долина. Всички се бяха наредили зад тях. На тревата в ъглите бяха натрупани пирамиди от чували с жито. Само ние стояхме на тревата заедно със семействата си и старейшината Данка, която крачеше напред-назад

пред нас и устните ѝ се движеха безмълвно, докато упражняваше приветственото си слово.

Не познавах кой знае колко другите момичета. Не бяха от Герник. Всички стояхме мълчаливи и сковани в красивите си дрехи и сплетените си коси и гледахме към пътя. От Змея нямаше знак. В главата ми се щураха луди фантазии. Представях си как се хвърлям пред Каша и му казвам да вземе мен вместо нея, или заявявам, че тя не желае да тръгне с него. Но знаех, че не съм толкова смела и няма да го направя.

И тогава, за наш ужас, той се появи. Не дойде по пътя, просто изникна от въздуха. В този момент гледах точно натам. Първо се материализираха пръсти във въздуха, след това ръка, крак и половината човек — толкова невъзможно и нередно, че не можех да отвърна поглед, макар коремът ми да се бе свил на две. Другите имаха по-голям късмет — дори не го забелязаха, докато не направи първата си крачка към нас, и се опитаха да не трепнат от изненада.

Змеят не приличаше на никой друг мъж в селото. Трябваше да е стар, прегърбен и побелял — все пак живееше в кулата си от сто години, но вместо това беше висок, прав, гладко избръснат, с изпъната кожа. Ако го зърнех на улицата, сигурно щях да го взема за млад мъж, не много по-голям от мен самата; някой, на когото бих се усмихнала през масите на фестивала и който би ме поканил на танц. В лицето му обаче имаше нещо неестествено: мрежа от бръчки покрай очите, сякаш годините не можеха да го засегнат, но употребата можеше. Въпреки това не беше грозно лице, но студенината го правеше неприятно. Всичко в него говореше: „Аз не съм един от вас и не искам да бъда“.

Дрехите му, естествено, бяха богати: брокатът по жупана му можеше да изхрани цяло семейство за година, дори без златните копчета. Но той беше слаб като човек, който не е успявал да събере реколта три години от четири. Стоеше сковано, с напрегнатата енергия на ловно куче, сякаш единственото, което иска, е да се махне по-бързо оттук. Това беше най-лошият ден от живота ни, но той нямаше търпение за нас. Когато Данка се поклони и му каза: „Ваше Благородие, позволете да ви представя...“, той я прекъсна: „Да, давайте да приключваме по-бързо“.

Усещах на рамото си топлата ръка на баща си, който се поклони, застанал до мен; ръката на майка ми стискаше моята от другата ми

страна. Двамата неохотно отстъпиха назад заедно с другите родители. Единайсетте момичета инстинктивно се приближихме едно до друго. Двете с Каша стояхме в края на редицата. Не смеех да я хвана за ръка, но бях достатъчно близо, за да се докосваме. Гледах Змея и го мразех; мразех го, когато тръгна покрай нас и повдигаше брадичките ни, за да ни види.

Не говореше. Не каза нищо на момичето от Олшанка до мен, въпреки че баща ѝ, Борис, беше най-добрият коневъд в долината и тя носеше вълнена рокля, боядисана в яркочервено, а черната ѝ коса беше сплетена на две дълги красиви плитки с червени панделки. Когато дойде моят ред, той ме погледна намръщено, със студени черни очи и свити, бледи устни, и попита:

— Твоето име, момиче?

— Агнешка — казах или поне се опитах да кажа аз. Устата ми беше пресъхнала. Преглътнах и шепнешком повторих: — Агнешка, Ваше Благородие.

Лицето ми пламтеше. Наведох очи. Видях, че колкото и да се бях старала, от ръба на полата ми са плъзнали три големи кални петна.

Змеят продължи нататък. После се спря, загледан в Каша, както не се бе спирал пред нито една от останалите. Стоеше там, вдигнал брадичката ѝ с пръсти и с доволна усмивка на тънките, сурови устни, а Каша го гледаше смело и не трепваше. Не се опита да звучи дрезгаво или пискливо, или каквото и да било, а с уверен и мелодичен глас отвърна:

— Каша, Ваше Благородие.

Той отново ѝ се усмихна — не приятно, а с вид на доволна котка. Продължи формално до края на редицата, но почти не погледна останалите две момичета. Чух как Венса си пое дъх като ридание зад гърба ни, когато той се обърна и се върна при Каша със същото доволно изражение на лицето. А после пак се намръщи и погледна право към мен.

Бях се самозабравила и все пак бях хванала Каша за ръката. Стисках я до смърт, тя също, но бързо ме пусна и аз прибрах ръце пред полата си, пламнала от смущение и уплашена. Той само присви още повече очи. А после вдигна ръка и в пръстите му видях мъничко кълбо от синьо-бял пламък.

— Тя не е казала нищо лошо — обади се Каша храбро, толкова храбро, колкото аз не се бях застъпила за нея. Гласът ѝ трепереше, но се чуваше, а аз гледах втренчено пламъка и треперех като заек. — Моля ви, Ваше Благородие...

— Тихо, момиче — каза Змеят и протегна ръката си към мен. — Вземи го.

— К-какво? — не разбрах аз. Бях по-объркана, отколкото ако беше хвърлил кълбото към мен.

— Не стой като кретен. Вземи го.

Ръката ми трепереше и колкото да не ми се искаше, неволно докоснах пръстите му, докато се опитвах да взема кълбото от тях; кожата му пареше. Огненото кълбо обаче беше студено като мрамор и не ме опари. Аз стъписано и облекчено го държах между пръстите си и го гледах. Той ме изгледа раздражено.

— Е — каза мрачно той, — явно ще си ти. — После взе кълбото от ръката ми, затвори шепи и то изчезна така бързо, както се бе появило. Обърна се към Данка и каза: — Изпратете налога, когато можете.

Все още не разбирах. Мисля, че никой не беше разбрал, даже родителите ми. Всичко стана много бързо и бях слисана, че изобщо съм привлякла вниманието му. Нямах дори възможност да се обърна и да се сбогувам, — когато той ме хвана за китката. Само Каша помръдна. Погледнах я и видях, че се кани да посегне към мен, но Змеят ме дръпна нетърпеливо и ме повлече след себе си.

Притисках с другата си ръка устата си, защото ми се гадеше. Когато ме пусна, се свлякох на колене и повърнах, без да виждам къде се намирам. Той възкликна сподавено от отвращение — бях изпръскала издължения, елегантен нос на кожената му обувка, и каза:

— Безполезна си. Съвземи се, момиче, и изчисти мръсотията.

После се отдалечи, екотът от токовете му по каменните плочи постепенно заглъхна и той изчезна.

Останах така, треперейки, докато не се убедих, че повече нищо няма да излезе, след това избърсах уста с ръка и вдигнах глава да се огледам. Коленичила бях върху каменен под, но не от обикновен камък, а от чисто бял мрамор, прорязан от яркозелени жили. Намирах се в малка кръгла стая с тесни прозорци, твърде високи, за да надникна

през тях, но над главата ми таванът рязко се скосяваше. Това беше самият връх на кулата.

Вътре нямаше никакви мебели и нищо, с което бих могла да забърша пода. Накрая използвах полата на роклята си; бездруго вече беше мръсна. После седях дълго там, обземана от все по-голям ужас, но понеже нищо не се случи, станах и плахо излязох в коридора. Бих излязла през всяка друга врата, само не и през тази, през която бе минал той, но тя беше единствената.

Него обаче го нямаше. Късият коридор бе пуст. Под краката ми студенееше същият твърд мрамор, осветен в неприветлива, мъждива бяла светлина от висящите лампи. Всъщност това не бяха истински лампи, а буци полиран камък, който светеше отвътре. Имаше само една врата и свод в края, водещ към стълбите.

Отворих вратата и тревожно погледнах вътре, защото бе за предпочитане пред това, да отмина, без да знам какво се крие там. Видях обаче само малка, гола стая с тясно легло, масичка и мивка. Отсреща имаше голям прозорец, в който синееше небето. Изтичах до прозореца и надникнах над перваза.

Кулата на Змея се възправяше в подножието на западната граница на земите му. Цялата ни дълга долина се простираше на изток с всичките си селца и ферми. От прозореца можех да проследя цялата линия на река Спиндъл, която течеше сребристосиня по средата, а до нея лъкатушеше прашният, кафяв път. Реката и пътят се движеха заедно чак до другия край на земите на Змея, гмурваха се в горите и изплуваха отново при селата, а накрая пътят просто свършваше в огромната черна плетеница на Леса. Реката продължаваше сама в неговите дълбини и изчезваше, за да не се появи никога отново.

Там беше и Олшанка — най-близкият до кулата град, в който в неделя правеха Големия пазар. Баща ми ме беше водил там два пъти. Зад него бяха Понец и Радомско, извити по бреговете на малкото езеро, и моят Дверник с големия си зелен площад. Виждах дори големите бели маси за фестивала, на който Змеят ме пожела да остане; свлякох се на колене, облегнах чело на перваза и заплаках като малко дете.

Майка ми обаче не идваше да сложи ръка на главата ми или баща ми — да ме вдигне и да ме разсмее, докато забравя за сълзите. Ридях сама, докато ме заболя главата, а после измръзнах и се схванах от

болезнено твърдия под и носът ми потече, но нямах с какво да го обърша.

Използвах друга част на полата си и седнах на леглото, за да помисля какво да правя. Стаята беше празна, но проветрена и спретната, сякаш току-що е била напусната. Вероятно беше точно така. Друго момиче бе живяло тук десет години, съвсем само, загледано в долината. Сега тя бе отишла да се сбогува със семейството си, а стаята ѝ вече бе моя.

На стената срещу леглото висеше картина в тежка позлатена рамка. Изглеждаше някак не на място — твърде помпозна на малката стаичка и дори не точно картина, а широки щрихи в светлозелено, със сиво-кафяво по края, една блестяща синкаво сребриста линия, която се виеше по средата на нежни дъги, и няколко по-тънки сребристи линии, които я посрещаха от краищата. Гледах я и се чудех дали това също е магия. Никога не бях виждала подобно нещо.

На различни места по сребрилата линия имаше нарисувани кръгчета на познати разстояния едно от друго. Осъзнах, че картината изобразява долината, само че плоска, както би я видяла птица от високо. Сребрилата линия беше Спиндъл, реката, която течеше от планините към Леса, а кръгчетата бяха селата. Цветовете бяха ярки, боята — лъскава и на места се издигаше в малки връхчета. Почти виждах вълните на реката и отблясъците на слънцето по водата. Картината приковаваше погледа и ме караше да я гледам отново и отново. В същото време обаче не ми харесваше. Това беше кутия, нарисувана около живата долина, и като я гледах, самата аз се чувствах затворена.

Отместих поглед. Не можех да остана повече в стаята. Не бях хапнала и залък на закуска, нито предната вечер, сякаш имах само пепел в устата. Сигурно не трябваше да ми идва апетит точно сега, когато ми се бе случило нещо по-лошо от най-лошите ми кошмари, но въпреки това изпитвах болезнен глад. В кулата нямаше слуги, така че никой нямаше да ми донесе обяд. Тогава ми хрумна ужасяваща мисъл: ами ако Змеят очакваше аз да му занеса на него?

После ми хрумна нещо още по-ужасно: ами след това? Каша беше убедена, че Змеят никога не е докосвал жените, които се връщаха. „Взема момичета от сто години насам. Все някое щеше да си признае и щеше да се разнесе мълва“, казваше твърдо тя.

Преди няколко седмици обаче тя все пак помоли мама насаме да ѝ разкаже какво се случва, когато едно момиче се омъжи — това, което би ѝ казала собствената ѝ майка вечерта преди сватбата. Дочух ги през прозореца, когато се прибирах от гората, и се спрях. Слушах ги, а по лицето ми се стичаха парещи сълзи. Изпълни ме силен гняв заради Каша.

Сега обаче това щях да бъда аз. И не бях смела; не мислех, че ще мога да дишам дълбоко и да не се стягам, както мама бе посъветвала Каша, за да не я боли. Представях си лицето на Змея отблизо, по-близо, отколкото на фестивала; черните му очи, студени и лъскави като камък, и твърдите му като желязо пръсти, странно топли, които отделяха роклята от кожата ми, докато ме оглежда с онази мазна, доволна усмивка. Ами ако целият беше такъв горещ, като въглен върху тялото ми, легнал отгоре ми...

Потреперих, отърсих се от тези мисли и станах. Погледнах леглото и малката стаичка, в която нямаше къде да се скрия, после бързо излязох в коридора. В дъното му имаше тесни вити стълби, от които не се виждаше на долния етаж. Глупаво беше да се страхувам от някакви си стълби, но аз бях ужасена. Едва не се върнах обратно в стаята. Накрая сложих ръка на гладката каменна стена и бавно тръгнах надолу, като стъпвах с два крака на всяко стъпало и се заслушах, преди да продължа.

След като пропъльзах цяло кръгче по този начин и нищо не ме нападна, се почувствах като глупачка и започнах да се движа по-бързо. Но когато направих още едно кръгче, без да стигна до площадка, и още едно, отново ме обзе страх — този. Път, че стълбите са омагьосани и ще слизам вечно по тях. Забързах още повече, даже взимах по три стъпала наведнъж... и налетях право на Змея.

Бях кльоцава, но баща ми беше най-високият мъж в селото, а аз му стигах до рамото; пък и Змеят не беше едър. Без малко да паднем заедно по стълбите. Той се хвана с една ръка за перилата, а с другата улови мен и някак си успя да задържи и двама пи. Осъзнах, че съм се облегнала тежко на него, стиснала съм го за дрехата и го гледам право в слияното лице. За миг той така се изненада, че заприлича на обикновен човек, стреснат от неочакваното връхлитане, с леко глупаво, леко омекнало изражение, отворена уста и разширени очи.

Самата аз бях толкова изненадана, че не помръдвах, просто стоях и го зяпах безпомощно. Той се съвзе бързо; на лицето му се изписа възмущение и той ме помести от себе си, за да ме изправи на крака. В този миг си дадох сметка какво съм направила и в паниката си го преварих:

— Търся кухнята!

— Така ли? — попита той с копrienен глас. Лицето му вече не изглеждаше меко, а сурово и яростно, и продължаваше да стиска ръката ми. Хватката му беше здрава и болезнена и усещах топлината през ръкава на ризата си. Той ме притегли към себе си и се наведе към мен. Струва ми се, че искаше да изглежда много по-висок, но понеже не беше, се ядоса още повече. Ако имах секунда да помисля, щях да се приведа назад, за да изглеждам по-дребна, но бях твърде уморена и уплашена. Така лицето му се оказа точно пред моето, толкова близо, че усещах дъха му върху устните си, и колкото чух, толкова и почувствах студения му, ожесточен шепот:

— Може би трябва да те заведе.

— Аз мога... аз мога да... — опитах се да кажа разтреперана, като се мъчех да се отдръпна от него. Той се обърна и ме повлече надолу по стълбите след себе си. Описахме пет кръга, преди да стигнем до следващата площадка, а после още три. Светлината ставаше все по-мъждива, докато най-после стигнахме до най-долния етаж на кулата — голямо, голо подземие от издълбан камък, с огромна камина във формата на извита надолу уста, в която се стрелкаха адски пламъци.

Той ме повлече към нея и в един миг на сляп ужас осъзнах, че иска да ме хвърли вътре. Беше толкова силен, много по-силен, отколкото се очакваше от ръста му, и с лекота ме дърпаше по стълбите. Аз обаче нямаше да позволя да ме хвърли в огъня. Не бях от тихите, учтиви момиченца; цял живот бях прекарала в гората, тичах, катерех се по дърветата, промушвах се в храстите, пък и паниката ми даваше голяма сила. Запищях, започнах да се боря, да го дращя и да се извивам и този път успях наистина да го съборя на пода.

Паднах заедно с него. Главите ни се удариха едновременно в каменните плочи и за миг останахме да лежим замаяни с преплетени ръце и крака. Огънят бумтеше и пращеше до нас и когато паниката ми започна да отстъпва, изведнъж забелязах, че в стената до него има

малки железни вратички на фурна, пред тях — скара за печене, а отгоре — огромна, широка лавица с тенджери. Това просто беше кухнята.

След малко той попита почти смаяно:

— Ти умопобъркана ли си?

— Мислех, че ще ме хвърлите в пещта — отвърнах аз, все още замаяна, а после се разсмях.

Това не беше истински смях — бях на път да изпадна в истерия, изцедена до крайност и мъртва от глад, глезените и коленете ме боляха от влаченето по стълбите, а главата ми пулсираше, като че ли съм си пробила черепа; но просто не можех да спра.

Той обаче не го знаеше. Знаеше само, че глупавата селянка, която бе избрал, му се присмиваше — на него, на Змея, на най-великия маг в цялото кралство и неин господар. Едва ли някой му се бе смял през последните сто години. Той се надигна, измъкна краката си от моите и се изправи. Гледаше ме като разярена котка. Аз само се засмях още по-силно, при което той рязко се обърна и ме остави там, сякаш не му хрумваше какво да ме прави.

Когато си тръгна, смехът ми постепенно секна и усещането на празнота и страх намаля. Все пак не ме бе хвърлил в пещта, нито ме беше ударил. Станах и се огледах. Трудно се виждаше, понеже огнището беше много ярко, а друго осветление нямаше, но щом се обърнах с гръб към пламъците, започнах да различавам очертанията в огромната зала. Беше разделена на ниши, с ниски стени и рафтове, пълни с лъскави шишета. Досетих се, че е вино; веднъж чичо ми беше донесъл подобна бутилка в дома на баба ми за Млада година.

Навсякъде имаше провизии: бъчви с ябълки, покрити със слама, чували с картофи, моркови и пащърнак, дълги плитки лук. На една маса по средата на стаята намерих книга с незапалена свещ, мастилница и перо, а когато я отворих, разбрах, че е опис на провизиите, воден с уверен почерк. В края на първата страница имаше бележка с много дребен надпис; когато запалих свещта и се наведох, успях да разчета:

Закуска в осем, обяд в един, вечеря в седем. Оставяй
храната пет минути по-рано в библиотеката, няма нужда да

го виждаш (излишно бе да се уточнява кого) цял ден.
Кураж!

Безценен съвет, а това „Кураж!“ звучеше като докосване от приятелска ръка. Притиснах книгата към себе си и за първи път този ден се почувствах по-малко самотна. Изглеждаше около пладне, а змеят не бе хапнал нищо в селото, затова се залових да приготвя обяд. Не бях кой знае каква готвачка, но като малка майка ми не ме остави на мира, докато не се научих да слагам масата, пък и у дома аз берях всичко, така че знаех как да различа свежото от изгнилото и кой плод ще има сладък вкус. Никога обаче не бях разполагала с толкова продукти: тук имаше даже чекмеджета с подправки, които миришеха на кейк за Млада година, и цяла бъчва с прясна, мека сива сол.

В дъното на стаята беше странно студено; там открих окачено месо: цяла сърна и два големи заека, както и кутия с яйца. До огнището имаше прясно изпечен самун хляб, увит в кърпа, а до него — тенджерата със заешко, елда и дребен грах. Опитах го: приличаше на гозба за празник, толкова солена и малко сладка, и стопяващо нежна — още един подарък от анонимната ръка от книгата.

Не знаех как се приготвят такива ястия и потръпнах при мисълта, че Змеят ще го очаква от мен. Въпреки това бях отчаяно благодарна за готовото ядене. Вдигнах го на огъня, за да се стопли (не, без да опръскам роклята си), и сложих две яйца в паница във фурната, за да се изпекат. После намерих поднос, купичка, чиния и лъжица. Щом заекът стана готов, извадих го на подноса и нарязвах хляб — налагаше се, защото бях отчупила крайчето и го бях изяла, докато чаках яденето да се стопли — и го намазах с масло. Опекох даже и една ябълка с подправки: майка ми ме беше научила да го правя за неделните вечери през зимата, пък тук имаше толкова много фурни, че всичко можеше да става едновременно. Когато наредих всичко на подноса, изпитах известна гордост от себе си: приличаше на празник, макар и странен, с храна за един човек.

Тръгнах внимателно по стълбите нагоре, но късно си дадох сметка, че не знам къде е библиотеката. Ако се бях замислила, сигурно щях да се досетя, че не е на най-долния етаж и наистина беше така, но го установих, едва след като с подноса в ръце обиколих една огромна

кръгла зала с прозорци със завеси и тежък, подобен на трон стол в единия край. В другия имаше врата, но когато я отворих, видях само входа и масивните врати на кулата, три пъти по-високи от мен и залостени с дебела дървена греда в железни скоби.

Обърнах се и прекосих обратно залата до стълбището. Качих се на горната площадка, където мраморният под беше застлан с: мека, пухкава тъкан. За пръв път виждах килим. Ето защо не бях чула стъпките на Змея. Тръгнах притеснено по коридора и надникнах зад първата врата, но бързо се отдръпнах назад: стаята беше пълна с дълги маси, странни бутилки, бълбукащи о твари и неестествени искри в цветовете, които не биха могли да излязат от никое огнище. Не исках да остана и миг повече вътре, но на излизане все пак закачих роклята си на вратата и я скъсах.

Следващата врата, от другата страна на коридора, най-после се оказа вярната: от пода до тавана бяха наредени дървени лавици, натъпкани с книги. Миришеше на прах и имаше само няколко тесни прозореца, през които се процеждаше светлина. Толкова се зарадвах, че съм открила библиотеката, че в първия момент не забелязах Змея, седнал в едно масивно кресло с голяма книга, разтворена на масичка върху краката му. Страниците бяха дълги колкото лакътя ми, а от корицата висеше голям златен пискюл.

Замръзнах, втренчена в него; чувствах се предадена от съвета в книгата. Някак си бях приела, че Змеят ще стои някъде настрани, докато му оставя храната. Той не вдигна глава да ме погледне, но вместо тихо да занесе подноса до масата в средата на стаята, да го оставя и бързо да си изляза, аз висях на вратата, боейки се да вляза без покана.

— Аз... аз ви донесох обяда.

— Нима? — каза той язвително. — Без да паднеш в някоя дупка по пътя? Удивен съм. — Едва тогава вдигна очи и се намръщи. — Или все пак падна?

Погледнах се. На полата ми имаше огромно грозно петно от повръщано — бях се опитала да го изчистя в кухнята, но не бях успяла да го изкарам докрай — и още едно на мястото, с което си бях издухала носа, три-четири големи пръски от яхнията и следи от бърсането на тенджерите. Краят ѝ още беше кален от сутринта и я бях скъсала на няколко места, без да разбера.

Майка ми беше сплела и вдигнала косата ми, която вече се беше свлякла и висеше на голям възел по средата на врата ми.

Не бях забелязала; всичко това беше нещо обичайно за мен, като изключим, че бях с хубава рокля. Опитах се да обясня:

— А... аз сготвих... и почистих...

— Най-мръсното нещо в тази кула си ти — отвърна той. Беше вярно, но все пак грубо. Изчервих се и с наведена глава се приближих до масата. Оставих всичко и го погледнах. Със свито сърце осъзнах, че докато съм се мотала, всичко е изстинало, освен маслото, което се беше размекнало в чинията. Дори прекрасната ми печена ябълка се беше втвърдила.

Гледах отчаяно храната и се чудех какво да правя, дали да не отнеса всичко пак долу? Или пък той няма да се впечатли? Обърнах се и едва не извиках: той стоеше точно до мен и надничаше през рамото ми.

— Разбирам защо се уплаши да не те изпека — каза той, като се наведе, загреба една лъжица яхния през изстиналата мазнина на повърхността и я върна обратно. — Ти щеше да бъдеш по-добър обяд от този.

— Аз не съм идеална готвачка, но...

Исках да му обясня, че не съм и толкова зле, просто съм объркала пътя, но той изсумтя и ме прекъсна.

— Има ли нещо, което можеш да правиш? — попита той насмешливо.

Ако ме бяха учили да сервирам, ако някога бях допускала, че мога аз да бъда избраната и се бях подготвила, ако не бях толкова нещастна и уморена, ако не се бях почувствала, макар и малко горда от себе си в кухнята, ако не се беше присмял на вида ми със злоба, а не както правеха всички, които ме обичаха — ако поне едно от тези неща не беше така и ако не бях се блъснала в него на стълбите и не бях открила, че той не иска да ме хвърли в огъня, вероятно щях просто да се изчервя и да побягна.

Вместо това хвърлих ядосано подноса на масата и извиках:

— Защо ме взехте тогава? Защо не взехте Каша?

Веднага щом го изрекох, млъкнах от срам и ужас. Изпитах желание веднага да си взема думите назад, да му кажа, че съжалявам,

че не го мисля и не смятам, че е трябвало да вземе Каша вместо мен, а после щях да отида и да приготвя нов обяд...

— Кой? — попита той нетърпеливо.

Погледнах го изненадана.

— Каша! — Той ме гледаше така, сякаш само потвърждавах идиотизма си, и в объркването си аз напълно забравих благородните си намерения. — Щяхте да вземете нея! Тя е... тя е умна и смела, и готви чудесно, и...

С всяка следваща секунда Змеят изглеждаше все по-ядосан.

— Да — прекъсна ме той, — помня това момиче — нямаше конска физиономия и не беше мърлява, и подозирам, че нямаше да ми крещи сега: достатъчно. Вие, селските момичета, всичките сте досадни в началото, но ти се оказа особено изявен случай на несръчност.

— Значи не ви трябвам! — избухнах аз, ядосана и обидена от „конската физиономия“.

— За голямо мое съжаление, точно тук грешиш — отвърна той.

После ме хвана за китката и ме завъртя. Застана зад мен и протегна ръката ми над храната на масата.

— *Лиринталем*. — Странната дума се търкулна като капка вода от езика му и отекна звънко в ушите ми. — Кажете го заедно с мен.

— Какво?

Чувах я за първи път. Той ме натисна по гърба, доближи уста до ухото ми и прошепна:

— Кажете го!

Аз потреперих. Исках само да ме пусне и затова повторих *лиринталем* все така с ръка над храната.

Изведнъж въздухът над нея се развълнува, като че ли целият свят беше езеро, в което той можеше да хвърля камъчета, и това беше ужасяващо. Когато отново се успокои, храната беше променена. На мястото на яйцата имаше печено пиле, вместо заешката яхния — свеж зелен фасул, въпреки че сезонът му беше минал преди седем месеца, а печената ябълка беше заменена от сладки с тънки като хартия ябълкови резени, тлъсти стафиди и медена глазура.

Змеят ме пусна. Олюлях се, останала без опора и се хванах за ръба на масата. Дробовете ми се изпразниха, сякаш някой беше седнал на гърдите ми; чувствах се като изстискан лимон. В периферното ми

зрение блещукаха звезди и едва не припаднах. Някъде в далечината го виждах как гледа подноса странно намръщен, като че ли беше едновременно изненадан и подразнен.

— Какво ми направихте? — прошепнах аз, щом си възвърнах способността да дишам.

— Престани да хленчиш — отвърна той пренебрежително. — Елементарна магия.

И да е бил изненадан от нещо, това чувство вече беше изчезнало. Той махна с ръка към вратата и се настани на масата.

— Добре, излизай оттук. Виждам, че ще губиш впечатляващо количество от времето ми, но за днес ми стига.

С радост се подчиних. Дори не посегнах да взема подноса, само се измъкнах бавно от библиотеката, притиснала длан към тялото си. Още се олюлявах от слабост. Отне ми почти половин час да се завлека по стълбите до най-горния етаж, после влязох в малката стаичка, затворих вратата, дръпнах шкафа пред нея и се строполих на леглото. Ако Змеят е идвал, докато съм спяла, не съм чула нищо.

[1] Едно от названията на празника, отбелязващ зимното слънцестоене и началото на следващата година. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

През следващите четири дни не видях Змея. Прекарах ги от сутрин до вечер в кухнята: намерих там няколко готварски книги и изпробвах всички рецепти една по една в неистовия си стремеж да стана най-великолепната готвачка, за която светът е чувал. В килера имаше достатъчно провизии, за да не се притеснявам, че ги хабя, пък и ако нещо не се получаваше добре, го изяждах сама. Следвах заръките и носех храната в библиотеката точно пет минути преди часа, покривах блюдата и бързо излизах. Той никога не беше там, така че бях доволна, а и не чувах оплаквания от него. В един сандък в стаята ми имаше домашно тъкани дрехи, които малко или много ми ставаха — е, краката ми бяха голи от коляното надолу, ръцете — от лактите, и се налагаше да ги пристягам на кръста, но никога не се бях поддържала толкова спретната.

Не исках да му доставям удоволствие, но определено исках да му попреча друг път да направи това с мен, каквото и да бе онова заклинание. Будех се от сън по четири пъти на нощ и чувствах думата *лиринталем* на устните си и в устата си, сякаш там ѝ бе мястото, усещах парещата му длан върху ръката си.

Страхът и работата не бяха толкова лоши спътници. И двете бяха за предпочитане пред самотата и по-дълбоките, по-страшни опасения, които знаех, че не мога да избегна: че няма да видя майка си и баща си десет години, че повече никога няма да живея в родния си дом, няма да тичам свободна в горите, че каквато и странна алхимия да действаше на момичетата на Змея, тя скоро щеше да застигне и мен и да ме превърне в човек, когото не познавам. Поне докато кълцах и се потях пред пещта, не се налагаше да мисля за никое от тези неща.

След няколко дни, когато разбрах, че той няма да идва и да използва заклинанието върху мен при всяко ядене, неистовото ми готвене се уталожи. Тогава обаче открих, че нямам какво друго да правя, дори да си търся работа. Колкото и голяма да беше кулата, не се

нуждаеше от чистене: прах не се събираше нито по ъглите на первазите, нито даже по гравирани листа на позлатените рамки.

Картината карта в стаята ми все така не ми допадаше. Всяка вечер ми се струваше, че долавям тих ромон от нея, като вода от капчук, и всеки ден продължаваше да виси на стената с цялото си безмерно величие и ме принуждаваше да я погледна. Веднъж ѝ се намръщих и слязох долу. Изпразних един чувал с репи в избата, разпорих го по шевовете и го увих около картината. Стаята ми изведнъж стана по-хубава, като скрих златото и великолепието.

Прекарах останалата част от онази сутрин до прозореца, загледана в долината, самотна и примряла от копнеж. Беше обикновен работен ден, мъжете събираха реколтата, жените перяха на реката. Дори Лесът сякаш ми действаше едва ли не успокояващо с внушителната си, дива и непрогледна, неизменна чернота. Голямото стадо овце от Радомско пасеше по ниските склонове на планината в северния край на долината; приличаше на блуждаещ бял облак. Гледах известно време животните и си поплаках, но дори мъката си имаше граници. До обяд вече бях ужасно отегчена.

Семейството ни не беше нито бедно, нито богато; в дома си имахме седем книги. Бях прочела само четири от тях; почти всеки ден от живота ми беше преминал повече навън, отколкото вътре, дори през зимата и в дъждовете. Сега обаче нямах голям избор и този ден, като занесох подноса с обяд в библиотеката, погледнах лавиците. Сигурна бях, че няма нищо лошо да си взема една книга. И другите момичета трябва да са го правили, защото всички разказваха колко начетени били, когато напуснат замъка.

И така, аз дръзко се приближих и взех една книга, която направо зовеше да бъде докосната с красивата си подвързия от лъскава кожа с цвят на жито, блестяща на светлината на свещите, пищна и приканваща. Щом я извадих, се разколебах: беше по-голяма и тежка от семейните ни книги, а на корицата бяха гравирани красиви орнаменти, оцветени в златно. Но тъй като не беше заключена, все пак я занесох в стаята си, като едновременно ме измъчваше чувство на вина и се опитвах да се убедя, че е глупаво да се чувствам така.

После отворих книгата и се почувствах още по-глупаво, защото нищо не разбирах. Не по обичайния начин, когато не знам думите или значението на повечето от тях — напротив, разбирах ги всичките и

всичко, което прочетох на първите три страници, но се спрях, неспособна да разбера за какво е тази книга. Не знаех, представа си нямах какво съм прочела току-що.

Върнах се обратно в началото и още веднъж се убедих, че разбирам всичко, че всичко звучи много логично, даже нещо повече — звучи вярно, като нещо, което винаги съм знаела, но не съм обличала в думи; като просто и ясно обяснение на нещо, което досега не съм проумявала. Кимах със задоволство и продължавах нататък; този път стигнах до пета страница, преди да осъзная, че не бих могла да кажа какво пише на първа страница или на която и да било друга.

Изгледах книгата с негодувание и още веднъж я отворих на първа страница. Зачетох на глас, дума по дума. Те звънтяха като птичи песни от устните ми, красиви, топящи се като захаросани плодове. Все още не можех да проследя нишката в главата си, но продължих да чета унесено, докато вратата не се отвори с трясък.

Бях престанала да я залоствам с шкафа. Седях на леглото си, което бях избутала до прозореца заради светлината, и Змеят се появи точно пред мен в рамката на вратата. Застинах слисано и спрях да чета, но устата ми остана отворена. Той беше разярен, а очите му искряха страховито. Протегна ръка и каза:

— *Туалидетал.*

Книгата се опита да изскочи от ръцете ми и да полети през стаята към него, но аз сляпо я стиснах в някакъв ужасно объркан инстинкт. Тя се заизвива, за да се измъкне, но аз глупаво ѝ упорито я дърпах и държах. Змеят ме гледаше все по-бясно. Той прекоси гневно малката стаичка, а аз без време се опитах да се изправа и отстъпя назад, макар че нямаше къде да се скрия. Той връхлетя отгоре ми и ме събори върху възглавниците.

— Е? Агнешка, нали така беше? — попита подкупващо той като с лекота ме прикова към леглото, притиснал ключицата ми. Имах чувството, че сърцето ми се блъска в гърдите и всеки удар ме разтърсва. Той грабна книгата с една ръка — слава богу не бях толкова глупава, че да продължа да я стискам — и я хвърли на малката масичка. — Агнешка от Дверник.

Като че ли очакваше потвърждение.

— Да — прошепнах аз.

— Агнешка... — Той се наведе към мен и осъзнах, че се кани да ме целуне. Това ме ужаси, но част от мен искаше да го направи, за да се приключи, и да не се страхувам повече. Той обаче не го направи. Вместо това се приближи толкова много, че виждах отражението на очите си в неговите. — Кажи ми, скъпа Агнешке, откъде си всъщност? Соколът ли те праща? Или самият крал?

Вдигнах ужасен поглед от устата му към очите.

— Какво...?

— Аз ще разбера. Колкото и изкусна да е магията на господаря ти, все ще има слабо място. Твоето... семейство — процеди думата той, — може да си мисли, че те помни, но не може да притежава всички неща от живота на едно дете. Чифт ръкавички или протъркана шапка, стари изпочупени играчки... няма такива неща в дома ти, нали?

— Дали всичките ми играчки са счупени? — отвърнах безпомощно, вкопчена, в единствените думи, които схванах. — Да, счупени са. А дрехите ми винаги са били протъркани и износени, само за торбата с парцали...

Змеят ме блъсна силно към леглото и се наведе:

— Не смей да ме лъжеш! Ще изтръгна истината от гърлото ти!

Пръстите му бяха впити във врата ми, а кракът му — подпрян в леглото между моите. В силен пристъп на ужас сложих ръце на гърдите му, напрегнах всички сили и повдигнах и двамата ни от леглото. Паднахме тежко на пода, като аз се озовах отгоре му. Скочих като заек, за да побягна към вратата. Спуснах се към стълбите. Не знам къде си мислех, че отивам: не можех да изляза през портата, а другаде нямаше къде да се скрия. Въпреки това тичах; прелетях два ката стълби, а когато чух приближаващите се стъпки на Змея, се шумгнах в сумрачната лаборатория с всичките съскащи пари и пушеци. Пропълзях отчаяно до тъмния ъгъл зад един висок шкаф и приклегнах, свила колене към тялото си.

Бях затворила вратата зад мен, но той пак разбра къде съм. Отвори я и огледа помещението. Видях го над една маса; студеното му, гневно око блестеше между две стъкленици, а пламъците хвърляха зелени отблясъци по лицето му. Той заобиколи масата уверено, без да бърза, а в този момент аз се впуснах в обратна посока, към вратата — някак си ми хрумна да го заключа вътре. Само че се блъснах в тясната

полица до стената, един от затворените буркани ме удари по гърба, падна ѝ се разби в краката ми.

Около мен се надигнаха облаци от сив дим, който се просмука в носа и устата ми и ме задави; принуждавайки ме да спра. Пареше на очите ми и не можех да мигна, не можех дори да ги потъркам, защото ръцете отказваха да ми се подчинят. Кашлицата заседна в гърлото ми и цялото ми тяло бавно замръзна на място все така свито, на пода. Вече обаче не се страхувах, а след още секунда дори не се притеснявах. Чувствах се безкрайно тежка и едновременно с това безтегловна и далечна. Чувах стъпките на Змея съвсем слабо и когато се надвеси над мен, ми беше все едно какво е намислил.

Той стоеше и ме гледаше с хладно нетърпение. Не се опитвах да гадая какво възнамерява да прави; не можех нито да мисля, нито да се чудя. Светът беше сив и застинал.

— Не — каза той след малко, — не, не може да си шпионин.

После се обърна и ме остави там — не знам за колко; може да беше час или седмица, или година, макар после да разбрах, че е било само половин ден. Накрая се върна с недоволно стиснати устни. Вдигна малко, парцаливо нещо, което някога беше вълнено прасенце, натъпкано със слама, преди да преживее влаченето по горите през първите седем години от живота ми.

— Е, не си шпионин. Просто глупачка.

После сложи ръка на главата ми и произнесе:

— *Тезавон тахож, тезавон тахож киви, канзон лихуш.*

Думите прозвучаха повече като песен и докато той ги изговаряше, светът си възвърна цвета, времето и диханието, главата ми се избистри и аз се измъкнах изпод ръката му. Камъкът бавно се отделяше от плътта ми. Ръцете ми се размекнаха и аз ги заразмахвах неистово, за да се хвана за нещо, а вкаменените ми крака не можеха да помръднат. Змеят ме хвана за китките, така че когато най-после се освободих цялата, пак не можех да избягам.

Но аз не се и опитвах да го направя. Внезапно освободените ми мисли се разбягаха в десетки посоки, сякаш за да наваксат изгубеното време, но ми се струваше, че ако е искал да ми направи нещо лошо, щеше просто да ме остави на камък. Поне вече не мислеше, че съм шпионин. Не разбирах защо някой би искал да го шпионира, още по-малко кралят — та нали той беше неговият магьосник?

— А сега ми кажи: какво правеше?

Очите му бяха все така подозрителни, студени и искрящи.

— Исках само да си взема книга за четене — отвърнах аз. — Не знаех, че правя нещо лошо...

— И случайно взе точно „Призоваването на Лут“ само за да си почетеш? — попита той саркастично. — И съвсем случайно... — В този момент може би тревожният ми, неразбиращ поглед го убеди и той млъкна и ме погледна с неприкрито раздражение. — Имаш невероятна дарба да правиш бели.

После се намръщи и аз проследих погледа му към парчетата стъкло в краката ни.

— Почисти тук — просъска рязко той, — а после ела в библиотеката. И не пипай нищо друго.

Змеят се отдалечи и ме остави да търся парцали и кофа в кухнята, за да събера стъклата. Измих пода, въпреки че нямаше следа от нищо разлято, сякаш магията се бе изпарила като ликьор от пудинг. Постоянно спирах и вдигах ръка от каменния под, за да я огледам и да се уверя, че камъкът не е попълзъл отново по пръстите ми. Не можех да спра да се чудя защо има такъв буркан на този рафт и дали някога го е използвал върху другиго — някой, който се е превърнал в статуя със замръзнали очи, пред които преминава времето. Потреперих.

Много, много внимавах да не докосвам нищо друго в стаята.

Когато най-после се върнах отново в библиотеката, книгата, която бях взела, вече беше отново на мястото си на лавицата. Змеят крачеше напред-назад, а книгата му лежеше на масичката, захвърлена и пренебрегната. Щом влязох, той отново се намръщи. Сведох очи: полата ми беше станала на мокри ивици от чистенето, да не говорим, че поначало ми беше прекалено къса и едва покриваше коленете ми. Ръкавите на ризата ми бяха още по-зле: сутринта, докато приготвях закуската, ги бях оплескала с яйца по краищата и бях прогорила единия на лакътя, докато се опитвах да извадя препичащия се хляб, преди да е изгорял.

— Да започнем от това — каза Змеят. — Не искам да се гнуся всеки път, когато се наложи да те погледна.

Затворих уста, без да се извиня: почнех ли да се извинявам за външния си вид, щях да се извинявам до края на живота си. Няколко дни в замъка ми стигаха да разбере, че той обича красивите неща.

Дори множеството му книги бяха все различни, с кожени подвързии в разни цветове и ключалки и пантички от злато, някои дори инкрустирани с малки скъпоценни камъчета. Всичко, върху което можеше да се спре погледът — от малката чаша от духано стъкло на перваза в библиотеката до картината в моята стая — беше красиво и поставено на точното си място, на което да сияе необезпокоявано. Аз бях крещящо петно върху съвършенството.

Но не ме интересуваше: не смятах, че му дължа красота.

Змеят ми даде нетърпелив знак да се приближа и аз предпазливо пристъпих към него. Той хвана двете ми ръце и ги скръсти пред гърдите ми, като постави пръстите ми на раменете, а после произнесе:

— Сега *ванасталем*.

Гледах го с безмълвно непокорство. Думата закънтя в ушите ми също като предишното заклинание, което ми беше приложил. Чувствах как иска да влезе в устата ми и да изпие силата ми.

Той ме стисна болезнено силно за раменете; усещах топлината на пръстите му през ризата си.

— Може да ми се наложи да се примиря с липсата на умения, но няма да търпя безгръбначие. Кажете го.

Спомних си, че съм била камък, какво повече можеше да ми стори? Потреперих и казах съвсем тихо, сякаш шепотът можеше да отнеме от властта му върху мен:

— *Ванасталем*.

Силата ми се надигна през тялото и се изля през устата ми, а на мястото, на което ме напускате, във въздуха започна силно трептене, което се спусна надолу като спирала около тялото ми. Аз се свлякох на пода, останала без дъх сред странно широки поли от шумоляща коприна в зелено и червеникавокафяво. Те се дуплеха на кръста ми и засипваха до безкрай краката ми. Главата ми се наведе под тежестта на извит накит; по гърба ми се спускаше воал от дантела с цветя, избродирани със златен конец. Гледах глупаво обувките на Змея и изящната им кожа, по която бяха гравирани виещи се клонки.

— Я се виж, и то пак с едно нищо и никакво заклинание — каза Змеят, застанал над мен, възхитен от собствената си работа. — Поне външността ти се подобри. Виж дали ще успееш да се поддържаш в приличен вид занапред. Утре ще пробваме друго.

Обувките се обърнаха и се отдалечиха. Стори ми се, че Змеят седна на стола си и продължи да чете, но не съм сигурна. След малко изпълзах на четири крака от библиотеката в красивата си рокля, без дори да вдигна глава.

Следващите седмици се сляха. Всяка сутрин се будех малко преди съмване и лежах в леглото си, докато прозорецът се просветли, опитвайки се да измисля начин да избягам. След като не успях, ставах, занасях подноса със закуската в библиотеката, а Змеят ми правеше ново заклинание. Ако не бях успяла да запазя достатъчно спретнат вид (както обикновено ставаше), той първо използваше *ванасталем*, а след това и нещо друго. Всичките ми домашни дрехи изчезваха една по друга, а тежките, пищни рокли се трупаха в стаята ми като малки планини, целите в брокат и бродерии, които ги държаха изправени и без да съм в тях. Вечер, преди да си легна, едва успях да се измъкна от полите и твърдия корсет, който спираше дъха ми.

Болезнената мъгла не ме напускаше. Всяка сутрин се връщах като разнебитена в стаята си. Предполагам, че Змеят сам си приготвяше обяда, защото аз не го правех. Лежах в леглото си до вечеря, когато обикновено успях да се замъкна долу и да сготвя нещо лесно, водена повече от собствения си глад, отколкото от загриженост за неговите потребности.

Най-лошото бе, че не разбирах защо ме използва по този начин. Вечер, преди да потъна в сън, си представях най-зловещите приказки за демони и вампири, които пият живот от девойките, и с ужас се заклевах, че на сутринта ще намеря начин да се махна оттук. Разбира се, това не ставаше. Единственото ми успокоение бе, че не съм първата: казвах си, че е правил същото с всичките момичета преди мен, пък те са оцелели. Това обаче не беше голяма утеха: десет години ми се струваха цяла вечност. Въпреки това се вкопчвах във всяка мисъл, която поне малко облекчаваше нещастията ми.

Змеят също не ме успокояваше. Дразнеше се всеки път, когато влизах в библиотеката, дори в редките дни, в които успях да се явя в приличен вид, все едно нарочно го прекъсвах и ядосвах, а не че той ме измъчваше и използваше. А когато приключеше с магиите си върху мен и ме оставеше сгърчена на пода, се мръщеше и ми казваше, че съм безполезна.

Един ден се опитах изобщо да не се вясна там. Помислих си, че ако занеса по-рано храната му, може да ме забрави за целия ден. Оставих закуската му призори и бързо се скрих в дъното на кухнята. Точно в седем обаче едно от неговите огънчета, които понякога виждах да се носят над река Спиндъл към Леса, се спусна по стълбите. Отблизо приличаше на разкривено сапунено мехурче, което се вълнуваше и променяше, почти невидимо, освен ако върху прозрачната му ципа не попаднеше светлина. То подскачаше по всички ъгли, докато не стигна до мен и не закръжи настойчиво над коленете ми. Гледах го свита в скривалището си и виждах призрачните очертания на собственото си отражение. Бавно се разгънах и го последвах нагоре към библиотеката, където Змеят остави книгата си настрана и ме изгледа сурово.

— Колкото и да бих бил щастлив да се отърва от съмнителното удоволствие да те гледам как се мяташ като изтощена змиорка след най-малката магия, вече видяхме последствията, когато те оставя сама. Я да видим що за мърла си днес.

Бях положила отчаяни усилия да изглеждам прилично, за да си спестя поне първото заклинание. Имах само няколко малки петна от приготвянето на закуската и една пръска от мазнина. Стараех се да ги прикрия в една гънка на роклята си. Той обаче ме гледаше с отвращение и когато проследих погледа му, с ужас видях, че докато съм се крила в кухнята, неволно съм обрала една паяжина — единствената в целия замък сигурно — която висеше от полата ми като тънко, съдрано було.

— *Ванасталем* — повторих с тъпо примирение заедно с него и видях как от пода се надига невъздържано красива вълна от оранжева и жълта коприна, която ме обгръща като шума, духната по есенна пътека. Аз се олюлях задъхано, а той седна отново на мястото си.

— Е, добре. — Той сложи купчина книги на масата и с един жест я събори. — За да ги подредиш: *дарендетал*.

После махна с ръка към масата.

— *Дарендетал* — изрекох аз заедно с него и заклинанието напусна сподавено гърлото ми. Книгите на масата потрепериха и една след друга се вдигнаха и завъртяха, за да отидат на мястото си, като свръхестествени, обсипани със скъпоценности птички в подвързиите си от червено, жълто, синьо и кафяво.

Този път не се свлякох на пода, само се хванах с две ръце за масата и се подпрях на нея. Змеят се намръщи на купчината.

— Що за идиотизъм? — поиска да знае той. — Тук няма никакъв ред.

Погледнах книгите. Бяха наредени в спретната купчина по цвят.

— Цвят? — Тонът му се повиши. — По цвят? Ти... — Беше ми толкова бесен, сякаш аз бях виновна. Може би нещо объркваше магията му, като взимаше енергия от мен, за да я подхрани? — О, я се махай! — изръмжа той и аз бързо се измъкнах навън, обидена и изпълнена с тайно удоволствие: радвах се, че някак си развалям заклинанията му.

Трябваше да се спра по средата на стълбището, за да си поема въздух в корсета, и в този момент внезапно осъзнах, че не пълзя. Бях уморена, но мъглата не ме беше затиснала. Даже успях да изкача останалите стъпала, без повече да спирам, и макар да се строполих върху леглото и да дремах половин ден, поне не се чувствах като празна черупка.

През следващите седмици мъглата продължи да се вдига, сякаш практиката ме правеше по-силна, по-способна да понеса това, което Змеят правеше с мен. Срещите с него малко по малко ставаха ако не по-приятни, то не толкова ужасяващи — просто уморително задължение, като търкането на тенджери в студена вода. Нощем отново можех да спя и духът ми започваше да се възстановява. С всеки изминал ден се чувствах по-добре и по-силна.

Не можех по никакъв начин да облека повторно тези глупави дрехи — пробвах, но не успях да стигна копчетата и връзките на гърба, а и често се налагаше да късам конци и да мачкам полите, за да се измъкна от тях. Затова всяка вечер ги трупях на купчина, а сутрин навличах поредната домашна дреха и се опитвах да я запазя колкото може по-чиста; и на всеки няколко дни той губеше търпение и я сменяше. Стигнах до последната домашнотъкана дреха, която имах.

Държах простата, небоядисана вълна в ръце, сякаш беше въже, в което съм се вкопчила здраво, а после в пристъп на бунт я захвърлих на леглото и се вмъкнах в зелено-кафеникавата рокля.

Не можех да закопчая копчетата на гърба, затова взех дългия воал от диадемата, увих го два пъти около кръста си, като го вързах хлабаво, колкото да не се свлече, и се отправих надолу към кухнята.

Вече не се стараех да я пазя чиста: предизвикателно носех таблата опръскана с яйца, мазнина от бекон и чай, с оплетена коса, като полудяла благородничка, напуснала бала и избягала в гората.

Това, разбира се, не продължи дълго. Веднага щом неохотно изрекох *ванасталем*, магията ме обхвана, премахна петната, натъпка ме отново в корсета и за пореден път ме превърна в подобие на куклата на някоя принцеса.

Тази сутрин обаче се почувствах по-щастлива от седмици наред и това се превърна в моето тайно непокорство. Искях Змеят да полудява от раздразнение всеки път, когато ме погледне, и приемах невярващото му мръщене като възнаграждение.

— Как го постигаш? — попита ме той почти с почуда един ден, когато нехайно влязох с буца сутляш на главата (неволно бях ударила лъжицата с лакът и съдържанието ѝ бе отхвъркнало във въздуха) и дълга струйка конфитюр, стичаща се по цялата предница на кремавата ми копринена рокля.

Последната домашнотъкана дреха прибрах в скрина. Всеки ден, след като Змеят приключеше с мен, аз се качвах горе. Измъквах се с борба от балната рокля, отскубвах мрежичките и диадемите от косата си, хвърлях изящните фиби на пода и обличах износения летник^[1] и домашнотъканата риза, която перях и почиствах на ръка. После слизах в кухнята, за да си направя сама хляб, и почивах край топлото огнище, докато се печеше, без да ме е грижа за петната от сажди и брашно по полата ми.

Отново имах енергия за скука, но дори не помислях за друга книга от библиотеката. Вместо това взех иглата, въпреки че мразех да шия. Реших, че щом като всяка сутрин ще оставам без сили заради тези рокли, поне мога да ги късам и да правя още по-безполезни неща от тях като чаршафи или носни кърпи. Шивашкият комплект си стоеше недокоснат в сандъка в стаята ми — в замъка нямаше нищо за кърпене, освен собствените ми дрехи, които досега с удоволствие оставях скъсани. Но когато го отворих, вътре намерих листче хартия, изписано с парче въглен от ръката на моята приятелка от кухнята:

Боиш се: недей! Той няма да те докосне. Само ще иска да бъдеш красива. Няма да му хрумне да ти даде каквото и да било, но ти можеш да си вземеш хубава рокля от някоя от стаите за гости и да я преправиш за себе си. Когато те повика, пей му или му разказвай приказки. Нужна му е компания, но в малки дози: носи му храната и го избягвай, доколкото можеш, и той няма да поиска нищо повече от теб.

Колко безценни щяха да бъдат тези думи, ако бях отворила кутията още първата вечер. Сега стоях с бележката в ръка и потръпвах от спомена за гласа му, извисяващ се над моето заекване, за заклинанията и властта му върху мен, с които ме обличаше в коприна и кадифе. Грешах. Той изобщо не бе правил тези неща с другите жени.

[1] Старинна дълга връхна женска дреха. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 3

Цяла нощ лежах сгушена в леглото, без да спя, отново обзета от отчаяние. Бягството от кулата обаче не ставаше по-лесно от факта, че го желая по-силно. Въпреки това на другия ден отидох при голямата врата и колкото и глупаво да беше, за първи път се опитах да повдигна огромната греда, с която бяха залостени. Естествено, не успях да я помръдна и с инч.

Слязох в килера и с помощта на дългата дръжка на един тиган отместих железния капак на отходната яма и погледнах вътре. Някъде дълбоко лумтеше огън; не можех да мина оттам. С усилие върнах капака на мястото му и заопипвах стените с две ръце; пъхах ги във всяко тъмно ъгълче с надеждата да открия някакъв отвор, някакъв изход. Но и да е имало такъв, аз не го намерих, а после утрото се разля по стълбите зад гърба ми с противната си златна светлина. Трябваше да приготвя закуската и да се отправя с подноса към своята орис.

Докато нареждах храната — яйцата, препечения хляб, сладката — погледът ми постоянно се отклоняваше към дългия месарски нож от лъскава стомана, чиято дръжка стърчеше към мен. Бях го използвала, за да режа месо; знаех колко е остър. Родителите ми всяка година гледаха прасе. Помагах при коленето и държах кофата за кръвта, но мисълта да забия нож в човек беше съвсем друго нещо. Затова не си го и представях. Просто сложих ножа на подноса и тръгнах нагоре по стълбите.

Когато влязох в библиотеката, Змеят стоеше до прозореца с гръб към мен и сковани от раздразнение рамене. Механично подредих блюдата едно след друго, докато върху таблата не остана нищо, освен ножа. Роклята ми беше опръскана с овесена ваша и яйца; само след миг той щеше да каже...

— Приключвай и се качвай горе.

— Какво? — не разбрах аз. Ножът беше още под салфетката и удавяше всички други мисли. Трябваше ми секунда да осъзная, аз съм помилвана.

— Да не би да оглуша? — сопна се той. — Стига си се суетила покрай тези чинии и се махай оттук. Стой си в стаята, докато не те повикам.

Роклята ми беше оцапана и смачкана, цялата в оплетени панделки, но той дори не се бе обърнал да ме погледне. Грабнах подноса и избягах от стаята, без да търся извинение. Изтичах нагоре по стълбите, почти без да усещам ужасната умора, от които едва влачех крака. Отидох в стаята си и като затворих вратата, се измъкнах от копринената рокля, за да навлека отново домашния сукман; после се отпуснах на леглото и с облекчение обвих ръце около тялото си като дете, избегнало боя.

Тогава видях на пода захвърлената табла и голия, лъщящ нож върху нея. О! О, каква глупачка съм била даже да си го помисля. Той беше моят господар: ако по някаква ужасна случайност го бях убила, несъмнено щях да бъда осъдена на смърт за това, а вероятно и родителите ми заедно с мен. Убийството не беше никакъв изход; по-добре да се хвърля от прозореца.

Дори се обърнах и погледнах нещастно през прозореца; тогава видях какво е предизвикало тази злост в Змея. На пътя, водещ към кулата, се вдигаше облак от прах. Не беше каруца, а голяма покрита каляска, напомняща на къща на колела, водена от потни коне, двама ездачи пред кочияша, всичките с куртки в сиво и искрящо зелено. Отзад следваха още четирима конници в подобно облекло.

Каляската със зеления герб с многоглавото чудовище спря пред портите; ездачите слязоха от конете и се захванаха за работа. Всички потрепнаха леко, когато вратите на кулата се открянаха — огромните врати, които аз не можех и да помръдна. Извих шия и видях Змея сам да излиза на прага.

От търбуха на каляската слезе приведен висок, златокос, широкоплещ мъж с дълга пелерина в същия искрящо зелен цвят; той скочи от стъпенката, поставена за него, пое с една ръка меча, който друг от слугите му поднесе, и се отправи решително между шпалира към вратата, като по пътя препаса оръжието си.

— Мразя каляските повече от химерите — каза той на Змея достатъчно ясно, за да чуя гласа му, извисяващ се над пръхтящите, потропващи коне. — Цяла седмица затворен. Защо никога не идвате вие в двореца?

— Ваше Височество ще трябва да ми прости — отвърна хладно Змеят. — Задълженията ми тук ме възпрепятстват.

Забравила страха и нещастията си, аз се бях протегнала толкова много навън, че можех лесно да падна. Кралят на Полния имаше двама сина, но кронпринцът Зигмунд беше просто един млад, здравомислещ мъж. Беше добре образован и се беше оженил за дъщерята на някакъв граф на север, което ни беше донесло съюзник и пристанище. Вече бяха подсигурили наследници — момче и момиче за всеки случай; предполагаше се, че той е отличен управник и ще стане отличен крал, така че никой не се занимаваше с неговата особа.

Принц Марек беше къде-къде по-интригуващ. Чувала бях поне десетина истории и песни как е убил Вандалийската хидра, които една с една не си приличаха, но хората бяха убедени, че всичките са верни до най-малката подробност; освен това беше убил поне три-четири великана в последната война срещу Росия. Веднъж дори беше тръгнал на поход срещу истински, змей, но се оказало, че някакви селяни си били измислили историята за змей, който изял овцете им, за да избегнат данъка. А той дори не ги бе екзекутирал, а бе наказал господаря им, защото е наложил твърде висок данък.

Принцът влезе в кулата заедно със Змея и вратите се затвориха зад гърба им, а хората му се заловиха да вдигат лагер в равното поле пред портите. Отдръпнах се от прозореца и започнах да обикалям в кръг в малката си стаичка. Накрая се промъкнах по стълбите, за да се опитам да чуя нещо; слизах стъпка по стъпка, докато не долових гласовете им от библиотеката. Едва разбирах една на пет думи, но разбрах, че говорят за войни с Росия и за Леса.

Не се напругах много да подслушвам; всъщност не ме интересуваше особено за какво си приказват. Далеч по-важна беше слабата надежда за избавление: каквото и да ми правеше Змеят, това изсмукване на живота несъмнено беше забранено от кралския закон. Той ми беше наредил да стоя по-далече и да не му мяркам пред очите, но причината може би не беше само неописуемият ми мърляв вид, който той можеше да поправи само с една дума, а нежеланието му принцът да разбере какво става. Ами ако се хвърлех в краката на принца, молейки за милост, и той ме отведеше отгук?

— Достатъчно! — Гласът на принц Марек прекъсна мислите ми; думите му долитаха по-ясно, като че ли се бе доближил до вратата.

Звучеше ядосано. — И вие, и баща ми, и Зигмунд — всички блеете като овце. Стига толкова. Няма да оставя нещата така.

Бях боса и бързо се качих обратно по стълбите, колкото можех по-безшумно: стаите за гости бяха на третия етаж, между моя и този с библиотеката. Седнах най-горе и се заслушах в стъпките и ботушите им, докато не заглъхнаха. Не бях сигурна, че ми стиска да се противопоставя открито на Змея: ако ме хванеше да тропам на вратата на принца, със сигурност щеше да ми стори нещо ужасно. От друга страна, той и без това го правеше. Каша нямаше да пропусне шанса, сигурна бях в това. Ако тя беше тук, щеше да отиде, да отвори вратата и да коленичи в краката на принца, за да го помоли да я спаси — не като хленчещо хлапе, а като девица от приказките.

Върнах се в стаята и започнах да репетирам сцената, като мърморех под носа си, докато слънцето потъна зад хоризонта. Когато най-после се стъмни и времето напредна, с разтуптяно сърце се промъкнах по стълбите. Все още се страхувах. Първо слязох долу и се огледах, за да се уверя, че светлината в библиотеката и лабораторията е угасена: Змеят не беше буден. На третия етаж под вратата на първата стая за гости мъждееше оранжево зарево от огън; вратата на Змея въобще не се виждаше, потънала в мрака в дъното на коридора. Въпреки всичко на площадката се поколебах и накрая слязох в кухнята.

Казах си, че съм гладна. Треперейки пред огъня, изядох няколко залька хляб и сирене, за да се подкрепя, и се качих горе. Съвсем догоре, в собствената си стая.

Не можех да си представя наистина как заставам на вратата на принца, коленича и произнасям красива реч. Аз не бях Каша, не бях нищо особено. Щях само да избухна в сълзи и да приличам на луда, а той вероятно щеше да ме изхвърли или по-лошо, да повика Змея, за да ме накаже, както заслужавам. Защо да ми повярва? Селянка в сукман от домашно сукно, слугиня в дома на Змея, която го буди посред нощ с небивала история за тормоз от великия маг?

Върнах се покрусена в стаята си, но изведнъж спрях. Принц Марек стоеше там и разглеждаше картината на стената; беше свалил покривалото, което бях метнала отгоре ѝ. Обърна се и ме погледна скептично. „Господарю... Ваше Височество“, казах или поне се опитах

да кажа аз. Думите излязоха като нечленоразделен шепот, който той надали чу.

Но това като че ли не го интересуваше.

— Е, ти май не си от неговите красавици — каза той и със скръстени ръце прекоси стаята. Трябваша му само две крачки; от неговото присъствие тя изглеждаше още по-малка. Сложи ръка под брадичката ми и завъртя лицето ми, за да го огледа. Аз го гледах глупаво. Беше много странно да стоя толкова близо до него. Той беше по-висок от мен, широкоплещест като човек, който живее почти непрекъснато в доспехи, красив като портрет и гладко обръснат, свеж като след баня; златистата му коса беше влажна и се спускаше на къдрици по врата му. — Но може би имаш някакво специално умение, мила, което компенсира това? Типично за него, нали?

Не звучеше жестоко, по-скоро сякаш ме дразнеше със заговорническа усмивка. Изобщо не се чувствах обидена, само замаяна от толкова внимание, като че ли вече бях спасена, без да съм казала и дума. После той се разсмя, целуна ме и ловко посегна към полата ми.

Аз изумено започнах да се мятам като риба в мрежа и да се боря с него. Все едно се борех с портите на кулата; беше непосилно и той дори не забелязваше усилията ми. Изсмя се отново и ме целуна по гърлото.

— Не се безпокой, няма как да възрази — каза той, сякаш това беше единствената причина да се съпротивлявам. — Все пак е васал на баща ми, колкото и да му се нрави да си стои в най-затънтения край на кралството и да те пази само за себе си.

Не че се наслаждаваше от победата си над мен. Аз все така мълчах и предимно замахвах объркано срещу него. Невъзможно бе той, принц Марек, изобщо да ме желае. Не пищях, не се молах, а на него, предполагам, изобщо не хрумваше, че мога да му се противопоставя. В някой обикновен благороднически дом слугинята вероятно с радост би се вмъкнала сама в спалнята му, спестявайки му усилията сам да я търси. В интерес на истината, сигурно и аз бих се зарадвала, ако просто ме беше попитал и ми бе дал време да превъзмогна изненадата си и да му отговоря. Борех се по-скоро инстинктивно, отколкото от желание да го отблъсна.

Той все пак надделя. Тогава вече наистина се уплаших и исках да избягам; блъснах го с ръце и с пресекващ глас повтарях:

— Принце, недейте, моля ви, почакайте.

Макар да не бе търсил съпротива, когато се сблъска с нея, не се ядоса, само започна да губи търпение:

— Хайде, хайде, спокойно — каза той, сякаш бях кон, който трябва да бъде успокоен и обяден, и притисна ръка към бедрото ми. Сукманът ми беше вързан с лента на проста панделка; вече я беше развързал и повдигаше полите ми.

Опитвах се да ги смъкна надолу, да го отблъсна и да се освободя, но напразно. Той небрежно ме държеше в силната си хватка. Но когато посегна към чатала си, аз отчаяно изрекох на глас, без даже да мисля:

— *Ванасталем.*

От мен се изтръгна неведома сила. Банелите на корсажа ми се стегнаха като броня, той се отдръпна и отстъпи назад, а между двама ни зашумоля стена от кадифени поли. Облегнах се разтреперана на стената, опитвайки да си поема въздух, докато той ме гледаше с разширени очи.

После със съвсем различен глас и тон, който не можех да разбера, каза:

— Ти си вещица.

Заотстъпвах назад като предпазливо животно; виеше ми се свят, не можех да дишам нормално. Роклята ме беше спасила, но корсетът ме задушаваше, полите тежаха и се влачеха по пода, сякаш нарочно бяха станали невъзможни за сваляне. Принцът се приближи бавно към мен с протегнатата ръка и каза: „Чуй ме...“, но аз нямах ни най-малко намерение да слушам. Грабнах подноса за закуска, който още стоеше на шкафчето ми, и замагнах към главата му. Ръбът издрънча силно в черепа му и той залитна настрани. Стиснах таблата с две ръце, вдигнах я и продължих да удрям заслепена и отчаяна.

Продължавах да замахвам, когато вратата рязко се отвори и на прага застана Змеят в дълъг, великолепен халат, наметнат върху нощницата. Очите му гледаха свирепо. Той направи крачка и се спря на място. Аз също спрях задъхана, с вдигнати ръце по средата на замаха. Принцът се бе свлякъл на колене пред мен. По лицето му се стичаше лабиринт от струйки кръв, а на челото му се виждаха кървави синини. Очите му бяха затворени. После падна с глух удар в несвяст.

Змеят видя всичко това, погледна ме и каза:

— Какво направи сега, глупачке?

Двамата заедно повдигнахме принца на тясното ми легло. Лицето му вече почерняваше от синините, а подносът на пода беше изкривен от извивката на черепа му.

— Прекрасно — процеди Змеят през зъби, докато го оглеждаше. Когато повдигна клепаците му, очите на принца бяха празни и странни, а ръката му падна безжизнено и се залюля отстрани на леглото.

Стоях и гледах, дишайки тежко в корсета. Отчаяният ми гняв беше изчезнал и бе останал само ужасът. Колкото и странно да звучи, не само се боях какво ще стане с мен, но и не исках принцът да умира. В съзнанието ми той все още бе донякъде блестящият герой от легендите, объркано преплетен със звяра, който току-що се бе нахвърлил отгоре ми.

— Той нали... той нали няма...

— Ако не искаш някой да умре, не го биеш по главата — сопна се Змеят. — Слез в лабораторията и ми донеси жълтия еликсир и прозрачната стъкленица от лавицата в дъното. Не червения или виолетовия. И се постарай по възможност да не я счупиш по стълбите, освен ако не желаеш да се пробваш да убедиш краля, че добродетелта ти си е заслужавала живота на сина му.

Сложил длани върху главата на принца, той започна тихо да запява думи, от които ме полазиха тръпки. Хукнах към стълбището, прихванала полите си с ръце. Занесох му еликсира след броени секунди, задъхана от бързането и стегнатите банели. Змеят още работеше. Без да прекъсва пеенето си, той протегна нетърпеливо ръка и аз му подадох стъкленицата. Той извади тапата с пръстите на едната си ръка и наля една глътка в устата на принца.

Миризмата беше отвратителна, като на развалена риба; едва не се задавих, въпреки че просто стоях наблизо. Змеят ми подаде обратно стъкленицата и тапата, без дори да ме поглежда, и аз трябваше да спра дъха си, за да я затворя. Той затвори устата на принца с две ръце. Макар ранен и в безсъзнание, принцът подскочи и се опита да изплюе. Еликсирът светеше в устата му толкова ярко, че виждах очертанията на челюстта и зъбите му през кожата.

Успях да запуша стъкленицата, без да повърна, и се втурнах да помогна. Стиснах носа на принца и след миг той най-после преглътна. Силното сияние се спусна по гърлото към стомаха му. Виждах как светлината преминава през тялото му под дрехите и постепенно

избледнява, разклонявайки се към ръцете и краката, докато накрая отслабна и изчезна.

Змеят отпусна главата му и спря да пее заклинанието. Отпусна се до стената със затворени очи; изглеждаше по-изцеден от всякога. Аз кръжах тревожно над леглото — и над двамата всъщност, докато накрая смотолевих:

— Той ще...

— Не и благодарение на теб — изсумтя Змеят, но това ми стигаше. Аз се свлякох на пода сред кремавото си кадифе и зарових лице в леглото с ръце, обвити в бродирана златна дантела.

— А сега ще ми цивриш — каза Змеят над главата ми. — Какво си мислеше? Защо си облякла тази нелепа рокля, щом не си искала да го съблазниш?

— По-добре така, отколкото да бях останала с онази, която той скъса! — извиках аз, като вдигнах глава. Нямахте сълзи; бях изплакала всичките, останал ми бе само гневът. — Не аз избрах тази...

Млъкнах, загледана в копринената гънка, която стисках в ръката си. Всичко това се случи, без Змеят да е до мен, без да прави магии и да изрича заклинания.

— Какво сте направили с мен? — прошепнах аз. — Той каза... нарече ме вещица. Вие ме превърнахте във вещица.

— Ако можех да превръщам хората във вещици, нямаше да си избира малоумна селянка за целта — изсумтя Змеят. — Нищо не съм направил с теб, освен да се опитам да набия няколко жалки формули в почти непробиваемия ти череп.

С уморено пъшкане той се надигна мъчително от леглото, донякъде като мен през онези мъчителни седмици, когато...

Когато ме учеше на магия. Все така на колене, аз го гледах объркано, но въпреки нежеланието си, започвах да му вярвам.

— Но защо ви е да ме учите?

— С удоволствие бих те оставил да мухлясваш в миниатюрното си селце, но имах болезнено малък избор. — Продължавах да го гледам неразбиращо и той се намръщи. — Хората с дарба трябва да бъдат учени: тъй повелява законът на кралството. Във всеки случай би било безумно от моя страна да те оставя да гниеш там като зряла круша, докато от Леса не изскочи нещо, което да те изяде и да се превърне в забележителен кошмар.

Потръпнах в отвращение, а той се обърна все така смръщено към принца, който тъкмо бе простенал тихо и се бе размърдал насън: започваше да се разбужда и вдигна уморено ръка да потрие лицето си. Сkochих на крака и тревожно се отдалечих от леглото, за да застана поблизо до Змея.

— Ето — каза той, — *каликуал*. По-добре, отколкото да пребиваш разни ухажори до несвяст.

Той ме наблюдаваше с очакване. Погледнах първо него, после бавно опомнящия се принц и пак него.

— Ако не бях вещица... ако не бях вещица, щяхте ли да ме пуснете... да се прибера у дома? Не можете ли да ми го вземете?

Той мълчеше. Вече бях свикнала с противоречието на магьосническото му лице, едновременно младо и старо. За всичките си го дини имаше само няколко бръчки покрай очите, една между междите и остри смръщени линии около устата: нищо друго. Движеше се като младеж; а ако възрастта правеше хората помили и доброжелателни, това определено не се бе случило с него. Но сега за миг погледът му стана истински стар и много странен.

— Не — каза той и аз му повярвах.

После се отърси и посочи; като се обърнах, видях, че принцът се е надигнал на лакът и мига срещу нас, все така замаян и неразбиращ, но в един момент нещо му проблесна и той си ме спомни.

— Каликуал — прошепнах аз.

От мен отново потече сила. Принц Марек се отпусна обратно на възглавниците и очите му се затвориха. Аз се приближих, олюлявайки се, до стената и се отпуснах на пода. Месарският нож още лежеше там, където беше паднал. Вдигнах го и най-после го използвах: за да разрежа роклята и дантелата на корсета си. Тя се свлече от тялото ми, но поне можех да дишам.

Един миг останах така, облегната на стената и със затворени очи. После погледнах Змея, който се бе извърнал нетърпеливо заради умората ми и гледаше подразнено принца.

— Хората му няма ли да питат за него на сутринта?

— Ти да не си мислиш, че ще държиш принц Марек заключен и дълбоко заспал за вечни времена? — отвърна Змеят през рамо.

— А като се събуди... — започнах аз, но замълчах. — Можете ли... ще можете ли да го накарате да забрави?

— Ама разбира се. Той няма да забележи нищо особено, когато се събуди с разцепващо главоболие и огромна дупка в паметта.

— Ами ако... — Изправих се с усилие на крака, все така стиснала ножа. — Ами ако си спомня нещо друго? Как си е легнал в собствената си стая...

— Пробвай да не говориш такива глупости. Ти каза, че не си го съблзнила, и той е дошъл тук по своя инициатива. Кога се е породило това намерение? Просто тази вечер, след като си е легнал? Или е мислил за него по целия път — топло легло, гостоприемни обятия — да, разбирам, че твоите не са били такива, достатъчно ясно го доказва — сопна се той, когато се готвех да възразя. — Доколкото знаем, той е смятал да го направи още преди тръгването си — нещо като добре пресметната обида.

Спомних си думите на принца: „Типично за него, нали?“ — сякаш го беше помислил предварително, сякаш едва ли не го беше планирал.

— Да обиди вас?

— Той си мисли, че аз взимам жените като наложници. Повечето царедворци го правят или биха го правили, ако имаха възможност. Затова предполагам, че е искал да ми сложи рога. След това с удоволствие би разпространил мълвата в двореца, сигурен съм в това. С такива неща си губят времето благородниците.

В гласа му личеше презрение, но когато връхлетя в стаята ми порано, несъмнено беше ядосан.

— Защо би искал да ви обиди? — попитах смутено. — Той не дойде ли, за да... да ви помоли за някаква магия?

— Не, дойде да се наслади на гледката на Леса. Естествено, че дойде за магия, но аз го пратих да си гледа работата, която е да посича вражеските рицари и да не се меси в неща, които не разбира. — Той изсумтя. — Започнал е да вярва на собствените си трубадури. Искане да си върне кралицата.

— Но нали кралицата е мъртва?

Бях объркана. Тъкмо така започнаха войните. Преди двайсетина години руският кронпринц Василий дошъл на визита в Полния, влюбил се в кралица Хана и избягали заедно, а когато кралските войници ги настигнали, двамата изчезнали в Леса.

Това беше краят на историята: никой, който влезеше в Леса, не излизаше оттам или поне не цял и не същият. Понякога хората излизаха слепи и пищящи, друг път обезобразени до неузнаваемост, а най-лошото бе, когато запазваха лицата си, небелязани от смърт, но ужасно объркани отвътре.

Кралицата и принц Василий не бяха излезли изобщо. Кралят на Полния обвинил руският наследник, че я е похитил, кралят на Русия обвинил Полния за смъртта на наследника си и оттогава войните вървяха една след друга, прекъсвани само от редки примирия и няколко краткотрайни договора.

Тук, в долината, клатехме глави на тази история; всички смятахме, че тя от самото начало е била работа на Леса. Кралицата с две малки деца — да избяга? Да обяви война на собствения си съпруг? Ухажването им беше легендарно, за сватбата им се пееха песни. Майка ми също ми бе пяла една от тях или поне каквото си спомняше; пътуващите певци, разбира се, вече не ги изпълняваха.

Нямаше начин Лесът да не стои зад всичко това. Може би някой беше отровил двамата с вода, налята от реката там, където навлиза в Леса; може би някой придворен, пътувайки през планинския проход към Русия, случайно беше прекарал нощта твърде близо до тъмните дървета по края на Леса и се бе върнал в двореца с нещо друго в себе си. Знаехме, че виновен е Лесът, но това не променяше нищо. Кралица Хана я нямаше, беше тръгнала с принца на Русия, затова всички бяхме във война, а Лесът всяка година настъпваше малко по-напред и в двете земи, хранейки се с тяхната смърт и със смъртта на всички след тях.

— Не — отвърна Змеят, — кралицата не е мъртва. Тя е още в Леса.

Аз зяпнах. Прозвуча спокойно и сигурно, макар аз да не бях чувала нищо подобно. Но беше достатъчно ужасно, за да повярвам: да бъдеш пленник на Леса цели двайсет години, в някакъв смисъл безкрайно дълго — това бе точно от нещата, които Лесът би сторил.

Змеят сви рамене и махна с ръка към принца:

— Няма как да я измъкне оттам и ако самият той влезе, само ще предизвика нещо още по-страшно, но той няма да разбере това — изсумтя той. — Мисли си, че убийството на едnodневна хидра го е направило герой.

В никоя от песните не се споменаваше, че Вандалийската хидра е била само на един ден: това доста омаловажаваше подвига.

— Във всеки случай предполагам, че е огорчен. Благородниците и принцовете ненавиждат магията, най-вече защото им е толкова необходима. Да, жалко отмъщение е най-вероятното обяснение.

Лесно можех да повярвам това и определено разбирах мисълта на Змея. Ако принцът е искал да се наслади на компаньонката на Змея, която и да е тя — във въображението ми веднага изникна образът на Каша на мое място, лишена дори от нежелана магия, която да я спаси — той не би си легнал спокойно в леглото. Този спомен не би се вписал добре в главата му, също като парче от мозайка, което не е на място.

— Все пак — добави Змеят с леко снизходителен тон, сякаш бях кученце, което е успяло да се сдържи да не загризе обувката му, — идеята не е съвсем безполезна: сигурно ще мога да променя спомена му в обратна посока.

Той вдигна ръка, а аз озадачено повторих:

— В обратна посока?

— Ще му дам спомен, че се е насладил на благоразположението ти. Допълнен с подходящ ентузиазъм от твоя страна и удовлетворение от факта, че ме е направил на глупак. Убеден съм, че с лекота ще го приеме.

— Какво? Ще го... не! Той... той ще...

— Да не искаш да кажеш, че те интересува какво мисли за теб — повдигна вежди Змеят.

— Ако си мисли, че съм легнала с него, какво ще го спре... да го поиска отново!

Змеят махна небрежно с ръка.

— Ще направя спомена неприятен — с много лакти, момински кикот и бърз край. Освен ако ти нямаш по-добра идея? — добави жлъчно той. — Може би предпочиташ, когато се събуди, да си спомни как си положила всички усилия да го убиеш?

И така, на сутринта имах отвратителното преживяване да видя как на излизане от кулата принц Марек поглежда нагоре към моя прозорец и ми праща весела, недискретна въздушна целувка. Гледах само за да се уверя, че наистина си е тръгнал; трябваше да събера

цялата си останала предпазливост, за да не хвърля нещо по главата му и то нямаше да е сувенир за моето благоразположение.

Змеят обаче не грешеше, като ме предупреди да внимавам: въпреки удобния спомен, записан в главата му, на стъпалата на каляската принцът се поколеба и отново погледна нагоре леко смръщен, като че ли нещо го гризеше, но накрая се приведе, влезе вътре и позволи да го откарат. Аз стоях на прозореца и гледах как прахът след каляската чезне по пътя, докато съвсем не се скри зад хълмовете; чак тогава отстъпих назад и отново се почувствах в безопасност — абсурдно чувство, предвид, че се намирах в омагьосана кула с мрачен магьосник и магия, дебнеща под собствената ми кожа.

Навялякох кафяво-зелената си рокля и бавно слязох в библиотеката. Змеят отново седеше в креслото си с отворена в скута книга. Обърна се и ме изгледа.

— Много добре — каза той кисело както винаги. — Днес ще опитаме...

— Чакайте — прекъснах го аз. — Може ли да ми кажете как да превърна това в нещо годно за носене?

— Ако още не си схванала *ванасталем*, не мога да ти помогна — скара ми се той. — На път съм да повярвам, че си умствено увредена.

— Не! Не искам... това заклинание — казах бързо аз, опитвайки се да избегна дори произнасянето на думата. — С тези рокли не мога да се движа, нито сама да ги връзвам, нито да почистя нещо...

— Защо просто не използваш формулите за почистване? Научил съм те поне на пет такива.

Аз обаче се бях постарала да забравя всичките.

— По-малко се уморявам, когато търкам на ръка!

— Да, както гледам ще оставиш светла следа в небесната твърд — каза той раздражено, но това не можеше да ме обиди; всяка магия беше достатъчно лошо нещо и няхах ни най-малко желание да бъда велика и могъща вещица. — Що за странно същество си ти? Не мечтаят ли всички селски момичета за принцове и бални рокли? Пробвай в такъв случай да я съкратиш.

— Моля?

— Да махнеш част от думата. Изговори я завалено, измрънкай я, нещо такова...

— Всяка част? — попитах аз усъмнено, но все пак пробвах: — Ваналем?

Съкратената дума беше по-приятна в устата ми, по-малка и някак по-дружелюбна, въпреки че сигурно всичко беше във въображението ми. Роклята потрепери, полите ѝ се отпуснаха като фин летник от небоядисан лен и се спряха на прасците, а отгоре се появи семпъл кафяв сукман със зелена панделка за пристягане. Поех си дълбоко дъх с облекчение: нищо не ми тежеше от раменете до глезените, не ме душаха корсети, нямаше влачеци се шлейфове: просто, удобно и лесно. И дори магията не ме бе изцедила тъй ужасно. Изобщо не бях уморена.

— Ако си удовлетворена от вида си — каза Змеят саркастично и като протегна ръка, призова една книга, която долетя от лавицата, — ще започнем със сричкова композиция.

ГЛАВА 4

Колкото и да не ми харесваше да се занимавам с магия, се радвах, че вече не се страхувах през цялото време. Но не бях отличничка: когато не забравях заклинанията, на които ме учеше Змеят, ги изричах погрешно. Завалях думите, смотолевях ги или ги обърквах една с друга, така че заклинанието, предназначено да смеси десетина съставки за тесто („Определено няма и да се опитвам да те уча на отвари“, отбеляза саркастично той), вместо това създаде отблъскваща каша, която не можех дори да си запазя за вечеря. Друго заклинание, което трябваше да стъкне огън в камината на библиотеката, където работехме, на пръв поглед не постигна нищо, докато не чухме далечно зловещо прашене; когато изтичахме нагоре, видяхме зеленикави пламъци да изскачат от огнището в гостната точно над нас и да поглъщат везания балдахин над леглото.

След като най-сетне успя да угаси мрачния, упорит огън, той разярено крещя срещу мен в продължение на десет минути, като ме наричаше безмозъчна, овчеглава щерка на свинари. „Баща ми е дървар!“, възразих аз. „На бабаити с брадви!“, изръмжа той. Но въпреки това аз вече не се боях. Той само фуча до изтощение и после ме отпрати, а аз нямах нищо против виковете му, защото знаех, че не хапят.

Почти съжалявах, че не съм по-добра, защото виждах, че разочарованието му е разочарование на един почитател на красотата и съвършенството. Той не бе търсил ученик, но след като се бе нагърбил с мен, искаше да ме превърне във велика и изкусна вещица, да ми предаде изкуството си. Докато ми даваше примери за висши магии и ми показваше сложни плетеници от жестове и думи, които се нижеха като песен, виждах, че обича работата си: очите му блестяха и искряха от светлината на магията, а лицето му ставаше почти красиво и някак неземно. Той обичаше магията и беше готов да сподели тази любов с мен.

Аз обаче гледах да измърморя няколко заклинания, да изтърпя неизбежната лекция и весело да сляза в избата, където да кълцам лук за вечеря на ръка. Това безкрайно го влудяваше, и не без основание. Знаех, че се държа глупаво. Но не бях свикнала да мисля за себе си като за нещо особено. Да, винаги намирах повече лешници, гъби и малини от всички останали, дори в онези части на гората, които бяха обирани пет-шест пъти; през есента намирах късни билки, през пролетта — ранни сливи, или както казваше майка ми — всичко, за което можех да се изпоцапам до неузнаваемост: копаех, връх се сред трънаци и се катерех по дървета, а после носех вкъщи пълна кошница, с която я подкупвах и тя въздишаше примирено, вместо да крещи отчаяно при вида на дрехите ми.

Мислех си, че това е моята дарба — нищо, което да има значение за друг, освен за собственото ми семейство. Дори сега не ми хрумваше да мисля какво би могла да означава магията, освен създаване на абсурдни рокли и изпълняване на дребни задачи, които също толкова бързо бих свършила и на ръка. Не се притеснявах, че не напредвам, нито че влудявам Змея. Даже изпитвах известно доволство, докато дните не се изтърколиха и не дойде Млада година.

Поглеждах през прозореца и виждах празничните дръвчета, запалени по площадите на всички села — като малки фарове, осеяли тъмната долина чак до Леса. У дома мама мажеше шунката с разтопена свинска мас и обръщаше картофите в тавата под нея. Баща ми и братята ми разнасяха големи товари дърва за празниците по къщите, а най-отгоре хвърляха по едно току-що отрязано борче; те са отсекли и празничното дърво за нашето село — високо, стройно и клонесто.

В съседната къща Венса готвеше кестени, сушени сливи и моркови с резен крехко телешко, което да донесе, и Каша... Каша все пак беше там. Въртеше красивия сенкач^[1] пред огнището и при всяко завъртане го поливаше с тесто, за да се получат чудни висулки. Беше се научила да го прави, още когато бяхме на дванайсет; Венса беше дала сватбения си воал — два пъти по-дълъг от нея — на една жена в Смолник, за да покаже на Каша рецептата. Така Каша щеше да е способна да готви за някой господар.

Опитвах се да се радвам за нея. Най-вече съжалявах себе си. Мъчно ми беше да стоя сама и на студено, затворена в стаята си във високата кула. Змеят не отбелязваше празника; доколкото ми беше

известно, той дори не знаеше кой ден е. Слязох в библиотеката, както винаги, измърморих поредното заклинание, той ми се накрещя и ме пусна да си вървя.

В опит да излекувам самотата си слязох в кухнята и си приготвих малко угощение — шунка с каша и задушени ябълки, но когато сложих всичко в чинията, ми се видя толкова проста и безвкусна, че за първи път използвах *лиринталем* за себе си. Копнеех за нещо по-празнично. Въздухът заискри и пред мен изведнъж се появи великолепно плато с печено свинско — горещо, розово и сочно, любимата ми гъста пшенична каша с цяла лъжица стопено масло и кафява галета по средата, купчинка свеж грах, какъвто никой в селото нямаше да хапне до пролетта, и торта тайгла, каквато бях опитвала само веднъж на трапезата на старейшината в годината, когато беше ред на моето семейство да ѝ гостуваме по жътва: захаросаните плодове приличаха на цветни скъпоценни камъни, сладкото тесто имаше съвършен златистокафяв цвят, лешниците бяха малки и светли, а целият сладкиш блестеше от медения сироп.

Но това не беше вечеря за Млада година. Не чувствах болезнен глад в корема си след цял ден готвене и чистене без почивка, не чувах радостната глъч от многото хора, събрани около трапезата, които се смеят и пресягат към блюдата. Загледана в малкото си угощение, аз се почувствах още по-отчаяно самотна. Мислех си как майка ми готви сама и дори и мен ме няма да ѝ помагам с непохватните си ръце, и зарових парещи очи във възглавницата, оставила недокоснатия поднос на масата.

Два дни по-късно очите ми и сърцето ми още тежаха и се чувствах още по-неловко. Тъкмо тогава пристигна конникът с бърз звън на копита и припряно тропане на портата. Змеят остави книгата, от която се опитваше да ме учи, и аз го последвах надолу по стълбите; вратите се отвориха сами пред него и пратеникът едва не падна вътре. Носеше тъмножълтата туника на Жълтите блата, а по бледото му лице се стичаше пот. Той коленичи, като трудно преглъщаше, и без да чака позволение да говори, каза:

— Моят господар, баронът, ви умолява веднага да дойдете. Нападна ни химера от планинския проход...

— Какво? — остро го прекъсна Змеят. — Сега не е сезонът. Що за звяр беше по-точно? Да не би някой идиот да е взел виверна за

химера и другите да са го повторили?

Пратеникът клатеше глава като махало на връв.

— Змийска опашка, крила на прилеп, козя глава — видях го с очите си, Ваше Благородие, затова господарят ме изпрати...

Змеят изсумтя подразнено под носа си: как смееше някаква си химера да нарушава спокойствието му, като се появява изневиделица извън сезона. Аз пък не разбирах как така химерите имат сезон: та нали бяха магични същества и можеха да правят, каквото си поискат?

— Постарай се да не си пълна глупачка — каза Змеят, докато се влачех след него към лабораторията. Той отвори една витрина и ми заповяда да му занеса тази и онази стъкленница. Аз се подчиних неохотно и много внимателно. — Химерата е рожба на покварена магия, но това не означава, че не е жив звяр със свой собствен характер. Раждат се предимно от змии, защото се люпят от яйца. Кръвта им е студена. Прекарват зимата, като лежат, доколкото могат, неподвижно на слънце. През лятото летят.

— А тази защо е излязла сега? — попитах аз, стараяйки се да следвам мисълта му.

— Най-вероятно не е, а този задъхан селяндур долу се е уплашил от сянката си — отвърна Змеят, но задъханият селяндур никак не приличаше нито на глупак, нито на страхливец и ми се струваше, че дори Змеят сам не си вярва. — Не, не червената, малоумнице, това е сърце на огън: химера ще изпие цял литър, стига да ѝ падне, и тогава вече ще заприлича на истински змей. Червено-лилавата, през две от тази. — На мен и двете ми изглеждаха червено-лилави, но аз бързо взех другата отвара и му я подадох. — Добре — каза той, като затвори витрината. — Не чети тези книги, не пипай нищо в тази стая, не пипай нищо в *никоя стая*, и гледай да не сринеш всичко до основи, преди да се върна.

Едва тогава осъзнах, че той ме оставя тук сама, и го изгледах втрещено.

— Какво ще правя тук сама? Не може ли... не може ли да дойда с вас? Колко дълго ще отсъствате?

— Седмица, месец или завинаги, ако се разсея или направя *никоя* особена глупост, благодарение на която химерата да ме разкъса — сопна се той. — С една дума не, не може. И гледай да *не пипаш* абсолютно нищо, доколкото можеш.

После тръгна. Аз изтичах в библиотеката и вперих поглед надолу от прозореца. Вратите се затвориха след него и той слезе по стъпалата. Пратеникът скочи на крака.

— Ще взема коня ви — чух Змея да казва. — Вие вървете пеш до Олшанка, там ще ви го оставя и ще взема друг.

После се метна на седлото и като махна властно с ръка, измърмори няколко думи; на снежния път лумна огън и се затъркаля като кълбо по пътя пред него, за да го разчисти. Змеят веднага препусна въпреки неохотата на коня, която личеше в прилепналите му уши. Предполагам, че магията, с която отиваше до Дверник и обратно, не работеше на такива големи разстояния, или пък можеше да я използва само на собствена територия.

Стоях в библиотеката и се вирах, докато се скри от погледа ми. Не че някога се беше постарал компанията му да ми бъде приятна, но без него кулата изглеждаше кънтящо пуста. Опитах да се насладя на отсъствието му като на почивка, но не бях достатъчно уморена. Лежах малко безцелно на кувертюрата, а после просто седнах до прозореца и се загледах в долината: полята, селата, горите, които обичах. Гледах добитъка и стадата, които отиваха на водопой, шейните и самотните ездачи по пътя, пръснатите снежни навявания, докато най-сетне не заспах, подпряна на рамката. Когато се сепнах и събудих, вече беше тъмно и в далечината се виждаше линия от сигнални огънове, пресичаща почти цялата долина.

Гледах я, объркана от съня. За миг си помислих, че отново са запалили празничните дървета. През целия си живот бях виждала да палят сигналния огън в Дверник само три пъти: веднъж заради Зеленото лято, после заради снежните кобили, които излязоха от Леса, когато бях на девет, и още веднъж заради храсталаците, които за една нощ погълнаха четири къщи в края на селото през лятото, когато бях на четиринайсет. Всеки път идваше Змеят, отблъсваше нападението на Леса и пак си отиваше. С нарастваща паника проследих огньовете на обратно, за да видя къде е запален първият, и кръвта ми изстина: имаше девет огъня в права линия по течението на Спиндъл. Деветият беше Дверник. Зовът за помощ идваше от моето село. Докато се вирах в огньовете, ненадейно осъзнах: Змеят го нямаше. Сигурно вече беше в планинския проход на път към Жълтите блата. Не можеше да види огньовете и дори някой да му съобщеше за тях, първо трябваше да се

справи с химерата — една седмица, бе казал той, а нямаше никой друг...

В този миг разбрах каква глупачка съм била. Ни веднъж не бях помисляла за магията — за своята магия, като за нещо добро, докато не си дадох сметка, че няма друг, освен мен; че каквото и да имах в себе си, колкото и жалка, тромава и недообучена да бях, никой в селото не притежаваше толкова магия. Те се нуждаеха от помощ и само аз можех да им я дам.

Стоях замръзнала така още секунда, а после се обърнах и хукнах надолу по стълбите към лабораторията. Влязох, преглъщайки страха си, и взех сивата отвара, която ме бе вкаменила. Взех и отварата, наречена сърце на огън, както и еликсира, който Змеят бе използвал, за да спаси живота на принца, и една зелена течност, която веднъж бе споменавал, че помага при отглеждането на растения. Нямах идея как ще ги ползвам, но поне знаех какво е действието им. На останалите не знаех дори имената, така че не смеех да ги пипам.

Отнесох стъклениците в стаята си и се заех неистово да разкъсвам останалите си рокли и да навързвам копринени ленти една за друга, за да си направя въже. Щом стана достатъчно голямо — поне така се надявах — го праметнах през прозореца и се взрях след него. Нощта беше тъмна. Нямаше никаква светлинка, която да ми покаже дали въжето стига до земята. Оставаше ми само да опитам и да разбера.

Имах няколко копринени торби, които бях ушила от роклите си по време на незначителните си проекти за поправки. Прибрах Стъклениците в една от тях, като добре ги омекотих с парцали, и я праметнах през рамо. Стараех се да не мисля какво върша. В гърлото си усещах нарастваща буца. Стиснах коприненото въже с две ръце и се прехвърлих през перваза.

Бях се катерила по стари дървета; обичах големите дъбове и пълзях по тях само с парче протъркано въже, праметнато през някой клон. Това нямаше нищо общо. Камъните на кулата бяха неестествено гладки; дори процепите между тях бяха съвсем изгладени и запълнени до ръба с хоросан, който времето не бе успяло да напука или изрони. Изритах обувките си и ги оставих да полетят надолу, но дори босите ми крака не намираха опора. Цялата ми тежест висеше на коприненото въже, ръцете ми бяха влажни от пот, раменете ме боляха. Хлъзгах се и

дращех, от време на време просто увисвах, а торбата се люшкаше тромаво на гърба ми и стъкленниците в нея дрънчаха. Продължавах да се спускам, просто защото друго не можех да направя. Да се кача обратно нагоре, щеше да бъде по-трудно. Започнах да си представям как пускам въжето и усетих, че съм на края на силите си; на път бях да убедя себе си, че падането няма да бъде толкова страшно, когато кракът ми се разтресе болезнено от удара в твърдата земя под половин педя мек сняг, навят до стената на кулата. Изрових обувките си и се втурнах по пътеката към Олшанка, която Змеят бе разчистил.

Когато стигнах там, нямаха представа какво да ме правят. Влязох едновременно потна и замръзнала в кръчмата, със спарена върху главата коса и заскрежени кичури покрай лицето заради дъха ми. Не познавах никого вътре, освен кмета, но никога не бяхме разменяли и дума с него. Вероятно щяха да ме вземат за луда, ако не беше Борис, бащата на Марта — едно от другите момичета, родено в моята година. Той беше присъствал на сгледата.

— Това е момичето на Змея. Дъщерята на Андрей.

Никое от избраните момичета не бе напускало кулата, преди да изминат десетте му години. Колкото и отчаян да беше сигналният огън, струва ми се, че в първия момент щяха да бъдат по-щастливи да се разправят с изпитанието, пратено им от Леса, отколкото аз да изникна пред тях, носейки им несъмнени проблеми и неубедителна помощ.

Казах им, че Змеят е заминал за Жълтите блата и някой трябва да ме закара до Дверник. С неохота повярвах на първото, но нямаха ни най-малко намерение да сторят второто, каквото и да им разказвах за уроците си по магия.

— Ти ще дойдеш да пренощуваш у дома, жена ми ще се погрижи за теб — каза кметът, извърнал глава. — Данушек, тръгни към Дверник; да се държат, каквото и да става, а ние трябва да разберем от каква помощ се нуждаят. Ще пратим човек в планината...

— Няма да дойда у вас! — отвърнах аз. — И ако не ме закарате, ще ида пеш; пак ще стигна по-бързо от всяка друга помощ!

— Стига вече! — скара ми се кметът. — Чуй ме, глупаво дете...

Страхувах се, разбира се. Мислех, че съм избягала и просто се опитвам да се прибера у дома. Не искаха да слушат молбите ми. Мисля си, най-вече защото се срамувах, че изобщо дават момичета на Змея; знаеха, че не постъпват добре, но въпреки това го правеха, защото

нямаха избор, а не беше толкова ужасно, да ги накара да се разбунтуват.

Поех си дълбоко въздух и отново използвах оръжието си „ванасталем“. Помислих си, че Змеят би се гордял с мен: Произнесох всяка сричка с остротата на току-що наточен нож.

Те отстъпиха назад, когато около мен се завихри магия толкова ярка, че огънят в сравнение с нея бледнееше. Когато всичко свърши, изглеждах с няколко сантиметра по-висока и нелепо официално: с високи обувки на токове, облечена като кралица в траур: летник от черно кадифе с черна дантела и пришити черни перли, контрастиращ с кожата, ми, която не бе виждала слънце от половин година, а бухналите ръкави бяха пристегнати на ръцете със златни ленти. Още по-екстравагантно беше лъскавото палто от златиста и червена коприна с рунтава яка от черна кожа със златен колан на кръста. Косата ми беше прибрана в златна мрежичка и малки твърди украшения.

— Не съм глупачка, нито лъжкиня — казах аз. — И ако не успея да помогна, поне ще съм опитала. Дайте ми кола!

[1] Традиционен полски сладкиш, приготвян на вретено. — Б.пр.

↑

ГЛАВА 5

Помогна ми, разбира се, фактът, че никой от тях не знаеше колко просто заклинание е това, пък и не бяха виждали много магии. Не ги просветлих. Впрегнаха коне в най-леката шейна, която имаха, аз се качих с безумната си — но топла! — рокля и полетяхме по дебелия лед на реката. Беше бързо и неприятно пътуване, което ме оставяше без дъх, но не толкова бързо и неприятно, че да ме откъсне от мислите колко нищожна е надеждата да свърша нещо друго, освен да загина, при това съвсем безполезно.

Борис предложи сам да ме закара — от чувство за вина, което разбирах и без думи. Змеят бе взел мен, не неговата дъщеря. Тя си беше на сигурно място у дома си, може би ухажвана, може би вече сгодена. А аз бях отведена преди по-малко от четири месеца и вече се бях променила до неузнаваемост.

— Знаете ли какво е станало в Дверник? — попитах аз, сгушена в купчина одеяла.

— Не, още не се е чуло нищо — отвърна той през рамо. — Току-що запалиха сигналния огън. Пратеникът трябва вече да е на път, стига да... — Той млъкна. Стига да е останало кого да пратят. — Сигурно ще го пресрещнем.

С тежките коне и голямата кола на баща ми през лятото пътят от Дверник до Олшанка отнемаше много време и по средата трябваше да се почива. Зимният път обаче беше покрит с над педя сняг, твърд и посипан с тънък снежен прах; времето беше ясно, а конете бяха обути. Летяхме в нощта, а няколко часа преди зазоряване спряхме във Вносна, само колкото да сменим конете; дори не слязох от шейната. Никой не задаваше въпроси. Борис съобщи само, че отиваме в Дверник, а хората ме гледаха с интерес и любопитство, но нито се усъмниха, нито ме познаха. Докато впрягах свежите коне, жената на коняря, увита в дебела кожена пелерина, ми донесе пресен пай с месо и чаша греяно вино.

— Желаете ли да си стоплите ръцете, Ваша милост? — попита тя.

— Благодаря — отвърнах смутено аз, чувствайки се като измамница и едва ли не крадла. Все пак това не ми попречи да излапам пая на десет хапки, след което изгълтах и виното, най-вече защото не ми хрумваше какво друго да направя с него, без да я обидя.

Почувствах се замаяна и леко зашеметена; светът стана мек, топъл и приятен. Безпокойството ми силно намаля, което значеше, че съм пила повече, отколкото трябва, но бях благодарна за това. Борис подкара още по-бързо с отпочиналите коне и след час, когато небето пред нас тъкмо започваше да просветлява, в далечината забелязахме мъж, който вървеше пеш по пътя. Когато приближихме, видяхме, че изобщо не е мъж, а Каша: в момчешки дрехи и тежки обувки. Идеше право към нас; не бяхме единствените, които отиваха към Дверник.

Тя се хвана задъхано за ръба на шейната, поздрави набързо и без да спира, продължи:

— В добитъка е — заразило е всички животни и ако ухапят човек, той също се заразява. Затворили сме повечето в кошарите, държим ги вътре, но не остана свободен човек...

Аз се бях измъкнала от одеялата и протягах ръка към нея.

— Каша — казах сподавено и тя млъкна. Погледна ме; двете се взирахме една в друга в пълно мълчание една дълга секунда, а после аз рекох: — Качвай се бързо, ще ти разкажа по пътя.

Тя седна до мен под купчината одеяла. Изглеждахме нелепо една до друга — тя с мърлявите си, домашнотъкани дрехи на свинарче, прибрана дълга коса под шапката и дебело яке от овча кожа, и аз в моите изискани одежди; като кръстницата фея Маша, метяща пепелта пред огнището. Ръцете ни обаче бяха здраво стиснати, по-истински от всичко друго помежду ни, и докато шейната се носеше по леда, аз бърбех несвързани откъслечи от историята — първите дни, когато тънех в нещастие, дългите, изнурителни седмици, в които Змеят ме караше да правя магии, уроците след това.

Каша не пусна ръката ми през цялото време, а когато най-последно сподавено й казах, че мога да правя магии, отвърна:

— Трябваше да се досетя. — Дъхът ми спря и аз зяпнах от изненада. — На теб все ти се случваха странни неща. Влизаше в гората и се връщаше с плодове, на които не им беше сезонът, или с цветя,

каквито никой не беше виждал. Когато бяхме малки, постоянно ми разказваше истории, които си чула от боровете, докато един ден брат ти не ти се скара, задето си фантазираш, и ти спря. Дори начинът, по който съсипваше дрехите си — не можеше да постигнеш такова нещо, даже да се опитваш, а аз знаех, че не се опитваш. Веднъж видях как един клон просто се протегна и закачи полата ти, наистина се протегна...

Потрепнах и исках да възразя. Тя млъкна. Не исках да чувам това. Не исках да ми казва, че магията винаги си е била там и не е можело да я избегна.

— Не ми върши особена работа, освен да превръща дрехите ми в дрипи, ако това е идеята — казах аз, като се опитвах да звуча нехайно. — Идвам, само защото него го няма. Кажи ми сега какво се случи?

И Каша ми разказа: добитъкът се поболял буквално за една нощ. Първите болни животни имали рани от ухапване, като че ли от зъбите на огромни вълци, макар цяла зима никой да не бе виждал вълци в околността.

— Бяха на Йежи. А той не ги заколи веднага... — обясни тя сдържано. Аз кимнах.

Йежи трябваше да постъпи по-благоразумно — да ги отдели на секундата от стадото и да пререже гърлата им, още щом е видял, че са ухапани от вълци, но още са в стадото. Никой обикновен вълк не би го сторил. Но той беше беден — нямаше си ниви или занаят, само тези крави. Жена му неведнъж бе идвала тихо да ни моли за брашно, а когато се връщах от гората с повечко плодове, майка ми винаги ме пращаше да им занеса една кошница. Йежи дълго беше спестявал, за да си купи трета крава, която да го спаси от бедността, и беше успял едва преди две години. По жътва жена му, Кристина, гордо сложи ново червено шалче с дантела по края и червена жилетка. Бяха изгубили четири деца, преди още да са ги кръстили, сега чакаха петото. Затова не бяха заколили животните достатъчно бързо.

— Ухапали го и нападнали останалия добитък — продължи Каша. — Сега всичките са побеснели; опасно е дори да приближиш до тях, Нешке. Какво ще правиш?

Змеят би знаел как да пречисти добитъка от болестта. Аз обаче нямах представа.

— Ще трябва да ги изгорим — казах. — Надявам се после той да оправи нещата, но не знам какво друго да сторя.

В интерес на истината, колкото и ужасно и жалко да беше, аз се радвах, отчаяно се радвах. Все пак не бяха огнедишащи чудовища или смъртоносна чума и знаех, че мога да направя нещо. Извадих отварата от огнено сърце и я показах на Каша.

Когато стигнахме в Дверник, никой не оспори идеята ми. Старейшината Данка остана също толкова изненадана, колкото Каша и мъжете в Олшанка, като ме видя да слизам от шейната, но си имаше по-големи грижи на главата.

Всички здрави мъже и по-силните измежду жените се редуваха на смени да държат бедните измъчени животни в кошарите с вили и факли; хлъзгаха се по леда, а ръцете им вкочанясваха от студ. Останалите жители на селото правеха всичко по силите си да ги спасят от измръзването и глада. Въпросът беше кой пръв ще остане без сили и селото ни губеше. Вече бяха пробвали да стъкнат клада, но беше твърде студено и животните бяха разрили купчините, преди дървата да се разпалят. Веднага щом казах на Данка каква отвара нося, тя кимна и прати всички, които още не бяха заети покрай кошарите, да донесат кирки и лопати, за да ограничим огъня.

После се обърна към мен.

— Баща ти и братята ти трябва да докарат още дърва — каза тя директно. — Те са у вас, работиха цяла нощ. Бих те пратила да ги повикаш, но може и ти, и те да се почувстват по-зле, когато се наложи да се върнеш отново в кулата. Искаш ли да отидеш?

Аз преглътнах. Тя беше права, но не можех да отговоря другояче, освен с „да“. Каша продължаваше да стиска ръката ми и двете хукнахме през селото към дома ми. Докато тичахме, я помолих:

— Би ли влязла първа, за да ги предупредиш?

И така, когато прекрачих прага, майка ми вече плачеше. Тя изобщо не забеляза роклята, само мен. Двете се свлякохме на пода сред купчина от кадифе; така ни откриха татко и братята ми, когато излязоха сънени и объркани от стаите в задната част на къщата. Плачехме заедно и си повтаряхме, че няма време за плач, докато накрая през сълзи казах на баща ми какво се каним да направим. Те веднага се завтекоха да впрегнат конете, които за щастие бяха безопасно затворени в отделна масивна конюшня до къщата ни.

Възползвах се от последните мигове, за да поседна с майка ми на кухненската маса. Тя не спираше да гали лицето ми с ръце, а сълзите, продължаваха да се стичат.

— Той не ме е докоснал, мамуша — успокоих я аз, без да споменавам за принц Марек. — Всичко е наред.

Тя не отговори, само отново ме погали по косата.

Баща ми надникна и каза, че са готови. Трябваше да тръгвам.

— Чакай малко — помоли майка ми и се скри в стаята. После излезе оттам с вързоп с моите дрехи и вещи. — Мислех си, че някой от Олшанка може да ти ги донесе в кулата през пролетта, заедно с налозите.

Целуна ме още веднъж и ме прегърна, после ме пусна. Наистина беше по-мъчително. Наистина.

Баща ми обиколи всички къщи в селото една по една, а братята ми скачаха и събираха до последната съчка дървата, които преди бяха докарали, и товареха тежките наръчи в колата. Когато се напълни, подкараха към кошарите и аз най-сетне видях горките животни.

Вече дори не приличаха на крави; телата им бяха подути и обезобразени, а рогата им бяха станали огромни, тежки и разкривени. Тук-там се виждаше някоя, от която като отвратителни шипове стърчаха стрели и даже копия. Нещата, които излизаха от Леса, често не можеха да бъдат убити, освен с изгаряне или обезглавяване, раните само влошаваха положението. Предните крака и гърдите на много от кравите бяха почернели от предишните огньовете. Те се мятаха върху масивната дървена ограда, размахваха неестествените си рога и мучаха с дълбоките си гласове със злоещо познат звук. Група мъже и жени стояха готови да ги посрещнат с гора от вили, копия и наострени колове, с които ги избутваха назад.

Няколко жени вече разравяха земята, оголена от сняг край кошарата, и събираха мъртвата повехнала трева. Данка, която надзираваше работата, махна на баща ми. Конете изпръхтяха неспокойно, като се приближиха и подушиха покварата във въздуха.

— Добре — каза тя, — до обяд ще сме приключили. Ще натрупаме дърва и слама между тях, после ще запалим факли с отварата и ще ги хвърлим вътре. Пести я, колкото можеш, в случай че се изложи да повторим — добави тя към мен. Аз кимнах.

Хората се будеха по-рано от почивката си и идваха да помагат в последните усилия. Всички знаеха, че животните ще се опитат да избягат, щом кошарата пламне, и всеки, който можеше да държи поне пръчка, зае мястото си в редиците, които трябваше да ги спрат. Други хвърляха разкъсани бали със слама в кошарата, които се пръсваха, щом паднеха на земята, а братята ми започнаха да трупат дърва. Аз стоях притеснена до Данка, държах стъкленицата и усещах горещата магия, която се въртеше под пръстите ми и пулсираше, сякаш знаеше, че скоро ще бъде свободна и ще може да свърши работата си. Най-после Данка остана доволна от подготовката и ми подаде първото дърво, което трябваше да бъде запалено: дълга суха цепеница, разцепена на две до средата и натъпкана със съчки.

Огненото сърце се опита да изреве и да изскочи от стъкленицата, още щом я отворих; наложи се да го задържа с тапата. Отварата мрачно се сниши, аз извадих тапата и излях само една капка — възможно най-мъничката капка — върху цепеницата. Тя пламна толкова бързо, че Данка едва успя да я хвърли през оградата, а после бързо се обърна и пхна ръка в снежната пряспа, смръщена от болка: пръстите ѝ бяха червени и в мехури. Когато успях да затворя отново стъкленицата и вдигнах очи, половината кошара беше погълната от пламъци, а кравите бясно мучаха.

Всички бяхме стъписани от свирепата магия, макар да бяхме слушали легенди за огненото сърце — то се споменаваше в безброй балади за войни и обсади, а в историите за създаването на отварата се говореше, че за една-единствена стъкленица са нужни хиляда жълтици, че трябвало да бъде приготвена в казан от чист камък, от магьосник с превъзходни умения. Внимавах да не призная, че не съм имала разрешение да взема отварата от кулата: ако Змеят щеше да се ядоса на някого, то това трябваше да бъде само аз.

Да слушаш истории обаче не беше същото, като да го видиш с очите си. Никой не беше подготвен, а болните крави вече полудяваха. Десетина от тях се събраха заедно и атакуваха задната стена, въпреки очакващите ги остени и колове. Бояхме се до смърт от пробождане или ухапване, дори от докосване: злото на Леса се разпространяваше лесно. Малкото бранители паднаха назад и оградата започна да поддава на фона на бесните викове на Данка.

Змеят ме беше научил — с безкрайни усилия и мрачна решителност — на няколко малки заклинания за поправка и ремонти, които така и не бях усвоила добре. В отчаянието си обаче реших да опитам. Качих се на празната шейна на баща си, посочих към оградата и казах: *Парам кивиташ фарантем, паран паран кивитам*. Знаех, че някъде пропускам една сричка, но явно беше достатъчно близо до върното: най-голямата греда, която беше започнала да се прекършва, се върна на мястото си и внезапно пусна свежи клонки и листа, а старите железни прътове се изпънаха.

Старата Ханка, която единствена бе удържала позицията си („Твърде съм кисела, за да умра“, каза тя после, омаловажавайки храбростта си), държеше само една дръжка от гребло, зъбите, на което се бяха отчупили, заклещени между рогата на един от воловете. Сега тя се превърна в дълъг, заострен прът от блестяща стомана и Ханка мигом го заби в зиналата, мучаща паст на кравата, която атакуваше оградата. Копието я прониза и излезе от задната част на черепа ѝ, а масивното ѝ мъртво тяло се строполи върху оградата, препречвайки пътя на другите животни.

Това се оказа най-тежката част от битката. Още няколко минути успяхме да ги задържим навсякъде другаде и нещата станаха по-лесни. Пламъците вече ги бяха обхванали. Разнасяше се отвратителна смрад, от която ми се повдигаше. Коварната поквара изчезна и те отново се превърнаха в обикновени животни, които се мятаха безуспешно срещу оградата, докато огънят най-после ги погълна. Използвах още два пъти заклинанието за поправка и накрая увиснах върху Каша, която се беше качила в колата да ме държи. По-големите деца тичаха напред-назад, останали без дъх, с кофи с полуразтопен сняг и гасяха искрите, отхвъркнали по земята. Всички мъже и жени размахваха коловете до изтощение, лицата им бяха зачервени и потни от жегата, гърбовете им замръзваха от студа, но заедно удържахме зверовете в кошарите и нито огънят, нито покварата успяха да плъзнат наоколо.

Най-сетне и последната крава рухна на земята. В огъня съскаше дим и пращяха мазнини. Всички насядахме изтощени в широк кръг около кошарата, встрани от дима, и гледахме как огненото сърце утихва и ниските пламъци превръщат всичко в пепел. Мнозина кашляха. Никой не говореше, никой не надаваше радостни възгласи. Нямахме причина да празнуваме. Радвахме се, че сме избегнали

опасността, но цената бе много висока. Йежи не беше единственият, който щеше да потъне в нищета.

— Йежи жив ли е още? — попитах тихо Каша.

Тя се поколеба и кимна.

— Чух, че е ухапан лошо — каза тя.

Болестта на Леса не беше винаги нелечима — знаех, че Змеят е спасявал други. Преди две години източният вятър уловил приятелката ни Трина на брега на реката, докато перяла. Тя се върна залитаща и болна, а дрехите в кошницата ѝ бяха покрити със сребристоксив цветен пращец. Майка ѝ не я пусна у дома. Хвърли дрехите в огъня и заведе дъщеря си на реката, където я потапяше и вадеше от водата, а Данка веднага изпрати бърз ездач до Олшанка.

Вечерта дойде Змеят. Помня, че бях в дома на Каша и двете заедно гледахме от задния ѝ двор. Той самият не се виждаше; само студена синя светлина, която проблясваше от горния прозорец на къщата на Трина. Сутринта, при кладенеца лелята на Трина ми каза, че тя ще се оправи, и наистина, два дни по-късно тя беше на крак, само малко уморена като човек, прекарал тежка настинка, и даже беше доволна, че баща ѝ ще изкопае кладенец до тяхната къща, за да не ѝ се налага повече да ходи да пере на реката.

Но тогава ставаше дума за случаен порив на вятър с малко цветен пращец. А сега... това беше едно от най-страшните обсебвания, които помнех. Толкова много болни животни, толкова злоещо болни, толкова бързо плъзваща поквара: това беше сигурен знак, че се е случило нещо много сериозно.

Данка бе чула, че говорим за Йежи. Приблужи се и ме погледна в очите:

— Можеш ли да направиш нещо за него? — попита тя директно.

Знаех какво има предвид. Ако покварата не бъдеше изчистена, очакваше го бавна и ужасна смърт. Лесът те поглъщаше като гнилото, прояждащо паднало дърво, издълбаваше те отвътре и оставяше след себе си само едно чудовище, пълно с отрова, което не се интересува от нищо друго, освен да разпространява тази отрова. Ако отвърнех, че не мога нищо да сторя, ако признаех, че не знам нищо, ако ѝ кажех, че съм изцедена.

При положение че Йежи беше толкова силно обсебен, а Змеят нямаше да се върне преди седмица и повече — знаех, че Данка ще

издаде заповед. Щеше да прати неколцина мъже в дома му.

Искаха да отведат Кристина в другия край на селото. После щяха да влязат в къщата и да излязат от нея с тежък вързоп, в който е увито тялото му. Щяха да го донесат тук и да го хвърлят на кладата заедно с горящия добитък.

— Мога да опитам някои неща.

Данка кимна.

Слязох бавно и тромаво от колата.

— Ще дойда с теб — каза Каша и преплете пръсти в моите, за две ме подкрепи. Тя виждаше, че имам нужда от помощ, макар да не си бяхме казали и дума. Двете заедно тръгнахме бавно към дома на Йежи.

Къщата му беше неудобна, в най-далечния край на селото, и гората стигаше почти до малката му градинка. Пътят беше неестествено тих за следобедния час, но всички бяха още при кошарите. Стъпките ни скърцаха в пресния сняг, навалял през нощта. Аз газех тромаво с роклята си през наветите преспи, но не исках да хабя сили, за да я променя в нещо по-подходящо за случая. Когато приближихме, го чухме: ръмжащо, гърлено стенание, което не спираше, а ставаше все по-силно и силно. С усилие потропахме на вратата.

Беше малка къща, но се наложи да чакаме дълго. Най-после Кристина откряна вратата и надникна навън. Взря се в мен, без да ме познае, но и самата тя беше почти неузнаваема: с тъмни, морави кръгове под очите и неимоверно издут корем от бебето. Тя се обърна към Каша, която обясни: Агнешка дойде от кулата, „да помогне“ и погледна към мен.

След един дълъг, бавен миг, Кристина дрезгаво каза:

— Влезте.

Видях люлеещия се стол до огъня, близо до вратата, на който беше седяла тя. Осъзнах, че е чакала: чакала е да дойдат и да отведат Йежи. Имаше само още една стая, отделена със завеса. Кристина се върна при люлеещия се стол и отново седна в него.

Не плетеше, не шиеше, не ни предложи по чаша чай: просто гледаше огъня и се поклащаше. Стенанието в къщата се чуваше още по-силно. Аз стиснах ръката на Каша и двете заедно се приближихме до завесата. Тя протегна ръка и я дръпна настрани.

Йежи лежеше на спалнята. Беше тежко, грубо легло, сковано от малки дървени трупи, но в случая това бе за добро. Ръцете и краката му бяха вързани за колоните, а през кръста му преминаваше въже, праметнато през цялата рамка. Върховете на пръстите на краката му бяха почернели и ноктите му се белеха, а по местата, на които въжетата се търкаха в кожата, имаше отворени рани. Той дърпаше въжетата и издаваше кошмарния звук; езикът му беше подут и тъмен, и изпълваше почти цялата му уста, но когато влязохме, спря. Вдигна глава, погледна право в мен и се усмихна с окървавени зъби и пожълтели очи. После се засмя.

— Гледай ти, малка вещице. Гледай ти, гледай ти — повтаряше той с отвратителен напевен глас. Въпреки въжетата, изметна тялото си, така че цялото легло подскочи два пръста към мен, и през цялото време се хилеше. — Ела насам, ела, ела — пропя той. — Ела, малка Агнешке, ела, ела — продължаваше той като в ужасна детска песничка, а леглото всеки път подскачаше по малко към мен. Аз с треперещи ръце отворих торбата си с отвари, като се стараех да не го гледам. Никога не бях припарвала толкова близо до човек, обсебен от Леса. Каша, изправена и спокойна, не сваляше ръце от рамото ми. Струва ми се, че ако не беше тя, щях да избягам.

Не помнех заклинанието, което Змеят бе използвал за принца, но той ме беше научил на друго заклинание за зарастване на малки рани от порязано и изгорено, докато готвя или чистя. Реших, че няма да навреди. Започнах тихо да го пея, докато наливах глътка еликсир в голяма лъжица, сбърчила нос заради отблъскващата му миризма. После двете с Каша предпазливо се приближихме към Йежи. Той изтрака със зъби срещу мен и изви окървавените си ръце под въжетата в опит да ме одере. Аз се поколебах. Боях се да не ме ухапе.

— Чакай — каза Каша.

Тя отиде в съседната стая и се върна с ръжена и дебелия кожена ръкавица за въглища. Кристина я проследи с празен, лишен от всякакво любопитство поглед.

Сложихме ръжена напърно върху гърлото на Йежи и го притиснахме от двете страни върху леглото, а после моята безстрашна Каша надяна ръкавицата и стисна носа му отгоре. Държеше го, а той мятеше глава напред-назад, докато най-после не му се наложи да отвори уста, за да си поеме въздух. Излях вътре глътка от еликсира и

отскачих назад точно навреме: той вдигна брадичка и успя да затвори зъби, излапвайки малко от дантелата на ръкава ми. Аз се отскубнах, без да спирам да пея заклинанието с потрепващ глас, а Каша го пусна и застана до мен.

Нямаше го онова ослепително сияние, което си спомнях, но поне отвратителното напяване на Йежи спря. Видях заревото на еликсира, който се спускаше по гърлото му. Той се отпусна иззад и започна да се мята на всички страни със силни протестни стонове. Аз не спирах да пея. От очите ми капеха сълзи, толкова уморена бях. Чувствах се като в онези първи дни в кулата на Змея, дори по-зле, но продължавах, защото не можех да спра, при положение че имаше шанс да променя ужасната гледка пред себе си.

Дочула напева, Кристина бавно се изправи и се приближи до вратата със смразяваща надежда, изписана на лицето. Еликсирът светеше в корема на Йежи като горещ въглен, а някои от кървавите резки по гърдите и китките му се затваряха. Докато пеех, огнени кълба от зелено преминаха пред светлината като облаци пред пълна луна. Ставах все повече и повече и се сгъстявах, докато сиянието не изчезна. Йежи бавно спря да се мята и тялото му се отпусна в леглото. Песента ми постепенно заглъхна и спря. Пристъпих предпазливо напред, без да губя надежда, но той вдигна глава с жълто луди очи и отново се изсмя: „Пробвай пак, Агнешке — каза той и щракна със зъби във въздуха като куче. — Ела и пробвай пак, ела насам, ела насам!“

Кристина простена и се свлече на пода до вратата. В очите ми пареха сълзи, повдигаше ми се, чувствах се изтощена. Йежи се кикотеше отвратително и се мяташе в леглото си, тежките му крака кънтяха в дървения под... нищо не се бе променило. Лесът беше победил. Покварата бе твърде силна, твърде напреднала.

— Нешка... — каза Каша меко, нещастно, въпросително. Аз потрих носа си с опакото на ръката си, после мрачно я пъхнах отново в торбата.

— Изведи Кристина навън — казах аз и изчаках да ѝ помогне да стане и да излязат. Каша ме погледна тревожно за последно и аз се опитах да се усмихна, но устата ми не се подчиняваше.

Преди да се приближа до леглото, свалих тежката горна пола на роклята си и я увих три-четири пъти около лицето си, за да покрия носа си, като едва не се задуших. После си поех дълбоко въздух и го

задържах. Счупих печата на сивата кипяща стъкленица и излях малко от каменното заклинание върху ухиленото, озъбено лице на Йежи.

Върнах тапата обратно и отскочих назад, колкото мога по-бързо. Той вече си беше поел въздух и димът се плъзгаше в ноздрите и устата му. По лицето му премина изненада. Кожата му започна да посивява и да се втвърдява. Той замълча, устата и очите му зееха отворени, тялото му замря, ръцете му застинаха на място. Смядта на покварата избледняваше. Камъкът се плъзна по тялото му като вълна и когато свърши, аз треперех със смесица от облекчение и ужас: на леглото лежеше вързана статуя; статуя с разкривено от нечовешка ярост лице, която само един луд би могъл да извае.

Проверих дали съм затворила добре стъкленицата и като я прибрах в торбата, отворих вратата на къщата. Каша и Кристина стояха в дълбокия до глезените сняг на двора. Лицето на Кристина беше мокро и безнадеждно. Пуснах ги обратно вътре. Кристина се приближи до завесата и се загледа в лишената от живот статуя.

— Не го боли — уверих я аз. — Не усеща как се движи времето, кълна се в това. Така, ако Змеят знае начин да пречисти покварата... — Думите ми секнаха. Кристина се беше отпуснала безжизнено на стола си, като че ли повече не можеше да издържи собствената си тежест, и главата ѝ клюмна. Не бях сигурна дали ѝ е сторила добро или само съм спестила болката на себе. Не бях чувала да се е излекувал някой, заразен така тежко с поквара като Йежи.

— Не знам как да го спася — казах тихо аз. — Но може би Змеят ще знае... Реших, че си струва да опитаме.

Поне сега беше тихо в къщата, без воя и зловонието на покварата. Кошмарното празно изражение напусна лицето на Кристина, сякаш не си бе позволявала да мисли, и след миг тя сложи ръка на корема си и сведе поглед към него. Беше толкова близко до раждането, че виждах как бебето се движи под дрехите ѝ, тя ме погледна и попита:

— Кравите?

— Изгорихме ги. Всичките.

Тя наведе глава. Без съпруг, без животни, с дете на път. Разбира се, Данка щеше да се опита да ѝ помогне, но годината щеше да бъде трудна за всички в селото. Изведнъж аз я помолих:

— Имаш ли рокля, която да ми дадеш в замяна на тази? — Тя вдигна очи към мен. — Няма да понеса да направя още и крачка с тази.

Кристина бавно изрови една стара, кърпена рокля от домашен плат и груба вълнена пелерина. Аз с радост свалих кадифенокопринените си одежди и ги оставих на купчина до масата. Със сигурност щяха да струват поне колкото една крава, за известно време млякото щеше да поскъпне.

Когато с Каша най-после отново излязохме навън, вече притъмняваше. Огънят при кошарите продължаваше да гори и да хвърля оранжево зарево в другия край на селото. Къщите още бяха пусти. Студеният въздух хапеше през тънките дрехи; бях изцедена до мозъка на костите си. Тътрех се изтощено след Каша, която проправяше пъртина напред и от време на време се обръщаше, за да ме хване за ръката и да ме подкрепи. Имах една по-щастлива мисъл, която ме топлеше: не можех да се върна в кулата. Щях да ида при майка си и да остана там, докато Змеят не дойдеше да ме прибере. Какво друго можех да сторя?

— Той ще се забави най-малко седмица — рекох на Каша, — пък и може вече да съм му омръзнала и да ме остави тук. — Не биваше да казвам това дори в собствената си глава. — Не казвай на никого — добавих аз припряно, а тя спря, обърна се, прегърна ме и силно ме притисна в обятията си.

— Аз бях готова да отида — каза тя. — Всичките тези години... бях готова да бъда смела и да отида, но не можах да го понеса, когато отведе теб. Имах чувството, че всичко е било напразно, че животът ще си продължи постарому, сякаш никога не те е имало...

Тя замълча. Стояхме заедно, държахме се за ръце, плачехме и се усмихвахме едновременно, но изражението ѝ внезапно се промени и тя ме дръпна назад за ръката. Аз се обърнах.

Те излизаха бавно от гората с премерена стъпка и широко разперени лапи, които стъпваха по коричката на снега, без да я пробиват. В нашите гори скитаха вълци — бързи, ловки и сиви; отвличаха ранените овце, но бягаха от ловците. Тези не бяха от нашите вълци. Масивните им гърбове, покрити с бяла козина, стигаха до кръста ми, а от челюстите им се подаваха розови езици: огромни челюсти с оголени зъби. Бледожълтите им очи гледаха в... в мен.

Спомних си думите на Каша, че първите разболели се крави са били ухапани от вълк.

Водачът на глутницата беше малко по-дребен от останалите. Той подуши въздуха в моята посока, после обърна глава настрани, без да сваля поглед от мен. Откъм дърветата се приближиха още двама. Сякаш по сигнал глутницата се разпери като ветрило от двете ми страни, за да ме затвори. Вълците бяха излезли на лов — на лов за мен.

— Каша. Каша, махай се, бягай! — казах аз, а сърцето ми се късаше. Измъкнах ръката си от нейната и бръкнах в торбата си. — Каша, бягай! — изкрещях аз, като извадих запушалката и хвърлих каменната отвара срещу водача, точно когато скочи върху мен.

Сивата мъгла го обви и в краката ми се стовари голяма каменна статуя на вълк, а ръмжащата му паст щракна до глезените ми. Един от другите вълци попадна в края на облака и каменната мъгла го обзе побавно, докато той риеше с предни лапи в снега в опит да се измъкне.

Каша не побягна. Вместо това ме хвана за ръката и ме повлече назад към най-близката къща — къщата на Ева. Вълците виеха ужасяващо, душейки предпазливо двете статуи, после един от тях изля и глутницата се събра. Обърнаха се и се спуснаха срещу нас.

Каша ме дръпна през портата на Ева и я тръшна след себе си. Вълците прескочиха оградата с лекота като елени. Не смеех да хвърля огненото сърце срещу тях, защото няхаме никаква защита, с която да ограничим разпространението му — не и след всичко, което бях видяла този ден: той щеше да изпепели цялото село, може би и долината, и със сигурност двете ни с Каша. Вместо това извадих малкото зелено шишенце, надявайки се да смутя достатъчно зверовете, за да влезем в къщата. „От това расте трева“, беше обяснил небрежно Змеят, когато го попитах за тази отвара: топлият ѝ, здрав цвят ми изглеждаше някак приветлив, като никоя друга от магиите в лабораторията. „Както и безброй плевели. Върши работа, само ако се е наложило да запалиш цялата нива“. Помислих си, че мога да я ползвам, за да възстановя пасбището след огненото сърце. Отворих запушалката с треперещи ръце и отварата се изля по пръстите ми. Ухаеше прекрасно — на хубаво, чисто и свежо, приятно лепкаво като смачкана трева и пролетни листа, пълни със сокове — и аз я хвърлих от шепите си върху заснежената градина.

Вълците тичаха към нас. В този момент от мъртвите зеленчукови лехи избуяха яркозелени пълзящи стъбла, напомнящи на скачащи змии, и се впуснаха към вълците, за да се увият около краката им и да ги спрат на сантиметри от нас. Изведнъж всичко започна да расте, като че ли цялата градина се сгъсти в една минута; навсякъде плъзнаха боб, хмел и тикви, които ставаха абсурдно огромни. Растенията препречиха пътя на вълците, въпреки че те се бореха и ги късаха със зъби. Стъблата ставаха все по-големи и пускаха бодли с размера на ножове. Дебел зелен ствол се уви около един от зверовете като около дърво, а върху друг падна тиква, толкова тежка, че го размаза на земята, преди да се пръсне на парчета.

Докато гледах слисано случващото се, Каша протегна ръка към мен и заедно се запрепъвахме към вратата. Но колкото и да я натискаше Каша, тя не се отваряше. Втурнахме се към малкия празен обор — по-скоро кочина за прасета — и се затворихме вътре. Нямаше нито една вила наоколо — всичко беше при кошарите. Единственото, което приличаше на оръжие, беше малка брадвичка за дърва. Стиснах я отчаяно, а Каша подпря вратата. Останалите вълци бяха успели да се измъкнат от избуялата градина и отново ни нападаха. Изправяха се на задни крака, дращеха по вратата, щракаха със зъби, а после злокобно спряха. Долавяхме как се движат; чухме един от тях да вие от другата страна на обора, под малкото високо прозорче, обърнахме се тревожно и точно в този миг трима влетяха вътре един след друг. Останалите продължаваха да вият от другата страна на вратата.

Бях изцедена. Опитах се да измисля някакво заклинание, някаква магия, нещо, което би могло да ни помогне срещу зверовете. Може би отварата ми беше вдъхнала нови сили, като на градината, или пък се дължеше на паниката, но във всеки случай вече не се чувствах премаляла от умора и можех да направя ново заклинание, стига да се сетех за някое подходящо. Отчаяно се чудех дали *ванасталем* може да прави брони, а после извиках *рауталем*, смесвайки го напосоки със заклинанието за точене на кухненски ножове, и грабнах старото очукано ламаринено корито. Не ми беше много ясно какво ще се получи, но се надявах. Може би магията се опитваше да спаси мен и себе си, защото коритото се изглади и се превърна в огромен щит от тежка стомана. Двете с Каша се свихме зад него в ъгъла, точно когато вълците се нахвърлиха върху нас.

Тя грабна брадвата от ръката ми и ги заудря по лапите и муцуните, докато те дращеха отстрани и се мъчеха да свалят коритото. Ние го стискахме с всички сила, борейки се отчаяно за живота си, но за мой ужас един от вълците — един вълк! — се приближи целенасочено до залостената врата на обора и вдигна с нос резето.

Останалата част от глутницата ни загради. Нямаше къде да бягаме, нямаше останали трикове в торбата ми. Двете с Каша се вкопчихме една в друга, стиснали здраво щита. В следващия миг зад гърба ни се срути цялата стена на бараката и ние паднахме назад в снега в краката на Змея. Глутницата с вой се нахвърли като едно цяло към него, но той вдигна ръка и изпя дълго, невъзможно заклинание, без да си поема въздух. Вълците се разпаднаха във въздуха със смразяващ звук като прекършване на клонка и се строполиха мъртви на снега.

Двете с Каша бяхме все така вкопчени една в друга, докато наоколо падаха труповете на вълците. Вдигнахме очи към Змея, ѝ той ме изгледа свирепо и яростно изръмжа:

— От всички безумни неща, които можеше да сътвориш, ти, чудовищно, малоумно, побъркано момиче...

— Внимавайте! — извика Каша, но твърде късно: последният куцащ вълк с изплескана в оранжево козина от тиквата, прескочи стената на градината и макар Змеят да изрече заклинание, докато се обръщаше, звярът успя да одере ръката му с нокти, преди да умре. Три алени капки кръв белязаха снега при краката му.

Той падна на колене, стиснал ръката си в лакътя. Черният вълнен ръкав на дрехата му беше раздран. Плътта му вече позеленяваше от покварата около одраното. Отвратителният цвят се спря при пръстите, стиснали ръката, под които излизаше мъждива светлина, но вените на предмишницата му се подуваха. Започнах да ровя за еликсира в торбата си.

— Излей го отгоре — процеди той през зъби, когато му го поднесох да пие. Аз се подчиних и всички притаихме дъх, но черното петно не изчезна, само спря да се разпространява толкова бавно.

— Кулата — нареди той. По челото му се разливаше пот. Челюстите му бяха толкова стиснати, че едва говореше. — Слушай: *Зокинен валису, акенеж хинису, кожонен валису.*

Погледнах го с отворена уста. Нали не вярваше, че ще успея да направя магия, с която да се върнем? Той обаче не каза нищо повече.

Възпирането на покварата отнемаше цялата му сила, а аз си спомних, макар и твърде късно, какво ми бе казал той: как, ако Лесът зарази мен — една необучена и безполезна вещица — ще ме превърне в нещо ужасно. В какво ли можеше да превърне него, най-изкусния маг в околността?

Обърнах се към Каша, извадих стъкленицата с огненото сърце и я пъхнах в ръцете ѝ.

— Кажи на Данка да изпрати някого в кулата — казах аз с равен, отчаян глас. — Ако не излезем и двамата, за да го уверим, че всичко е наред, ако има и капка съмнение — да я изгори до основи.

Очите ѝ бяха пълни с тревога за мен, но тя кимна. Обърнах се към Змея и коленичих в снега до него.

— Добре — каза той кратко, стрелкайки Каша с очи. Тогава разбрах, че най-кошмарните ми страхове са се оправдали. Стиснах го заръката, затворих очи и си представих стаята в кулата. После изрекох думите на заклинанието.

ГЛАВА 6

Помогнах на Змея да измине залитайки, краткото разстояние до малката ми стая. Въжето от копринени рокли още висеше от прозореца. Нямах шанс да го заведа в собствените му покои; докато го отпусках на леглото, вече тежеше като мъртвец.

Продължаваше да стиска ръката си и някак успяваше да удържа покварата, но светлината на пръстите му ставаше все по-слаба. Положих го на възглавниците и за миг се надвесих тревожно над него в очакване да ми каже какво да правя, но той не продума, вперил невиждащи очи в тавана. Малката рана се беше подула като ухапване от най-отровен паяк. Той дишаше тежко и учестено, а ръката му под мястото, на което я стискаше, беше станала отвратително зелена — също като кожата на Йежи. Ноктите му почерняваха.

Изтичах долу в библиотеката, като изподрасках краката си до кръв в стъпалата. Не усетих болка. Книгите бяха елегантно подредени, както винаги, спокойни и невъзмутими пред моето отчаяние. Някои от тях вече ми бяха познати — като стари врагове, пълни със заклинания и магически формули, които неизменно се объркваха в устата ми, а страниците щипеха неприятно, щом докоснех пергаментата. Въпреки това се качих на стълбичката и започнах да ги вадя от рафтовете. Отварях ги една по една и прелиствах, но напразно: дестилацията на есенция от мирта може да беше полезна във всякакви случаи, но сега нямаше да помогне, а шестте рецепти за запечатване на стъкленица ме изкараха от равновесие.

Тези безполезни усилия обаче ме забавиха достатъчно, за да проясня мисълта си. Осъзнах, че не мога да се надявам да намеря отговора на този кошмар в книгите със заклинания, по които Змеят се бе опитвал да ме обучава: както неведнъж бе казвал, те бяха пълни с тривиални формули и трикове, които всеки нескопосан магьосник би трябвало да може да измайстори за миг. Огледах несигурно долните лавици, където държеше книгите, които четеше самият той и до които строго ме бе предупредил да не припарвам. Някои бяха подвързани в

нова, гладка кожа със златен обков, други бяха стари и на път да се разпаднат; някои бяха високи колкото цялата ми ръка, други биха се побрали в дланта ми. Прокарах пръсти по тях и импулсивно извадих една по-малка книжка, в която бяха напъхани множество листчета хартия. Имаше изгладена от употреба подвързия със семпъл надпис.

Това беше дневник, написан с дребен, гъст почерк, почти нечетлив на пръв поглед и пълен със съкращения. Между почти всяка двойка страници бяха пъхнати по един или няколко листа, изписани с почерка на Змея, в които бяха изложени различни начини за изпълняването на всяко заклинание, включително обяснение на всичките му действия: поне това изглеждаше по-обещаващо, сякаш гласът му говореше от хартията.

Имаше десетина заклинания за излекуване и почистване на рани — от болест и гангрена, не от магична поквара, но все пак си струваше да опитам. Прочетох едно заклинание, в което се препоръчваше да се направи разрез на отровената рана, да се натъпче с розмарин и кора от лимон, след което да се извърши нещо, което авторът наричаше полагане на дъх върху раната. Змеят беше изписал ситно четири страници по въпроса и беше нарисувал схеми, в които даваше близо петдесет варианта: толкова розмарин, сушен или свеж, толкова лимон, със сърцевина или без, стоманен или железен нож, различни заклинания.

Не беше написал кои от опитите са се оказали по-ефективни от другите, но щом си беше направил труда, сигурно бе имало защо. Трябваше само да му помогна толкова, че да може да каже поне няколко думи, за да ми даде наставления. Хукнах надолу към кухнята, където намерих голяма китка розмарин и лимон. Взех един чист нож за белене, както и няколко нови кърпи и тенджерата с гореща вода.

После се поколебах: погледът ми попадна върху големия сатър, който лежеше на камъка си. Ако не успеех да сторя друго, ако не съумеех да му дам сила да говори... не знаех дали ще мога да го направя, дали ще мога да отрежа ръката му. Но бях видяла Йежи на леглото — кискац се и чудовищен, нищо общо с тихия, тъжен мъж, който винаги ми кимаше на алеята; бях видяла хлътнолото лице на Кристина. Преглътнах и взех сатъра.

Наточих двата ножа, като решително не мислех за нищо, и отнесох всичко горе. Прозорецът и вратата бяха отворени, но въпреки

това в малката ми стаичка бе започнала да се събира отвратителната миризма на покварата. Стомахът ми се преобърна колкото от физическото усещане, толкова и от ужас, струваше ми се, че няма да понеса вида на Змея в това състояние: жизнените му крайници — загнили, острият му език — сведен до вой и ръмжене. Вдишванията му бяха станали по-кратки, а очите му бяха полузатворени. Лицето му беше смразяващо бледо.

Подпъхнах кърпите под ръката му и ги вързах с парче канап. Обелих широки ивици от кората на лимона, а след това накъсах листенцата на розмарина от дръжките, смачках ги и ги пузнах във врялата вода, така че силната сладка миризма да пропъди зловонието в стаята. После прехапах устни, събрах сили и разрязах подутата рана с ножчето за белене. От нея се изля зелена, лепкава жлъчка. Започнах да я поливам с горещата вода, докато не се изчисти. Взех две шепи от попарената билка и лимона и ги натъпках в раната.

В бележките на Змея не се казваше какво означава да се положи дъх върху раната, затова се наведох и започнах да шепна над нея заклинанията, като ги изпробвах едно след друго с пресекващ глас. Усещах ги в устата си като неподходящи, тромави и ръбати, и нищо не се случваше. Отчаяно погледнах пак изписания със ситен почерк оригинален текст. Там имаше един ред, на който пишеше: *Кай и тихас, изпети подходящо, притежават особено достойнство*. В заклинанията на Змея имаше всякакви вариации около тези срички, но все преплетени с други в дълги, сложни фрази, които се оплитаха на езика ми. Вместо това аз се наведох и запях *Тихас, тихас, кай тихас, кай тихас* отново и отново, унасяйки се в мелодията на любимата ми песничка за рожден ден, в която се пожелаваха сто години живот.

Звучи абсурдно, но ритъмът ѝ беше лек и познат, някак успокояващ. Вече не мислех за думите, те сами изпълваха устата ми и се изливаха от нея като вода от чаша. Забравих налудничавия смях на Йежи и зеления, жлъчен облак, който бе удавил светлината в него. Останаха само спокойното движение на песента и споменът за засмени лица, събрани около маса. И тогава магията най-сетне потече, но не по същия начин, както когато Змеят я изтръгваше от мен с уроците си. Този път мелодичното заклинание приличаше на поток, увлякъл магията в себе си, а аз седях до брега му със стомна, която никога не пресъхваше, и изливах сребрифта нишка в бурните му води.

Под ръцете ми сладкото ухание на розмарин и лимон се усилваше и надделяваше над смрадта на покварата. От раната потече още жлъчка и то толкова много, че бих се притеснила, ако ръката на Змея всъщност не изглеждаше по-добре: ужасяващият зелен цвят избледняваше, тъмните и подути вени се връщаха на мястото си.

Бях останала почти без дъх, но някак си усещах, че съм приключила, че работата ми е свършена. Завърших напева просто — с един тон нагоре и надолу — към края почти тананиках. Искрящото сияние на мястото, на което Змеят държеше лакътя си, ставаше по-силно и ярко; внезапно от хватката му се стрелнаха линии светлина, които потекоха по вените му и се разклониха по тях. Гнилотата изчезваше: плътта му изглеждаше здрава, кожата — зараснала. С болнава бледост от липсата на слънце, но типична за него.

Гледах го, притаила дъх, и не смеех да се надявам. Изведнъж тялото му се раздвижи. Той въздъхна продължително и дълбоко, премигна срещу тавана с очи, в които се бе върнало съзнанието, и пръстите му един по един отпуснаха желязната си хватка от лакътя ми. Идеше ми да заридая от облекчение: невярваща и изпълнена с надежда, аз вдигнах очи към лицето му с плаха усмивка на устните. Змеят ме гледаше със смаяна ярост.

Той се надигна от възглавниците. С невярващо изражение събра розмарина и лимона от ръката си в шепа, след това се протегна и взе малкия дневник от завивката върху краката си — бях го оставила там, за да поглеждам, докато работя. Взря се в заклинянето, после обърна книгата да види гърба ѝ, сякаш не вярваше на собствените си очи, а после изригна:

— Ти, невъзможно, жалко, безразсъдно противоречие, какво, за бога, направи сега?

Аз възмутено се отдръпнах. Такава реакция, след като току-що бях спасила не само живота му, но всичко, което би могъл да бъде, и цялото кралство от онова, в което Лесът би могъл да го превърне!

— А какво трябваше да направя? И откъде да знам как да го направя? Освен това нали се получи?

По някаква причина това го накара да изпадне в почти нечленоразделен гняв. Той се надигна от кушетката, запрати книгата в другия край на стаята, така че записките се разлетяха във всички посоки, и излезе в коридора, без да каже и дума повече.

— Можеше да ми благодарите! — извиках след него, също вбесена. Едва когато стъпките му заглъхнаха, си спомних, че той беше ранен, докато спасяваше моя живот, и че несъмнено бе положил огромни усилия изобщо да ми се притече на помощ.

Тази мисъл, разбира се, само ме потисна още повече. Както и тежкия труд, за да почистя малката си стаичка и да сменя постелята на леглото си. Петната не искаха да излязат и всичко вонеше неприятно, но все пак без онази непоносима зловеща смрад. Накрая реших все пак да използвам магия. Канех се да изрека едно от кратките заклинания, на които ме бе научил Змеят, но вместо това отидох да взема дневника от ъгъла. Бях признателна на тази малка книжка и на незнайния магьосник или вещица, който я беше написал, макар и Змеят да не изпитваше същите чувства към мен, и с радост открих, още в началото, формула за освежаване на стая: „*Тища*, изпята нагоре и надолу, ще подейства и покаже пътя“. Затананиках си почти наум, докато обръщах целия влажен, осеян с петна дюшек. Наоколо стана хладно и мразовито, но не неприятно. Когато свърших, постелките светеха от чистота като изпрани, а дюшекът ми ухаеше като току-що натъпкан с лятно сено. Оправих си леглото и се отпуснах тежко на него, почти изненадана от последните капки отчаяние, които ме напуснаха заедно с цялата ми сила. Едва успях да дръпна завивката върху себе си, преди да потъна в сън.

Събудих се бавно, спокойно, безметежно, под слънчевите лъчи, които нахлуваха през прозореца и ме обливаха, и чак след това постепенно осъзнах, че Змеят е в стаята ми.

Той седеше до прозореца на малкия работен стол, впил поглед в мен. Аз седнах, разтърках очи и го изгледах не по-малко сурово. Той вдигна малката книжка.

— Какво те накара да вземеш точно тази? — попита той.

— Беше пълна с бележки! Реших, че е важна.

— Не е важна — отвърна той, макар че предвид гневния му тон, не му повярвах. — Безполезна е. Безполезна е вече петстотин години, откакто е написана, и след цял век проучвания пак си остана такава.

— Е, днес не беше безполезна — възразих аз, скръстила ръце пред гърдите си.

— Как разбра колко розмарин да използваш? И колко лимон?

— Вие сте използвали най-различни количества според таблиците! Предположих, че не е от голямо значение.

— Всички тези таблици отразяват провали, непохватен имбецил! — изкрещя той. — Нито една нямаше ни най-малък ефект — нито от части, нито в каквато и да било комбинация, с каквото и да било заклинание! Ти какво направи?

Гледах го втренчено.

— Сложих достатъчно, за да се получи сносна миризма, и я запарих, за да стане по-силно. И използвах заклинанието на страницата.

— Тук няма никакво заклинание! Само две най-обикновени срички, без никаква сила...

— Когато ги пях достатъчно дълго, магията потече. Пях ги с мелодията на „Многая лета“ — добавих аз. Той почервеня от възмущение.

Следващият час премина в разпит за всеки детайл от заклинанието, което бях направила, като Змеят се ядосваше все повече: изобщо не успях да отговоря на въпросите му. Искаше да знае точните срички и повторения, на какво разстояние съм била от ръката му, колко клонки розмарин съм използвала, колко кора от лимон. Много се стараех да отговарям, но въпреки това усещах, че нищо не е както трябва, и накрая, докато той пишеше гневно по листа си, добавих:

— Но всичко това няма никакво значение.

Той вдигна глава и ме изгледа убийствено, но аз отвърнах убедено, макар и със заекване:

— Това е просто... един начин. Не е единственият. — Посочих към бележките. — Вие се опитвате да намерите път, където няма такъв. То е като... да вървиш през гората — изтърсих аз. — Просто се промъквате между храстите и дърветата и всеки път и различно.

Завърших победоносно, доволна, че съм намерила обяснение, което изглеждаше толкова ясно. Той обаче само захвърли перото и се отпусна ядосано на стола.

— Това са глупости — каза той почти жаловито, а после втренчи някак разстроен поглед в собствената си ръка, сякаш предпочиташе покварата пред перспективата да греши.

Изгледа ме смразяващо, но вече и аз самата започвах да губя търпение, жадна и гладна като вълк, все още в парцаливия сукман на Кристина, който висеше от рамото ми и не топлеше. Омръзна ми, затова станах и без да обръщам внимание на изражението му, заявих:

— Слизам в кухнята.

— Хубаво — сопна се Змеят и се отправи бесен към библиотеката си.

Той обаче не можеше да понесе въпросът му да остане без отговор. Преди пилешката супа да се е сготвила, отново се появи при кухненската маса с друга светлосиня книга със сребрист обков — голям и изящен. Остави я на масата до дръвника и твърдо каза:

— Естествено. Просто имаш лечителска дарба, която те е навела на правилното заклинание, макар вече да не си спомняш точно подробностите. Това би обяснило цялостната ти неумелост: лечението е особен клон на магичните изкуства. Предполагам, че ще напредваш значително по-добре, когато насочим вниманието си към тези дисциплини. Ще започнем с малките заклинания на Грошно.

Той сложи ръка върху книгата.

— Не, няма, не и преди да съм обядвала — отвърнах аз, без да спирам: тъкмо кълцах морковите.

Змеят измърмори нещо под носа си относно непокорните идиоти. Аз не му обърнах внимание. Той се задоволи да седне и когато му подадох купичка, да изяде супата си с дебел резен селски хляб, който, както си дадох сметка, бях приготвила онзи ден; бях отсъствала от кулата само един ден и една нощ. Струваха ми се като хиляда години.

— Какво стана с химерата? — попитах аз с лъжица в устата, докато се хранехме.

— Слава богу, Владимир не е глупак — отвърна Змеят и избърса устата си с омагьосана салфетка. Трябваше ми една секунда да разбере, че говори за барона. — След като изпратил ездача, примамил онова нещо до границата, като заложил телета, и се погрижил от всички страни да го дебнат копиеносци. Изгубил десетима, но успял да го хване на няма и час път от планинския проход. Бързо го убих. Беше малко, колкото пони.

Звучеше странно мрачно.

— Това не е ли хубаво? — попитах аз.

Змеят ме изгледа с досада.

— Беше капан — сопна се той, като че ли това би било очевидно за всеки здравомислещ човек. — Трябвало е да ме задържи далеч, докато покварата превземе целия Дверник. — Той се загледа в ръката си, като разтваряше и свиваше юмрука си. Беше се преоблякъл и сега носеше зелена вълнена риза, стегната със същата гривна на китката. Чудех се дали има белег под ръкава му.

— Значи съм сторила добре, като съм отишла? — дръзнах да помитам.

Изражението, което се изписа на лицето му, беше кисело като мляко, оставено навън посред лято.

— Ако може така да се каже, след като за по-малко от ден си изляла от най-ценните ми отвари като за петдесет години. Изобщо ли не ти хрумна, че ако могат да се пилеят толкова лесно, щях да дам по половин дузина стъкленици на всички селски старейшини и да си спестя усилията изобщо да стъпвам там.

— Не може да струват повече от живота на хората! — изстрелях аз веднага.

— Един живот пред теб сега не струва сто живота на друго място след три месеца. Слушай, глупачке, в момента пречиствам едно шишенце с огнено сърце; започнах го преди шест години, когато кралят можеше да си позволи да ми даде нужното злато, и що бъде готово след още четири. Ако дотогава изразходваме целият ми запас, мислиш ли, че Русия великодушно ще се стърпи да не опожари нивите ни, след като знае, че ще сме измрели от глад и ще молим за мир, преди да бъдем в състояние да им върнем жеста? Подобна цена имат и всички останали стъкленици, които бе изхабила. Още повече че Русия разполага с трима майстори, магьосници, които могат да приготвят отвари, а ние само с двама.

— Но ние не сме във война! — възразих аз.

— Напролет ще бъдем, ако чуят песен за огнено сърце и окаменяване, и прахосничество, и решат, че са спечелили надмощие. — Той замълча, после тежко добави. — Или ако чуят песен на лечител, който е достатъчно силен, за да изчиства зарази, и си помислят, че щом завършиш обучението си, везните ще наклонят в наша полза.

Преглътнах и сведох очи към супата си. Нереално ми звучеше Русия да обяви война заради мен, заради нещо, което аз съм направила

или си въобразяват, че мога да направя. Но после отново си спомних ужаса, който изпитах, когато видях сигналните огньове, а него го нямаше и аз не можех да сторя почти нищо, за да помогна на близките си. Все още не съжалявах, че съм взела отварите, но вече не можех да се преструвам, че няма значение дали съм научила някое заклинание или не.

— Мислите ли, че ще мога да помогна на Йежи, когато се обуча?
— попитах аз.

— Да помогнеш на човек, напълно обзет от покварата? — намръщи се Змеят. После намусено призна: — Не би трябвало да можеш да помогнеш и на мен.

Аз вдигнах купичката си, допих супата, оставих я настрана и го погледнах над надрасканата, издълбана кухненска маса.

— Добре — казах мрачно аз. — Да започваме.

За съжаление желанието да изуча магията не означаваше непременно успех. Малките заклинания на Грошно изпиваха силите ми, формулите за омагьосване на Метродора не омагьосваха нищо. След като позволих на Змея още три дни да ме измъчва с лечебни заклинания, които до едно излизаха тромави и неправилни, на следващата сутрин се отправих към библиотеката с малкия, изтъркан дневник в ръка и го сложих на масата пред него. Той се намръщи.

— Защо не ме учите от това?

— Защото не става — сопна се той. — Едва успях да кодирам най-простите формули в годен за употреба вид, но нито една от висшите. Въпреки цялата й слава, тази книга на практика не струва почти нищо.

— Каква слава? — попитах аз и погледнах към книгата. — Кой я е написал?

Той пак се намръщи.

— Яга.

За миг замръзнах на място. Старата Яга беше умряла много отдавна, но за нея имаше малко песни и бардовете ги пееха предпазливо, само през лятото, и то по пладне. Тя беше мъртва и погребана от петстотин години, но това не ѝ бе попречило да се появи в Русия само преди четиридесет години, на кръщенето на новородения им принц. Превърнала шестима стражи, които се опитали да я спрат, в жаби, други двама приспала, отишла при бебето и се надвесила

намръщено отгоре му. После се изправила и с раздражение заявила: „Времето ми избяга“, и после изчезнала сред облак от дим.

Така че смъртта не беше нещо, което можеше да я спре да дойде и да вземе обратно книгата си със заклинания, но Змеят се ядоса още повече на изражението ми.

— Държиш се като сърдито шестгодишно хлапе. Противно на всеобщите фантазии, тя е мъртва й каквито и разходки да си е направила във времето преди това, уверявам те, че е имала по-висока цел, а не се е въртяла наоколо да подслушва клюките за себе си. Що се отнася до тази книга, похарчих прекалено много пари и усилия, за да се сдобия с нея, и се поздравявах с успеха, докато не разбрах колко е вбесяващо непълна. Използвала я е само за подсещане; няма никакви подробности за истинските заклинания.

— Четирите, които изпробвах аз, проработиха идеално — отвърнах аз, но той ме изгледа скептично.

Не ми повярва, докато не ме накара да направя пет-шест от заклинанията на Яга. Те всички си приличаха: няколко думи, няколко жеста, няколко билки и други предмети. Нито една отделна част не бе от значение, нямаше и строг ред в думите. Разбрах защо Змеят мислеше, че е невъзможно да ме научи на тях: самата аз не помнех какво правя, още по-малко бях в състояние да обясня защо, но изпитвах неизразимо облекчение след скованите, свръхсложни заклинания, с които ме занимаваше той. Първото ми описание си оставаше вярно: чувствах се така, сякаш си проправям път в гора, която виждам за първи път, а думите й бяха като напътствия на опитен берач: „Има боровинки на северния склон“ или „Ще намериш хубави гъби до брезите ей там“, или „Има лесен път през къпинака отляво“. Не я интересуваше как ще стигна до боровинките: само ми показваше вярната посока и ме оставяше сама да се оправям, опипвайки земята с крака.

Стана му толкова неприятно, че едва не ми дожаля за него. Накрая той застана над мен, докато изпълнявах последното заклинание, и започна да си отбелязва всяка дреболия, дори кихането ми, когато се наведох прекалено ниско над канелата, а когато свърших, сам опита да го направи. Беше много странно да го наблюдавам; напомняше на забавено, ласкателно огледало: копираше всичко съвсем точно, но някак по-грациозно, със свършена прецизност и яснота при

всяка сричка, но още преди да е преполовил, виждах, че не действа. Посегнах да го прекъсна, но той ме изгледа вбесено и се отказах; изчаках да се оплете, образно казано, в хрусталака, а когато свърши и нищо особено не се случи, отбелязах:

— Не биваше да казвате *ашко* там.

— Ти го каза! — сопна се той.

Свих безпомощно рамене: не се съмнявах, че е било така, макар че, честно казано, не си спомнях. Но то просто не беше нещо важно, което е трябвало да запомня.

— Когато аз го казах, си беше наред. А когато вие го казахте, не беше. Все едно вървите по пътека, но междувременно върху нея е паднало дърво или е поникнал храст, а вие настоявате въпреки всичко да продължите направо, вместо да го заобиколите...

— Няма никакви храсти! — изрева той.

— Проблемът, предполагам — казах аз замислено на въздуха, — идва от това, че стоите прекалено дълго сам вътре и забравяте, че нещата не остават винаги там, където ги сложите.

Той гневно ме изгони от стаята.

Трябва да му го призная: той се муси до края на седмицата, но после извади няколко книги от рафтовете си, прашни и неотваряни, пълни с разбъркани заклинания като тези на Яга. Всичките се озоваха в ръцете ми като нетърпеливи приятели. Той ги преглеждаше и правеше десетки справки в другите си книги, след като начерта курс на обучение и практика за мен. Предупреди ме за всички опасности на висшата магия: как заклинанието може да се изплъзне от ръцете ти и да вилнее наоколо, как можеш да се изгубиш в него и да се скиташ като в сън, който можеш да докоснеш, докато през това време тялото ти умира от жажда, как ако опиташ заклинание, което надхвърля възможностите ти, то може да изцеди силите, които нямаш. Макар все още да не разбираше как изобщо работят заклинанията, които ми подхождаха, той стана ожесточен критик на резултатите от тях, като настояваше предварително да му съобщавам какво очаквам ще се случи, а ако не успявах да предскажа правилно изхода, ме принуждаваше да повтарям същото заклинание отново и отново, докато не се получи.

Накратко казано, той се опитваше да ме учи, доколкото може, и да ме съветва, докато се лутам в непознатата гора, макар тази

територия да бе чужда и за него. Той все така се съпротивляваше на успеха ми — не от завист, а заради принципа: фактът, че моята импулсивност все пак действаше, обиждаше чувството му за правилния ред на нещата и той се мръщеше еднакво, независимо дали се справях или правех очевидни грешки.

Месец след началото на новото ми обучение той ме гледаше сурово, докато аз се мъчех да създам илюзия за цвете. „Не разбирам“ — казах аз или за да бъда честна, по-скоро проплаках: беше непоносимо трудно. Първите ми три опита изглеждаха така, сякаш са направени от памучни парцали. Най-после успях да ги сглобя във формата на задоволително убедителна дива роза, стига човек да не поиска да я помирише.

— Много по-лесно е просто да направиш цвете. Защо някой ще си прави труда?

— Въпрос на мащаб. Уверявам те, че е значително по-лесно да направиш илюзия за армия, отколкото истинска армия. Но как изобщо действа това? — избухна той, притиснат от очевидната нескопосаност на моята магия. — Ти изобщо не поддържах закланието — няма рефрени, няма жестове...

— Въпреки това му давам магия. Много магия — добавих тъжно аз.

Първите няколко заклинания, които не изтръгваха магията от мен, все едно ми вадят зъб, бяха такова чисто облекчение, че сякаш най-лошото бе свършило: сега, когато разбирах как би трябвало да действа магията (каквото и да говореше Змеят), всичко щеше да бъде лесно. Е, скоро разбрах, че греша. Първите ми опити бяха подтикнати от отчаяние и ужас, но следващите бяха копие на първите формули, на които той се опитваше да ме научи и които очакваше да овладее без всякакво усилие. И аз наистина ги овладях без усилие, след което той безмилостно ме тласна към истинските заклинания и всичко отново стана, ако не все така непоносимо, то поне необикновено трудно.

— Как му даваш магия? — попита той през зъби.

— Вече намерих пътеката! — обясних аз. — Просто я следвам. Не можете ли... да го почувствате? — попитах рязко аз и протегнах шепата си с цветето; той се навъси, сложи ръце до него и каза: *радия руша иликад тухи*, при което върху моята илюзия се появи още една

илюзия — две рози на едно място. Неговата, както се очакваше, имаше три реда свършени венчелистчета и нежно ухание.

— Пробвай да ги съчетаеш — каза той разсеяно, като размърда леко пръсти, и илюзиите ни се събраха на подскоци, докато ни стана почти невъзможно да ги отличим една от друга. — Ах! — възкликна той внезапно, точно когато започнах да виждам ясно неговата илюзия: почти същата като странния часовников механизъм по средата на масата му, с блестящите движещи се елементи. Импулсивно се опитах да съчетая двете произведения; представих си неговото като колело на воденица, а моето — като потока, който го върти.

— Какво пра... — започна той, но ненадейно се появи само една роза, която започна да расте.

И не само розата: по лавиците във всички посоки плъзнаха стъбла, които се увиваха около древните книги и излизаха от прозореца; високите, елегантни колони на свода на вратата се загубиха сред клоните и дългите, тънки стъбла; мъхове и теменужки покриха пода, разлистваха се нежни папрати. Навсякъде разцъфваха цветя — цветя, каквито никога не бях виждала, странни поклащащи се цветове, други с остри върхове, ярко оцветени; стаята се напои с уханието им, с миризмата на смачкани листа и лютивни треви. Огледах се, грейнала от почуда, а магията ми продължаваше да тече с все същата лекота.

— Това ли имахте предвид? — попитах аз. — Не беше трудно, отколкото да създам само едно цвете. — Той обаче гледаше пира на цветята не по-малко удивен от мен.

После ме погледна — озадачен и за първи път несигурен, като че ли се бе сблъскал неподготвен с нещо. Дългите му, тънки ръце обвиха моите и заедно държахме розата. Магията пееше в мен и чрез мен; усещах как шепотът на неговата сила отвърщаше със същата песен. Изведнъж се смутих и ми стана много горещо. Отдръпнах ръцете си, за да се освободя.

ГЛАВА 7

На другия ден глупаво го отбягвах и твърде късно си дадох сметка, че щом съм успяла, значи и той ме е отбягвал — досега не бе позволявал да пропусна урок. Нямах желание да мисля защо. Стараех се да се преструвам, че това не означава нищо, че и двамата просто сме искали да си отдъхнем от дългото обучение. Нощта ми обаче мина неспокойно и на другата сутрин слязох в библиотеката изнервена и с парещи очи. Когато влязох, той не ме погледна, а без да вдига очи от собствената си книга, кратко каза: „Започни с *фулмеа* на страница четирийсет и трета“ — едно съвсем различно заклинание. Аз с радост се потопих в работата си.

Почти пълното ни мълчание продължи четири дни, а ако беше останало на нас, сигурно можеше да мине и месец, без да си кажем повече от няколко думи на ден. Сутринта на четвъртия ден обаче пред кулата спря шейна и когато погледнах през прозореца, видях, че е Борис, само че не беше сам; взеше Венса, майката на Каша, дребничка и сгушена, а бледото ѝ, кръгло лице ме гледаше изпод шала.

Не бях виждала никого от Дверник след онази нощ със сигналните огънове. Данка беше върнала огненото сърце в Олшанка с ескорт, безпрекословно събран от всички села в долината. Бяха пристигнали в кулата четири дни, след като бях пренесла себе си и Змея обратно. Беше много смело от тяхна страна — фермери и занаятчии, дошли да се срещнат с ужас, какъвто никой от нас не би могъл да си представи, и не смееха да повярват, че Змеят е излекуван.

Кметът на Олшанка даже бе дръзнал да помоли Змея да покаже раната си на селския доктор; Змеят неохотно се съгласи и нави ръкава си нагоре, за да оголи бледия белег — единственото, което бе останало от раната му, и даже поиска онзи да убоде пръста му: кръвта бликна яркочервена. Само че бяха довели и стар свещеник с лилаво расо, който да го благослови, и това явно го подразни.

— Защо, за бога, се поддавате на тези глупости? — попита той свещеника, когото явно познаваше малко. — Оставил съм ви да

изповядате десетина покварени души: да не би някой от тях да е отгледал лилава роза или изведнъж да се е провъзгласил за спасен и пречистен? Каква полза щеше да има от вашата благословия, ако бях заразен?

— Значи сте добре — отвърна сухо свещеникът и едва тогава всички си позволиха да повярват, а кметът с голямо облекчение връчи огненото сърце.

Разбира се, баща ми и братята ми не бяха допуснати да дойдат, както и никой друг от моето село, който би скърбил, ако ме види да изгарям. А мъжете, които все пак бяха дошли, ме гледаха как стоя до Змея и по лицата им се четеше нещо, което не знаех как да нарека. Отново носех удобната си, проста пола, но докато се отдалечавах, ме гледаха — не с враждебност, а по начин, по който никога не биха гледали дъщеря на дървосекач от Дверник. Гледаха ме така, както аз бях гледала принц Марек в началото. Като човек от някаква история, който може да премине на кон покрай тях и да го позяпат, но не и като някой, който има място в живота им. Потръпнах. С радост се прибрах отново в кулата.

Този ден занесох книгата на Яга в библиотеката и настоях Змеят да спре да се преструва, че имам по-голяма дарба за лечение, отколкото за каквато и да било друга магия, и да ме научи на някоя, с която мога да се справя. Не се опитах да напиша писмо, макар да подозирах, че Змеят би ми разрешил да го изпратя. Какво да им кажа? Бях си отишла в своето село, но това вече не беше моето място; не можех да отида да танцувам на мегдана с приятелките си, точно както преди шест месеца не можех да вляза в библиотеката на Змея и да седна на масата му.

Но като гледах лицето на Венса, макар и от високия прозорец, не мислех за всичко това. Оставих работата си да виси недовършена във въздуха, както той често ми напомняше никога да не правя, и хукнах надолу по стълбите. Змеят се развика след мен, но гласът му не можеше да ме стигне защото Венса нямаше да бъде тук, ако Каша можеше да дойде. Прескочих последните стъпала към голямата зала и се спрях само за миг пред вратата.

Ирронар, ирронар извиках аз и макар това да беше само формула за разплитане на възли от конци, пък и в бързината я казах неясно, успях да ѝ придам изобилна магия, сякаш бях решена да си проправя

просека в гъсталака с брадва, вместо да заобикалям. Вратите подскочиха като стъписани и се отвориха пред мен.

Свлякох се през тях на внезапно отмалелите си колене — както Змеят поясни иронично, имаше защо по-силните заклинания да са и по-сложни — но успях да се вдигна на крака и хванах Венса за ръце, точно когато се канеше да почука. Отблизо лицето ѝ изглеждаше сбръчкано от плач, косата ѝ висеше на гърба, а от дългата ѝ, дебела плитка се вдигаха облаци; дрехите ѝ бяха съдрани и оцапани с кал: беше по нощница, наметната с пелерина.

— Нешке. — Тя стисна толкова силно ръцете ми, че спрях да ги чувствам, а ноктите ѝ се впиха в кожата ми. — Нешке, трябваше да дойда.

— Кажи ми.

— Отвлякоха я тази сутрин, когато отиде за вода. Били са трима. Трима лесници — каза сподавено тя.

Нещастна пролет беше, когато от Леса излезеше някой от десниците и започнеше да събира хора из горите като плодове. Веднъж видях един от тях, далеч през дърветата: приличаше на огромно насекомо, направено от клони, едновременно незабележимо сред гъсталака и ужасяващо, с грубо съчлененото си тяло, и когато се раздвижи, потреперих и отстъпих погнушено назад. Тези същества имаха ръце и крака като клони, с дълги като вейки пръсти; те си проправяха път през гората, намираха см място близо до пътеки, извори и поляни и тихо дебнеха. Доближеше ли ги някой, така че да го достигнат, нямаше спасение, освен ако не се случеше наблизко да има много мъже с брадви и огън. Когато бях на дванайсет, взеха едно дете на половин верста от Заточек — малкото селце, последното в долината преди Леса. Лесникът беше хванал малко момченце, което носело ведро с вода на майка си за прането; тя видяла как го улавя и се разпищяла. Наоколо имало достатъчно жени, които вдигнали тревога и успели да го забавят.

Накрая го спрели с огън, но им бил нужен цял ден да го насекат на парчета. Лесникът счупил едната ръчичка и крачетата на детето, за които го държал, и не го пуснал, докато не разсекли тялото му през средата и не отсекли крайниците му. Дори тогава трябвало трима здрави мъже да откопчат момченцето от пръстите му, а по тялото му останали белези като дъбова кора.

Онези, които лесниците отвличаха в Леса нямаха този късмет. Не знаехме какво става с тях, но понякога се връщаха с най-лошата поквара: усмихнати и весели, като непокътнати. За всички, които не ги познаваха добре, изглеждаха почти същите като преди, и човек можеше с часове да разговаря с някой тях, без да забележи, че има нещо нередно, докато не грабнеше нож и не отрежеше собствената си ръка и език, и избодеше очите си, докато онзи през цялото време бърби и смразяващо се усмихва.

После заразеният взимаше ножа и влизаше в дома му, при децата му, докато човекът лежи отвън сляп, задавен и безсилен дори да извика. Ако някой близък бъдеше отведен от лесниците, не ни оставаше нищо друго, освен да се надяваме, че е мъртъв, но и това беше само надежда. Нямахме как да узнаем със сигурност, освен ако не се върнеше и не докажеше, че не е мъртъв; тогава трябваше да бъде заловен и убит.

— Не Каша — казах аз. — Не Каша.

Венса беше навела глава. Тя хлипаше в ръцете ми, които все така стискаше като в менгеме.

— Моля те, Нешке. Моля те.

Тя говореше пресипнало, без надежда. Никога не би дошла да моли Змея за помощ, знаех това; не би постъпила така необмислено. Но беше дошла при мен.

Не можеше да спре да ридае. Въведох я вътре, във вестибюла, а Змеят нетърпеливо влезе в стаята и ѝ подаде чаша с лекарство, макар че тя потръпна и скри лицето си, та трябваше аз да ѝ го дам. Щом го изпи, Венса почти веднага се отпусна тежко и лицето ѝ се изглади; тя ми позволи да я отведа горе в малката си стаичка, където тихо легна на леглото, но очите ѝ останаха отворени.

Змеят стоеше на вратата и ни гледаше. Аз вдигнах медальона от шията ѝ.

— Тя има кичур от косата на Каша. — Знаех, че го е отрязала вечерта преди сгледата, мислейки, че това ще бъде единственият спомен от дъщеря ѝ. — Ако използвам *лояталал*...

Той поклати глава.

— Какво си въобразяваш, че ще намериш, освен един усмихнат труп? Момичето го няма. — Той посочи с брадичка към Венса, която

беше затворила унесено очи. — Като се наспи, ще се успокои. Кажи на коларя да дойде пак сутринта и да я върне вкъщи.

Той се обърна и си излезе; най-лошото бе безразличието, с което каза всичко това. Не ми се скара, не ме нарече глупачка, не заяви, че животът на една селянка не си струва риска Лесът да ме добави към зловещото си войнство. Не ми каза, че съм се опиянила до безумие от пилеенето на отвари и вадене на цветя от въздуха, за да си помисля, че мога да спася някого, отвлечен от Леса.

Момичето го няма. Макар и изказани с типичния за него груб тон, в думите му имаше съчувствие.

Седях при Венса, вцепенена и изстинала, и държах мазолестата й ръка в скута си. Навън се стъмваше. Ако Каша беше жива, сега тя беше в Леса и гледаше залязващото слънце и умиращата светлина през листата. Колко ли време му отнемаше да издълбае някого отвътре? Представях си Каша в хватката на десниците, дългите им пръсти, увити около ръцете и краката й, и как тя през цялото време е знаела какво става и какво ще стане с нея.

Оставих Венса да спи и слязох в библиотеката. Змеят беше там и прелистваше една от големите си книги със записки. Застанах на вратата, втренчила поглед в гърба му.

— Знам, че ти беше много скъпа — каза той през рамо. — Но няма нищо хубаво в това, да даваш на някого празни надежди.

Не отговорих. Книгата на Яга лежеше отворена на масата, малка и протрита. Тази седмица бях изучавала само заклинания на земята: *фулмкеа*, *фулмедеш*, *фулмица*, твърди и неизменни, тъкмо обратното на въздуха и огъня на илюзията. Взех книгата и я пъхнах в джоба си зад гърба на Змея, после се обърнах и тихо слязох долу.

Борис още беше отвън и чакаше, лицето му беше издължено и мрачно. Когато излязох от кулата, вдигна очи от покритите с чулове коне.

— Ще ме закараш ли до Леса? — попитах аз.

Той кимна. Качих се в шейната и се увих с одеялата, докато той отново приготви конете. После се качи на капрата и им заговори. Раздруса юздите и шейната подскочи в снега.

Луната грееше високо, пълна и красива, и обливаше снега наоколо в синя светлина. Отворих книгата на Яга, докато летяхме, и намерих заклинание за ускоряване на движението. Запах го тихо на

конете, които наостриха уши, за да ме слушат, и вятърът стана приглушен и плътен, притискаше силно бузите ми и размазваше гледката пред очите ми. Замръзналата Спиндъл Като сребриста лента вървеше успоредно на пътя. На изток изникна сянка, която постепенно нарастваше, докато конете неспокойно забавиха ход и спряха без думи или подръпване на юздите. Светът замря на място. Бяхме спрели до малка групичка оръфани борчета. Лесът се възправяше пред нас върху откритата равнина от непокътнат сняг.

Веднъж годишно, когато земята се размекнеше, Змеят водеше всички неженени мъже над петнайсет години до границите на Леса. Изгаряше ивица земя по края му, докато не почернееше, а мъжете вървяха след него и ръсеха сол, за да не може нищо да поникне и да се вкорени там. Виждахме ги как обикалят и от другата страна на Леса, далеч в Росия, и знаехме, че правят същото. Но когато пламъците стигнеха сянката под тъмните дървета, неизменно угасваха.

Слязох от шейната. Борис ме погледна; на лицето му беше изписано напрежение и страх. Въпреки това каза:

— Ще те чакам.

Знаех обаче, че не може: колко дълго да ме чака? И за какво? При това в сянката на Леса?

Представих си как баща ми би чакал Марта, ако беше на мое място. Поклатих глава. Ако успея да изведа Каша, мислех, че ще смогна да я пренеса в кулата. Надявах се заклинанието на Змея да ни пусне да влезем.

— Върви си — отвърнах, а после внезапно попитах, обзета от желание да разбере: — Марта добре ли е?

Той леко кимна.

— Омъжи се. — Поколеба се и добави: — Чака дете.

Помнех я на сгледата преди пет месеца: червената ѝ рокля, красивите ѝ черни плитки, тясното ѝ, бледо и уплашено лице. Изглеждаше невъзможно отново да застанем една до друга: тя, аз и Каша. Дъхът ми спря, дълбоко и болезнено, като си я представих до собственото ѝ домашно огнище — млада съпруга, готвеща се за детската люлка.

— Радвам се — насилих се да кажа аз, но не можех да затворя уста от завист. Не че исках съпруг и бебе, или по-точно, исках го, както исках да доживея сто години: някой далечен ден, нищо конкретно. Но

те означаваха живот: тя живееше, а аз — не. Дори някак си да се измъкнех жива от Леса, никога нямаше да имам това, което имаше тя. А Каша... Каша може би вече бе мъртва.

Нямаше обаче да вляза с тези мрачни мисли в Леса. Поех си дълбоко дъх и казах:

— Желая й леко раждане и здраво дете.

Пожелах й го искрено: раждането си беше достатъчно страшно, макар и ужасът му да ни беше по-познат. После добавих: „Благодаря ти“ и се обърнах, за да пресека голата ивица земя към стената от внушителни тъмни стволлове. Чух подрънкването на юздите зад себе си — Борис обръщаше конете и се отдалечаваше, но звукът беше приглушен и скоро изчезна. Без да се оглеждам наоколо, правех крачка след крачка, докато не спрях под първите корони.

Стелеше се сняг, меко и тихо. Разтворих шепата, в която стисках студения медальон на Венса. Яга имаше няколко заклинания за намиране — малки и лесни; явно е имала навика да си губи нещата. *Ояталал*, прошепнах аз към малкия, навит кичур от косата на Каша: *добро за намиране на цялото от част*, гласеше бележката до това заклинание. Дъхът ми образува малко светло облаче, което се понесе напред между дърветата. Пристъпих между два ствола и го последвах в Леса.

Не беше толкова страшно, колкото очаквах. Отначало виждах само стара, много стара гора. Дърветата бяха с големи колони, като тъмна и безкрайна зала, отделени на голямо разстояние едно от друго; разкривените им, чворести корени бяха покрити с вечнозелени мъхове, а малки, перести папрати се свеждаха, за да ги заслонят през нощта. Високи бледи гъби растяха на туфи, като роти от оловни войници. Снегът не бе докоснал земята под дърветата, дори сега, в дълбоката зима. По листата и тънките клони беше полепнал тънък скреж. Докато внимателно търсех пътя си между дърветата, някъде в далечината чух вик на сова.

Луната беше още високо и през голите клони струеше ясна бяла светлина. Следвах собствения си блед дъх и си представях, че съм малка мишчица, криеща се от совите: малка мишчица, която търси зрънца царевица или скрит орех. Някога, когато събирах плодове в

гората се унасях — губех се в хладната, сенчеста зеленина, в песните на птиците и жабите, в неспирния ромон на потока по камъните. Опитвах се да направя същото и сега, да стана просто част от гората — нищо, което да привлича внимание.

Нещо обаче ме наблюдаваше. Чувствах го все по-ясно с всяка стъпка, която ме отвеждаше навътре в Леса; тежеше на раменете ми като желязна кобилица. На влизане очаквах едва ли не да видя трупове, висящи от всеки клон, а от сенките да ме нападат вълци. И скоро наистина започнах да си мечтая за вълци. Тук имаше нещо по-лошо: онова, което бях зърнала в очите на Йежи; нещо живо, и аз бях затворена в задушна стая с него, притисната в тесния ъгъл. В гората имаше и песен, но тя бе свирепа песен, в която се шепнеше за лудост, разкъсване и ярост. Продължавах да пълзя напред с приведени рамене, колкото може по-смалена.

Натъкнах се на малък поток — ручейче с лед по бреговете си, между които течеше черна вода, а лунните лъчи се промъкваха през една пролука между дърветата. А от другата страна на ручея лежеше лесник: странната му, тънка глава беше сведена, за да пие, а устата му беше тънка резка на лицето. Той вдигна глава, от която капеше вода, и погледна право към мен. Очите му бяха чворове — тъмни, кръгли дупки, в които би могла да живее дребна животинка. От единия му крак висеше парче зелен вълнен плат, закачен за стърчащ шип от ставата му.

Гледахме се един друг над тясното поточе. *Фулмедеш* — произнесох аз с треперещ глас и земята под него се разтвори и погълна задните му крака. Той задраска с останалите си пръчковидни крайници и се замята тихо, пръскайки вода наоколо, но земята го бе стиснала през средата на тялото му и той не можеше да се измъкне.

Привих се и сподавих вика от болка. Имах чувството, че някой ме е ударил със сопа през раменете: Лесът беше усетил магията ми. Сигурна бях в това. И сега ме търсеше. Търсеше ме и скоро щеше да ме намери. Трябваше да събера сили и да се движа. Прескочих потока и се затичах след облачното си заклинание, което продължаваше да се носи във въздуха пред мен. Лесникът се опита да ме хване с дългите си, напукани пръсти, докато го заобикалях, но успях да му избягам. Преминах през пръстен от дебели стволоче и се озовах в празното

пространство около едно малко дърво; земята тук беше покрита с дебел пласт сняг.

Напряко на полянката имаше повалено дърво; гигантският ствол беше по-висок от мен. От падането му се бе отворила полянка, а по средата ѝ вече никнеше ново дърво. Всички други дървета, които бях видяла в Леса, бяха от познати плодове, въпреки петната по кората им и неестествените ъгли на изкривените им клони: дъбове и черни брези, високи борове. Такова обаче никога не бях виждала.

То вече бе толкова дебело, че не можех да го обгърна с ръце, въпреки че старото гигантско дърво не бе паднало отдавна. Имаше гладка сива кора, обвиваща странно чворест ствол с дълги клони, разположени в равномерни кръгове, започващи високо, като на лиственица. Клоните не бяха оголели от зимата и бяха покрити с изсъхнали сребристи листа, които шумоляха на вятъра със звук, идещ сякаш от другаде, като че ли някъде съвсем близо до мен тихо разговаряха хора.

Облачето на дъха ми се бе разтворило във въздуха. В дълбокия сняг виждах следите, пробити от краката на лесниците, и следите, оставени от коремите им. Всички те водеха към дървото. Направих предпазлива крачка към него, после още една и умрях. До него стоеше притиснатата Каша. Гърбът ѝ беше опрян в ствола му, а ръцете ѝ бяха вързани от задната му страна.

В първия миг не я бях забелязала, защото кората вече беше пораснала върху нея.

Лицето ѝ беше леко извърнато нагоре и под ръба на кората видях отворената ѝ уста; беше крецяла, докато дървото я поглъща. Извиках сподавено и безпомощно; пристъпих напред и протегнах ръка да я докосна. Пръстите ми попипаха втвърдената вече кора; сивата кожа беше гладка и корава, като че ли дървото я бе погълнало цялата в ствола си и я бе превърнало в част от себе си, от Леса.

Не можех да махна кората, макар че неистово я чоплех с нокти и се мъчех да я обеля. Накрая успях да отчупя тънко парче над бузата ѝ и под него напипах меката ѝ кожа — още топла, още жива. Но още докато я докосвах с върховете на пръстите си, кората бързо плъзна отново отгоре и трябваше да си дръпна ръката, за да не плени и мен. Закрих уста с ръце, още по-отчаяна. Знаех толкова малко: не ми хрумваше ни едно заклинание, нищо, с което да измъкна Каша, нищо,

което би ми дало поне една брадва в ръцете или нож, даже и да имах време да я издълбая оттам.

Лесът знаеше, че съм тук: към мен се приближаваха същества, които се прокрадваха през гората — лесници, вълци и още по-коварни от тях. Изведнъж осъзнах, че някои неща никога не напускат Леса — толкова ужасни неща, че никой не ги бе виждал. И те идваха насам.

„С боси крака в пръстта, фулмия, десет пъти с убеденост, ще разтърси земята из основи, стига да имаш силата“, казваше книгата на Яга, а Змеят ѝ бе повярвал достатъчно, за да не ми позволи да го изпробвам в близост до кулата. Аз обаче бях скептична относно „убедеността“: не мислех, че ми е работа да разтърсвам земята из основи. Сега обаче паднах на колене и започнах да ровя снега, шумата, изгнилите листа и мъховете, докато не стигнах до твърда, замръзнала пръст. Изкопах един голям камък, с който заудрях земята, раздробявах пръстта и дишах върху нея, за да омекне, удрях в снега, който се топеше край ръцете ми, удрях под парещите сълзи, които капеха от очите ми, докато работех. Каша стоеше над мен с изметната нагоре глава и уста, отворена в беззвучен вик като статуя в църква.

— *Фулмия* — казах аз, заровила пръсти дълбоко в земята, ронейки твърдите буци. — *Фулмия, фулмия* — пеех аз отново и отново, от изпочупените ми нокти течеше кръв, но с безпокойство усещах, че земята ме чува. Дори тя бе замърсена тук и отровена, но аз плюех върху пръстта, крещях *Фулмия* и си представях как магията ми се стича в земята като вода, намира пролуки и слабости, разпростира се под дланите ми, под студените ми, мокри колене; и земята се разтресе и преобърна. Там, където ръцете ми се впиваха в земята, се разнесе тиха вибрация; тя ме последва, когато затеглих корените на дървото. Замръзналата пръст се трошеше на малки бучки покрай тях, а трептенията преминаваха като вълни.

Клоните над мен се клатеха бясно в тревога, шепотът на пистата се превръщаше в приглушен рев. Аз се изправих на колене. „Пусни я!“, изкрещях към дървото и заудрях ствола му с юмруци. „Пусни я или ще те съборя! Фулмия!“, извиках грозно аз и се хвърлих на земята, а където попаднаха юмруците ми, земята се надигаше като придошла река. Магията се стичаше в мен като порой; бях забравила и пренебрегнала всички предупреждения на Змея. Готова бях да отдам всяка капка от себе си и да умра на място, само и само да поваля

ужасното дърво: не можех да си представя свят, в който съм жива, в който пробвам всичко това; свят, в който животът и сърцето на Каша хранят това чудовищно нещо. По-скоро щях да умра, смазана от собственото си земетресение, но да увлека и него със себе си. Издирах земята, която бе готова да се раззине и да погълне всички ни.

И тогава, като пропукващ се лед през пролетта, кората се отвори по дължината на тялото на Каша. Аз мигом скочих на крака и впих пръсти в цепнатината, като се мъчех да я достигна. Хванах я за китката, за натежалата, безжизнена ръка, и я дръпнах. Тя се свлече от смразяващата си тъмна хралупа като парцалена кукла, прегъната през кръста, а аз заотстъпвах назад, увих ръце през тялото ѝ и го влачех по снега. Кожата ѝ беше бледа като на риба, болнава, като че ли слънцето беше изсмукано от нея. По тялото ѝ се стичаха зелени струйки сокове като пролетен дъждец, но тя не помръдваше.

Паднах на колене до нея.

— Каша — изхлипах аз. — Каша.

Кората вече се беше затворила върху дупката, където доскоро се бе намирало тялото ѝ. Хванах нейните ръце в моите, мокри и кални, и ги запритисках в бузите и устните си. Бяха студени, но не колкото моите: още имаше следа на живот. Наведох се и я метнах на рамене.

ГЛАВА 8

Излязох, олюлявайки се от Леса призори, нарамила Каша на гръб като наръч дърва. Лесът се бе отдръпнал от мен, сякаш се боеше да не ме тласне отново към заклинанието. На всяка тежка крачка с Каша на гърба ми и калта по ръцете ми, стиснали бледите й крак и ръка, в главата ми, като дълбока камбана, кънтеше „фулмия“. Най-сетне стигнах до границата и се строполих в дълбокия сняг. Измъкнах се изпод тялото й и я обърнах. Очите й бяха още затворени. Косата й беше мръсна и полепнала по лицето, мокра от соковете на дървото. Облегнах главата й на рамото си, затворих очи и изрекох заклинанието.

Змеят ни чакаше високо в стаята в кулата. Изражението му беше по-сурово и мрачно, отколкото някога го бях виждала; той ме стисна за брадичката и я вдигна нагоре. Отвърнах на погледа му, изтощена и изпразнена, докато той се взираше в лицето и очите ми. Държеше шише с някаква напитка; след като дълго време ме оглежда, накрая извади запушалката и ми го връчи.

— Изпий това. Цялото.

После отиде при Каша, която лежеше просната на пода, все така неподвижна; протегна ръце над нея, а когато се готвех да възразя, ме изгледа свирепо.

— Махай се — процеди той, — освен ако не искаш да ме принудиш да я изпепеля веднага, за да се разправя с теб.

Изчака, докато започна да пия, после измърмори бързо заклинание и поръси някакъв прах върху тялото й; отгоре й се разстла искряща златна мрежа, подобно на клетка за птици, а той се обърна към мен.

Първото ми усещане за вкуса на напитката беше неизразимо приятно: като глътка топъл мед с лимон, когато те боли гърлото. По постепенно започна да ми се повдига от толкова сладост. По средата се наложи да спра.

— Не мога — казах задавено аз.

— Цялото — повтори той. — А после, ако сметна за необходимо, И още едно. Пий.

Насилих се да изпия още една глътка и още една, и още една, докато не пресуших стъкленицата. После той ме хвана за китките и каза:

— *Уложищус совента, мегиот кожор, уложищус мегиот.*

Изпицях: имах чувството, че е запалил огън вътре в мен.

Виждах светлината, която грееше през собствената ми кожа и превръща тялото ми в пламтящ фенер, а когато вдигнах ръце, за свой ужас съзрях сенки, движещи се под повърхността им. Забравила трескавата болка, вдигнах роклята над главата си. Змеят коленичи на пода до мен. Аз сияех като слънце, а тънките сенки приличаха на риби, плуващи под леда през зимата.

— Извадете ги — казах. След като ги видях, изведнъж и ги усетих; оставяха слузести следи вътре в мен. С цялата си глупост бях решила, че съм в безопасност, щом не съм одраскана, порязана или ухапана. Мислех си, че той взима само предпазни мерки. Сега разбрах: бях вдишала покварата от въздуха под короните на Леса, и не бях забелязала как са се вмъкнали в мен, малки и недоловими. — Извадете ги...

— Опитвам се — изсумтя той, като ме стискаше за китките. После затвори очи и пак заговори — протяжен, бавен напев, която сякаш продължаваше вечно и подхранваше огъня. Забих поглед в прозореца, в нахлуващите слънчеви лъчи, и се опитвах да дишам, докато горя. По лицето ми се стичаха сълзи, които пареха бузите ми. За пръв път ръцете му ми се сториха по-студени от моите.

Сенките под кожата ми се смаляваха, краищата им горяха в петлицата, пясъкът се размиваше във вода. Стрелкаха се във всички посоки и търсеха къде да се скрият, но той не позволяваше светлината да угасне никъде. Виждах костите и органите си като сияещи форми вътре в мен; една от тях бе самото ми сърце, което туптеше в гърдите ми. Пулсът му се забавяше, всеки удар натежаваше. Смътно осъзнах, че въпросът е дали ще изгори покварата по-бързо, отколкото тялото ми можеше да понесе. Олюлявах се в ръцете му. Той ме разтърси рязко и аз отворих очи; гледаше ме сурово, но не прекъсна заклинанието даже за миг. Нямаше нужда от думи; свирепите му очи казваха: „Не смей да

ми губиш времето, умопомрачена глупачке“ и аз прехапах устни, за да издържа още малко.

Последните няколко риби сенки се смалиха до гърчещи се конци, а после съвсем изчезнаха — толкова изтъняха, че вече не се виждаха. Той започна да пее по-бавно и накрая спря. Огънят леко се отдръпна. Испитах неизразимо облекчение.

— Достатъчно ли е? — попита той мрачно.

Отворих уста да кажа „да“, да кажа „моля“. Но вместо това прошепнах: „Не“, ужасно уплашена. Още чувствах слабата живачна следа на сенките в себе си. Ако спряхме сега, щяха да се навият някъде дълбоко, да се скрият във вените и корема ми. Щяха да пуснат корени и да растат, докато не задушат всичко останало в мен.

Той кимна. Протегна ръка, измърмори някаква дума и се появи още една стъкленица. Аз потреперих; наложи се да ми помогне да наляя глътка в отворената си уста. Преглътнах я сподавено и той пак запя. Огънят пламна отново в мен — безкраен, ослепителен, изгарящ.

След още три глътки, всяка от които подклаждаше пламъците докрай, бях почти сигурна. Насилих се да изпия още една, за всеки случай, след което най-последно, почти през сълзи казах:

— Достатъчно. Вече е достатъчно.

Но той ме изненада и ми наля още една глътка. Опитах се да изплюя, но той сложи ръка върху устата и носа ми и запя ново заклинание, което не гореше, но затваряше белите дробове, сърцето ми удари пет пъти и през това време не можех да вдишам; драсках го и се давех сред въздуха: това беше по-лошо от всичко останало. Гледах го, виждах тъмните му зелени очи вперени в мен, неумолими и изпитателни. Те започнаха да поглъщат целия свят; зрението ми започна да чезне, ръцете ми да отслабват, докато той най-сетне спря и обезумелите ми дробове се разтвориха като мех, за да поемат въздух. Изкрещях див, безсловесен вик, и го отблъснах от себе си, а той се просна по гръб на пода.

Извъртя се, без да разлее стъкленицата, и двамата втренчихме еднакво яростни погледи един в друг.

— От всички невъзможни безумия, които съм те виждал да правиш... — изръмжа той.

— Можехте да ми кажете! — извиках аз, увила ръце около тялото си, което още трепереше от преживяния ужас. — Изтърпях всичко

останало, можех да изгърпя и това...

— Не и ако си заразена — отвърна той с равен той. — Ако беше дълбоко заразена и ти бях казал, щеше да се опиташ да се измъкнеш.

— И пак щяхте да разберете!

Змеят стисна устни и извърна поглед със странно сковано изражение.

— Да — каза кратко. — Щях.

А после щеше да се наложи да ме убие. Да ме съсече, докато го умолявам, докато му се моля, преструвайки се — а може би и убедена, както бях и сега — че съм незасегната. Замълчах, опитвах се да дишам с бавни, премерени, дълбоки глътки въздух.

— Сега... чиста ли съм? — попитах накрая, очаквайки с ужас отговора.

— Да. Никоя поквара не може да остане скрита от това заклинание. Ако го бяхме направили по-рано, щеше да те убие. Сенките щяха да откраднат дъха от кръвта ти, за да живеят.

Отпуснах се и закрих лицето си с шепа. Змеят се изправи на крака и затвори стъкленницата със запушалката. После раздвижи ръце и като промърмори: *Ванасталем*, пристъпи към мен и ми сложи грижливо сгъната пелерина от тежко, тъмнозелено кадифе с копринени кантове и златна бродерия. Отначало не разбрах, но когато той извърна поглед с досадено, сковано изражение, си дадох сметка, че последните въглени под кожата ми угасват, а аз съм още гола.

Скочих рязко на крака, притиснала пелерината до себе си; бях забравила.

— Каша — казах задъхано и се обърнах към тялото ѝ, лежащо под клетката.

Той не отвърна нищо. Аз го погледнах отчаяно.

— Върви да се облечеш — каза той накрая. — За никъде не бърза ме.

Беше ме хванал с влизането ми в кулата, не бе изгубил и секунда.

— Трябва да има начин — настоях аз. — Току-що я бяха отвлекли. Не може да е била дълго в дървото.

— Какво? — строго попита той и аз изливах ужаса си от полянката, от дървото, докато веждите му постепенно се повдигаха. Опитах се да му разкажа за непоносимата тежест на Леса, който ме наблюдаваше, за усещането, че някой ме дебне. Запънах се. Думите не

ми стигаха. Лицето му обаче помръкваше все повече, докато не стигнах до последните си бързи, несигурни крачки към чистия сняг.

— Имала си неописуем късмет — каза той накрая. — И неописуемо безумство, макар че в твоя случаи двете изглеждат едно и също. Никой не е влизал толкова дълбоко в Леса като теб и не е излязъл цял, не и след... — Той замълча, но и без да изрича името, някак си разбрах, че става дума за Яга: тя бе влязла в Леса и бе излязла от него. Змеят видя, че съм схванала, и ме изгледа сурово. — А по онова време — продължи ледено той — тя е била на сто години и толкова пропита с магия, че където минавала, се появявали черни мухоморки. Но дори тя не била толкова глупава, че да подхване голяма магия наред това място, макар че в този случай бих заложил, че тъкмо това те е спасило. — Той поклати глава. — Вероятно трябваше да те прикова с вериги към стената, още когато онази селянка дойде да плаче на рамото ти.

— Венса. — Изтощеният ми ум успя да се хване за нещо. — Трябва да кажа на Венса.

Погледнах към коридора, но той ме пресече.

— И какво ще й кажеш?

— Че Каша е жива. Че е излязла от Леса...

— И че несъмнено ще се наложи да умре? — жестоко ме прекъсна той.

Инстинктивно се отдръпнах назад към Каша и заставах между двамата с вдигнати ръце — напълно безполезно, ако Змеят решише да ме надвие, но той само поклати глава.

— Престани да ми се перчиш като петел — каза той повече уморено, отколкото раздражено; от тона му гърдите ми се стегнаха и ужас. — Последното, от което имаме нужда, е да продължаваш да демонстрираш на какви глупости си способна заради нея. Можеш да я държиш жива, колкото искаш, стига да е затворена. Но в крайна сметка ще видиш, че другото би било по-милостиво.

Малко по-късно сутринта, когато Венса се събуди, аз все пак й казах. Тя стисна ръцете ми с безумен поглед в очите.

— Искам да я видя — настоя тя, но Змеят бе забранил: „Не — беше казал той. — Ако желаеш, можеш да измъчваш себе си, това ще приема. Не давай празни обещания на тази жена и не й давай да се

доближи. Ако послушаш съвета ми, ще ѝ кажеш, че момичето е мъртво и ще ѝ позволиш да продължи живота си.“

Аз обаче се стегнах и ѝ казах истината. Мислех, че е по-добре да знае, че Каша е въвн от Леса и че мъчението ѝ е свършило, макар и да няма лек. Не бях сигурна дали съм права. Венса плачеше, виеше и ме молеше; ако можех, щях да наруша забраната и да я заведа. Но Змеят ми нямаше доверие, когато ставаше въпрос за Каша: вече я беше отвел и затворил в килия дълбоко под кулата. Каза ми, че няма да ми покаже къде е, докато не науча някакво заклинание за защита; нещо, с което да се предпазвам от покварата на Леса.

Трябваше да откажа на Венса; наложи се да се кълна неведнъж в сърцето си, докато ми повярва.

— Не знам къде я е сложил! — извиках накрая. — Не знам!

Тя спря да ме моли и впери поглед в мен, задъхана и стиснала ръцете ми в своите.

— Зла завистница! Винаги си я мразила, винаги. Искаше да я вземат! Вие двете с Галинда знаехте, че той ще избере нея, знаехте и се радвахте, а сега я мразиш, защото вместо нея взе теб...

Разтърсваше ме рязко и за миг не бях в състояние да я спра. Твърде страшно бе да чувам тези думи от нея — като отрова, струяща от извор. Бях отчаяно изтощена от пречистването, всичките ми сили бяха отишли в усилия да изведа Каша от Леса. Най-последно се отскубнах и избягах от стаята, неспособна да го понеса. Облегнах се на стената в коридора и зарихах; няхах сила дори да избърша лицето си. След миг Венса излезе след мен, също разплакана:

— Прости ми. Нешке, прости ми. Не го мислех. Наистина.

Знаех, че не го мисли, но то всъщност беше вярно — макар и само донякъде, макар и само по един изкривен начин. То извика наяве собствената ми тайна вина, собствения ми вик: „Защо не взехте Каша вместо мен?“ Двете с майка ми наистина се радвахме през всичките онези години, че Змеят няма да вземе мен, а след това се чувствах нещастна, макар и никога да не бях мразила Каша за това.

Не съжалявах, когато Змеят каза на Венса да си отиде вкъщи. Дори не протестирах особено, когато той отказа да ме научи на защитното заклинание още същия ден.

— Пробвай малко от малко да сдържаш глупостта си — скара ми се той. — Трябва да си починеш, а дори да не искаш, аз определено

държа да го направя, преди да се захвана с несъмнено мъчителния процес на набиване на защитите в главата ти. Няма за какво да бързаме. Нищо няма да се промени.

— Но Каша е заражена, също както бях аз — започнах аз, но замълчах, като видях как клати глава.

— Няколко сенки се бяха вмъкнали през зъбите ти; прочистих ги веднага, за да не те завладеят. При нея е съвсем друго, не е дори третокласна поквара като на онзи нещастен кравар, който ти превърна в камък без никаква причина. Съзнаваш ли, че дървото, което си видяла, е едно от сърцата на Леса? Границите му стигат навсякъде, където те пуснат корен, а лесниците се хранят с плодовете им. Тя е била толкова дълбоко във властта на Леса, че повече не е възможно. Върви да спиш. Няколко часа не значат нищо за нея, а теб могат да спасят от още някоя лудост.

Наистина бях много уморена и неохотно го разбирах, въпреки възражението, свито в корема ми. Оставих го за по-късно. Но ако от самото начало бях послушала него и предупрежденията му, Каша още щеше да бъде там, в дървото сърце на Леса, погълната и изгнила; ако приемах всичко, което той ми казваше за магията, още щях да повтарям незначителни формули до пълно изтощение. Самият той ми бе казвал, че никой не е бил измъкван от дърво-сърце, нито е излизал от Леса — но ето че Яга беше успяла, а сега и аз. Може би той грешеше, грешеше за Каша. Грешеше.

Станах преди съмване. В книгата на Яга намерих заклинание за измирисване на гнилоч — много прост напев: *Аиш аиш аишимад*, изпробвах го в кухнята на различни места: на гърба на една стена, покрита с плесен, изгнил хоросан на стената, изсушени билки и една развалена зелка, изгъркала се под рафта с винени бутилки. Когато слънчевите лъчи най-последно огряха стълбището, аз се качих в библиотеката и започнах шумно да събарям книги от лавиците, докато Змеят не се появи — с умора и раздражение в очите. Не ми се скара, само се намръщи и ми обърна гръб, без да каже нито дума. Предпочитах да се бе разкрещял.

Вместо това той взе малко златно ключе и отключи един шкаф от черно дърво в другия край на стаята. Надникнах вътре: беше пълен с тънки, плоски стъкла, между които бяха притиснати парчета пергамент. Змеят извади едно от тях.

— Запазих го преди всичко като нещо любопитно, но може би е подходящо за теб.

После постави пергаментата заедно със стъклото на масата: беше само един лист, изписан с разлят, неравен почерк и странна форма на много от буквите, с груби илюстрации на клон с борови иглички и дим, влизащ в ноздрите на лице. Изброени бяха десетина вариации: *суолтал видел, суолята алкората, виделарен, кордел, естепум* и други.

— Кое да използвам? — попитах аз.

— Какво? — не разбра той, а после се възмути, когато му обясних, че това са отделни заклинания, не едно общо, и пролича, че не го е знаел досега. — Представа си нямам. Избери едно и опитай.

Не можах да се сдържа да не изпитам тайно, страстно удоволствие: още едно доказателство, че и неговите знания си имаха граници. Отидох в лабораторията за борови иглички и накладох с тях малък, димящ огън в стъклена купа на масата в библиотеката, а после нетърпеливо наведох глава над пергаментата и опитах:

— *Суолтал* — изрекох аз и усетих формата на заклинанието в устата си; но нещо не беше наред, имаше някакво странично приплъзване.

— *Валодитаж алоито, кес валофож* — каза той с твърд, горчив звук, който се впи в мен като рибарска кукичка; после направи бързо движение с пръст и моите ръце се вдигнаха над масата, за да се плеснат три пъти една в друга. Не приличаше на липса на контрол, на неволно трепване, както когато сънуваш, че падаш. Усещах целенасочеността на това движение, дърпането на кукловодските конци в кожата ми. Някой беше раздвижил ръцете ми и това не бях аз. Едва не изрекох заклинание, с което да отвърна, но той отново сви пръст, кукичката ме освободи и влакното се отдръпна от мен.

Преди да успея да се спра, бях скочила на крака и задъхано вървах към него. Гледах го свирепо, но Змеят не се извини.

— Когато го направи *Лесът*, няма да усетиш кукичката — каза той. — Опитай пак.

Отне ми цял час да съставя вярното заклинание. Никое не излизаше, както трябва, според описанието на хартията. Наложих се да изпробвам всичките с езика си, да ги завъртя насам-натам, преди най-после да разбера, че някои от буквите не трябва да звучат така, както си мисля. Опитах да ги променя, докато не попаднах на сричка, която

усещах правилно в устата си; после и ще една и още една, докато не се получи цялото. Той ме накара да го упражнявам с часове. Вдишвах боровия дим, издишвах думите, а той пронизваше мозъка ми с неприятно завъртане на едно или друго заклинание.

Чак по пладне ме пусна да си почина. Аз се свлякох на стола, настръхнала и изтощена; преградите бяха устояли, но аз се чувствах като намушкана с остри колове. Погледнах стария пергамент, изписан със странни букви и внимателно запечатан, и се почудих колко ли е стар всъщност.

— Много е стар — каза Змеят, — по-стар от Полния, по-стар може би и от Леса.

Отворих уста от изненада; никога не ми бе хрумвало, че Лесът не е бил винаги там, че не е бил винаги това, което е сега.

Змеят сви рамене.

— Доколкото ни е известно, е така. Със сигурност е по-стар от Полния и Росия: бил е тук, преди някой от нас да се настани в тази долина. — Той почука по стъклото с пергаментата. — Това са били първите хора, които са живели в тази част на света, доколкото знаем, преди около хиляда години. Техните вещиери крале пренесли езика на магията на запад от пустеещите земи в далечния край на Росия, когато за първи път завладели долината. А после Лесът настъпил, съборил крепостите им и погълнал нивите им. Почти нищо не е останало от техните дела.

— Но ако Лесът не е бил тук, когато са се заселили, откъде се е взел?

Змеят сви рамене.

— Ако отидеш в столицата, ще видиш много трубадури, които с радост ще ти попеят за възхода на Леса. Това е популярна тема, особено когато имат публика, която знае по-малко от тях самите: предоставя им огромно поле за творчество. Предполагам, че е възможно някой трубадур да уцели истинската история. Пали огъня и да започваме отново.

Едва късно вечерта, вече по мръкнало, той остана доволен от работата ми. Опита се да ме прати да спя, но аз не се поддадох.

Думите на Венса още стържеха и дращеха в главата ми и ми хрумна, че той може би нарочно се е опитал да ме изтощи, за да ме забави с още един ден. Исках да видя Каша със собствените си очи;

исках да знам с какво си имам работа, каква е тази поквара, която трябва да намеря начин да надвия.

— Не — отвърнах. — Не. Казахте, че ще мога да я видя, щом се науча да се предпазвам.

Той вдигна ръце.

— Добре. Последвай ме.

Поведе ме надолу по стълбите към избите под кухнята. Спомних си как отчаяно ги обикалях, когато си мислех, че Змеят изцежда живота ми, как прокарвах ръце по всички стени, пъхах пръсти във всяка пукнатина, дърпах всяка изронена тухла с надеждата да намеря изход. Змеят обаче ме заведе до една гладко полирана част на стената — цяла плоча от бял камък без никакъв хоросан. Докосна я леко с пръстите на едната си ръка и ги огъна като паяк; усетих леката тръпка от действието на магията. Плочата хлътна назад в стената и разкри слабо осветено стълбище от същия светъл камък, което се спускаше стръмно надолу.

Последвах го в прохода. Тук беше различно от останалата част от кулата: по-старо и по-особено. Стъпалата имаха остри ръбове от едната страна, но протрити по средата, а в основата на двете стени имаше дълги поредици от букви — нито наши, нито русийски, но много приличаха на буквите от пергамента със защитното заклинание. Слизахме доста дълго и все по-ясно усещах тежестта на камъка наоколо, на тишината. Чувствах се като в гробница.

— Това е гробница — каза той.

Бяхме стигнали до края на стълбите и се намирахме в малка кръгла стая. Самият въздух ми се струваше по-гъст. Надписът слизаше от едната стена на стълбището и продължаваше в непрекъснатата линия, която обикаляше в кръг, качваше се по стената с остра извивка образуваща свод, и се връщаше от другата страна на стълбището. Вътре в арката, близо до дъното, имаше малка кръпка от по-светъл камък, като че ли първо е била построена останалата част от стената и после — затворена. Изглеждаше достатъчно голямо, за да пропълзи човек.

— Има ли... има ли някой погребан тук? — попитах плахо аз. Гласът ми прозвуча приглушено.

— Да. Но когато са мъртви, дори кралете не възразяват да делат общо ложе. Чуй ме сега — обърна се той към мен. — Няма да те науча

на заклинанието за минаване през стената. Когато искаш да я видиш, лично ще те заведе при нея. Опиташ ли се да я докоснеш, позволиш ли ѝ да се приближи на повече от една ръка разстояние, веднага ще те изведе. Сега, ако настояваш да го направим, сложи защитите си.

Запалих купчинката иглички на пода и изпях заклинанието, надвесила лице в дима, а после сложих ръка в неговата и му позволих да ме преведе през стената.

Беше ме накарал да се страхувам от най-лошото: Каша, измъчена като Йежи, с пяна на устата и разкъсваща собствената си кожа; Каша, пълна с онези хлъзгави сенки на покварата, които я прояждат. Стегнах се; бях готова за всичко. Но когато минахме през стената, тя просто седеше сгъшена и малка в ъгъла на тънък сламеник, прегърнала коленете си с ръце. На пода до нея имаше чиния с храна и вода; беше яла и пила, беше измила лицето си, а косата ѝ беше грижливо сплетена. Изглеждаше уморена и уплашена, но все пак същата. Изправи се с усилие на крака и се приближи към мен, протегнала ръце.

— Нешке — каза тя. — Нешке, ти ме намери.

— Дотам — обади се Змеят с равен тон и добави: — *Валур полжис*.

Изведнъж на пода между нас се появи линия от горящи пламъци: бях протегнала ръце към нея, без да мога да се спра.

Отпуснах ръце до тялото си и ги свих в юмруци, Каша също отстъпи назад и кимна покорно на Змея. Гледах я безпомощно, изпълнена с неволна надежда.

— Дали си... — опитах да кажа аз, но думите заседнаха в гърлото ми.

— Не знам — отвърна Каша с треперещ глас. — Аз... не помня. Не помня нищо, след като ме отвлякоха. Заведоха ме в Леса и... и... — Устата ѝ леко се отвори. В очите ѝ се четеше ужас; същия ужас, който бях почувствала и аз, когато я намерих в дървото, погребана под кората му.

Едва се възпрях да не я докосна. Отново се озовах в Леса; виждах сляпото ѝ, задушено лице, умоляващите ѝ ръце.

— Не говори за това — казах аз пресипнало и нещастно. Обзе ме гняв срещу Змея, че ме задържа толкова дълго. Вече имах план в главата си: щях да използвам заклинанието на Яга, за да разбере къде я е засегнала покварата, после щях да го помоля да ми покаже

пречистващите заклинания, които бе използвал върху мен. Щях да прегледам книгата на Яга за други подобни и да прогоня покварата.

— Не мисли за това сега, само ми кажи как се чувстваш? Лошо ли ти е, студено ли ти е?

Накрая огледах стаята. Стените бяха от същия гладък, бял като кост мрамор, а в една дълбока ниша в дъното имаше тежък каменен сандък, по-дълъг от човешки бой, с издълбани по горния край букви и други рисунки: високи, цъфнали дървета, увити едно в друго пълзящи стъбла. Върху него гореше син пламък, а от тесен процепа в стената струеше въздух. Беше красива стая, но много студена; тук не беше място за живи същества.

— Не можем да я държим тук — процедих свирепо на Змея, но той само поклати глава. — Тя има нужда от слънце и чист въздух. Можем да я затворим в моята стая...

— По-добре е, отколкото в Леса! — обади се Каша. — Нешке, моля те, кажи ми — добре ли е мама? Тя се опита да последва лесниците; уплаших се, че ще вземат и нея.

— Да — потвърдих аз, като избърсах лицето си и си поех дълбоко въздух, — добре е. Тревожи се за теб. Много се тревожи. Ще ѝ кажа, че си добре...

— Може ли да ѝ напиша писмо?

— Не — отказа Змеят и аз рязко се завъртях към него.

— Можем да ѝ дадем молив и лист хартия! — казах ядосано. — Не е кой знае какво.

Лицето му беше сурово.

— Не може да си чак толкова глупава. Наистина ли мислиш, че е прекарала цяло денонощие, погребана в дърво-сърце, а сега си говори просто така с теб?

Аз замълчах уплашено. На устните ми заигра заклинанието на Яга за откриване на гнилоч. Отворих уста да го изрека... но това беше Каша. Моята Каша, която познавах по-добре от всеки друг на света. Гледах я и тя ме гледаше, нещастна и уплашена, но без да плаче, без да се присвива. Това беше тя.

— Сложили са я в дървото. Пазили са я за него, а аз я извадих оттам, преди то да успее да...

— Не — възрази той с равен той; аз го изгледах свирепо и се обърнах отново към нея. Тя въпреки всичко ми се усмихна: храбра,

доблестна усмивка.

— Всичко е наред, Нешке — каза тя. — Щом мама е добре. Какво... — Тя преглътна. — Какво ще стане с мен?

Не знаех какво да отговоря.

— Ще намеря начин да те пречистя — казах почти отчаяно, без да поглеждам към Змея. — Ще намеря заклинание, за да сме сигурни, че си добре...

Но това бяха само думи. Не знаех как ще докажа на Змея, че Каша е добре. Той просто не желаше да бъде убеден. А дори да успеех да го убедя, щеше да държи Каша тук до края на живота ѝ, ако трябва, в една гробница с този древен крал и без лъч светлина — без повече да види любим човек, без въобще да живее. Той бе не по-малка опасност за Каша от Леса: той от самото начало не искаше да я спасявам.

А преди това, помислих си горчиво, бе искал да я открадне за себе си, да я отвлече също като Леса, да я погълне по свой собствен начин. Не го беше грижа, че ще изтръгне живота ѝ от корен и ще я превърне в пленница в кулата си, само за да му служи; защо трябваше да го е грижа сега, защо би рискувал да я пусне?

Той стоеше на няколко крачки зад мен, по-далеч от огъня и от Каша. Лицето му бе непроницаемо: не издаваше нищо, стиснал плътно устни. Отместих поглед и се опитах да изгладя изражението си, да прикрия мислите си. Ако успеех да намеря заклинание, с което да преминавам през стената, щеше да ми остане само да му се измъкна. Можех да опитам някоя формула за приспиване или да сложа нещо в чашата му за вечеря: Пелин, сварен с плодове от тис, докато стане на каша, добави три капки кръв и изречи заклинание: ще стане бърза отрова без вкус...

В носа ми внезапно нахлу острата миризма на горящи борови иглички и мисълта доби странен горчив привкус, който ме накара да осъзная колко е нередна. Отърсих се стъписано от нея и разтреперана, отстъпих крачка назад от огъня. От другата страна Каша чакаше да кажа нещо: с решително изражение и ясен поглед, изпълнен с доверие, обич и благодарност, както и със страх и тревога, но нищо различно от обикновени човешки чувства. Гледах я и тя ме гледаше обезпокоено — беше си същата Каша. Аз обаче не можех да кажа и дума. Още усещах в устата си миризмата на бор, а очите ми лютяха от пушека.

— Нешке? — Гласът ѝ потрепваше от страх. Аз все така не казвах нищо. Тя се вираше в мен от другата страна на огнената линия; през маранята лицето ѝ изглеждаше първо усмихнато, после нещастно; устните ѝ трепереха ту в една форма, ту в друга, като че ли... опитваха различни изражения. Направих още една крачка назад и стана още по-зле. Тя наклони глава, втренчила поглед в лицето ми, а очите ѝ леко се разшириха. Премести тежестта си в друга поза. — Нешке. — Вече не звучеше уплашено, само уверено и топло. — Всичко е наред. Знам, че ще ми помогнеш.

Змеят мълчеше до мен. Поех си въздух. И също мълчах. Нещо ме стискаше за гърлото. Накрая успях да прошепна:

— *Аишимад*.

Във въздуха помежду ни се появи остра, горчива миризма.

— Моля те — каза Каша. Гласът ѝ изведнъж се превърна в ридание, като на актьор, преминаващ от една сцена в друга. Тя вдигна ръце към мен и се приближи към огъня с приведено напред тяло.

Беше твърде близо. Миризмата се усили; напомняше на горящи дървета.

— Нешке...

— Спри! — извиках. — Спри.

Каша спря. За миг остана там, после отпусна ръце до тялото си и лицето ѝ се изпразни. Стаята се изпълни с миризма на гнило дърво.

Змеят вдигна ръка.

— *Кулкиас вижкиас хаишимад* — изрече той и от ръката му излезе светлина, която заблестя по кожата ѝ. Съзрях под нея дебели зелени сенки като дълбоки пластове от листа върху листа. От очите ѝ ме гледаше нещо; лицето ѝ беше застинало, странно, нечовешко. Познавах го: същото, което бях почувствала, че ме търси в Леса. От Каша нямаше и следа.

ГЛАВА 9

На излизане през стената почти се наложи Змеят да ме подкрепя, докато ме изведе в преддверието на гробницата. Щом преминахме, аз се свлякох на земята до малката си купчинка пепел от борови иглички и се вгледах в нея с празен поглед. Едва ли не ги мразех, защото ми откраднаха лъжата. Не можех дори да заплача; това беше по-лошо, отколкото ако Каша бе мъртва. Той стоеше надвесен над мен.

— Има начин — вдигнах очи към него. — Има начин да измъкнем това нещо от нея.

Беше детски вик, молба. Той не каза нищо.

— Онова заклинание, което използвахте върху мен...

— Не. Не и за това. Пречистващото заклинание се справи трудно даже и с теб. Предупредих те. То опита ли се да те убеди да се нараниш?

Аз потреперих от ужас, спомнила си пепелявия вкус на кошмарната мисъл, която се бе промъкнала в главата ми: „Пелин и плодове от тис, бърза отрова“.

— Вас.

Той кимна.

— Много би му харесало: да те убеди да ме убиеш, а после да намери начин да те примами в Леса.

— Какво е то? Какво е това... нещо в нея? Казваме „Леса“, но тези дървета... — Неочаквано изпитах категорична увереност от това. — Тези дървета също са заразени, като Каша. То не е това, то живее там.

— Не знаем. Било е тук преди нас. Може би дори преди тях — добави той, като посочи стените със странните, чужди надписи. — Те са събудили Леса или са го създали, после са се борили с него известно време, но той ги е унищожил. Останала е само тази гробница. Тук е имало и по-стара кула, от която до падането на Полния в долината и бунта на Леса не се е запазило нищо, освен разпилени тухли.

Той замълча. Аз останах свита на колене на пода. Не можех да спра да треперя. Накрая той тежко попита:

— Готова ли си да ми позволиш да приключа с това? Най-вероятно от нея не е останало нищо за спасяване.

Искаше ми се да кажа „да“. Исках това нещо да се махне, да бъде унищожено — това нещо, което носеше лицето на Каша, което използваше не само ръцете ѝ, но всичко в сърцето и ума ѝ, за да погубва хората, които тя обичаше. Почти не ме интересуваше дали Каша е там. А ако беше там, не можех да си представя нищо по-ужасно — да бъде пленница в собственото си тяло и това нещо да го управлява като чудовищен кукловод. И не можех повече да убеждавам себе си и да се съмнявам в Змея, който казва, че нея я няма, че е извън обсега на всяка магия, която му е известна.

От друга страна, аз го бях спасила, когато той самият мислеше, че не може да бъде спасен. Но все още знаех толкова малко; само се препъвах от едно невъзможно нещо към друго. Представих си агонията, ако след месец или година в някоя книга открия вълшебство, което би могло да помогне.

— Още не — прошепнах, — още не.

Ако преди бях безразлична ученичка, сега бях кошмарна. По съвсем друг начин. Препусках напред по книгите и взимах нови от лавиците, които той не ми разрешаваше, стига да не ме хванеше. Четях всичко, което намерех. Изпробвах заклинанията до средата, зарязвах ги и продължавах нататък.

Хвърлях се в различни магии, без да съм сигурна, че имам сила за тях. Тичах като обезумяла из гората на магията, провирах се между трънаците, без да обръщам внимание на драскотините и калта, не гледах къде отивам.

Поне веднъж на няколко дни откривах по нещо, което изглеждаше достатъчно обещаващо, за да реша, че си струва да го опитам. Змеят ме водеше при Каша винаги, когато поисках, което беше далеч по-често от случаите, в които наистина си заслужаваше да пробвам. Оставяше ме да вилнея в библиотеката и не казваше нищо, когато разливах масла и прахчета по масата му. Не ме притискаше да

се откажа от Каша. Мразех свирепо и него, и мълчанието му: знаех, че ме оставя сама да се убедя, че нищо не може да се направи.

Тя — онова нещо в нея — вече не се стараеше да се преструва. Гледаше ме с лъскави като на птица очи, а понякога, когато магиите ми не се получаваха, се усмихваше със смразяваща усмивка: „Нешке, Агнешке“, пееше тихо тя и се случваше да объркам заклинанието, заслушана в гласа ѝ. Излизах оттам като пребита и болна до мозъка на костите си и бавно се качвах нагоре по стълбите с обляно в сълзи лице.

В долината вече настъпваше пролет. Ако погледнех през прозореца — което сега правех много рядко — виждах Спиндъл, бушуваща в бяло от стопения лед, и ивицата трева, която се разширяваше откъм низините и гонеше снега нагоре по планината. Дъждовете скриваха долината като сребърна завеса. Вътре в кулата аз чернеех като пресъхнала земя. Бях прегледали книгата на Яга страница по страница и малкото други томове, които подхождаха на моята лутаща се магия, и всичко останало, което Змеят ми бе предложил. Имаше заклинания за изцеление, за пречистване, за обновление и живот. Бях изпробвала всичко, което изглеждаше поне малко обещаващо.

Преди началото на сеитбата в долината организираха Пролетния фестивал, а празничният огън в Олшанка — висок куп сухи дърва — беше толкова голям, че го виждах с просто око от кулата. Бях сама в библиотеката, когато дочух тихи нотки на музика, довяти от вятъра, и погледнах навън. Сякаш цялата долина се бе разбудила за живот: свежи стръкове никнеха по полята, горите се покриваха в светло и мъгливо зелено край всяко селце. А далече долу, в подножието на студените каменни стълбища, стоеше Каша в своята гробница. Обърнах се, скръстих ръце върху масата, отпуснах глава върху тях и заплаках.

Когато отново вдигнах глава, зачервена и мокра от сълзи, той беше там: седеше до мен и гледаше през прозореца с безизразно лице. Ръцете му лежаха в скута с преплетени пръсти, като че ли трудно се бе съдържал да не ме докосне. Беше оставил кърпичка на масата пред мен. Взех я за да избърша лицето си и да издухам носа си.

— Веднъж опитах — каза той неочаквано. — Като бях млад. Живеех в столицата. Имаше една жена... — Устните му леко се изкривиха, като че ли се надсмиваше над самия себе си. — Най-

голямата красавица в кралския двор, естествено. Предполагам, че тъй като вече от четирийсет години е в гроба, няма да навредя на никого, ако споделя името ѝ: графиня Людмила.

Едва не зяпнах от изумление. Не бях сигурна кое ме обърква повече. Той беше Змеят: винаги е бил в кулата и винаги ще бъде тим; нещо вечно и неизменно, като планините на запад. Мисълта, че някога е живял другаде, че е бил млад, ми се струваше съвършено невъзможно; но още по-трудно ми бе да приема, че е обичал жена, която е мъртва от четирийсет години. Отдавна бях свикнала с лицето му, но ето че сега отново го гледах слисано. Бръчиците в ъгълчетата на очите и устата си бяха там, ако се взреш внимателно, но само те издаваха възрастта му. Във всичко останало изглеждаше като младеж: с все така остриите черти на профила си, с тъмната си коса без сребристи нишки, с бледите си, гладки, незагрубели бузи, с дългите си, изящни ръце. Опитах се да си го представя като млад придворен магьосник: почти го видях в тази роля с изискани дрехи, тичащ след някаква прекрасна придворна дама, но въображението ми се препъна. Той принадлежеше на книгите и ретортите, на библиотеката и лабораторията.

— Тя... зарази ли се? — попитах безпомощно аз.

— О, не. Не тя. Съпругът ѝ.

Змеят замълча и аз се зачудих дали изобщо ще каже още нещо. Никога не бе говорил за себе си, нито бе споменавал нещо за двореца, освен с пренебрежение. След миг обаче продължи, а аз запленено го слушах.

— Графът замина през планинския проход за Росия да води преговори. Върна се с неприемливи условия и следа от поквара. Людмила имаше врачка у дома си — някогашната ѝ бавачка, която бе достатъчно мъдра да я предупреди. Двете го заключиха в избата, залостиха вратата, посипаха сол и казаха на всички, че е болен.

Никой в столицата не помисли лошо за красивата млада жена, която се държеше скандално, докато съпругът ѝ боледуваше далеч от погледите, най-малко аз самият, когато ме превърна в обект на преследването си. Бях още млад и достатъчно глупав, за да си повярвам и да сметна, че магията ми предизвиква повече възхищение, отколкото тревога, а тя — достатъчно умна и решителна, за да се

възползва от суетата ми. Едва след като ме оплете в мрежата си, ме помоли да го спася.

— Тя познаваше особено добре човешката природа — добави той сухо. — Каза ми, че не може да го изостави в такова състояние. Твърдеше, че е готова да се откаже от мястото си в двореца, от титлата и репутацията си, но докато той е заразен, честта изисква да остане прикована за него; но ако го спася, би била свободна да избяга с мен. Изкуши егоизма и гордостта ми едновременно. Уверявам те, че докато давах обещание да спася съпруга на любовницата си, се чувствах като благороден герой. Тогава тя ме заведе да го видя.

Змеят отново замълча. Седях, притаила дъх като мишка под дърво на бухал, и чаках да продължи. Погледът му се обърна безрадостен и усетих познато чувство: спомних си смразяващия смях на Йежи от леглото, свирепата светлина в очите на Каша долу и разбрах, че същото изражение е изписано и на моето лице.

— Половин година се опитвах — каза той накрая. — Вече бях провъзгласен за най-могъщия магьосник на Полния и бях убеден, че за мен няма нищо невъзможно. Прерових кралската библиотека и Университета, приготвих един куп цярове. — Той махна към масата и затворената книга на Яга. — Тогава си купих Гопа, измежду други, недотам мъдри експерименти. Нищо не се получи.

Устата му отново се изкриви.

— После дойдох тук. — Той описа кръг с пръст. — По онова време тук имаше друга вещица, която пазеше Леса — Враната. Мислех, че тя ще ми даде съвет. Беше започнала да остарява и повечето магьосници в кралския двор старателно я отбягваха; никой не искаше да бъде изпратен за неин заместник, когато най-последно умре. Аз не се страхувах от подобен развой на събитията: бях твърде силен, за да ме отпратят от двореца.

— Но... — започнах аз и прехапах устни. Той за пръв път ме погледна, вдигнал саркастично едната си вежда. — Но все пак накрая са ви изпратили? — попитах несигурно.

— Не. Сам избрах да остана тук. По онова време кралят не беше особено въодушевен от решението ми: предпочиташе да ме държи под око; наследниците му също неведнъж са ме притискали да се върна. Но... тя ме убеди. — Той отново отмести поглед към прозореца и долината към Леса. — Чувала ли си за Поросна?

Звучеше ми смътно познато.

— Пекарката в Дверник — казах аз. — Баба й била от Поросна. Правеше едни кифлички...

— Да, да — прекъсна ме нетърпеливо той. — А имаш ли представа къде е?

Аз се зачудих безпомощно; едва го знаех по име.

— Някъде в Жълтите блата? — предположих.

— Не. Беше на осем версти от Заточек.

Заточек беше на по-малко от три версти от голата ивица земя, обграждаща Леса. Това бе най-крайното село в долината, последният бастион преди Леса — така беше, откакто се помнех.

— Лесът... го е превзел? — прошепнах аз.

— Да. — Змеят се надигна и отиде да вземе голямата счетоводна книга, в която го бях видяла да пише онази сутрин, когато Венса дойде да ни съобщи, че Каша е отвлечена; сложи я на масата и я отвори.

Всяка от страниците беше разделена с прави линии на редове и колони, старателно попълнени като счетоводна книга, само дето на всеки ред се четеше название на село, имена на хора и числа: толкова заразени, толкова отвлечени, толкова излекувани, толкова убити. Страниците бяха гъсто изписани. Посегнах и запрелиствах страниците назад; пергаментът не бе пожълтял, мастилото още бе тъмно — усещаше се слаба магия за съхранение. Назад годините ставаха потънки, а числата по-малки. Напоследък инцидентите бяха хем зачестили, хем нараснали по мащаб.

— Погълна Поросна в нощта, в която умря Враната — каза Змеят. Прелисти множество страници до място, на което бе писал друг, с не такъв грижлив почерк: всеки случай беше описан като история, с по-едри букви и малко по-несигурни линии.

Днес конник от Поросна: там има треска със седем болни. Не спираше никъде. Той също се разболяваше. Настойка от орлови нокти облекчи температурата, а Седмото заклинание на Агата ефективно пречисти корените на болестта му. Седем сребърника за шафрана, погълнат със заклинанието, петнайсет за орловите нокти.

Това беше последното нещо, написано с този почерк.

— Бях на път към двореца — продължи разказа си Змеят. — Враната ми беше съобщила, че Лесът се разраства и ме беше помолила да остана. Аз възмутено отказах; смятах, че е под моето достойнство. Тя каза, че няма какво да се направи за двореца, но аз самонадеяно възразих, че ще намеря начин. Че каквото и да е направила магията на Леса, аз мога да го разваля. Мислех си, че е слаба, стара глупачка; че Лесът настъпва заради нейната слабост.

Докато той говореше, аз седях, прегърнала тялото си с ръце, загледана в безупречно водената счетоводна книга и празната страница под последното вписване. Вече ми се искаше да спре да говори, не желаех да слушам повече. Той се опитваше да бъде добър, да разкрие собствения си провал, но единственото, което чувах, бе викът „Каша, Каша“ вътре в мен.

— Доколкото успях да науча след това — един обезумял конник ме настигна по пътя — тя тръгнала към Поросна, заедно с всичките си запаси и се заловила с всички сили да лекува болните. Разбира се, точно тогава ударил Лесът. Тя успяла да изпрати няколко деца в съседното село — подозирам, че сред тях е била и бабата на вашата пекарка. Те разказваха за седем лесници, които носели фиданка на дърво-сърце.

— Когато пристигнах, половин ден по-късно, все още можех да си проправя път между дърветата. Бяха засадили дървото сърце в нейното тяло. Тя беше още жива, ако може да се каже така. Успях да ѝ дам чиста смърт, но след това трябваше да избягам. Селото беше изчезнало, а Лесът бе разширил границите си.

— Това беше последното голямо нашествие — добави той. — Спрях напредването му, като заех нейното място и оттогава непрестанно го правя, в една или друга степен. Но той не спира опитите си.

— А ако не бяхте дошли?

— Аз съм единственият магьосник в Полния, който е достатъчно силен да го задържи — отвърна Змеят, без да звучи арогантно: просто това бяха фактите. — На всеки няколко години той изпитва силата ми, а веднъж на около десет прави сериозен опит, като най-новото нападение над твоето село. Дверник е само едно село извън границите на Леса. Ако беше успял да ме убие или да зарази селото и да засади

ново дърво-сърце, до идването на следващия магьосник вече щеше да е погълнал и твоето село, и Чаточек, и щеше да е стигнал до прага на източния проход към Жълтите блата. Ако не бъдеше спрял, можеше да продължи и нататък. А ако бях допуснал да изпратят по-слаб магьосник на мястото на Враната, цялата долина щеше да бъде превзета.

Точно това се случва от страната на Росия. През последните десет години изгубиха четири села, преди това — две. Лесът ще стигне до южния проход към провинция Киева, а после... — Той сви рамене. — Вероятно ще разберем дали може да се прехвърля и през планинските проходи.

Седяхме в мълчание. В думите му виждах образа на Леса, който бавно, но неумолимо прегазваше дома ми, долината, целия свят. Представях си как гледам от прозорците на обсадената кула към безкрайните тъмни дървета; омразен шепнещ океан във всички посоки, който се полюлява на вятъра, без нито едно живо същество наоколо. Лесът е задушил всички и ги е завлякъл под корените си. Също както бе сторил с Поросна. И с Каша.

По лицето ми бавно се стичаха сълзи, но дори не плачех — бях твърде отчаяна, за да плача. Светлината навън помръкваше, магичните фенери още не бяха запалени. Лицето му беше разсеяно, невиждащо, а в сумрака не можех да разчета погледа му.

— Какво стана с тях? — попитах аз, за да запълня кънтящата тишина. — Какво стана с нея?

— С кого? — попита той, като изплува от унеса. — А, с Людмила? — За миг замълча. — Когато се върнах за последен път в двореца, й казах, че нищо не може да се направи за мъжа ѝ. Доведох още двама придворни магьосници да свидетелстват, че покварата е nelечима — те бяха крайно възмутени, че изобщо съм го оставил да живее толкова дълго — и оставих единия да го убие. — Змеят сви рамене. — Опитаха се да извлекат полза от случая — сред маговете се шири немалко завист. Предложиха на краля да ме изпрати тук за наказание, задето съм прикрил покварата. Предполагам, разчитали са, че кралят ще откаже това наказание, но все пак ще ме плесне през ръцете. Увесиха носове, когато обявих, че идвам тук, независимо кой какво мисли. А Людмила... повече не я видях. Опита се да избодете очите ми, когато ѝ казах, че трябва да го убием, и думите ѝ бързо

разсеяха илюзията за действителните ѝ чувства към мен — добави той сухо. — Но тя наследи имението и няколко години по-късно се омъжи за по-нисш херцог, роди му трима сина и дъщеря и доживя до седемдесет и шест години като главна придворна дама. Вярвам, че придворните бардове са обявили мен за злодея в тази история, а нея — благородната, вярна съпруга, която се е опитала да спаси съпруга си на всяка цена. И може би дори не лъжат.

Едва тогава си дадох сметка, че всъщност знам тази история, бях я чувала като песен. За Людмила и Магьосника, за смелата графиня, преоблечена като стара селянка, която готвела и чистела на магьосника, откраднал сърцето на съпруга ѝ, докато един ден не го намерила в дома му, заключено в кутия, взела го и спасила мъжа си. Очите ми залютяха от парещи сълзи. В песните никой не биваше омагьосан неспасяемо. Нямахте грозни картини, в които графинята плаче и ридае в тъмния ъгъл на избата, докато трима магьосници убиват съпруга ѝ, а после извличат полза за себе си в дворцовата политика.

— Готова ли си да я пуснеш да си отиде? — попита Змеят.

Не бях, но трябваше. Бях твърде уморена. Нямах сили да продължавам да слизам по тези стълби към нещото, което носеше лицето на Каша. Аз изобщо не я бях спасила. Тя още беше в Леса, още беше погълната. Но фулмия продължаваше да трепти дълбоко в корема ми и да чака, и ако сега кажех „да“, ако останех тук, заровила лице в шепите си, докато той се върне, за да ми каже, че всичко е свършило, ми се струваше, че заклинанието може да изскочи с рев от мен и да събори кулата върху нас.

Огледах отчаяно лавиците от край до край: безброй книги с гърбове и корици като крепостни стени. Ами ако някоя от тях пазеше тайната — фокуса, който можеше да я освободи? Изправих се, приближих се до тях и сложих ръце върху златните букви, които губеха смисъла си по слепите ми пръсти. „Призоваването на Лут“ отново привлече вниманието ми — онзи красив, кожен том, който някога бях взела и с това бях предизвикала яростта на Змея, преди още да знам каквото и да било за магията; преди да имам каквото и да било представа на колко много или малко съм способна. Сложих ръце върху книгата и рязко попитах:

— Какво призовава? Демон?

— Не, не говори глупости — отвърна нетърпеливо Змеят. — Призоваването на духове е шарлатанство. Много лесно е да твърдиш, че си призовала нещо невидимо и безтелесно. Това не е толкова тривиално. Призовава се... — Той замълча и с учудване забелязах, че се мъчи да намери правилните думи. — Истината — каза накрая и сви рамене, сякаш изразът е неточен и погрешен, но по-добър не знае. Не разбирах как можеш да призовеш истината, освен ако нямаше предвид да прозреш някаква лъжа.

— Но защо тогава се ядосахте толкова, когато започнах да я чета? — настоях аз.

Той ме изгледа свирепо.

— Това нещо тривиално ли ти се струва? Мислех, че те е пратил друг магьосник от двореца — дал ти е невъзможна задача, така че покривът на кулата да падне, когато силите ти свършат и магията се обърне срещу нас, за да изглеждам некадърен глупак, на когото не бива да се поверяват чираци.

— Но това би ме убило! Мислите ли, че някой в двореца...?

— ... би пожертвал живота на една селянка с капка магия, за да отбележи победа над мен, а може би дори да издейства да заповядат да се върна обратно в двореца? Разбира се. Повечето придворни поставят селяните на едно стъпало над кравите, но под любимите си коне. С радост биха пожертвали хиляди като теб в схватка с Росия заради някакво дребно преимущество на границата и няма да им мигне окоето. — Той махна с ръка, сякаш да прогони злото. — Във всеки случай не очаквах да успееш.

Гледах книгата под ръцете си. Спомних си чувството на несъмнено удовлетворение, с което я четях, и рязко я издърпах от лавицата. Притиснах я до себе си и се обърнах към Змея:

— Може ли да помогне на Каша?

Той отвори уста да отрече — пролича му, но после се поколеба. Погледна книгата намръщено и мълчаливо.

— Съмнявам се — каза накрая. — Но Призоваването е... странно нещо.

— Не може да навреди — казах аз, но само си спечелих гневен поглед.

— Може, и още как. Не чу ли какво ти казах току-що? Цялата книга трябва да бъде призована от един път, за да се осъществи

заклинанието, но ако нямаш силата за това, щом се изтощиш, цялата постройка на магията ще рухне. Виждам да го правят само веднъж — три вещици заедно, всяка от които беше обучила по-младата, и си предаваха книгата една на друга. Без малко да загинат, а те в никой случай не бяха слаби.

Погледнах към тежката, златна книга в ръцете си. Не се съмнявах в думите му. Помнех колко ми бе харесал вкусът ѝ в устата ми, усещането за привличане. Поех си дълбоко въздух и го попитах:

— Ще го направите ли с мен?

ГЛАВА 10

Първо я вързахме с верига. Змеят занесе долу тежки железни окови и с помощта на заклинание вкара единия им край дълбоко в каменните стени, докато Каша — нещото вътре в Каша — стоеше встрани и ни наблюдаваше, без да мигне. Аз я държах в огнен кръг и щом той приключи, я заведох при него, а той с още едно заклинание вкара ръцете ѝ в оковите. Тя се съпротивляваше, но ми се стори, че го прави повече за удоволствието да създава трудности, отколкото от притеснение: лицето ѝ запази нечовешката си безизразност, а очите ѝ нито за миг не се откъснаха от моите. Беше отслабнала. Това нещо ядеше доста малко; достатъчно, за да я държи жива, но недостатъчно, за да не виждам как линее, тялото ѝ изпостаява и бузите ѝ хлътват.

Змеят омагьоса тясна дървена поставка и сложи Призоваването върху нея. После ме погледна и със скован, официален глас ме попита: — Готова ли си?

Беше облечен в изискани одежди от коприна, кожа и кадифе на безброй пластове и носеше ръкавици, сякаш се беше бронираше срещу всичко, което би могло да се случи, ако нещата протекат както последния път, когато правихме заклинание заедно. Струваше ми се, че е било преди цял век и далеч като луната. Аз бях с размъкната домашна рокля, а косата ми беше вързана небрежно, колкото да не ми влиза в очите. Отворих корицата и зачетох на глас.

Заклинанието ме завладя почти мигновено, а аз вече знаех достатъчно за магията, за да усетя как изпива силата ми. Призоваването обаче не държеше да къса парчета от мен: опитах се да го подхраня със стабилен, премерен поток от магия, както правех обикновено и то ми позволи. Думите вече не изглеждаха толкова непроницаеми. Все още не можех да следя сюжета и да си спомня изреченията, идещи едно след друго, но започвах да чувствам, че това не е и нужно. Ако ги бях запомнила, все някаква част от думите щяха да излязат погрешно: като да чуеш отново любима приказка от детството си и да се разочароваш или поне да ти се стори различна от

това, което помниш. Тъкмо тогава Призоваването ставаше съвършено — като живееше в онова далечно място на смътния, обичан спомен. Оставих го да тече през мен, а когато стигнах до края на страницата, спрях и позволих на Змея да продължи: след като не успя да ме разубеди да опитваме, мрачно бе настоял поне да чете две към едно спрямо мен.

С неговия глас думите звучаха малко по-различно, отколкото с моя — по-отривисто, с не така непрекъснат ритъм, което в началото ми изглеждаше неправилно. Доколкото забелязвах обаче, магията продължаваше да се гради и в края на втората страница четенето му вече ми харесваше — сякаш слушах различна версия на любима приказка от талантлив разказвач, който успява да надвие инстинктивното ми раздражение от промените. Но когато отново дойде моят ред, беше ми трудно да уловя нишката и изискваше по-голямо усилие, отколкото за първата страница. Опитвахме се да разказваме историята заедно, но я дърпахме в различни посоки. Докато четях, с тревога осъзнах, че фактът, че той е мой учител, няма да бъде достатъчен: трите вещици, които бе видял да правят заклинанието, са си приличали повече по магия и стил, отколкото ние с него.

Продължих да чета и някак си успях да стигна до края на страницата. Историята пак течеше гладко за мен, но само защото отново бе станала моята история, а когато Змеят я подхвана, сътресението бе още по-голямо. Преглътнах, въпреки че устата ми беше пресъхнала, и вдигнах очи от книгата. Каша ме гледаше от стената, към която бе прикована, и се усмихваше; с отвратителна светлина на лицето и с наслада. И тя виждаше, че не се получава достатъчно добре, че не можем да завършим магията. Погледнах Змея, който четеше мрачно, съзнателно концентриран върху страницата, със сурово склучени вежди. Беше ме предупредил, че ако сметне, че няма да успеем, ще прекрати магията, преди да сме стигнали твърде дълбоко; щеше да опита да развали заклинанието колкото може по-безопасно и да овладее последиците. Склони да пробваме, едва след като го уверих, че ще приема преценката му, ще спра да чета и ако трябва, ще се отстраня и няма да му преча.

Магията обаче вече беше набрала сила и мощ. И двамата се напрягахме до краен предел, за да продължим. Вече може и да нямаше безопасно връщане назад. Погледнах лицето на Каша и си спомних

чувството, че онова присъствие в Леса, каквото и да бе то, сега е в нея; че това е същото присъствие. Ако Лесът бе тук, в Каша, ако знаеше какво правим, ако знаеше, че Змеят е бил ранен, че голяма част от силата му е пресушена, щеше веднага да удари отново. Щеше пак да нападне Дверник, а може би само Заточек, примирено с по-малка победа. С отчаянието си да спася Каша, със съчувствието на Змея към моята скръб току-що бяхме направили подарък на Леса.

Чудех се какво да направя — каквото и да е — а после преглътнах колебанието си и сложих трепереща ръка върху неговата, с която притискаше страницата. Той ме стрелна с очи, но аз си поех дъх и започнах да чета заедно с него.

Той не спря, само ме изгледа свирепо — „Какво си мислиш, че правиш?“, но след миг разбра, схвана идеята ми. В началото гласовете ни звучаха ужасно и фалшиво, стържеха един в друг; а магията се разклати като детска кула от камъчета. Но после не се мъчех да чета като него, а заедно с него, водена от инстинкти си; забелязах, че оставям той да чете думите от страницата, а аз ги превръщам почти в песен, като си избирам само една думи или ред, които да напявам два-три пъти, а понякога дори само тананиках без думи, потрепвайки с крак за ритъм.

Отначало Змеят се съпротивляваше, вкопчен в собствената си прецизност, но моята магия отправяше покана към неговата и малко по малко той започна да чете, макар и все така остро, но според ритъма, който задавах аз. Оставяше място за моите импровизации, даваше им въздух. Заедно прелистихме страницата и продължихме нататък, без да спираме, а някъде към средата от нас излетя един стих, който беше музика; неговият глас понесе отривисто думите, а аз ги запях, всичките, и изведнъж се оказа лесно.

Не, не лесно, това не беше подходящата дума. Ръката му стискаше здраво моята, пръстите ни бяха преплетени, магията ни също. Заклинанието излизаше от нас като песен, течеше меко и спокойно като ручей по склона. По-трудно би било да спрем, отколкото да продължим.

Сега разбирах защо преди не бяхме успели да намерим точните думи, защо той не можеше да ми каже дали заклинанието ще помогне на Каша. Призоваването не извикваше звяр или предмет, не пораждаше прилив на сила, нямаше пламъци или мънии. То само изпълваше

стаята с ясна, хладна светлина, която дори не бе толкова ярка, че да те заслепи. Но в тази светлина всичко започваше да изглежда различно, да бъде различно. Камъните на стените станаха прозрачни; бели жилки се движеха като реки, а когато ги погледнех, ми разказваха история — странна, дълбока, безкрайна история, която не приличаше на нищо човешко; толкова бавна и далечна, че сякаш самата аз отново се бях превърнала в камък. Синият огън, който танцуваше в каменната чаша, беше в дълъг сън, песен, описваща кръг около себе си; взрях се в пламъците му и видях храма, от който идваше — далеч оттук и отдавна рухнал. Въпреки това ненадейно разбрах къде е бил този храм, как да направя това заклинание, как да създам пламък, който ще живее и след мен. Издълбаните стени на гробницата оживяваха, надписите сияеха. Ако ги гледах достатъчно дълго, щях да ги разчета — сигурна бях в това.

Веригите задрънчаха. Каша се бореше ожесточено с тях и дрънченето на железните брънки в стената би било ужасно, ако заклинанието бе оставило място за него. Но то го бе заглушило до тихо, далечно подрънкване, което не успяваше да отвлече вниманието ми. Не смеех да я погледна, не още. Когато го направех, щях да разбера. Ако Каша си беше отишла, ако нищо не бе останало от нея, щях да знам. Гледах страниците, прекалено уплашена, за да вдигна очи, и продължавахме да пеем. Змеят повдигаше всяка до средата, аз я поемах и внимателно я прелиствах до край. Страниците под ръката ми се увеличаваха, а заклинанието продължаваше да тече от нас, докато накрая аз с присвист корем вдигнах глава.

Лесът ме гледаше от лицето на Каша: безкрайна бездна от шумолящи листа, шепнещи омраза, копнеж и ярост. Но Змеят замлъкна, ръката ми бе стиснала неговата. Каша също бе там. Каша беше там. Виждах я, изгубена и бродеща из тъмната гора. Търсеца пипнешком пътя си; с отворени, но невиждащи очи тя се дърпаше от клоните, които я удряха по лицето, от бодлите, които деряха до кръв ръцете ѝ. Тя дори не знаеше, че вече не са в Леса. Още беше негова пленница и той я разкъсваше парче по парче и пиеше от злощастиято ѝ.

Пуснах ръката на Змея и пристъпих към нея. Магията не се развали, той продължи да чете, а аз — да храня заклинанието със силата си.

— Каша — повиках я аз и свих шепи пред лицето ѝ. В тях се събра светлината на заклинанието: ярка, остра, бяла, непоносима. Видях собственото си лице, отразено в широките ѝ, стъклени очи, и собствената си тайна завист; аз наистина бях пожелавала всичките ѝ дарби, но без цената, която щеше да се наложи да плати за тях. В очите ми се прокраднаха сълзи; имах чувството, че Венса отново ме обвинява, само че този път не можех да избягам. Всички случаи, в които се бях чувствала като нищожество като момиче, което нямаше значение и никой господар не би пожелал, рошава и раздърпана в сравнение с нея. Всички неща, които се правеха специално за Каша: за нея винаги имаше запазено място, обсипвах я с подаръци и внимание; всички се възползваха от възможността да я обичат докато могат. Понякога ми се бе искало аз да съм специалната, аз да съм тази, която всички знаят, че ще бъде избрана. Не за дълго, никога за дълго, но сега това ми се струваше малодушно: бях се наслаждавала на мечтата да бъда специална и хранила тайно чувство на завист към нея, въпреки лукса да го избутвам настрани винаги, когато пожелаея.

Но не можех да спра: светлината я достигаше. Тя се обърна към мен. Изгубена в Леса, тя се обърна към мен и върху лицето ѝ видях изписан собствения ѝ дълбок гняв, трупан с години. Цял живот бе знаела, че ще бъде отведена, независимо дали го иска или не. Гледаше ме ужасът на хиляди дълги нощи, в които бе лежала по гръб в мрака и се бе чудила какво ще стане с нея, бе си представяла ръцете на отвратителен магьосник върху себе си и дъха му върху лицето си; в този миг чух как Змеят зад гърба ми си поема остро дъх, запъва се с думите и замлъква. Светлината в шепите ми потрепна.

Погледнах го отчаяно, но той веднага поде отново заклинанието със строго контролиран глас и съсредоточен поглед върху страницата. Светлината грееше през него, сякаш някак се бе превърнал в прозрачно стъкло, бе се изпразнил от мисъл и чувство, за да изпълни заклинанието. О, как исках и аз да сторя така, но не мислех, че мога. Трябваше да се обърна отново към Каша, изпълнена с обърканите си, заплетени мисли и тайни желания, и да ѝ позволява да ги види, да види мен, като гол, блед, гърчещ се червей под обърнат дънер. Трябваше и аз да я видя оголена, което беше още по-тежко, защото тя също ме бе мразила.

Беше ме мразила, задето не ме грози опасност, задето ме обичат. Майка ми не ме бе принуждавала да се катеря по високи дървета, нито да ходя по три часа пеш всеки ден до горещата, лепкава пекарна в съседния град, за да се науча да готвя за господаря си. Не ми бе обръщала гръб, когато плачех, не ми бе казвала да бъда смела. Не бе вчесвала косата ми по триста пъти всяка вечер, за да бъда красива, като че ли иска да ме вземат, като че ли иска дъщеря, която ще иде в града, ще забогатее и ще изпраща пари у дома за братята и сестрите си, за онези, които си е позволила да обича — о, дори не бях подозирала тази тайна горчилка, кисела като развалено мляко.

А после — после ме бе мразила дори за това, че Змеят е взел мен. В крайна сметка не бе избрал нея. Видях я как седи на пиршеството след това — някак не на място сред всеобщия шепот; не си бе представяла, че ще остане тук, в селото и в дома, който не бе подготвен да я посрещне обратно. Беше взела решение да плати цената и да бъде смела, а сега нямаше за какво да бъде смела, не я очакваше никакво блестящо бъдеще. По-големите момчета в селото й се усмихваха с особена, доволна увереност. Пет-шест от тях я бяха заговорили на празненството: момчета, които досега не бяха разменили и дума с нея, или само я бяха гледали отдалече, защото не смееха да я докоснат, сега идваха и разговаряха фамилиарно, като че ли не й остава друго, освен да си седи там, за да бъде избрана от друг. А аз се бях върнала в коприна и кадифе, с мрежичка от скъпоценни камъни на косата, ръце, пълни с магия, с властта да правя, каквото пожелае, и тя си бе помислила: „Това трябваше да бъда аз, това трябваше да бъда аз“, сякаш я бях ограбила.

Това беше непоносимо и аз виждах как тя също потръпва, но някак си и двете трябваше да го понесем. „Каша!“, повиках я аз сподавено и задържах стабилно светлината, за да я съзре. Видях как се поколеба още миг, а после тръгна несигурно към мен, протегнала ръце напред. Лесът се вкопчи в нея, клони и лиани се увиваха около краката й, а аз нищо не можех да сторя. Можех само да стоя там и да държа светлината, докато тя падаше и ставаше, и пак падаше с все по-силен ужас на лицето.

— Каша! — извиках аз. Тя вече пълзеше, но стискаше решително зъби и продължаваше, оставяйки кървава следа зад себе си по шумата

и тъмния мъх. Хващаше се за корените и се издърпваше напред, когато клоните я шибаха по гърба, но още беше много далеч.

Погледнах отново тялото ѝ и лицето, обитавано от Леса, и той ми се усмихна. Тя не можеше да избяга. Лесът нарочно я оставяше да опита, наслаждаваше се на смелостта ѝ и на моята надежда. Можеше да я дръпне назад, когато пожелае. Щеше да ѝ позволи да се приближи достатъчно, може би дори да почувства собственото си тяло и въздуха по лицето си, а после лианите щяха да се увият около нея, да я засипе буря от падащи листа и Лесът отново да я погълне. Аз изпъшках разочаровано и едва не изпуснах нишката на заклинанието, но зад гърба си чух гласа на Змея, странен и идещ сякаш много отдалеч:

— Агнешке, пречишването. *Уложищус*. Опитай. Аз мога да довърша сам.

Внимателно изтеглих магията си от Призоваването — внимателно, много внимателно, сякаш накланях бутилка, без да позволя да подлизне по гърлото. Светлината се задържа и аз прошепнах: *Уложищус*. Това беше едно от заклинанията на Змея, от онези, които не ми се удаваха лесно; не помнех другите думи, които бе изрекъл върху мен. Оставих я да се завърти на езика ми, да го оформи; и си спомних онова усещане — огъня, който гореше във вените ми, непоносимата сладост на отварата в устата ми. *Уложищус*, повторих аз, този път по-бавно; *Уложищус*, казах пак, превръщайки всяка сричка в малка искра, в късче излитаща магия. Вътре в Леса видях тънък димен стълб, издигащ се от един от шубраците, които се сгъстяваха покрай нея; прошепнах *Уложищус* към него и към пушека, вдигащ се пред нея, и когато потретих с още един, до протегнатата ми ръка разцъфна малко, едва припламващо жълто огънче.

— *Уложищус* — казах отново, за да му дам още магия, все едно слагах съчки в угаснало огнище, за да го разпаля отново.

Пламъците се усилиха и щом докоснеха виещите се стъбла, те мигом се отдръпваха.

— *Уложищус, уложищус* — напяхах аз; подхранвах и усиливах огъня, а когато се издигна още по-високо, духнах горящи клони от него и подпалих целия Лес.

Каша се надигна, отскубна ръце от димящите лиани; собствената ѝ плът бе порозовяла от горещината. Сега вече се движеше по-бързо, приближаваше през дима, през пращящите листа, тичаше сред

обгърнати от огън дървета и падащи горящи клони. Косата ѝ пламтеше, разкъсаните дрехи също, по лицето ѝ се стичаха сълзи, кожата ѝ червенееше и се покриваше с мехури. Тялото ѝ пред мен се тресеше в оковите, гърчеше се в яростни писъци, а аз плачех и повтарях: *Уложищус*. Пожарът се разрастваше и знаех, че също както Змеят можеше да ме убие, докато ме пречистваше от сенките, така и Каша можеше да умре сега, да изгори до смърт в ръцете ми.

Бях признателна за дългите кошмарни месеци, в които се опитвах да намеря нещо, каквото и да е; признателна бях за всички неуспехи, за всяка минута, прекарана тук, в гробницата, когато Лесът се надсмиваше над мен. Това ми даваше сила да продължавам заклинанието. Чувах сигурния като котва глас на Змея зад себе си, който четеше напевно Призоваването до самия му край. Каша приближаваше, а цялата гора около нея гореше. Вече почти не виждах дърветата: тя беше толкова близо, че ме гледаше със собствените си очи, а пламъците докосваха кожата, ѝ, съскаха и пращяха. Тялото ѝ се извиваше и мятеше пред каменната стена. Пръстите ѝ се сковаха и разпериха и изведнъж вените по ръцете ѝ станаха яркозелени.

От очите и носа ѝ закапа сок като сълзи, който се стичаше на малки струйки по лицето ѝ със силна, свежа и сладка, ужасно странна миризма. Устата ѝ се отвори в кръгъл, беззвучен вик, а после изпод ноктите ѝ прораснаха тънки бели коренчета, като дъбова фиданка, появила се за една нощ. Те плъзнаха с невъобразима скорост по оковите, като посивяваха и се втвърдяваха по пътя, и оковите се строшиха с пукот като лед в летен зной.

Аз не направих нищо. Нямах време: всичко стана толкова бързо, че дори не успях да го видя. В един миг Каша беше окована, в следващия се нахвърли срещу мен. Неимоверно силна, тя ме събори на земята. Хванах я за раменете и я отблъснах с писък. От лицето ѝ се стичаше дървесен сок, който цапаше роклята ѝ и падаше върху мен като капки дъжд. Пълзеше по кожата ми и се събираше на мъниста въпреки защитното ми заклинание. Тя отвори устни, оголи зъби и изръмжа. Ръцете ѝ се впиха в гърлото ми, нажежени като жезла за дамгосване, и душащите корени запълзяха по мен. Гласът на Змея забързано пееше последните думи, препускаше към края на заклинанието.

— *Уложишус!* — изрекох със сетен дъх, взирайки се в Леса и в лицето на Каша, изкривено наполовина от ярост, наполовина от агония, а ръцете ѝ ме стискаха все по-здраво. Тя ме погледна. Светлината на Призоваването засия още по-силно и изпълни всички кътчета на стаята, невъзможно бе нещо да ѝ убегне, и ние се взряхме една в друга, разкрили всички жалки омрази и ревности, а сълзите се смесваха със соковете по лицето ѝ. Аз също плачех, сълзите се стичаха от очите ми, макар че тя ме душеше и не можех да си поема дъх.

— Нешке — каза тя сподавено със собствения си глас, разтърсен от решителност, и пръстите ѝ един по един с усилие се разтвориха и откопчиха от гърлото ми. Зрението ми се проясни и видях как срамът изчезва от лицето ѝ. Тя ме гледаше с необузdana обич, с кураж.

Изхлипах само веднъж. Соковете пресъхваха, огънят я поглъщаше. Коренчетата се бяха изпепелили. Още едно пречистване щеше да я убие. Знаех го: виждах го. А Каша ми се усмихна, може би защото не можеше повече да говори, и бавно кимна с глава. Усетих как собственото ми лице се сгърчва, грозно и нещастно, и изрекох:

— *Уложишус.*

Вдигнах очи към лицето на Каша, жадна да я видя още веднъж, за последен път, но от нейните очи ме гледаше Лесът: черна ярост, обгърната в дим, пламъци, дълбоко впити в земята корени, които не могат да бъдат изтръгнати. Тя продължаваше да държи ръцете си далеч от гърлото ми.

Изведнъж Лесът си отиде.

Каша падна върху мен. Извиках от радост и я прегърнах, а тя се вкопчи в мен, трепереща и ридеща. Тялото ѝ още пламтеше и трепереше и тя повърна на пода, докато я държах и немощно плачех. Ръцете ѝ ми причиняваха болка: бяха парещи и корави и тя ме стискаше прекалено силно, а ребрата ми пращяха под кожата. Но това беше тя. Змеят затвори тежко книгата. Ослепителна светлина изпълваше стаята: Лесът нямаше къде да се скрие. Това беше Каша, само Каша. Бяхме победили.

ГЛАВА 11

Змеят беше странен и мълчалив, докато двамата бавно се мъчехме да качим Каша по стълбите. Тя беше почти безчувствена и се съвземаше, само колкото да замахне срещу въздуха пред себе си, после отново изпаднаше в несвяст. Безжизненото ѝ тяло беше неестествено тежко — като масивен дъб, сякаш Лесът някак си я бе оставил преобразена и променена.

— Отиде ли си? — попитах отчаяно аз. — Отиде ли си?

— Да — отвърна кратко той, докато я мъкнехме по дългите вити стълби: въпреки впечатляващата му сила всяко стъпало беше изпитание, като че ли носехме паднал дънер, а и бяхме уморени. — Иначе Призоваването щеше да го покаже.

Не каза нищо повече. Когато я отнесохме в стаята за гости, той застана до леглото и я погледа със смръщено чело, после се обърна и си излезе.

Нямах време да мисля за него. Каша лежа и горя от треска цял месец. Сепваше се полубудна и се губеше в кошмари, все още в плен на Леса, и беше способна да изблъска самия Змей от себе си почти до другия край на стаята. Наложих се да я вържем за леглото първо с въжета, а после с верига. Спях, свита на кравай, на килимчето до леглото; щом извикаше, скачах да ѝ дам вода, и се мъчех да напъхам поне няколко залька храна в устата ѝ; в началото не можеше да задържи повече от хапка-две обикновен хляб.

Дните и нощите ми се сливаха, разкъсвани от нейните събуждания: отначало се будеше на всеки час и ми бяха нужни десет минути да я успокоя, така че изобщо не можех да се наспя и живеех като в мъгла. Чак след първата седмица се уверих, че ще живее, и си откраднах няколко секунди да напиша бележка на Венса, да ѝ кажа, че Каша е свободна, че ще се оправи.

— Ще я запази ли само за себе си? — поиска да знае Змеят, когато го помолих да я изпрати; бях твърде изцедена, за да питам защо,

само отворих писмото, надрасках още един ред: „Не казвай още на никого“ и му го връчих.

А трябваше да попитам; трябваше той да ме предупреди по-настойчиво да внимавам. Но и двамата бяхме съсипани. Не знаех върху какво работи той, но виждах светлината, която гореше в библиотеката до късно среднощ, когато слизах в кухнята за бульон и се качвах отново, а масата му беше затрупана с листове с диаграми и надписи. Един следобед, следвайки миризмата на пушек, го намерих заспал в лабораторията, а дъното на една пресъхнала колба почерняваше над свещта пред него. Когато го събудих, той подскочи, събори я и с несвойствена непохватност подпали всичко. Бързо го изгасихме, но той напрегна рамене като котарак, обиден за накърненото си достойнство.

Три седмици по-късно обаче Каша се събуди след цели четири часа сън, обърна глава към мен и каза: „Нешка“: макар и изтощена, това беше самата тя, а тъмните ѝ, кафяви очи бяха топли и ясни. Обгърнах лицето ѝ в шепи и се усмихвах през сълзи, а тя успя да свие тънките си като на птиче пръсти върху моите и също да се усмихне.

От този момент възстановяването ѝ тръгна по-бързо. Странната ѝ нова сила отначало я правеше тромава, дори след като започна да става. Блъскаше се в мебелите, а първия път, когато се опита сама да слезе в кухнята, докато готвех супа, падна по стълбите. Но когато отскочих от огнището и с тревожен вик се турнах да ѝ помогна, я намерих на площадката да се опитва да се изправи, дори без синина и натъртено.

Заведох я в голямата зала, за да я уча отново да ходи, и се мъчех да я подкрепям, докато бавно крачехме наоколо, макар че често се случваше неволно да ме събори. Змейт тъкмо слизаше да вземе нещо от избата. Той застана на арката и известно време ни наблюдава със строго, непроницаемо изражение. След като я качих отново горе и тя се сви в леглото си и заспа, аз слязох в библиотеката, за да говоря с него.

— Какво ѝ има?

— Нищо — отговори той с равен той. — Доколкото виждам, не е заразена с поквара.

Не звучеше особено доволен.

Аз не разбирах. Помислих, че може би не му допада в кулата да живее още някой.

— Вече е по-добре — уверих го. — Няма да е за дълго.

Той ме погледна силно подражен.

— Няма да е за дълго ли? Какво мислиш да правиш с нея?

Аз отворих уста, после я затворих.

— Тя ще...

— Ще се прибере вкъщи? — довърши Змеят вместо мен. — Ще се омъжи за фермер, който няма нищо против, че жена му е от дърво?

— Тя си е от плът и кръв, не от дърво! — възразих аз, но вече разбирах — по-бързо, отколкото ми се искаше — че той е прав. В селото ни вече нямаше място за Каша, също както и за мен. Седнах бавно, като се хванах здраво за масата. — Тя ще... ще вземе зестрата си — казах аз, мъчейки се да намеря някакъв отговор. — Ще трябва да замине — за града, в Университета, като другите жени...

Той искаше да каже нещо, но вместо това замълча и попита:

— Моля?

— Като другите избрани — другите момичета, които вие отвличате — казах аз, без да мисля: прекалено много се тревожих за Каша. Какво щеше да прави тя? Тя не беше вещица, хората поне знаеха какво е това. Просто се беше променила, и то страшно, И не мисля, че можеше да го прикрие.

Змеят прекъсна мислите ми.

— Каж ми нещо — попита той язвително; аз се сепнах и вдигнах очи към него. — Всички ли мислехте, че ги насилвам?

Останах с отворена уста; той ме гледаше строго, а на лицето му беше изписана обида.

— Да? — обърках се аз. — Да, разбира се. Какво друго да мислим? Ако не сте ги насилвали... защо просто не си наемате прислужници?

Докато го изричах, се зачудих дали другата жена — онази, която ми бе оставила писмото, не беше права. Дали той просто не търси малко човешка компания — но само малко, колкото му е нужно, и не от някой, който може да го остави, когато си поиска.

— Наетите прислужници не вършеха работа — каза той подражено и уклончиво, но не обясни защо. Направи нетърпелив жест, без да ме поглежда; ако беше видял изражението ми, вероятно щеше да

спре. — Не взимам хленчеци момичета, които само искат да се омъжат за някой селски левент, или такива, които се стряскат от мен...

Изправих се и столът издрънча на пода зад гърба ми. Бавно и закъсняло, в мен забълбука и се надигна свиреп гняв, който скоро доби измеренията на потоп.

— Значи взимате такива като Каша — избухнах аз, — които са достатъчно смели, за да го понесат; които няма да плачат и да тъжат за семействата си, и си мислите, че това ви оправдава? Не ги изнасилвате, само ги затваряте за десет години, а после се оплаквате, че ви мислим за по-лош, отколкото сте?

Той беше вперил поглед в мен и аз също го гледах задъхано. Дори не подозирах, че тая такива думи в себе си; не знаех, че са в мен, за да ги почувствам. През ум не ми бе минавало, че мога да говоря така на своя господар, Змея: мразех го, но не бих го упрекнала, както не бих упрекнала мълнията, че е ударила дома ми. Той не беше човек, той беше господар и магьосник, странно същество от съвсем друг свят, далечен като бурите и чумата.

Само че той беше излязъл извън границите на своя свят, бе проявил истинска добрина към мен. Беше позволил неговата магия да се смеси с моята в странна, спираща дъха интимност, само и само да спасим заедно Каша. Може би изглеждаше странно да му благодаря, като му крещя, но това беше повече от благодарност: исках той да бъде човек.

— Това не е редно — казах високо аз. — Не е!

Змеят стана и за миг вперихме погледи един в друг над масата — и двамата разярени, и двамата, мисля, еднакво стъписани; после се обърна и се отдалечи с пламнало лице. Стисна здраво перваза на прозореца и се загледа навън. Аз избягах от стаята и се качих тичешком по стълбите.

До края на деня стоях до леглото на Каша, а тя спеше, пъхнала слабата си ръка в моята. Още беше топла и жива, но той не бе сбъркал. Кожата ѝ беше мека, но плътта под нея — твърда: не като камък, а като гладко полиран кехлибар, твърд, но сякаш течен, заоблен. Косата ѝ лъщеше с дълбокото, златно сияние на пламък на свещ, но къдриците ѝ напомняха на чепове на дърво. Можеше да бъде издялана статуя. Повтарях си, че не се е променила много, но знаех, че не съм права. Очите ми гледаха с прекалено много обич: с тях аз виждах само Каша.

Ако някой не я познаваше, веднага би съзрял странното у нея. Тя винаги е била красива, но сега беше неземна, застинала, блестяща.

Тя се събуди и ме погледна.

— Какво има?

— Нищо — отвърнах аз. — Гладна ли си?

Не знаех какво да сторя. Чудех се дали Змеят ще позволи да остане тук: можехме да живеем заедно в моята стая горе. Може би той щеше да се зарадва на прислужница, която не може да го напусне, след като не обичаше да обучава нови. Това беше горчива мисъл, но друго не ми хрумваше. Ако в селото дойдеше непознат като нея, несъмнено бихме го взели за заразен — поредната чудовищна приумица на Леса.

На следващата сутрин реших да го помоля тя въпреки всичко да остане. Отидох в библиотеката. Той стоеше до прозореца с едно от своите блуждаещи огънчета в ръце. Спрях се. Върху нежно вълнистата му повърхност се виждаше отражение, напомнящо на спокойно езеро, а когато се приближих, открих, че отразява не стаята, а дървета — безкрайни, дълбоки, тъмни, подвижни. Картината постепенно се променяше; предположих, че показва местата, на които е било огънчето. С притаен дъх гледах сянката, която се движеше под повърхността: приличаше на лесник, но по-дребна и вместо пръчковидни крака имаше широки, сребристосиви крайници в жилки като листа. Нещото спря и обърна странната си, безлика глава към огънчето. В предните си крайници държеше рошав наръч зелени стръкове и растения с корените — като градинар след плевене. То завъртя главата си в различни посоки, после продължи по пътя си и изчезна сред дърветата.

— Нищо — каза Змеят. — Няма събиране на сила, нито подготовка... — Той поклати глава и ми каза през рамо. — Дръпни се назад. — После изнесе блуждаещото огънче през прозореца и като взе нещо като магьоснически жезъл от стената, запали края му от камината и го мушна право в средата на огънчето. Цялото клъбце пламна отведнъж, изгоря и изчезна, а през прозореца се донесе слаба сладка миризма: като покварата.

— Те не ги ли виждат? — попитах аз впечатлена.

— Много рядко се случва някое да не се върне; предполагам, че понякога ги хващат. Но ако го докоснат, само ще се пръсне. — Говореше абстрактно и свъсено.

— Не разбирам. Какво очаквахте? Не е ли хубаво, че Лесът не се готви за нападение?

— Кажи ми нещо... мислеше ли, че тя ще оживее?

Не, разбира се. Изглеждаше ми като чудо; чудо, за което бях копняла твърде силно, за да го анализирам. Не си позволявах да мисля за това.

— Той я е пуснал? — прошепнал аз.

— Не точно. Не можеше да я задържи: Призоваването и пречиштането я изтеглиха от него. Но съм убеден, че можеше да я забави достатъчно дълго, за да я убие. А в подобни случаи Лесът рядко проявява великодушие. — Той барабанеше с пръсти по перваза по особено познат начин; изведнъж и двамата в един и същи миг разпознахме ритъма на напева на Призоваването и той веднага спря. — Тя оправи ли се? — попита сковано.

— По-добре е. Тази сутрин изкачи всички стълби. Настаних я в моята стая...

Змеят махна небрежно с ръка.

— Безпокоях се, че възстановяването ѝ може да е било само за отвличане на вниманието. Ако вече е добре... — Той поклати глава.

След секунда раменете му се изпънаха. Той пусна ръка от перваза и се обърна към мен.

— Каквото и да цели Лесът, изгубихме достатъчно време — каза той мрачно. — Вземи книгите си. Трябва да подновим уроците ти.

Аз го гледах.

— Не ме зяпай така. Даваш ли си сметка какво направихме? — Той махна към прозореца. — Това далеч не е единственият съгледвач, който съм изпратил. Един от другите намери дървото сърце, в което е било момичето. Беше особено забележително — добави той сухо, — понеже беше мъртво. Докато изгаряше покварата от тялото на момичето, си изгорила и дървото.

Продължавах все така да не разбирам мрачното му настроение, още по-малко, когато продължи:

— Лесниците вече са го съборили и са засадили ново, но ако беше зима, а не пролет, ако поляната беше по-близо до края на Леса и ако бяхме подготвени, можехме да отидем с група секачи, за да разчистим и изгорим Леса чак до това място.

— Можем ли... — започнах смаяно аз, като дори не успях да се принудя да изрека идеята си на глас.

— Да го направим отново ли? Да. Което означава, че Лесът трябва да отговори, и то скоро.

Най-сетне започвах да схващам. Изведнъж осъзнах, че това е същото като тревогата му за Росия: бяхме във война с Леса и врагът ни знаеше, че сега разполагаме с ново оръжие, което можем да насочим срещу него. Змеят очакваше Лесът да нападне не просто за отмъщение, а за самозащита.

— Предстои ни много работа, преди да се надяваме, че можем да възпроизведем същия ефект — добави той и посочи към масата, затрупана с още повече листове. Взрях се внимателно в тях и за пръв път осъзнах, че това са бележки за магьосничеството — нашето магьосничество. Имаше схематична рисунка: двамата стояхме като стилизирани фигури във възможно най-далечните ъгли на книгата за Призоваването, а Каша беше срещу нас, изобразена като кръг с надпис: „Канал“ и свързана с линия до старателно нарисувано дърво сърце. Той почукна по линията.

— Каналът ще ни създаде най-голямо затруднение. Не можем да очакваме всеки път да разполагаме с жертва, изтръгната от дърво сърце. За същата цел обаче може да ни послужи заловен лесник или дори жертва с по-лека поквара...

— Йежи — сетих се аз. — Можем ли да опитаме с Йежи?

Змеят сви устни.

— Вероятно. Но преди всичко — добави той, — трябва да систематизираме принципите на заклинанието и ти да упражниш всеки отделен елемент. Мисля, че това попада в категорията на мисиите от пети порядък, при които Призоваването осигурява рамката, самата поквара предлага канала, а пречистването дава импулса — помниш ли въобще нещо от всичко, на което съм те учил? — попита той, като видя как прехапвам устни.

Вярно, че не си бях направила труда да запомня кой знае колко от натрапените ми уроци за порядъка на заклинанията, в които предимно се разясняваше защо едни заклинания са по-трудни от други. Доколкото схващам, всичко се свеждаше до очевидното: ако съчетаеш две заклинания, за да създадеш ново, обикновено е по-трудно от всяко поотделно, но като изключим това, не намирах особена полза от

правилата. Ако съчетаеш три заклинания, ще бъде по-трудно от едно от тях, но поне според моя опит това не означаваше, че ще бъде по-трудно, отколкото две от тях: всичко зависеше от това, какво се опитваш да направиш и в какъв ред. А и правилата му нямаха нищо общо със случилото се долу в подземиято.

Не исках да говоря за това; знаех, че и той няма желание. Но си мислех за Каша, която се бореше да стигне до мен, разкъсвана от Леса; за Заточек на ръба на Леса, на една атака от поглъщането.

— Всичко това няма значение — казах аз, — и вие го знаете.

Той стисна листовите и ги смачка; за миг помислих, че ще се разкрещи. Той обаче ги гледаше, без да каже и дума. След малко отидох да взема книгата си със заклинания и изрових заклинанието за илюзия, което бяхме направили заедно през зимата, преди толкова много дълги месеци. Преди Каша.

Избутах купчината листове, за да освободя малко място и сложих книгата пред себе си. След миг той отиде мълчаливо до етажерката и взе още една: тесен черен том, чиято корица леко искреше, щом я докоснеш. Отвори я на едно заклинание, което заемаше две страници, изписани със ситни букви, и рисунка на цвете; всичките му части бяха някак си свързани с определена сричка от заклинанието.

— Много добре — каза той. — Да започваме. — И ми подаде ръка през масата.

Този път ми беше по-трудно да я поема, да направи съзнателен избор, без помощта на отчаянието. Не можех да не мисля за силата на хватката му, за дългите, изящни линии на пръстите му, стиснали моите, за топлите им, мазолести връхчета, докосващи китката ми. Усещах пулса му върху пръстите си, топлината на кожата му. Сведох поглед към книгата си и с пламнали страни се опитах да проумея буквите, а той поде с неясен глас собственото си заклинание. Илюзията му започна да добива форма — още едно свършено направено цвете, уханно и красиво, напълно непрозрачно, а стъблото му — покрито с бодли.

Зачетох шепнешком. Полагах отчаяни усилия да не мисля, да не усещам неговата магия върху кожата си. Нищо не се случи. Той не ми каза нищо: очите му бяха решително фокусирани върху някаква точка над главата ми. Аз спрях и тайно се отърсих. После затворих очи и почувствах формата на магията му цялата в шипове, също като

илюзията му, бодлива и защитена. Замърморих собственото си заклинание, но се улових, че не мисля за рози, а за вода и зажадняла земя; градях под неговата магия, вместо да я надстроявам. Чух как си поема остро въздух и зданието на неговото заклинание започна неохотно да пропуска моето. Розата между нас пусна дълги корени по цялата маса и започна да се разклонява.

Това не беше джунглата от първия път: Змеят сдържаше магията си, аз също; и двамата пропускахме само тънък поток от нея, с която да подхранваме илюзията. Розовият храст сега прие друг вид плътност: вече не личеше, че е илюзия; дългите, жилави корени се усукваха един около друг, вмъкваха се в пукнатините на масата, увиваха се около краката ѝ. Цветовете вече не бяха просто картина на роза: това бяха истински рози в гора, половината едва напъпили, другата половина — почти прецъфтели, с разтворени, покафенели по краищата листчета. Въздухът се изпълни с наситено, прекалено сладко ухание, и когато го задържахме, през прозореца долетя пчела, която пропълзя в един от цветовете и решително го засмука. Понеже той не пусна нектар, пробва с друг, и с още един, като драскаше с крачетата по венчелистчетата, които поддаваха точно като истински цветчета под тежестта на пчела.

— Нищо няма да намериш тук — казах ѝ аз и духнах срещу нея, но тя продължи да опитва.

Змеят вече не гледаше над главата ми, всяка неловкост се бе стопила пред страстта му към магията: той изследваше преплетените ни заклинания със същото безкрайно съсредоточено изражение, с което се отнасяше към най-сложните си творения; страстно искаше да разбере.

— Можеш ли да го задържиш сама?

— Мисля, че да.

Той бавно вдигна ръката си от моята и ме остави да поддържам едната разпростряла се роза. Без твърдата рамка на неговото съзнание, храстът се опита да се свлече като лозница без опора, но аз открих, че мога да задържа магията му — само едно малко кранче, но достатъчно за скелет, и да подхраня заклинанието повече със собствената си магия, за да компенсирам.

Змеят посегна и разлисти няколко страници от книгата си, докато не намери друго заклинание, този път за илюзия за насекомото с

подробна схема, също като за цветето. Той заговори бързо и магията му се затъркаля по езика, за да създаде половин дузина пчели и да ги пусне върху храста, с което само още повече обърка първата ни гостенка. Подаваше ми всяка пчела с леко побутване, а аз някак я улавях и я закачах върху илюзорния храст.

— Сега възнамерявам да им придам заклинание за наблюдение — каза той и поясни, — онова, което носят съгледвачите.

Кимнах, съсредоточена върху заклинанието: какво друго би могло да остане незабележимо за Леса от обикновена пчела? Той разгърна книгата на последните страници със заклинания, изписани със собствения му почерк. Когато започна обаче, върху пчелите се стовари голяма тежест, върху мен също. Аз се опитвах да ги поддържам, но усещах, че магията ми отлита по-бързо, отколкото мога да я възстановя, докато не успях да издам нечленоразделен звук на тревога. Той вдигна очи от книгата и протегна ръка към мен.

Аз също посегнах непредпазливо и го грабнах едновременно с ръката и с магията си, а той от своя страна ми подаваше магия. Той рязко издиша и творенията ни се сляха под прилива ни магична сила. Розовият храст отново започна да расте; корените му пълзяха по масата, стъблата му излизаха през прозореца. Пчелите се превърнаха в жужащ рояк сред цветовете, всичките с причудливо искрящи очи, и отлетяха. Ако бях хванала някоя с ръце и я бях огледала внимателно, щях да видя в тези очи отразени всички рози, до които се бе докоснала. Но в главата ми нямаше място за пчели, рози и шпиониране; нямаше място за нищо друго, освен за магия — нейният суров поток и ръката на Змея беше единствената ми опора, само дете и той пропадеше заедно с мен.

Почувствах слисването и тревогата му. Инстинктивно го дръпнах със себе си към мястото, на което магията изтъняваше, като че ли наистина се намирах в прииждаща река и се борех да стигна до брега. Заедно успяхме да се измъкнем. Розата бавно се смали до един-единствен цвят, измислените пчели влизаха в затварящите се цветове или просто се разтваряха във въздуха. Накрая и последната роза се сви и изчезна и двамата седнахме тежко на пода с все така преплетени ръце. Не знаех какво се бе случило; той често ми бе говорил за опасността от липсата на достатъчно магична сила за дадено заклинание, но никога не бе споменавал какво става, ако е прекалено

много. Когато се обърнах да потърся отговор, той беше наклонил леко глава към купчините с книги; очите му бяха тревожни, също като моите, и разбрах, че и той не знае какво се е случило.

— Е — казах след малко, — изглежда се получи.

Той ме изгледа с надигаща се ярост и аз се разсмях безсилно, направо запръхтах, замаяна от магия и безпокойство.

— Ти, непоносима безумнице — изръмжа той, а после обхвана лицето ми в ръце и ме целуна.

Без да мисля, отвърнах на целувката му; смехът ми се разля в устата му и се сля с целувките ми. Още бях свързана с него; магията ни беше оплетена в големи, рошави възли. Нямаше с какво да сравня тази интимност. Бях изпитвала подобно силно смущение, но го свързвах смътно с голота пред непознат, а не със секс — сексът за мен беше поетичен намек в песните, практически указания от майка ми и няколко отвратителни секунди в Кулата с принц Марек, за когото нямаше разлика дали бях човек иди парцалена кукла.

Сега обаче съборих Змея на пода и впих пръсти в раменете му. Докато падахме, бедрото му се притисна през полите ми между моите и аз, разтърсена и поразена, започнах да виждам нещата по нов начин. Той простена дълбоко, а ръцете му се плъзнаха в косите ми и освободиха хлабавата опашка на раменете ми. Бях се вкопчила в него едновременно с ръцете и с магията си, едновременно с шок и наслада. Жилавата му твърдост, изящните кадифета, коприни и кожи, които пръстите ми мачкаха, сега изведнъж добиха съвсем ново значение. Възседнах го и усещах горещото му тяло под своето, а ръцете му стискаха почти до болка бедрата ми през роклята.

Наведох се над него и отново го целунах с прекрасно чувство на неусложнен копнеж. Моята магия, неговата магия бяха едно. Ръката му се плъзна по крака ми, нагоре под полата ми, и с ловък, умел палец ме погали между бедрата. Аз издадох тих, смаян звук, като опарена от лед. По ръцете ми и неговото тяло пробяга неволен отблясък, като слънчев лъч върху река, и безкрайните катарамии на дрехата му се отвориха, връзките на ризата му се развързаха.

Все още не осъзнавах какво върша, сложила ръце върху голите му гърди. Или по-точно, позволявах си да мисля занапред, само колкото да получа това, което желая, без да го изразявам с думи. Но сега, когато той лежеше полугол под мен, не можех повече да затварям

очи. Дори панталоните му бяха разтворени; той можеше просто да отметне полата ми и...

Бузите ми пламтяха в отчаяние. Исках него, исках и да стана и да избягам, но най-вече исках да знам кое от двете искам повече. Застинала, аз го гледах с разширени очи и той отвърщаше на погледа ми, по-безсилен от всякога, с поруменяло лице и разрошена коса, полуразсъблечен и също толкова изненадан и ядосан. После той каза, почти на себе си: „Какво правя?“ и като ме хвана за китките, ме отдръпна от себе си и вдигна двама ни на крака.

Олюлях се назад и се подпрях на масата, разкъсвана от облекчение и разкаяние. Той се извърна от мен, за да завърже отново стегнато дрехите си, а гърбът му се изпъна в дълга, скована линия. Разплетените нишки на магията ми постепенно се прибираха обратно в кожата ми, а неговата също се отдръпваше. Притиснах длани в пламналите си бузи.

— Нямах намерение... — казах аз, но се спрях. Не знаех за какво не съм имала намерение.

— Да, това е повече от очевидно — изсумтя той през рамо, докато закопчаваше катарамите на жакета си върху разгърдената си риза. — Махай се оттук.

Аз избягах.

Когато се качих в стаята си, Каша седеше в леглото ми и намусено се бореше с шивашката ми кошница: на масата имаше три счупени игли, а тя с огромно усилие бодеше дълги, неравни шевове в един парцал.

Вдигна очи; бузите ми бяха още червени, дрехите ми — раздърпани, а самата аз бях задъхана като след надбягване.

— Нешке! — Тя пусна ръкоделието си и се изправи. Направи крачка към мен и посегна да ме хване за ръце, но се поколеба: беше се научила да се бои от собствената си сила. — Ти... да не би той...?

— Не! — отвърнах аз, без да знам дали се радвам или да съжалявам. Единствената магия в мен сега беше моята собствена и аз се отпуснах нещастно на леглото.

ГЛАВА 12

Нямах време да размишлявам над ситуацията. Същата вечер, малко след полунощ, Каша подскочи до мен и аз едва не паднах от леглото. На вратата стоеше Змеят с непроницаемо, сковано изражение и лампа в ръката, по нощница и халат.

— По пътя идват войници — каза той. — Облечете се.

После се обърна и се отдалечи, без да каже и дума повече.

Двете скочихме от леглото, навлякохме дрехите си и се втурнахме през глава по стълбите. Змеят стоеше до прозореца на голямата зала, вече облечен. Виждах конниците в далечината, бяха голяма рота: отпред държаха два фенера на високи колове и още един отзад, сбруите и ризниците им отразяваха светлината, а двама ездаци водеха резервни коне. Носеха две знамена, пред всяко от които имаше малко кълбо бяла магия: зелен триглав звяр, подобен на змей, върху бял фон — гербът на принц Марек, а зад него — герб с червен сокол с изпънати нокти.

— Защо идват? — прошепнах аз, макар да бяха твърде далеч, за да чуят.

Змеят не отговори веднага, после каза:

— За нея.

Стиснах здраво ръката на Каша в мрака.

— Защо?

— Защото съм заразена — отвърна тя.

Змеят леко кимна. Идваха да убият Каша.

Твърде късно си спомних за писмото си: така и не бях получила отговор, дори бях забравила, че съм го изпратила. Малко по-късно научих, че след като си тръгнала от кулата, Венса се прибрала вкъщи и изпаднала във вцепенение. Една жена, която се грижела за нея, отворила писмото — сигурно с добри намерения — и разнесла клюката навсякъде: че сме извели някого от Леса. Новината стигнала до Жълтите блата и до столицата, пренасяна от бардовете, и ето че сега водеше принц Марек мри нас.

— Ще ни повярват ли, че не е заразена? — попитах Змея. — Трябва да ни повярват...

— Както може би си спомняш, имам зловеща репутация в това отношение — каза той сухо и погледна през прозореца. — И се съмнявам, че Соколът е бил целия този път, само за да се съгласи с мен.

Обърнах се към Каша; лицето ѝ беше спокойно и неестествено застинало. Поех си въздух и я хванах за ръцете.

— Няма да им позволя — казах. — Няма.

Змеят изсумтя нетърпеливо.

— Да не възнамеряваш да изпепелиш цялата войска? И какво ще правиш после — ще избягаш в планината при разбойниците?

— Ако трябва! — отвърнах аз, но усетих как пръстите на Каша стискат моите и се обърнах. Тя леко поклати глава.

— Не можеш. Не можеш, Нешке. Всички имат нужда от теб. Не само аз.

— Тогава ще отидеш сама в планините — казах аз непокорно. Чувствах се като приклещено животно, което чува звука на ножа върху точилото. — Или ще те заведе и ще се върна...

Конете бяха толкова близо, че тропотът им заглушаваше гласа ми.

Секундите бягаха. Ние не. Стисках ръката на Каша в полумрака на залата. Змеят седеше на стола си и чакаше със сурово и дистанцирано изражение, а по лицето му играеха отблясъци; чухме спирането на каляската, пръхтенето на конете, приглушените от тежките врати гласове. Настъпи тишина, но потрепването, което очаквах, така и не дойде; след миг усетих промъкването на магия — от другата страна на портите се оформяше заклинание, което се опитваше да ги притисне и отвори. То побутваше и бодеше заклинанието на Змея, мъчеше се да го изчопли; последва силен, бърз удар — тласък от магия, който се опита да пробие защитата. Змеят за миг присви очи и уста и изпрати тънка, пращяща синя светлина към вратата, но това бе всичко.

Най-после се чу силно тропане с железен юмрук. Змеят сви пръст и вратите се отвориха навътре, а на прага застанаха принц Марек и още един мъж, който въпреки че беше два пъти по-слаб от него, успяваше да внуши също толкова силно присъствие. Беше

облечен в дълъг бял плащ с черен рисунок като крила на птица, а косата му имаше цвят на прана вълна, само че с черни корени, като че ли я бе изрусил. Плащът висеше назад от едното му рамо върху сребърно-черни дрехи, а на старателно подготвеното му изражение като на хартия беше изписана „тъжна загриженост“. Приличаха на портрет: слънцето и луната, застанали на вратата, със светлина зад гърба си. Принц Марек пристъпи вътре и свали ръкавиците си.

— Добре — каза той, — знаете защо сме тук. Покажете ни момичето.

Змеят мълчаливо посочи към Каша; двете с нея стояхме леко прикрити. Марек се обърна и веднага я фиксира, присвил замислено очи. аз го гледах свирепо, макар и без полза: той дори не ме погледна.

— Какво си сторил, Саркан? — попита Соколът, като пристъпи към Змея. Гласът му, ясен звънлив тенор като на майстор-актьор, изпълни залата със скръбен упрек. — Нима напълно изгуби ума си, скрит тук, в края на земите ни...

Без да помръдне от мястото си, Змеят подпря глава на юмрука си и попита:

— Кажи ми нещо, Соля, ти помисли ли си какво щеше да намериш тук, ако бях пуснал някой заразен от Леса?

Соколът се спря, а Змеят се надигна бавно от стола. Залата притъмня с внезапна, страшна скорост; около него плъзнаха сенки и погълнаха високите свещи и греещите магични лампи.

Той слезе от подиума, а стъпките му отекваха като дълбок, смразяващ звън на голяма камбана. Принц Марек и Соколът отстъпиха неволно назад; принцът стисна дръжката на меча си.

— Ако бях станал жертва на Леса — попита Змеят, — какво си представяхте, че ще правите тук, в моята кула?

Соколът вече беше събрал ръце, долепил палец и показалци в триъгълник, и мърмореше нещо под носа си. Усещах как се натрупва жужащата му магия и в пространството, оградено между пръстите му, започнаха да прескачат тънки искри. Те шаваха все по-бързи, докато целият триъгълник не пламна и сякаш подпали ореол от бял огън, който обгърна като венец тялото му. Соколът разтвори пръсти, огънят изсъска и запращя над тях, а по земята се посипаха искри. В цялата магия се усещаше същият глад като в огненото сърце в стъкленницата, все едно искаше да погълне самия въздух.

— *Триозна грежни* — каза Змеят; думите излязоха насечено от устата му и пламъците угаснаха като степени свещи; остър, студен вятър просвистя през залата, докосна хладно кожата ми и изчезна.

Двамата мъже го гледаха стъписани. Змеят разпери ръце и сви рамене.

— За щастие — каза той с обичайния си саркастичен тон, — изобщо не съм толкова глупав, колкото мислите. За голямо ваше щастие.

После се обърна и се върна на стола си, а сенките се събраха в краката му. Светлината се върна. Ясно виждах лицето на Сокола: в него не се четеше особена благодарност. Чертите му бяха застинали като лед, устните плътно стиснати.

Подозирам, че му беше омръзнало да минава за втори магьосник в Полния. Бях чувала някои неща за него — често се споменаваше в песните за войната с Русия — въпреки че бардовете в нашата долина, естествено, не говореха много-много за друг магьосник. Искрахме да слушаме истории за Змея, за нашия си магьосник, и изпитвахме собственическа гордост и задоволство от това, отново и отново да чуваме, че е най-могъщият магьосник в страната. Досега обаче не се бях замисляла какво всъщност означава това, пък и бях забравила да се страхувам от него след толкова много време, през което бяхме заедно. Когато видях с каква лекота задуши магията на Сокола, неизбежно си спомних каква голяма сила е той и че от него се страхуват даже кралете и другите магьосници.

Виждаше се, че на принц Марек това напомняне се понрави не повече, отколкото на Сокола; ръката му остана на дръжката на меча, а лицето му беше сурово. Той погледна отново към Каша. Трепнах и посегнах да я хвана за ръката, но безуспешно — тя се отдалечи от мен и тръгна към принца. Преглътнах закъснялото предупреждение, което ми се искаше да изшептя, докато тя правеше реверанс с наведената си златиста глава. После се изправи и го погледна право в лицето: точно както се бях опитала да си представя, че ще направя аз преди много дълги месеци. И без да се запъне, каза:

— Господарю, знам, че се съмнявате в мен. Знам, че изглеждам странно. Но е вярно: свободна съм.

В съзнанието ми препускаха различни отчаяния, преплетени с отчаяна молитва. Ако той извадеше меча си... ако Соколят се опиташе

да я порази...

Принц Марек погледна Каша отвисоко; лицето му беше безмилостно и изпитателно.

— Била ли си в гората?

Тя склони глава.

— Лесниците ме отвлякоха.

— Ела я погледни — каза той през рамо на Сокола.

— Ваше Височество — започна магьосникът, — за всекиго е видно...

— Млъкни — пресече го принцът остро като с нож. — И аз не го харесвам, но не съм те довел тук за политика. Погледни я. Заразена ли е или не?

Соколът замълча и се навъси; въпросът го сварваше неподготвен.

— Нощ, прекарана в Леса, неминуемо...

— Заразена ли е! — Принцът изричаше думите остро и твърдо. Соколът бавно се обърна и погледна към Каша; наистина я погледна, за пръв път, и челото му се сбърчи от объркване. Аз гледах Змея; не смеех да се надявам и въпреки това се надявах: ако пожелаеха да изслушат...

Змеят обаче не гледаше към мен, нито към Каша. Той гледаше принца, а лицето му беше сурово като камък.

Соколът веднага се зае да я изпитва. Поиска определени отвари от запасите на Змея и книги от библиотеката му, за които Змеят веднага ме изпрати, без да спори. После ми нареди да чакам в кухнята; първо реших, че иска да ми спести гледката, защото някои изпитания бяха кошмарни, също като магията за отнемане на дъха, която бе приложил върху мен, след като се върнах от Леса. Даже от кухнята пак чувах напевите и пукота на магията на Сокола. Тя отекваше в костите ми като ударите на голям, далечен барабан.

На третата сутрин обаче зърнах отражението си в един от големите медни чайници и видях що за мърла съм станала: при всичкия шум отгоре и тревогата си за Каша не се бях сетила да си промърморя набързо нещо за чисти дрехи. Учудих се, че съм се покрила с пъпки, петна и сълзи, но пък това ме притесняваше, а фактът, че Змеят не бе казал нищо. Той бе слизал неведнъж в кухнята, за да ми нареди да донеса нещо. Взирах се в отражението си, а следващия път, когато той се появи, изтърсих:

— Нарочно ли ме държите настрана?

Той се спря, още преди да е слязъл от най-долното стъпало и каза:

— Естествено, че нарочно те държа настрани, глупачке.

— Но той не си спомня — възразих аз, като имах предвид принц Марек. Прозвуча като тревожен въпрос.

— Ще си спомни, ако има и най-малкия повод. Това означава прекалено много за него. Не се мяркай, дръж се като обикновена прислужница и не прави магии, когато той или Соля могат да те видят.

— Каша добре ли е?

— Доколкото е възможно. Не се тревожи прекалено: много по-трудно е да бъде наранена, отколкото обикновен човек, а и Соля не е чак толкова глупав. Във всеки случай добре знае какво иска принцът и ако няма сериозна причина за обратното, би предпочел да му го даде. Върви сега да донесеш три шишета елово мляко.

Е, аз не знаех какво иска принцът, а и все едно, не ми харесваше мисълта да го получи. Качих се в лабораторията за елово мляко: Змеят приготвяше тази отвара от елови иглички и в неговите ръце тя някак си се превръщаше в млечна течност без миризма; веднъж се опита да научи и мен, но аз произведох само мокра, смрадлива каша от иглички и вода. Предназначението на отварата беше да укрепи магията в тялото: тя участваше във всички лечебни отвари, както и в отварата за вкаменяване. Занесох трите шишета в голямата зала.

Каша стоеше в средата в сложен двоен кръг от стрити със сол билки. Бяха сложили тежка яка на шията ѝ като ярем от черно желязо с магьоснически букви в сребристо, от която се спускаха вериги към окованите ѝ китки. Нямаше стол, на който да седне, и тежестта трябваше да я накара да се превие на две, но тя с лекота стоеше изправена. Когато влязох, едва забележимо ми се усмихна: „Добре съм“.

Соколът изглеждаше по-уморен от нея, а принц Марек търкаше лицето си и се прозяваше, въпреки че само седеше на един стол и наблюдаваше.

— Ето тук — повика ме Соколът и посочи претрупаната си работна маса, без да ми обръща повече внимание. Поколебах се, но Змеят ме изгледа остро от стола си на подиума. Обхваната от бунтовно настроение, оставих шишетата на масата, но не излязох от залата; само се отдръпнах до вратата и застанах там. Соколът вдъхна три различни

пречистващи заклинания в стъклените. Работеше с особена остра прямота: Змеят би надиплил заклинанието в безброй сложни детайли, докато Соколът се движеше по права линия. Но магията му действаше по същия начин; той като че ли просто избираше друг път измежду много, не се луташе сред дърветата като мен. Той подаде шишетата на Каша през линията на кръга с дълги метални щипци: изглежда, вместо по-спокоен бе станал още по-предпазлив. Докато Каша пиеше течността от стъклените, тя засияваше под кожата ѝ и си оставаше там; когато изпи и трите, вече огряваше цялата зала. В нея нямаше и следа от сянка, ни една останала сянка на поквара.

Принцът седеше на стола си с голям бокал вино до лакътя си, безгрижен и спокоен, но забелязах, че виното стои недокоснато, и очите му не се откъсват от лицето на Каша. Ръцете ме засърбяха за магия: с радост бих му ударила един шамар, само за да спре да я гледа.

Соколът дълго се взира в нея, после извади превръзка от джоба на дрехата си и я сложи на очите си: беше направена от плътно черно кадифе със сребристи букви и достатъчно широка, за да покрие челото му. Докато я слагаше, измърмори нещо; буквите засияха и непосредствено над средата на челото му се отвори дупка. През нея гледаше око: голямо и причудливо, кръгловато; пръстенът около огромната зеница беше достатъчно тъмен, за да изглежда почти черно, само с малки пръски сребро. Той отиде до ръба на кръга около Каша и впери това око в нея; огледа я от глава до пети и я обиколи три пъти.

Накрая отстъпи назад. Окото се затвори, след него и дупката и Соколът с треперещи ръце се опита да развърже възела на превръзката. Свали я. Неволно се втренчих в челото му: там нямаше и следа от трето око или каквото и да било друго; само собствените му очи бяха кървясали. Той се отпусна тежко на стола си.

— Е? — попита строго принцът.

Соколът не каза нищо. Накрая неохотно отговори:

— Не намирам признаци на поквара. Не мога да се закълна, че има такава...

Принцът не го слушаше. Той стана и взе един тежък ключ от масата. Прекоси залата и отиде при Каша. Светлината в тялото ѝ избледняваше, но още не беше угаснала; той стъпка с ботуши пръстена около нея, пресече го и отключи тежката яка и оковите ѝ. Вдигна ги и ги пусна на земята, а после ѝ подаде галантно ръка като на придворна

дама; очите му я поглъщаха. Каша се поколеба — знаех, че се притеснява да не счупи неволно пръстите му, аз лично се надявах да го направи — и внимателно сложи ръка в неговата.

Той я стисна здраво и като се обърна, я поведе към подиума на Змея.

— А сега, Змей, ще ни покажете как е станало това — каза той тихо и вдигна ръката на Каша в своята. — После ще отидем в Леса: двамата със Сокола, ако вие се окажете твърде голям страхливец, и ще изведем майка ми.

ГЛАВА 13

— Няма да ви дам сабя, на която да се нанижете — каза Змеят. — Ако държите, може да го направите със значително по-леки последици, като използвате тази, която вече имате.

Принц Марек стегна рамене, мускулите на шията му видимо изпъкнаха; той пусна ръката на Каша и стъпи на подиума. Но изражението на Змея остана все така студено и непроницаемо. Стори ми се, че принцът с радост би го ударил, но Соколът се надигна от стола си.

— Прощавайте, Ваше Височество, това не е необходимо. Ако си спомняте заклинанието, което използвах в Киева, когато пленихме лагера на генерал Ничков, то ще ни свърши работа и сега. Ще ни покаже как се прави тази магия. — Той се усмихна само с устни на Змея. — Саркан, мисля, ще признае, че дори и той не може да скрие нищо от моя поглед.

Змеят не отрече, но сухо каза:

— Ще призная, че ако възнамеряваш да се поддадеш на тази лудост, си по-невъобразим глупак, отколкото допусках.

— Не бих нарекъл невъобразима глупост опита да положим всички разумни усилия да спасим кралицата — отвърна Соколът. Преди всички свеждахме глави пред твоята мъдрост, Саркан. Наистина нямаше никакъв смисъл да изведем кралицата от Леса, само за да я убием. Но ето че сега — той посочи с ръка Каша, — имаме пред себе си доказателство, че съществува и друга възможност. Защо си я крил толкова дълго?

Просто ей така: след като очевидно бе дошъл, убеден, че няма друга възможност, с едричката цел да заклейми Змея, че е оставил Каша да живее! Едва не зяпнах от изумление, но той не показваше ни най-малко смущение от промяната в позицията си.

— Ако има някаква надежда за кралицата, а ние не направим опит да я спасим, това би било равносилно на измяна — добави Соколът. — Каквото е направено веднъж, може да бъде направено пак.

— От теб ли? — изсумтя Змеят.

Дори аз се досещах, че това надали е начинът да разколебае Сокола. Той присви очи и се обърна хладно към принца:

— Ще се оттегля, Ваше Височество. Трябва да възвърна силите си, за да направя заклинанието сутринта.

Принц Марек го освободи, като махна с ръка; с тревога забелязах, че докато съм била улисана в спора на двамата магьосници, той е говорил с Каша, хванал ръката ѝ между дланите си. Лицето ѝ все още бе така неестествено застинало, но аз се бях научила да го чета достатъчно добре, за да видя, че е притеснена.

Тъкмо се канех да ѝ се притека на помощ, когато той я пусна и също излезе от залата с бърза, широка крачка, а токовете на ботушите му отекнаха по стълбите нагоре. Каша дойде при мен и аз я хванах за ръката. Змеят се загледа намръщено към стълбището, като барабанеше ядосано с пръсти по дръжката на стола.

— Може ли наистина? — попитах аз. — Да види как се прави заклинанието?

Пръстите му продължиха да барабанят.

— Не и ако не открие гробницата — отвърна той накрая, а после мрачно добави: — Което не е изключено; той има склонност към зрителни магии. Но тогава ще трябва да намери начин да влезе. Предполагам, че ще му отнеме най-малко няколко седмици — достатъчно, за да изпратя съобщение на краля. Надявам се той да осуети това безумие.

После ми даде знак да си вървя и аз с радост го направих, като дърпах Каша след себе си по стълбите и се оглеждах предпазливо и на втората площадка извих шия, за да надникна и да се уверя, че принцът и Соколът не са още в коридора, преди да продължим. Когато стигнахме до стаята ми ѝ казах да изчака навън, за да погледна вътре: беше празна. Влязохме, затворихме вратата и я залостихме, а накрая избутахме и един стол под дръжката. Бих я запечатала с магия, ако не беше предупреждението на Змея да не използвам заклинания: колкото да не исках ново посещение от принц Марек, толкова не желяех и да си спомни последната ни среща. Не знаех дали Соколът ще забележи, ако направя малко заклинание на стаята, но аз бях усетила неговата магия от кухнята и нямах намерение да поемам рискове.

Обърнах се към Каша; тя седеше тежко отпусната на леглото. Гърбът ѝ беше изправен — вече винаги беше изправен — но ръцете ѝ бяха притиснати разтворени в скута, а главата ѝ беше наведена напред.

— Какво ти каза? — попитах аз, усещайки надигацията се гняв в корема ми, но Каша поклати глава.

— Помоли ме да му помогна. Каза, че ще говорим отново утре. — Тя вдигна глава и ме погледна. — Нешке, ти спаси мен — можеш ли да спасиш и кралица Хана?

За миг отново се озовах в Леса, дълбоко под клоните му, притисната от тежестта на омразата му, а сенките му се промъкваха в мен с всяко вдишване. Страхът ме стисна за гърлото. Но мислех също и за фулмия, която тътнеше като гръмотевица в корема ми, за лицето на Каша и друго пораснало дърво, друго лице под кората, омекнало и размито от двайсет години растеж, чезнещо като статуя под течаща вода.

Змеят беше в библиотеката си и пишеше нещо; беше в раздразнено настроение, което ни най-малко не се подобри, когато влязох и му зададох същия въпрос.

— Помъчи се да не държиш толкова безразсъдно — каза той. — Още ли не можеш да разпознаваш капана? Това е работа на Леса.

— Мислите, че Лесът е обсебил... принц Марек?

Зачудих се дали това не обяснява всичко, дали затова той...

— Не, все още не. Но той сам ще му се предложи плюс един магьосник за подарък: великолепна сделка за една селянка, и колко похубаво ще бъде, ако и ти се хвърлиш заедно с тях! Лесът ще засади дървета-сърца в теб и Соля и за седмица ще погълне цялата долина. Ето затова я пусна.

Аз обаче помнех свирепата му съпротива.

— Не я е пуснал! Не ми е позволил да я изведа!

— В известна степен. Лесът може да е сторил, каквото може, за да запази едно дърво-сърце, също както генерал би се опитал да запази укрепление. Но след като дървото е било изгубено — и то определено беше изгубено, независимо дали момичето щеше да живее или да умре — естествено, че би се постарал да намери начин да компенсира загубата си.

Продължихме да спорим. Не че мислех, че греши — това би било типично за Леса: да превърне любовта в оръжие. Но от друга страна, от това не следваше, че не си струва да се възползваме от шанса. Освобождаването на кралицата би могло да сложи край на войната с Русия, да укрепи и двата народа, ако успеехме да унищожим и още едно дърво-сърце, можеше за дълго да възпрем силата на Леса.

— Да — каза той, — а ако и десетина ангели се спуснат от небето и опустошат Леса с огнени мечове, ще стане още по-добре.

Изпуктах от досада и отидох да взема голямата счетоводна книга; оставих я тежко на масата между двама ни и я отворих на последните страници, изписани със собствения му сбит почерк.

— Досега той побеждава, въпреки всичко, което правите, нали? — Студеното му мълчание беше достатъчен отговор. — Не можем да чакаме. Не можем да пазим тайната, заключена в кулата, докато не бъдем идеално подготвени. Ако Лесът се готви за удар, трябва да отвърнем, и то бързо.

— Има огромна разлика между „идеално подготвени“ и необратима прибързаност — възрази той. — Всъщност ти просто си слушала твърде много апокрифни балади за бедната изгубена кралица и опечаления крал и си мислиш, че живееш в една от тях и можеш да станеш главният герой. Какво според теб е останало от нея, след като двайсет години е била дъвкана от дърво-сърце.

— Повече, отколкото ще остане след двайсет и една! — отговорих бързо аз.

— Ами ако е останало достатъчно, за да разбере, че затварят собственото ѝ дете в дървото до нея? — продължи безпощадно той и ужасът, с който ме изпълни тази мисъл, ме накара да замълча.

— Това е моя грижа, не ваша — каза принц Марек.

Двамата със Змея рязко се обърнахме — той стоеше на вратата по нощница; беше приближил безшумно с босите си крака. Погледна ме и аз видях как магията на лъжливия спомен се разпиля: той си спомни; аз също внезапно си спомних промяната в изражението му, когато направих заклинанието, гласа, с който каза: „ти си вещица“. През цялото време е търсил някой, който да му помогне.

— Ти си го направила, нали? — обърна се той към мен с искрящи очи. — Трябваше да се досетя, че това изсъхнало влечуго

няма да си подаде главата дори за такова великолепно създание. Ти си освободила момичето.

— Ние... — заекнах аз, като погледнах отчаяно Змея, но Марек само изсумтя.

Той влезе в библиотеката и тръгна към мен. Видях бледия белег на мястото в началото на косата му, където безразсъдно го бях ударила с тежкия поднос; в корема ми се бе притаил тигърът на магията, готов всеки миг да изреве. Дъхът ми секна, когато той се приближи до мен: струва ми се, че ако беше направил още крачка, ако ме беше докоснал, щях да изпищя някое проклятие — в главата ми като светулки се стрелкаха десетина от най-гадните формули на Яга, които само чакаха езикът ми да ги улови.

Той обаче се спря на една ръка разстояние и само се наведе към мен.

— Нали знаеш, че това момиче е обречено — каза той, като ме гледаше в лицето. — Кралят не гледа благосклонно на твърденията на магьосниците, че са пречистили някой заразен: прекалено често те самите скоро се оказват заразени. Законът казва, че тя трябва да бъде умъртвена, а Соколът определено няма да свидетелства в нейна защита.

Издавах се и го знаех, но въпреки това неволно потрепнах.

— Помогни ми да спася кралицата — добави той меко и съчувствено, — и в замяна ще спасиш и момичето: щом кралят си върне майка ми, несъмнено ще пощади и двете.

Съвършено ясно разбихах, че това не е подкуп, а заплаха: казваше ми, че ако откажа, ще накаже Каша със смърт. Това ме караше да го мразя още повече, но не можех да го мразя докрай. Бях живяла три месеца с това отчаяние, гризящо ме отвътре; той живееше с него от дете — откъснат от майка си, със съзнанието, че е не просто мъртва, а по-лошо и от това, и че никога няма да я достигне. Не ми беше жал за него, но го разбихах.

— А ако светът се завърти в обратна посока, слънцето несъмнено ще изгрява от запад — обади се остро Змеят. — Единственото, което ще постигнете, е да намерите смъртта си и да завлечете и момичето със себе си.

Принцът се извърна към него и удари с юмрук по масата, така че свещите и книгите подскочиха.

— Готов сте да спасите някаква си непотребна селянка, а да оставите кралицата на Полния да гние? — изръмжа той и лустрото на учтивостта му се пропука. Замълча и си пое дълбоко дъх, а на устните му потрепна пародия на усмивка, която бързо изчезна. — Отивате твърде далеч, Змей; след този случай дори брат ми няма да слуша прошепнатите ви съвети. От години преглъщаме всичко, което ни говорите за Леса...

— Щом се съмнявате в мен, вземете си хората и влезте вътре — просъска Змеят в отговор. — Сами проверете.

— Ще го направя. Но ще взема и малката ви вещичка заедно с прекрасната ви селянка.

— Няма да взимате никой, който не желае да дойде. От дете се изживявате като герой от легенда...

— По-добре от страхливец — отвърна принцът с озъбена усмивка.

Агресията помежду им започна да приема форма като живо присъствие в стаята и преди Змеят да успее да отговори, аз изтърсих:

— Ами ако успеем да отслабим Леса, преди да влезем в него?

Двамата смаяно извърнаха вперените си един в друг погледи към мен.

Умореното лице на Кристина се разшири и застина, като отмести поглед от мен и видя тълпата от мъже и магьосници, лъщящи брони и риесци земята коне.

— Идваме заради Йежи — казах аз тихо.

Тя кимна, без да ме поглежда, и отстъпи назад, за да вляза.

На люлеещия се стол лежеше плетка, а бебето спеше в кошче до огнището: едричко, здраво и руменобузо, стиснало изгризана дървена дрънкалка в юмруче. Аз, естествено, отидох да го видя. Каша се приближи зад гърба ми и погледна над люлката. За малко да я повикам, но тя се обърна настрани от светлината на пламъците и аз замълчах. Нямаше нужда още повече да плашим Кристина. Тя се сви в ъгъла при мен, като поглеждаше през рамо към влизащия Змей и ми прошепна, че бебето се казва Анатол.

Гласът ѝ пресекна, когато в къщичката пристъпи принц Марек, и след него и Соколът с искрящо бялата си мантия, по която нямаше и

прашинка. Никой от тях не обърна никакво внимание нито на бебето, нито на самата Кристина.

— Къде е заразеният мъж? — попита принцът.

— В плевнята е — прошепна ми Кристина. — Сложихме го в... мислех да използвам стаята, не исках... не исках да навредя...

Излишно бе да обяснява защо не е искала да гледа това и измъчено лице в къщата си ноц след ноц.

— Всичко е наред — успокоих я аз. — Кристина, Йежи може... това, което ще опитаме, може и да подейства... но може и да умре.

Ръцете ѝ стискаха ръба на люлката, но тя само кимна леко. Мисля, че в съзнанието ѝ той вече си бе отишъл, сякаш беше участвал в изгубена битка и сега тя само чакаше да чуе окончателната вест.

Излязохме навън. Седем малки прасенца ровеха със зурли и заедно с шкембестата си майка вдигнаха апатично носове към конете ни откъм новата си кошара отстрани на къщата; дървото на оградата още беше светлокафяво, непотъмняло от дъжда и слънцето. Заобиколихме я и в единична колона заслизахме по тясната, обрасла пътечка между дърветата към малката сива плевня. Тя се издигаше сред високи треви и нетърпеливи, разлистени фиданки; в сламения ѝ покрив зееха няколко неправилни дупки — работа на птиците, които бяха кълвали сламки за гнездата си, а резето ръждясваше на куките си. Вече излъчваше усещане за отдавна изоставено място.

— Отвори, Михал — нареди гвардейският капитан и един от тях се смъкна от коня си и нагази в тревата. Беше млад и също като повечето войници имаше дълга, права коса, увиснали мустаци и сплетена брада, сякаш взет от илюстрация към някоя от историческите книги на Змея за далечното минало и основаването на Полния. Беше силен като млад дъб, а ръстът и широките му плещи изпъкваха дори сред останалите войници. Той плъзна резето с една ръка и с лекота отвори двете врати, а следобедното слънце нахлу в плевнята.

В следващия миг мъжът отскочи със сподавен, безсловесен вик в гърлото, посегна към препасания си меч и едва не се препъна, докато отстъпваше назад. Йежи стоеше подпрян на стената отсреща и светлината бе огряла изкривеното му като на ръмжащо животно лице. Очите на статуята гледаха право в нас.

— Каква отвратителна гримаса — надменно отбеляза принц Марек. — Добре, Янош — добави той, като се обърна към началника

на охраната си и слезе от коня. — Заведи хората и конете на площада и им намери покрив над главата. Животните няма да стоят мирно при толкова магия и вой.

— Да, Ваше Височество — отвърна Янош и даде знак с глава на помощника си.

И войниците, и конете с радост се оттеглиха. Хванаха и пешите юзди и енергично се отдалечиха; само някои хвърлиха по един кос поглед през вратите на плевнята. Видях как Михам няколко пъти се обърна да погледне назад; руменината беше напуснала лицето му.

Никой от тях не бе наясно с Леса. Те не бяха от долината — както вече обясних, Змеят не беше длъжен да събира войска за краля. Те не бяха и от някое близко място. Гербът на щитовете им изобразяваше рицар на кон, което показваше, че са от северните провинции около Таракай, родното място на кралица Хана.

Представата им за магия се заключаваше в мълния върху бойно поле, смъртоносна и чиста. Не знаеха къде отиват и срещу какво ще се изправят.

— Почакай — каза Змеят, преди Янош да обърне коня си и да последва другите. — Докато си там, купи два чувала сол и ги раздели в кесии — по една за всеки човек; намери кърпи, с които да покрият устата и носа си, и купи всички брадви, които намериш. — Той погледна към принца. — Няма да имаме време за губене. Ако това изобщо подейства, ще сме извоювали много кратка възможност — ден, най-много два, докато Лесът се окопите от удара.

Принц Марек кимна на Янош, за да потвърди нареждането.

— Погрижи се всички да си починат възможно най-добре. Щом свършим тук, веднага тръгваме към Леса.

— И се молете кралицата да не е много навътре — добави сухо Змеят. Янош стрелна с поглед първо него, после принца, но Марек само плесна коня на Янош по задницата и се обърна. Янош последва хората си по тясната пътечка и се скри от очите ни.

Петимата останахме сами в плевнята. В сноповете светлина танцуваха пращинки; усещаше се топлият, сладък мирис на сено, но с лек, давец дъх на гниещи листа отдолу. Виждах неравната дупка, зееща отстрани на стената: през нея бяха нахлули вълците, но не за да изядат добитъка, а за да го подлудят и заразят. Обгърнах тялото си с ръце. Денят минаваше: от съмване насам бяхме прекосили цялата

долина, за да стигнем до Дверник, но спирахме само колкото да си починат конете. През вратите повя вятър и усетих на врата си хладния въздух. Слънцето обагряше в оранжево лицето на Йежи и големите му, невиждащи каменни очи. Спомних си студеното, застинало усещане от вкаменяването: питах се дали Йежи вижда нещо или Лесът го е затворил в непрогледен мрак.

Змеят погледна Сокола и с широк, подигравателен жест посочи към Йежи.

— Може би ще благоволиш да помогнеш?

Соколът се поклонил леко с усмивка и застана пред статуята с вдигнати ръце. От езика му прозвънтяха думите за вдигане на каменното заклинание, красиво изречени, и докато говореше, връхчетата на пръстите на Йежи потръпнаха и се свиха, като че ли камъкът се оттече от тях. Скованите му ръце още стояха разперени от двете страни на тялото му, а ръждивите вериги, висящи от китките му, бяха заковани за стената. Металните брънки заскърцаха една в друга, когато се опита да се раздвижи. Соколът отстъпи леко назад, все така усмихнат, докато камъкът бавно се отдръпваше от главата на Йежи и очите му започнаха да се въртят и стрелкат в различни посоки. Когато и устата му се освободи, от нея се откъсна тих, писклив смях; после камъкът пусна дробовите му и звукът достигна пронизителна височина, и усмивката на лицето на Сокола се стопи.

Каша се намести непохватно до мен и аз я хванах за ръка. Стоеше като статуя, скована и обзета от спомени. Йежи виеше и се смееше, и пак виеше, сякаш се мъчеше да навакса целия вой, който се бе насъбрал в каменните му гърди. Не спря, докато не остана без въздух, после вдигна глава и се ухили на всички ни с почернелите си, развалени зъби и зелените петна по кожата си. Принц Марек го гледаше, стиснал дръжката на меча си; Соколът беше отстъпил назад и стоеше до него.

— Привет, малък принце — изгука Йежи, — липсва ли ти мама? Искаш ли да чуеш как пици и тя? Марек — Йежи ненадейно изпищя с женски глас, висок и отчаян. — Маречек, спаси ме!

Марек се присви, сякаш нещо го бе ударило в корема, и мечът му изскочи с три пръста от канията си, преди да се усети.

— Спри това! — изръмжа той. — Накарай го да млъкне.

Соколът вдигна ръка и изрече: *Елрекадухт*, все така стъписан от ужас. Кикотът на Йежи изведнъж стана беззвучен, като че ли беше затворен в стая с дебели стени, през които едва се чуваше: „Маречек, Маречек“.

Соколът се обърна към нас.

— Невъзможно е да мислите, че ще пречистите това нещо...

— О, погнуси ли се? — отвърна Змеят хладно и язвително.

— Погледнете го само! — Соколът се обърна назад и каза: *нехлеяст палеж*, прокарвайки разтворена длан през въздуха, сякаш избърсва изпотено от пара стъкло. Аз потръпнах, Каша стисна болезнено ръката ми; и двете гледахме ужасени. Кожата на Йежи бе станала прозрачна — тънка зеленикава люспа като на лук, под която вряха и кипяха черните, гърчещи се тела на покварата. Приличаха на сенките, които бях видяла под собствената си кожа, но толкова тлъсти, че поглъщаха всичко в него, навиваха се дори под лицето му, а мътните му, жълти очи една успяваха да надзърнат през гротескните облаци.

— А бяхте готови да нахлуете с песен в Леса — каза Змеят, като се обърна. Принц Марек гледаше Йежи, посивял като огледало, стиснал безкръвните си устни. — Чуйте ме — продължи Змеят. — Това ли? — Той посочи към Йежи. — Това е нищо. Покварата му е тройно премахната и е едва на три дни благодарение на каменното заклинание. Ако беше четворно премахната, можех да го пречистя по обичайния начин. Кралицата се намира в дърво-сърце от двайсет години. Дори да я намерим, дори да я изведем, дори да я пречистим — и ни едно от тези неща не е ни най-малко сигурно, тя пак ще е преживяла двайсет години с най-тежкото мъчение, на което е способен Лесът. Тя няма да ви прегърне в обятията си. Дори няма да ви познае.

— Тук имаме реален шанс срещу Леса — продължи той. — Ако успеем да пречистим този човек, ако унищожим още едно дърво-сърце, не бива да използваме пролуката за глупава атака в недрата на Леса и да рискуваме всичко. Трябва да подхванем най-близката граница, да проправим път, колкото можем по-навътре от изгрев до залез и след това на излизане от гората да я подпалим с огненото сърце. Можем да си върнем трийсет версти от долината и да отслабим Леса за три поколения напред.

— А ако майка ми също изгори? — попита принц Марек, като се отдръпна от него.

Змеят кимна към Йежи.

— Ти би ли предпочел да живееш така?

— А ако не изгори? Не. — Марек си пое въздух тъй трудно, сякаш гърдите му бяха стегнати с железни обръчи. — Не.

Змеят стисна устни.

— Ако успеем да отслабим Леса, шансовете ни да я намерим...

— Не. — Марек го прекъсна, замахвайки с ръка. — Ще изведем майка ми, а на излизане ще опожарим колкото можем по-голяма част от Леса. След това, Змей, когато я пречистиш и изгориш дървото-сърце, което я е държало, кълна се, ще получиш всички хора и брадви, които баща ми може да отдели и няма да изгорим Леса на трийсет версти: ще го изгорим чак до Росия и ще се отървем от него завинаги.

Докато говореше, той се изправи, раменете му се изпънаха назад, краката му стъпиха още по-твърдо. Прехапах устни. Нямах му вяра за пет пари, освен че ще направи, каквото му е угодно, но не можех да не призная, че има право. Ако отрежехме Леса с трийсет версти, това щеше да бъде голяма победа, но временна. Аз исках целият да изгори.

Винаги бях ненавиждала Леса, но от разстояние. Той беше град преди жътва, напад от скакалци на нивата; нещо по-ужасно всъщност и от тях, повече като кошмар, но все пак просто се подчиняваше на собствената си природа. Сега виждах нещо съвсем различно: той беше живо същество, което съзнателно протягаше цялата сила на злобата си, за да ме нарани, да нарани всички, които обичах; надвиснал бе над цялото ми село, готов да го погълне също като Поросна. Не мечтаех да бъда героиня, както ме бе обвинил Змеят, но исках да нахлуя в Леса с брадва и огън. Исках да изтръгна кралицата от хватката му, да го обсадя с армии от всички страни и да го изравня със земята.

Змеят поклати глава, но не каза нищо; повече не спори. Беше обаче ред на Сокола да възрази; той не изглеждаше толкова уверен, колкото принца. Той не откъсваше очи от Йежи, притиснал единия край на пелерината си върху устата и носа си, като че ли виждаш нещо повече от нас и се боеше да не видиша някаква болест.

— Надявам се да простите жалките ми съмнения: може би съм твърде неопитен в тези дела — каза той; напрегнатата саркастична нотка се долавяше ясно дори изпод мантията. — Но аз бих определил това като особено забележителен случай на поквара. Не би било безопасно дори да бъде обезглавен преди изгарянето. Може би най-

добре първо да се уверите, че можете да го освободите, преди да избирате между грандиозни планове, които все едно не бихме могли дори да започнем.

— Бяхме се разбрали! — обърна се принц Марек възмутено.

— Разбрахме се, че си струва да поемем риска, ако Саркан наистина е намерил начин за пречистване на покварата — напомни му Соколът. — Но това...? — Той отново погледна към Йежи. — Не и докато не видя с очите си как го прави, а и тогава ще помисля внимателно. Доколкото ни е известно, момичето изобщо не е било заразено, а той е пуснал този слух, за да издигне репутацията си.

Змеят изсумтя презрително и не му отговори. Обърна се, взе шепа сено от старите, разпадащи се бали и започна да мърмори някакво заклинание върху тях и да ги мачка бързо с пръсти. Принц Марек хвана Сокола за ръката и го дръпна настрана, като шепнеше разгневено.

Йежи продължаваше да си пее зад заглушаващото заклинание, но вече се полюляваше с веригите; спускаше се напред, докато ръцете му не се опънат зад гърба му, а после се мятеше, напъваше шия напред и тракаше с челюсти, сякаш захапваше въздуха. Езикът му висеше изплезен — подут и черен като плужек, пропъзлял в устата му; той го размахваше и въртеше очи срещу нас.

Змеят не му обръщаше внимание. Сламките от сеното в ръцете му се удебелиха и се превърнаха в малка масичка с разкривени крака, малко над педя широка; после взе кожената кесия, която носеше със себе си и я отвори. Извади внимателно Призоваването, чиито златни букви блестяха под лъчите на залеза, и я положи на масичката.

— Добре — каза той, като се обърна към мен, — да започваме.

До момента, в който принцът и Соколът погледнаха към нас, не се бях замислила, че ще трябва да хвана ръката на Змея пред всички; пред очите им да слей магията си с неговата. Стомахът ми се сви като сушена слива. Стрелнах с поглед, Змея, но на лицето му беше изписано преднамерено надменно изражение, сякаш изпитва съвсем слаб интерес към това, което правим.

Неохотно застанах до него. Очите на Сокола бяха вперени в мен и бях сигурна, че в погледа му, хищнически и пронизващ, има магия. Мисълта, че съм изложена на показ пред него, пред Марек, беше ужасна, още повече че там беше и Каша, която ме познаваше толкова

добре. Не ѝ бях казала много за онази нощ, за последния път, когато със Змея опитахме да направим заедно магия. Не можех да го облека в думи, а и не желаех да мисля за това. Но не можех да откажа: не и когато Йежи танцуваше на веригите си като онази играчка, която татко ми беше издялал някога отдавна — смешно дървено човече, което подскачаше и правеше салта между две пръчки.

Преглътнах и сложих ръка върху корицата на Призоваването, отворих я и двамата със Змея зачетохме заедно.

Чувствахме се сковано и неловко един до друг, но магиите ни се сляха, сякаш вече знаеха пътя и без нас. Раменете ми се отпуснаха, аз вдигнах глава и си поех дълбока, доволна глътка въздух. Не можех да спра. Не ме интересуваше, ако ще и целият свят да ме гледаше. Призоваването течеше наоколо спокойно като река; гласът на Змея беше вълнист напев, който аз пълнех с водопади и скачащи рибки, а светлината край нас грееше ярка и сияйна като ранен изгрев.

От лицето на Йежи ни гледаше Лесът и ръмжеше с беззвучна омраза.

— Действа ли? — попита принц Марек. Не чух отговора. Йежи беше изгубен в Леса също като Каша, но се беше предал: седеше прегърбен до ствола на едно дърво, протегнал окървавените си крака пред себе си, отпуснал челюстта си и свел празен поглед към ръцете в скута си. Повиках го, но той не помръдна.

— Йежи! — извиках аз. Той вдигна апатично глава, погледна ме вяло и отново я отпусна.

— Аз виждам... има канал — каза Соколът; погледнах го бегло и видях, че отново е сложил превръзката на очите си. Странното ястребово око гледаше с огромната си черна зеница от челото му. — Така излиза покварата от Леса. Саркан, ако сега запаля пречистващия огън...

— Не! — бързо възразих аз. — Йежи ще умре.

Соколът ме погледна пренебрежително. Разбира се: не го беше грижа дали Йежи ще живее или ще умре. Но Каша се обърна, изтича от плевнята и хукна по пътеката; малко по-късно доведе плахата Кристина с бебето, сгушено в ръцете ѝ. Кристина се присви при вида на магията и гърченето на Йежи, но Каша настойчиво ѝ прошепна нещо. Кристина стисна още по-здраво бебето и бавно направи крачка

напред, после още една, докато не се приближи достатъчно, за да погледне Йежи в лицето. Изражението ѝ се промени.

— Йежи! — извика тя и протегна ръце към него. — Йежи!

Каша я дръпна, преди да успее да докосне лицето му, но аз видях как някъде дълбоко той вдигна отново глава и бавно се надигна на крака.

Светлината на Призоваването вече не беше милостиво към него. Този път го усещах от разстояние, не като нещо, което ме жигосва пряко, но той стоеше пред нас, оголен и изпълнен с гняв: малките гробове на всички деца, безмълвното, страдално лице на Кристина, стомахът му, присвит от глад, горчивото негодувание от малките кошнички с подаяния, които се преструваше, че не вижда в ъглите на дома си, защото знаеше, че тя ходи да проси. Простото, сурово отчаяние при вида на заразените крави последната му надежда да се измъкне от нищетата. Почти му се бе искало животните да го убият.

Лицето на Кристина гореше в собственото ѝ уморено отчаяние, безпомощните ѝ мрачни мисли: майка ѝ бе казвала да не се омъжва за бедняк, сестра ѝ в Радомско имаше четири деца и съпруг, който изкарваше прехраната им с тъкане на дрехи. Децата на сестра ѝ бяха оживели; децата на сестра ѝ никога не студуваха, никога не гладуваха.

Устата на Йежи се разтегли от срам, той трепереше със стиснати зъби. Кристина изплака и пак посегна към него; в този момент бебето се събуди и изплака: ужасен шум и същевременно някак прекрасен в сравнение с всичко останало — тъй обикновен и неусложнен, просто инстинктивен порив. Йежи пристъпи напред.

Изведнъж всичко стана много по-лесно. Змеят беше прав; покварата му бе по-слаба, отколкото тази на Каша, въпреки страховития му вид, Йежи не беше толкова завладян от Леса, колкото тя. Щом веднъж се задвижи, той бързо се приближаваше към нас, сякаш клоните му правеха път и само най-тънките го удряха. Вдигна ръце пред лицето си и се затича към нас.

— Поеми заклинанието — каза ми Змеят, когато наближихме края, а аз стиснах зъби и задържах Призоваването с цялата си сила, докато той отдръпваше магията си от моята. — Сега, когато излиза — обърна се той към Сокола и в мига, в който Йежи се вмъкна в собственото си лице, двамата магьосници вдигнаха ръце и едновременно изрекоха: — *Уложищус совента!*

Йежи изкреця в пречистващия огън, но успя да премине, от крайчетата на очите и ноздрите му паднаха няколко катранени капки и задимиха на земята, а тялото му се отпусна безжизнено на веригите.

Каша скрита малко пръст върху капките, а Змеят се приближи, хвана Йежи за брадичката и го повдигна, докато довършиш Призоваването.

— Погледни — каза той на Сокола.

Соколът хвана лицето на Йежи с две ръце и изрече заклинание напомнящо на стрела. То се откъсна от него с последната ослепителна светлина на Призоваването и отвори прозорец на стената над главата на Йежи, между веригите и в него за миг всички видяхме високо, старо дърво-сърце, два пъти по-голямо от онова, което беше погълнало Каша. Клоните му се мятаха неистово сред пращящите пламъци.

ГЛАВА 14

На другата сутрин, докато напускахме притихналия преди стъмване Дверник, войниците си говореха и се смееха. Бяха в пълно въоръжение и изглеждаха великолепно в блестящите си ризници. Перата в шлемовете им и дългите зелени пелерини се поклащаха, а изрисуваните щитове висяха на седлата им. Те също го знаеха и гордо водеха конете си по тъмните улици, даже конете държаха шиите си изправени. Естествено, в такова малко селце не можеха да се намерят трийсет шала, така, че повечето мъже носеха дебели, зимни шалове от вълна, увити напосоки около врата и лицето, както бе наредил Змеят, гордата им осанка постоянно се нарушаваше от неволно, тайно почесване.

Бях израснала с едрите, мудни товарни коне на баща ми, които ме поглеждаха само с лека изненада, когато заставах на ръце на гърба им, и не искаха и да чуят за тръс, а да не говорим с галоп. Принц Марек обаче ни беше качил на резервните коне, които хората му водеха, а те изглеждаха съвсем други животни. Когато случайно подръпнех юздите по неподходящ начин, конят ми се изправяше на задни крака и размахваше копита, а аз се вкопчвах уплашено в гривата му. След известно време по напълно непонятни за мен причини отново стъпваше на земята и продължаваше напред, безкрайно доволен от себе си. Поне докато не отминахме Заточек.

Нямаше определено място, на което свършва пътят в долината. Предполагам, че някога е продължавал много по-далеч до Поросна, а може би и до някое друго безименно, отдавна погълнато село по-нататък. Но преди скърцането на воденицата на моста на Заточек да заглъхне зад гърба ни, плевелите и тревите започнаха да го гризат по края, а след още една верста вече почти не се забелязваше път под краката ни. Войниците все така се смееха и пееха, но конете като че ли бяха по-мъдри от нас. Без никой да им е давал знак, те забавиха ход, пръхтяха неспокойно и мятаха глави, наострили уши, а кожата им

потрепваше, все едно ги дразнеха мухи. Само че мухи нямаше. Пред нас чакаше стената от тъмни дървета.

— Спрете тук — каза Змеят и сякаш разбрали и зарадвани от повода, конете до един забиха копита на място. — Пийнете вода и хапнете нещо, ако искате. След като навлезем между дърветата, не слагайте нищо в устата си.

После скочи от коня си. Аз също слязох предпазливо от моя.

— Аз ще я поема — каза един от войниците — русо момче с дружелюбно кръгло лице, белязано от счупен на две места нос, и изцъка весело и умело с език на кобилата ми. Всички заведоха конете си да пият от реката и започнаха да си подават самуни хляб и манерки с ракия.

Змеят ме повика.

— Направи си колкото можеш по-силно защитно заклинание — нареди ми той. — Опитай се да го направиш и на войниците, ако можеш. Аз също ще ти направя едно.

— То ще отблъсне ли сенките? — усъмних се аз. — Дори в Леса?

— Не, но ще ги забави. Веднага след Заточек има една плевня, в която съм заредил пречистващи средства, ако се наложи да влезем в Леса. Щом излезем, ще отидем там и ще се пречистим десет пъти, колкото и да си сигурна, че не си заразена.

Погледнах тълпата от млади войници, които говореха и се смееха, докато хапваха от хляба.

— Имате ли достатъчно за всички?

Змеят ги изгледа хладно и уверено, сякаш замахна с коса.

— За колкото останат.

Аз потреперих.

— Все още не мислите, че идеята е добра. Дори след Йежи.

От Леса още се вдигаше тънък стълб дим от мястото, на което бе изгоряло дървото-сърце; бяхме го видели още вчера.

— Идеята е ужасна. Но още по-зле би било да пусна Марек да вкара двама ви със Соля вътре без мен. Аз поне имам някаква представа какво ни очаква. Хайде, нямаме много време.

Каша мълчаливо ми помогна да събера борови иглички за заклинанието. Соколът вече изграждаше сложна защита около принц Марек, приличаща на блестяща стена от тухли, които редеше една върху друга; щом стигна над главата му, засия като цяла и се срути

върху него. Когато погледнех косо, виждах отблясъците по кожата му. После Соколът издигна една и за себе си. Забелязах обаче, че не направи същото за никой от войниците.

Коленичих и запалих боровите иглички и клонки. Щом димът изпълни полянката — горчеше и от него гърлото ми пресъхна — вдигнах очи към Змея.

— Да направите сега вашето?

Заклинанието обгърна раменете ми като дебело палто пред огнище: сърбящо и неудобно, което само те кара да се чудиш за какво ти е. Затананиках собственото си защитно заклинание заедно с него, като си представях, че се увивам срещу лютата зима: не само палто, но и ръкавици, вълнен шал, ушанка, плетени панталони над обувките, всичко добре запасано и втъкнато, за да няма откъде да влезе студът.

— Сложете си шалове — казах аз, без да отмествам поглед от димящия огън, забравила за миг, че говоря на възрастни мъже, войници; още по-странното бе, че те се подчиниха. Аз раздвижих пушека около себе си, за да попие във вълната и памука на тиловите им заедно със защитата.

Последните иглички станаха на пепел и огънят угасна. Аз се изправих малко несигурно на крака, като кашлях от дима и търках насълзените си очи. Когато премигнах, за да ги избистря, потръпнах: Соколът ме гледаше, жадно и съсредоточено, докато вдигаше една гънка на пелерината си върху устата и носа си. Бързо се извърнах и отидох да пийна от реката и да отмия пушека от ръцете и лицето си. Не ми харесваше начинът, по който очите му се опитваха да пробият кожата ми.

Двете с Каша също си поделихме един самун хляб: безкрайно познатият хляб от пекарната в Дверник, хрупкав, сиво-кафяв и леко киселеещ — вкусът на утрото у дома. Войниците вече прибираха манерките, бършеха трохите и се качваха обратно до конете си. Слънцето пробиваше над дърветата.

— Добре, Соколе — каза принц Марек, щом всички се намерихме отново по седлата, и свали ръкавицата си. Върху най-горната фаланга на кутрето си имаше пръстен: нежна златна халка с малки сини скъпоценни камъни; женски пръстен. — Покажи ни пътя.

— Сложете палец над халката — нареди Соколът. После се наведе от коня си, убоде пръста на Марек със скъпоценна игла и я

стисна. Върху пръстена падна едра капка кръв и обагри златото в червено, докато Соколът мърмореше търсецо заклинание.

Сините камъчета станаха тъмнолилави. Около ръката на Марек се събра виолетова светлина, която продължи да сияе, дори след като сложи отново ръкавицата си. Той вдигна юмрук пред себе си и го раздвижи: светлината се усилваше, когато го насочеше към Леса. Той ни поведе напред и конете един след друг прекосиха изпепелената ивица, за да навлязат в тъмната гора.

Лесът не беше същото място през пролетта, както през зимата — чувстваше се оживяване и разбуждане. Кожата ми потръпна от усещането за дебнещи очи наоколо, когато ме докоснаха първите сенки на дърветата. Копитата на конете стъпваха глухо по земята сред мъх и шума; заобикаляха трънаците, които протягаха дългите си бодли към нас. Безшумни тъмни птици прелитаха, почти невидими от дърво на дърво. Изведнъж ме обзе увереност, че ако бях дошла сама през пролетта, изобщо нямаше да стигна до Каша, не и без бой.

Днес обаче яздехме с трийсетина мъже до себе си, всички бронирани и въоръжени. Те носеха дълги, тежки брадви, факли и чували със сол, както бе заповядал Змеят. Тези отпред сечаха шубраците и разчистваха пътеките. Останалите изгаряха храстите от двете страни и посипваха земята със сол, за да можем да се върнем по същия път, по който сме дошли.

Смеховете им обаче замряха. Яздехме мълчаливо; чуваше се само приглушеното подрънкване на юздите, тихият тропот на копитата и тук-там по някоя прошепната дума. Конете даже вече не цвилеха; само гледаха дърветата с големите си, обрамчени с бяло очи. Всички чувствахме, че ни дебнат.

Каша яздеше до мен, навела глава ниско над шията на коня. Успях да протегна ръка и да уловя пръстите ѝ.

— Какво има? — попитах меко.

Тя вдигна поглед от пътеката и посочи едно дърво в далечината — стар, почернял дъб, поразен преди години от мълния; от мъртвите му клони висяха мъхове и той напомняше на старица, разперила широките си поли в реверанс.

— Помня това дърво — каза тя, като отпусна ръка и се взря право пред себе си между ушите на коня. — И онзи червен камък, покрай който минахме, и сивия храст — всичко помня. Сякаш не съм

излизала оттук. — Тя също шепнеше. — Сякаш изобщо не съм излизала. Не знам дори дали ти си истинска, Нешке. Ами ако просто пак сънувам?

Стиснах безпомощно ръката ѝ. Не знаех как да я успокоя.

— Има нещо наблизо — каза тя. — Нещо пред нас.

Командирът я чу и се обърна.

— Нещо опасно ли?

— Нещо мъртво — отвърна Каша и сведе поглед към седлото си, стиснала здраво юздите.

Отпред просветляваше, пътеката под копитата на конете се разширяваше. Подковите им хлопаха. Погледнах надолу и видях потрошен калдъръм, скрит под мъховете. Когато отново вдигнах очи, потреперих: в далечината, между дърветата, ме гледаше призрачно сиво лице с огромно кухо око над широка квадратна изтърбушена плевня.

— Свийте от пътя — нареди остро Змеят. — Заобиколете от север или юг, няма значение. Само не минавайте през квадрата и не спирайте.

— Какво е това място? — попита Марек.

— Поросна — отвърна Змеят. — Или каквото е останало от нея.

Обърнахме конете на север, като си проправяхме път през трънаците и руините на бедните къщурки с хлътнали греди и пропаднали сламени покриви. Стараех се да не гледам в земята. Тя беше плътно покрита с мъхове и трева, а високите млади дръвчета, протегнати към слънцето, вече бяха разлистили корони и прецеждаха слънчевите лъчи на подвижни, танцуващи петна. Под мъха обаче имаше полузаровени форми — костелива ръка, подаваща се през шумата, бели пръсти, стърчащи от мекия зелен килим, които улавяха светлината и лъщяха със студен блясък. Погледнах към мястото, на което се е намирал селският площад и видях над къщите обширен, искрящ сребърен покров и чух далечния шепот на листата на дърво-сърце.

— Не можем ли да спрем и да го изгорим? — попитах шепнешком Змея, колкото можех по-тихо.

— Можем, разбира се. Ако използваме огненото сърце и веднага се върнем, откъдето сме дошли. Така би било най-мъдро.

Той не се стараеше да говори тихо. Принц Марек обаче не се обърна, само неколцина от войниците хвърлиха поглед към нас. Конете изпънаха разтреперани шии и ние продължихме бързо нататък, оставяйки мъртвите след себе си.

Малко по-късно спряхме, за да си починат конете. Всички бяха уморени — колкото от усилията, толкова и от страх. Пътят се бе разширил покрай малкото тресавище, в което свършваше пролетният поток, почти пресъхнал след края на снеготопенето. Все пак едно малко ручейче продължаваше да бълбука и образуваше бистро езерце върху камъните.

— Безопасно ли е да пият конете? — попита Марек, а Змеят сви рамене.

— Няма особено значение. Не е по-страшно, отколкото преминаването им под дърветата. Така или иначе после ще трябва да ги убиете.

Янош вече бе слязъл от коня си и сега го галеше по муцуната, за да го успокои.

— Това са обучени бойни коне! — обърна се той. — Струват колкото теглото си в сребро.

— А еликсирът за пречистване струва колкото теглото им в злато — отвърна Змеят. — Ако ви е жал за тях, не трябваше да ги водите в Леса. Но не се разстройвайте прекалено. Най-вероятно този въпрос изобщо няма да възникне.

Принц Марек го изгледа гневно, но предпочете да не спори; вместо това дръпна Янош настрана и му заговори утешително.

Каша беше застанала в края на полянката, където продължаваха няколко следи от елени, извърнала поглед от езерото. Чудех се дали е виждала и това място в дългото си, скиталческо пленничество. Тя се визираше в тъмните дървета. Змеят се приближи до нея, погледна я и заговори; видях как извърща глава към него.

— Питам се дали знаеш какво ти дължи — каза неочаквано Соколът зад гърба ми; стреснах се и се обърнах. Конят ми пиеше жадно; стиснах юздите и пристъпих по-близо до топлото му тяло, без да кажа и дума.

Соколът само повдигна едната си тънка, черна вежда.

— Кралството не разполага с неограничен запас от магьосници. По закон дарбата те поставя над васалството. Имаш право на място в

двореца и да се ползваш с покровителството на краля. Изобщо не е било редно да те държи тук, в долината, да не говорим да се отнася с теб като с робиня. — Той посочи с ръка дрехите ми. Бях се облякла така, сякаш отивах да събирам плодове в гората: с високи гумени ботуши, широки работни панталони от зебло и кафява риза. Той беше все още с бялата си пелерина, въпреки че злото на Леса беше по-силно от всяко заклинание, с което би могъл да я опази чиста в обикновена гора, и се забелязваха няколко разнищени конци по края.

Той схвана погрешно съмнителния ми поглед.

— Баща ти е фермер, предполагам?

— Дървосекач.

Той махна с ръка, сякаш да покаже, че няма никаква разлика.

— Значи най-вероятно не знаеш нищо за двореца. Когато в мен се появи дарбата, кралят посвети баща ми в рицарство, а когато завърших обучението си, го направи барон. Ще прояви същата щедрост и към теб. — Той се наведе към мен и аз се облегнах силно на кобилата си, която запръхтя с мехурчета във водата. — Каквото и да си чувала по тези затънтени краища, Саркан не е единственият изтъкнат магьосник в Полния. Уверявам те, че няма нужда да се чувстваш обвързана с него, само защото е намерил... интересен начин да те използва. Убеден съм, че има много други магьосници, с които можеш да се съюзиш. — Той протегна ръка към мен и промърмори нещо, с което от шепата му се вдигна тънък, спираловиден пламък. — Може би ще опиташ?

— С вас ли? — изтърсих недипломатично аз и очите му леко се присвиха. Въпреки това не съжалявах. — След всичко, което сторихте с Каша?

Той надяна обидена изненада като втора мантия.

— Направих услуга и на двете ви. Да не мислиш, че някой би приел думата на Саркан за изцелението ѝ? Покровителят ти може да бъде наречен милозливо особняк, задето се е закопал тук и идва в двореца, само когато го призоват, мрачен като буря и ръсец предупреждения за неизбежни беди, които никога не настъпват. Той няма много приятели в кралския двор, а малцината, които биха застанали до него, са същите черногледни пророци, които настояваха приятелката ти веднага да бъде убита. Ако принц Марек не се бе намесил, кралят щеше да изпрати езекутор и да привика Саркан в

столицата да отговаря за престъплението, че я е оставил жива толкова дълго.

Той бе дошъл именно като такъв езекутор, но явно нямаше да позволи това да помрачи твърдението, че ми прави услуга. Не знаех как да отвърна на подобно нахалство; способна бях само на нечленоразделно изсъскване. Но той не ме притисна чак толкова. Само със спокоен тон, намекващ за липсата ми на всякакво благоразумие, каза:

— Помисли си малко за всичко това. Не те упреквам за гнева ти, но не отхвърляй заради него добрия съвет. — После се поклони учтиво и елегантно се отдалечи, когато Каша се върна при мен. Войниците се качваха отново по конете си.

Тя потриваше ръце със сериозно изражение на лицето. Змеят беше отишъл при собствения си кон; аз го погледнах крадешком, чудейки се какво й е казал.

— Добре ли си?

— Той ми каза да не се страхувам, че още съм заразена. — На устните й потрепна далечна сянка от усмивка. — Щом съм се страхувала, значи вероятно не съм. — А после още по-неочаквано добави: — Каза ми, че съжалява, дето съм се бояла от него — да не ме избере. Обеща, че повече няма да взима никого.

Аз му бях крещяла по този повод, но не мислех, че ме е чул. Зяпнах от изненада, но нямахме време: Янош беше вече на коня си и като огледа хората си, рязко попита:

— Къде е Михал?

Преброихме главите и конете и закрепяхме силно във всички посоки. Нямаше нито отговор, нито следа от изпокършени клони или смачкани листа, които да покажат къде е отишъл. Бяха го видели секунди по-рано да чака да напои коня си. Ако го бяха отвлекли, то бе станало съвсем безшумно.

— Стига толкова — отсече накрая Змеят. — Няма го.

В погледа на Янош се четеше несъгласие.

— Тръгваме — каза Марек след кратко мълчание. — Яздете двама по двама и се пазете един друг.

Янош вдигна шала на носа и лицето си със сурово и недоволно изражение, но кимна към първите двама войници и след миг всички поеха отново по пътеката. Продължихме да яздим навътре в Леса.

Под гъстите корони на дърветата беше трудно да се познае кое време на деня е и колко дълго сме яздили. Лесът бе притихнал така, както никоя друга гора не би могла да бъде: не се чуваше жужене на насекоми, нито дори изпращяване на клонка под заешки крачета. Дори нашите коне вървяха почти безшумно върху мъховете, тревите и фиданките, без да удрят с копита по твърдата пръст. Пътеката постепенно изчезваше.

Мъжете отпред постоянно сечаха клонаците, за да можем да минем.

Отнякъде се донесе тих ромон на вода. Изведнъж пътеката отново се разшири. Спряхме и аз се изправих на стремената. Над раменете на войника пред себе си виждах пролука между дърветата. Пак бяхме стигнали на брега на Спиндъл.

Излязохме от гората на мек, наклонен бряг трийсетина сантиметра над реката. Над водата бяха надвиснали дървета и храсти, дългите, тънки клони на върбите се спускаха в тръстиките и бледите плетеници от корени, изскочили върху влажната пръст. Реката беше достатъчно широка и слънцето успяваше да пробие над средата, през преплетените корони на дърветата. Лъчите му блестяха върху повърхността на водата, без да проникват, и разбрахме, че по-голямата част от деня е отминала. Дълго седяхме в мълчание. Имаше нещо смущаващо в това, че реката пресече пътя ни. Яздехме на изток, очакваше се да се движим паралелно с нея.

Принц Марек размаха юмрук към водата и виолетовата светлина ярко засия, приканвайки ни да минем от другата страна, но водата течеше бързо и не можехме да преценим дълбочината, Янош хвърли клонче от дърво: течението веднага го отнесе и то почти мигом изчезна в малък, искрящ бързей.

— Ще потърсим брод — каза принц Марек.

Обърнахме се и поехме в колона по един покрай реката, а войниците изсичаха растителността по пътя, за да не се подхлъзнат конете. Нямаше нито една следа от животно, водеща към брега, а Спиндъл си течеше, без да се стеснява. Тук тя беше различна от онази в долината: течеше бързо и безшумно между дърветата, а отгоре ѝ тегнеше сянката на Леса, също като над нас. Знаех, че не излиза от другата страна в Росия, а изчезва някъде дълбоко в Леса, където

минаваше под земята. Но беше трудно да го повярвам, като гледах мрачната ѝ шир.

Някъде зад мен един от мъжете въздъхна с облекчение, сякаш оставяше тежък товар. Звукът отекна силно в тишината на Леса. Огледах се. Шалът му се беше смъкнал от лицето: това беше дружелюбното младо войниче със счупения нос, който беше завел коня ми да пие. Хвана с изваден нож — остър и ярко сребрист, главата на другаря си, който яздеше пред него, и с един замах преряза гърлото му от край до край.

Той умря, без да каже нито дума. Кръвта плисна по шията на животното и листата. Конят се изправи буйно на задни крака, изцвили и когато мъжът се свлече от гърба му, препусна към храстите и изчезна. Младият войник с ножа все така се усмихваше. После се хвърли от коня си право във водата.

Стана толкова внезапно, че всички замръзнахме на място. Отпред принц Марек извика, скочи от седлото си и се спусна по стръмния бряг, а изпод ботушите му хвърчеше кал. Той протегна ръка да хване войника, но той не я пое. Мина покрай принца, носейки се по гръб по течението, като парче дърво, следван от шала и наметалото си. Водата вече беше напълнили ботушите му и завличаше краката му надолу, после потъна и цялото му тяло. Зърнахме за последно кръглото му лице, обърнато към слънцето. Водата се затвори върху главата му, върху счупения нос, а зеленото наметало се изду, също потъна и изчезна.

Принц Марек се беше изправил на крака. Стоеше на брега, стиснал ствола на една дълга фиданка за равновесие, и гледаше, докато войникът не се скри под водата. После се обърна и се покатери обратно по склона. Янош също беше слязъл от седлото и докато държеше юздите на коня на Марек, протегна ръка да му помогне да се качи. Друг войник държеше останалото без ездач животно, което трепереше и издуваше неспокойно ноздри, но все пак кротуваше. Всичко отново се успокои. Реката продължаваше да си тече, клоните висяха неподвижно, слънцето искреше върху водата. Не се чуваше даже конят, който избяга. Сякаш нищо не се бе случило.

Змеят пришпори коня си по пътеката и погледна надолу към принц Марек.

— До настъпването на нощта и останалите ще си идат — каза той безстрастно, — ако не и вие самият.

Марек го погледна; лицето му за първи път беше открито и несигурно, като че ли току-що бе видял нещо, което не можеше да проумее. До него Соколът гледаше назад колоната от мъже, без да мигва, и се опитваше с пронизителните си очи да открие нещо невидимо. Марек го погледна, Соколът отвърна на погледа му и едва доловимо кимна в знак на потвърждение.

Принцът се качи на седлото и нареди на войниците пред себе си:

— Разчистете ни поляна.

Те започнаха да секат храстите наоколо, а другите се присъединиха към тях, като изгаряха и осоляваха земята по пътя си, докато не се освободи достатъчно място, за да се съберем на куп. Конете с радост се бутаха с глави и задници, притискайки се един в друг.

— Добре — каза Марек на войниците, които бяха вперили очи в него. — Всички знаете защо сме тук. Всички бяхте избрани един по един. Вие сте мъже на севера: най-добрите, които имам. Последвахте ме срещу магьосничеството на Русия и направихте стена между мен и тяхната кавалерия; сред вас няма нито един, който да не носи белези от битка. Преди да тръгнем, попитах всеки поотделно дали е готов да тръгне с мен към това прокълнато място, и вие всички казахте „да“. Не мога да се закълна, че ще ви изведа живи оттук, но имате думата ми, че всеки, който излезе жив с мен, ще получи всички почести, които мога да му дам, заедно с рицарско звание и собствена земя. А сега ще прекосим реката тук, колкото можем по-добре, и ще продължим заедно нататък — към смъртта си или нещо още по-лошо, но като мъже, а не като уплашени плъхове.

В този момент вече трябва да са били наясно, че и самият Марек не знае какво ще се случи; че и той не е бил готов за сянката на Леса. Видях обаче как думите му повдигнаха сянката от лицата им: обля ги светлина и дълбоко дихание. Никой не поиска да се върне назад. Марек взе ловджийския рог от седлото си. Беше дълъг и тънък, направен от лъскава мед и завит около себе си. Вдигна го на устата си и наду с всичка сила; разнесе се силен, плътен звук, от който сърцето ми подскочи. Конете зариха с копита в земята и наостриха уши, а войниците извадиха мечовете си и изреваха в един глас. Марек завъртя

коня си и препусна надолу към студената вода; един по един всички го последваха.

Когато нагазахме в реката, тя ме удари силно по краката и се разпени в гърдите на коня ми. Продължихме напред. Водата се изкачваше все по-нагоре — над коленете, над бедрата ми. Конят държеше главата си високо, ноздрите му трепкаха. Краката му се вкопаваха в дъното и той се теглеше напред, за да не поддаде.

Някъде зад гърба ми един от конете се спъна и изгуби равновесие. Падна и течението веднага го блъсна в краката на друг. Реката ги отнесе и ги погълна целите. Не спряхме: нямаше начин. Опитах се да намеря подходящо заклинание, но не можех да се сетя за нищо: водата ревеше срещу мен, а те бързо изчезнаха.

Принц Марек отново изсвири с рога: той вече се измъкваше с коня си от другата страна на реката и се изкачваше нагоре към дърветата. Един по един всички излязохме от реката, целите мокри, и продължихме напред, без да спираме; газехме през храсталаците, следвайки светлината на Марек и зова на рога му. Дърветата плющяха край нас. Тук шубраците бяха по-разредени, а стволовете на дърветата — по-дебели и раздалечени. Вече не се налагаше да се движим в колона по един: виждах други коне, които заобикаляха дърветата до мен, докато летяхме напред, бързахме едновременно да стигнем и да избягаме. Бях се отказала от юздите и само стисках коня, впила пръсти в гривата му и приведена върху шията му, за да се спася от шибациите клони. Каша яздеше до мен, а някъде пред нас грееше бялата мантия на Сокола.

Кобилата ми се задъхваше и трепереше; разбирах, че няма да издържи още дълго. Дори силните, тренирани бойни коне отмаляваха при подобно препускане след преминаване на студена река. *Нен елшайон* — прошепнах аз в ушите ѝ, — *нен елшайон*, за да ѝ дам малко сила, малко топлина. Тя признателно изпъна шия и отметна изяцната си глава, а аз затворих очи и се опитах да разширя магията, за да обхване всички. *Нен елшайон*, повторих аз и протегнах ръка към коня на Каша, сякаш му подхвърлях въже.

Усетих как той улавя въображаемото ми въже и продължих да хвърлям още такива към другите коне; те се приближиха един до друг ѝ отново запрепускаха с лекота. Змеят ме погледна през рамо. Продължихме да яздим, следвайки зова на рога, и най-после започнах

да виждам нещо да мърда между дърветата: лесници, много лесници, които бързо приближаваха към нас, движейки в унисон дългите си, пръчковидни крака. Първият протегна ръка и свали един войник от коня му, но все пак изоставаха, като че ли изненадани от вихрения ни галоп. Прелетяхме през стена от борове, конете ни прескочиха последните храсталаци и ние се озовахме на обширна поляна, а пред нас стоеше чудовищно дърво-сърце.

Стволът му беше по-дебел от туловището на кон и то се възправяше с огромна разперена корона. Клоните му бяха отрупани с бледи сребристорозелени листа и малки златисти плодове с отвратителна миризма. Изпод кората ни гледаше човешко лице — обраснало и изгладено до едва доловимо внушение, а ръцете му бяха скръстени на гърдите като на труп. При краката му се раздвояваха два големи корена, а в кухината между тях лежеше скелет, почти погълнат от мъховете и гниещата шума. През едната очна ябълка надничаше помалко коренче, а между ребрата и парчетата ръждива броня стърчаха треви. Пред тялото лежах остатъките от щит с бледите очертания на черен двуглав орел: кралският герб на Русия.

Спряхме пръхтящите, неспокойни коне малко преди клоните. Зад себе си чух внезапен трясък като от рязко затваряне на вратичката на фурна и в същия миг върху мен се стоваря голяма тежест, която ме събори от седлото. Ударих се силно в голата земя и останах без въздух, с ожулен лакът и натъртени крака.

Обърнах се. Върху мен беше Каша; тя ме беше съборила от коня. Погледнах встрани от нея. Животното висеше обезглавено във въздуха над нас. Чудовищно създание, подобно ми богомолка, го държеше с двата си предни крака. То се сливаше с дървото-сърце: тесните му златисти очи имаха същата форма като плодовете, а тялото му беше сребристорозелено като листата. Беше отхапало в движение главата му с едно щракване на челюстите. Зад нас още двама войници бяха паднали обезглавени, а трети крещеше с откъснат крак и се мяташе в хватката на друга богомолка; имаше поне десетина от тези същества, които излизаха от дърветата.

ГЛАВА 15

Сребърната богомолка пусна коня ми на земята и изплю главата му. Каша скочи на крака и ме издърпа. За миг всички бяхме обзети от ужас, после принц Марек нададе безсловесен вик и уцели с рога си богомолката по главата. След това извади меча си.

— Заемете позиции! Магьосниците да застанат зад нас! — изрева той и пришпори коня си напред, заставайки между нас и съществото, и замахна срещу него. Острието се плъзна по твърдата му обвивка и отрязва от нея дълга, прозрачна ивица, сякаш белеше морков.

Бойните коне показаха, че наистина струват колкото собственото си тегло в сребро: не изпаднаха в паника, както би сторило всяко обикновено животно, а се вдигнаха на задни крака и зацвилиха пронизително. Предните им копита заудряха с кънтящ звук черупките на богомолките. Войниците се наредиха в широк кръг около двете ни с Каша, а Змеят и Соколът застанаха от двете ни страни. Войниците захапаха със зъби юздите; половината вече бяха извадили мечовете си и образуваха с тях гора от остриета, която да ги пази, а другата половина бяха вдигнали щитовете си.

Богомолките излизаха измежду дърветата, за да ни обградят. Макар и още трудно забележими на шарената сянка от движещите се дървета, все пак вече се виждаха. Те не ходеха като лесниците — бавно и сковано, а тичаха леко на четири крака и широките, шипести челюсти на предните им крака потрепваха.

Суитахлиекин, суитахланг!, крещеше Соколът, призовавайки ослепителния бял огън, който беше използвал в кулата. Когато най-близката богомолка се надигна да грабне още един човек, той го хвърли като ласо върху предните ѝ крака. Дръпна силно, сякаш теглеше упорито теле, и извлече богомолката напред; от мястото, на което пламъците докосваха бронята ѝ, се усещаше пращяща, горчива миризма на горяща мазнина и се вдигаха тънки струйки бял дим. Изгубила равновесие, богомолката щракна с ужасяващите си челюсти във въздуха. Соколът дръпна главата ѝ и един от войниците я съсече.

Не хранех големи надежди: обикновените ни брадви, саби и коси в долината едва успяваха да одраскат лесниците. Този меч обаче кой знае как проникна дълбоко. Във въздуха се разлетяха минови шрапнели, а мъжът от другата страна забодде върха на меча си в ставата, която съединяваше шията и главата. Отпусна цялата си тежест върху дръжката и натисна меча навътре. Черупката на богомолката се пропука звучно като крак на рак, главата и челюстите ѝ се отпуснаха. От тялото ѝ потече *ихор* и обля острието на меча, като вдигаше пара — през нея за миг съзрях златни букви, преди пак да се скрият в стоманата.

Докато умираше, тялото на богомолката се хвърли напред, разкъса обръча от войници и едва не събори коня на Сокола. През пробойната се промъкна друга богомолка и протегна щипци към него, но той стисна здраво юздите в юмрук, за да не позволи на коня си да се изправи на задни крака, после изтегли огненото си ласо и го хвърли в лицето ѝ.

Просната на земята с Каша, не успях да видя почти нищо друго от битката. Чувах насърчителните викове на принц Марек и Янош към войниците и все по-острия, стържещ звук на метал в черупка. Царяха хаос и шум и всичко се случваше толкова бързо, че не можех да дишам, какво остава да мисля. Вдигнах очи към Змея, който се бореше със собствения си уплашен кон; видях го как изръмжа нещо под носа си и освободи краката си от стремената.

После хвърли юздите на един войник, чийто кон тъкмо се свличаше със зейнала рана в гърдите, и скочи на земята до нас.

— Какво да правя? — извиках аз, търсейки отчаяно подходящото заклинание. — Муржетор...?

— Не! — надвика той шума и като ме хвана за ръка, ме завъртя към дървото-сърце. — Дошли сме за кралицата. Ако прахосаме силите си в безсмислена битка, всичко ще бъде напразно.

Държахме се далеч от дървото, но богомолките ни изтласкваха малко по малко към него, притискаха ни под короната му и миризмата на плодовете му пареше в ноздрите ми. Стволът му беше невъобразимо голям. Никога не бях виждала толкова огромно дърво, дори в най-затъntenите краища на гората; и размерите му имаше нещо гротескно, напомнящо на кърлеж, подут от кръв.

Този път заплахата нямаше да подейства, дори да успееш да събера достатъчно ярост за фулмия: Лесът нямаше да ни предаде кралицата, дори и за да спаси такова голямо дърво-сърце, не и след като знаеше, че така или иначе ще го убием по-късно, докато я пречистваме. Нямах идея какво можем да направим: гладката му кора блестеше твърдо като метал. Змеят я гледаше с присвити очи и мърмореше нещо, като движеше ръце, но още преди пламъците да се стрелнат към кората, инстинктивно знаех, че ще бъдат безполезни; не вярвах също, че омагьосаните мечове на войниците ще успеят да я пробият.

Змеят продължи да опитва най-систематично, макар и в разгара на битката: заклинания за проникване, заклинания за отваряне, заклинания за студ и мълнии. Търсеше някакво слабо място, някаква пукнатина в бронята. Дървото обаче устояваше на всичко, а миризмата на плодовете му ставаше все по-силен. Междувременно бяха убити още две богомолки и четирима войници паднаха мъртви. Каша извика сподавено, когато нещо се изтъркаля с глухо тупване в крака ми; погледнах и видях главата на Янош, ясните му сини очи още се взираха намръщени и целеустремено. Извърнах се ужасена и като заставах на колене, повърнах на тревата едновременно от призляване и безсилие. „Не сега!“, изкрещя Змеят, като че ли можех да направя нещо друго. Никога не бях ставала свидетел на битка и особено на такова клане. Измираха като добитък. Изхлипах в шепите и коленете си, а сълзите ми капеха по пръстта. После разперих пръсти, хванах най-дебелите корени до себе си и напевно произнесох: *Кисара, кисара, виж*.

Корените потрепнаха. *Кисара*, продължих да повтарям аз, докато по повърхността на корените бавно се събираха капки вода; сълзяха от тях и една по една се стичаха към малките мокри петна. Влагата се разпространяваше в кръг между ръцете ми. Най-тънките разклонения на коренчетата на открито вече се съсухряха. *Тулейон виж* — прошепнах аз подканващо, — *кисара*. От корените се процеждаше вода на тънки ручейчета и те се гърчеха и извиваха в земята като дебели червеи. Между пръстите ми се събираше кал, която се стичаше от корените и ги оголваше.

Змеят коленичи до мен и поде заклинателния напев, който звучеше странно познато в главата ми, като нещо, което съм чувала

някога много отдавна — през пролетта след зелената година, спомних си аз, когато той беше дошъл да помогне за съживяването на нивите ни. Беше ни докарал вода от Спиндъл по канали, които сами се изкопаваха, чак до изгорелите, голи поля. Този път обаче тесните канали изтичаха от дървото-сърце и отнасяха далеч водата, която думите ми извличаха от корените, и земята наоколо започна да се пропуква, суха като пустиня, и калта да се превръща в пясък и прах.

В един момент Каша хвана и двама ни за ръка, вдигна ни и ни задърпа, залитайки, напред. Лесниците, които бяхме подминали в гората, бяха стигнали до поляната — бяха цяла орда и сякаш ни бяха чакали в засада. Сребърната богомолка беше изгубила единия си крайник, но продължаваше да напада, да се мятат на всички страни и да протяга ципестите си ръце през всяка пролука в защитата ни. Конете, за които се тревожеше преди Янош, почти до един лежаха мъртви или бяха избягали. Принц Марек се биеше на крака, рамо до рамо с шестнайсетина войници, образували стена с щитовете си, а Соколът продължаваше да бълва огън зад тях. Съществата обаче ни притискаха навътре, все по-близо до дървото. Листата му шумоляха със силен, кошмарен шепот на вятъра; вече бяхме почти при дънера. Поех си въздух и едва не повърнах отново от противната сладка миризма на плодовете.

Един лесник се опита да ни пресрещне от страни, извил шия, за да ни види. Каша грабна от земята меч, паднал от ръката на някой войник, и замахна в свирепа странична дъга. Острието уцели тялото на лесника от страни и го разсече, сякаш прекърши вейка. Съществото се свлече като потрепваща купчина от клони.

До мен Змеят кашляше от зловонието на плодовете. Отчаяно подхванахме пак заклинанието и извлякохме още повече води от корените. Тук по-дебелите корени близо до ствола отначало се съпротивляваха, но заедно успяхме да изсмучем водата от тях и пръстта около дървото започна да се рони. Корените му трепереха: водата се стичаше по стъблото на едри, зелени капки. Листата съхнеха и капеха като дъжд отгоре ни. В този миг чух ужасяващ писък: сребърната богомолка беше хванала един от войниците в редицата, но не го уби, а само отхапа ръката държаща меча, и после го хвърли на лесниците.

Лесниците започнаха да късат плодове от дървото и да ги тъпчат в устата му. Той пицеше и се давеше, но те продължиха да го тъпчат, затвориха насила зъбите му и сокът се стичаше на струйки по лицето му. Цялото му тяло се извиваше и мятеше от хватката им. Обърнаха го надолу с главата. Богомолката проби гърлото му с острия си нокът и кръвта му шурна, за да напои пресъхналите корени като дъжд.

По корените потекоха тънки червени струйки и се сляха със сребристия цвят на ствола, а дървото издаде треперлива въздишка. Аз хлипах ужасено, като гледах как животът изтича от лицето на войника; един нож го уцели в гърдите и проникна и сърцето му — беше го хвърлил принц Марек.

Голяма част от това, което бях постигнала, беше изгубено; лесниците свиваха обръча около нас и чакаха изгладняло; мъжете сгъстяваха редицата си задъхани. Змеят изруга под носа си, след което се обърна отново към дървото и изрече друго заклинание, което го бях виждала да използва веднъж, докато приготвяше отварите си. Направи го и после пъкна ръка в сухия пясък в краката ни и започна да изтегля оттам въжета и конци в блестящо стъкло. Мятеше ги върху оголените корени и падащите листа. Около нас пламваха малки огънове, от които се вдигаше димна мъгла.

Треперех, заслепена от ужаса и кръвта. Каша ме избута зад себе си, стиснала меча в ръка, и продължи да ме пази, въпреки че и по нейното лице се стичаха сълзи. „Внимавайте!“, извика тя и като се обърнах, видях един голям клон над главата на Змея да се пропуква. Стовари се тежко върху рамото му и той политна напред.

Змеят се подпря инстинктивно на ствола и изпусна стъкленото въже, което държеше. Опита се да се отдръпне, но дървото вече го беше уловило и по ръцете му прорастваше кора.

— Не! — изпищях аз и се хвърлих към него.

Той успя да измъкне едната си ръка с цената на другата; сребрилата кора вече стигаше до лакътя му, от земята излизаха корени и се увиваха около краката му, придърпвайки го все по-близо. Разкъсваха дрехите му. Той стисна една кесия на кръста си, дръпна я от колана си и я хвърли в ръцете ми: вътре в нея яростно бълбукаше червено-лилава стъкленица. Това беше Огнено сърце — съвсем малко, а Змеят ме разтърси за ръката:

— Слушай, глупачке! Ако ме вземе, всички сте мъртви! Изгори го и бягайте!

Аз вдигнах очи от шишето и го зяпнах. Осъзнах, че иска да изгоря дървото — заедно с него самия.

— Да не мислиш, че бих предпочел да живея така? — попита той сподавено, сякаш превъзмогнал ужаса: кората вече беше погълнала единия му крак и стигаше почти до рамото му.

Каша стоеше до мен, пребледняла и стъписана.

— Това е по-страшно от смъртта, Нешке. По-страшно е.

Аз стисках светещата между пръстите ми стъкленица. После сложих ръка на рамото му и казах:

— *Уложишус*. Пречистващото заклинание. Направете го с мен.

Змеят ме изгледа. После кратко кимна.

— Дай ѝ стъкленицата — каза той, стиснал зъби.

Подадох огненото сърце на Каша, хванах ръката на Змея и заедно произнесохме заклинанието. Шепнех: *Уложишус*. *Уложишус* в постоянен ритъм, а той се присъедини с протяжна, внимателна песен. Аз обаче не пусках пречистващата магия на воля, а я сдържах. В съзнанието си издигнах бент и оставих общото ни заклинание да се събере в голямо езеро, така че магията само да се трупа.

Изпълни ме нарастваща жега, която ме изгаряше — беше почти непоносимо. Не можех да дишам, дробовете ми се блъскаха в гърдите, сърцето ми се напрягаше за всеки удар. Не виждах; някъде зад мен битката продължаваше, но чувах само далечни звуци — викове, зловещото тракане на лесниците, кухото дрънчене на мечовете. Шумът обаче идваше все по-близо. Усещах гърба на Каша, притиснат в моя: тя се бе превърнала в последен щит. Огненото сърце пееше весело и гладно в стъкленицата в ръцете ѝ, надявайки се да го пуснем на свобода. Да изгълта всички ни и вдъхваше едва ли не успокоение.

Задържах магията, колкото можех по-дълго, докато гласът на Змея не секна и отново не отворих очи. Кората беше покрила врата му и стигаше вече до бузата му. Беше запечатала устата му и пълзеше покрай окото му. Той стисна ръката ми и аз влях цялата си сила в него по полуготовия канал за унищожаване ни дървото.

Той се скова, очите му се разшириха, но не виждаха. Ръката му стисна моята в безмълвна агония. В следващия миг кората над устата му изсърхна и падна като кожата на чудовищна змия и той закрепя с

цяло гърло. Аз стисках дланта му с две ръце, прехапала устни от болка поради неистовата му хватка, докато той крещеше, а дървото около него почерняваше и се овъгляваше и листата горяха в пламъци. Те падаха на земята като жилещи парчета от пепел сред отвратителната смрад на плодовете, които се сваряваха и втечняваха. По клоните се стичаше сок, мъзгата изригваше вряща от ствола и кората.

Корените пламнаха отведнъж като сухи дърва: толкова много вода бяхме извлекли от тях. Кората се отпускате и белеше на широки ивици. Каша грабна Змея за ръката и отскубна отмалялото му тяло от дървото, цялото в мехури и рани. Помогнах ѝ да го изтеглим през сгъстяващия се дим, а после тя се обърна и отново се втурна в мъглата. Смътно я виждах как хваща парче кора и го обелва; как удря и кърти дървото с меча си, как оголва все по-голяма част от него. Положих Змея на земята и се втурнах да им помогна; дървото беше прекалено горещо, но аз въпреки това притиснах длани в него и след миг изрекох: „*Илмейон* — излез навън, излез навън“ — сякаш бях Яга и виках зайче да се покаже от дупката си за вечеря.

Каша отново замахна и дървото с пукот се разцепи, а вътре съзрях част от безизразно женско лице и невиждащо синьо око. Каша бръкна под ръбовете на зейналата пролука и продължи да отчупва парчета дърво, докато оттам най-сетне не изпадна кралицата; тялото ѝ увисна безжизнено напред от хралупата, оставяйки след себе си очертанятията на женски силует, а парцалите на изгнилите ѝ дрехи падаха и пламваха в огън. Изведнъж тя спря, увиснала: главата ѝ беше заплетена в мрежа от златна коса, невъзможно дълга и увита около цялото дърво. Каша замахна с меча си през облака, кралицата се освободи и се свлече в ръцете ѝ.

Беше тежка и неподвижна като дънер. Обгърнаха ни пушек и пламъци, а над нас стенеха и се мятаха клоните: дървото се бе превърнало в огнен стълб. Огненото сърце пращеше толкова настойчиво в стъкленницата, че сякаш го чувах с ушите си — нямаше търпение да излезе и да се включи в пиршеството.

Запрепъвахме се напред, като Каша почти влачеше и трима ни — мен, кралица Хана и Змея. Измъкнахме се изпод клоните и паднахме на поляната. От всички войници бяха останали само Соколът и принц Марек, които се биеха гръб срещу гръб със свирепа изкусност; мечът на Марек сияеше със същия бял огън, който държеше и магьосникът.

Последните четирима лесници настъпваха към тях. Изведнъж се впуснаха напред, но Соколът ги отблъсна с широка огнена дъга, а Марек си набеляза един и скочи към него в огнения език: хвана го за шията в желязна хватка и стисна тялото му между ботушите си, като заклина единия си крак под ръката му. После заби меча си дълбоко в основата на врата му и се извъртя с почти същото движение, с което откъртваш клон от жив храст; дългата, тясна глава на лесника се разцепи и пропука.

Той пусна потрепващото му тяло на земята и се върна през гаснещия пръстен от пламъци, преди другите лесници да са го нападнали. На земята лежах, проснати по същия начин, още четири мъртви същества: явно си беше изработил метод за убиването им. Накрая обаче те едва не го хванаха; вече залиташе от умора. Беше захвърлил шлема си. Наведе задъхано глава и избърса мокротото си чело с наметалото си. Соколът също беше останал без сили. Макар устните му да не спираха да се движат, сребристият огън около ръцете му отслабваше; бялата му пелерина лежеше захвърлена върху пръстта и димеше под падащите горящи листа. Тримата лесници отстъпиха малко назад, за да се приготвят за нова атака; той се изправи.

— Нешке — повика ме Каша и ме изтръгна от вцепенението; аз пристъпих несигурно напред и отворих уста. Получи се само неравно грачене, пресипнало от дима. Поех си с усилие дъх и някак успях да прошепна: *Фулмедеш*, или поне достатъчно близко подобие на думата, за да придам форма на магията си; после паднах и подпрях ръце на земята. Тя се пропука в дълга линия и се раззина под лесниците. Те пропаднаха в нея, мятайки ръце и крака, а Соколът засипа пукнатината с огън и тя се затвори върху тях.

Марек се обърна и изведнъж се спусна към мен, докато се опитвах да се изправа. Плъзна се на пети в пръстта и изрита краката ми назад. Сребърната богомолка беше изскочила от огнения облак на дървото-сърце с пламнали крила и търсеше последно отмъщение. Взрях се в златните ѝ, нечовешки очи, а чудовищните ѝ нокти се приготвиха за нова атака. Марек лежеше по лице под корема ѝ. Той забодя меч си в един от шевовеите на черупката ѝ и изрита единия от оставащите ѝ три крака. Гнусната твар падна и се наниза на острието, а той се надигна; тя продължи да се мята неистово, но той с последен

замах на меча си я изхвърли в бушуващите пламъци на дървото-сърце. Богомолката падна в тях и не помръдна.

Марек се обърна и ме изправи. Краката ми не ме държаха; цялото ми тяло трепереше. Не можех да стоя права. Винаги съм се отнасяла скептично към бойните истории: схватките на момчетата на селския мегдан винаги свършваха с кал, разкъравени носове, драцене с нокти, сълзи и сополи, далеч от всяка красота и величие, и не виждах как добавянето на мечове и смърт в тази смес ще я направи по-хубава. Но никога не си бях представяла такъв ужас.

Соколът се приближи, олюлявайки се, към един от войниците, свит в калта. В колана си имаше стъкленица с някакъв еликсир: даде на мъжа да пийне глътка и му помогна да стане. Заедно отидоха при още един, който беше останал само с една ръка; раната бе спряла да кърви, обгорена от огъня, и той лежеше замаян на земята, зареял поглед в небето. Двама оцелели от трийсет.

Принц Марек не изглеждаше сломен. Той разсеяно изтри челото си с ръка, размазвайки още сажди по лицето си. Вече дишаше почти нормално; гърдите му се повдигаха и спускаха по-спокойно, не с мъчителните напъни, с които аз се опитвах да си поема дъх, докато той с лекота ме влачеше след себе си, далеч от пламъците към прохладната сянка на дърветата встрани от полянката. Не ми каза нищо; не бях сигурна дори, че ме познава: очите му бяха като стъклени. Каша се присъедини към нас, праметнала Змея през раменете си; тя се справяше удивително лесно с тежестта му.

Марек премигна няколко пъти, докато Соколът избута двамата войници при нас, а после като че ли най-последно забеляза разпростиращите се пламъци по дървото и падащите, почернели клони. Хватката му върху ръката ми се стегна болезнено, ръбовете на ръкавицата му се впиха в месото ми, когато се опитах да се отскубна. Той се обърна към мен и ме разтърси с разширени от ярост и ужас очи.

— Какво направи? — изръмжа той, пресипнал от дима, а после изведнъж застина.

Кралицата стоеше пред нас неподвижно, облята в златна светлина от пламтящото дърво. Стоеше като статуя там, където Каша я бе изправила на крака, а ръцете ѝ се поклащаха до тялото. Отрязаната ѝ коса, жълта като на Марек, тънка и ефирна, приличаше на облак

около главата ѝ. Той я гледаше зяпнал като гладно птиче. Пусна ме и посегна да улови ръката ѝ.

— Не я докосвайте! — каза остро Соколът също пресипнало. — Донесете ми веригите.

Марек се спря. Не сваляше очи от нея. За миг ми се стори, че няма да го послуша, но той се обърна и се запрепъва между останките от бойното поле към трупа на коня си. Веригите, с които Соколът бе вързал Каша, докато я оценяваше, стояха увити в платнище зад седлото му. Марек ги свали и ги донесе. Соколът взе ярема с платнището и се приближи към кралицата предпазливо като към бясно куче.

Тя не трепна, очите ѝ не мигнаха; сякаш дори не го виждаше. Той въпреки това се поколеба; после изрече отново защитното си проклятие, надяна с бързо движение ярема на шията ѝ и отстъпи назад. Тя все така не помръдваше. Той отново се пресегна и щракна оковите на китките ѝ, а след това метна платнището върху раменете ѝ.

Зад гърба ни се разнесе силен пукот и, всички подскочихме като зайци. Дървото-сърце се беше разцепило по целия ствол и едната му масивна половина се стовари с оглушителен трясък, размазвайки стогодишните дъбове по края на поляната, а от сърцевината му изригна облак от оранжеви искри. Втората половина изведнъж избухна в пламъци, които го поглъщаха с рев; клоните се разлюляха за последен път и застинаха.

Тялото на кралицата оживя с едно рязко движение; веригите заскърцаха и задрънчаха и тя се отдалечи от нас, протегнала ръце пред себе си. Платнището се свлече от раменете ѝ, но тя не го забеляза. Опипваше лицето си с дългите си, извити нокти и се драскаше с тих, несвързан стон.

Марек скочи напред и я хвана за окованите китки, но тя конвулсивно го отблъсна с неестествената си сила. После спря и втренчи поглед в него. Той залитна назад, но запази равновесие и се изправи. Целият в кръв, изцапан със сажди и пот, той въпреки всичко изглеждаше като воин и принц; на гърдите му още се виждаше зеленият герб с короната и хидрата. Кралицата се взря в герба, после вдигна очи към лицето му. Не каза нищо, но не отместваше поглед.

Той си пое хрипящо въздух и изрече:

— Майко.

ГЛАВА 16

Тя не отговори. Марек стискаше юмруци и чакаше, вперил очи в лицето ѝ. Но тя не отговаряше.

Ние стояхме мълчаливи и потиснати, вдишвайки дима от дървото-сърце, горящите трупове на войниците и съществата в Леса. Най-после Соколът възвърна самообладанието си и закуца напред. Вдигна колебливо ръце към лицето ѝ, но тя не се отдръпна. Той допря длани до бузите ѝ и я обърна към себе си. Взря се в нея; зениците му се разширяваха и стесняваха, променяха формата си, а цветът на ирисите му се сменяше от зелено към жълто и черно.

— Няма нищо — каза той дрезгаво и отпусна ръце. — Не откривам никаква поквара у нея.

Само че в нея нямаше и друго. Тя не ни поглеждаше, а дори да го направеше, беше още по-зле: широко отворените ѝ очи не ни виждаха. Марек стоеше неподвижно и дишаше тежко, без да сваля поглед от нея.

— Майко — повтори той, — майко, аз съм Марек. Дойдох да те прибера.

Изражението ѝ не се промени. Първоначалният ужас беше изчезнал от лицето ѝ. Сега гледаше с неразбиращ и празен поглед.

— Щом излезем от Леса... — започнах аз, но гърлото ми се сви. Чувствах се странно, приляваше ми. Можеше ли човек да излезе от Леса, ако е бил в него двайсет години?

Марек обаче се улови за предложението.

— Накъде? — попита той, като прибра меча си в канията.

Изтрих саждите от лицето си с ръкав. Погледнах напуканите си ръце, целите в мехури и петна от кръв. Цялото от част.

— *Лояталал* — прошепнах аз на кръвта си. — Заведи ме у дома.

Поведох ги, колкото можех по-добре. Не знаех какво ще правим, ако отново срещнем лесник, да не говорим за богомолка. Бяхме много далеч от бляскавата група, която бе влязла в Леса тази сутрин. Представях си, че сме група деца, търсеци плодове в гората, които

бързат да се приберат вкъщи, преди да се стъмни, но се опитват да не подплашат и пиле. Подбирах внимателно пътя между дърветата. Нямахме никаква надежда сами да проправим пътека, затова се придържахме към следите от елените и по-рехавите шубраци.

Измъкнахме се от Леса половин час преди стъмване. Продължавах да следвам светлинната на заклинанието си, което се повтаряше като песен в съзнанието ми: „У дома, у дома“. Искрящата линия криволичеше напред към Дверник. Краката продължаваха да ме носят след нея през голата ивица земя и стената от висока трева, която накрая толкова се стъсти, че се наложи да спра. Вдигнах бавно глава и над тревата видях гористи склонове, матово кафяви силуети на фона на залязващото слънце.

Северните планини. Бяхме излезели недалеч от планинския проход към Росия. Имаше известна логика, след като кралицата и принц Василий са били заловени от Леса, докато са бягали към Росия. Но това означаваше, че сме на много версти от Заточек.

Принц Марек излезе след мен с наведена глава и приведени рамене, сякаш теглеше тежък товар. Двамата войници го следваха с несигурна стъпка. Бяха свалили ризниците си и ги бяха захвърлили някъде в Леса, заедно с коланите и мечовете си. Само той продължаваше да ходи в снаряжение и да държи меч си в ръка, но когато стигна до тревата, се свлече на колене и остана неподвижно. Войниците стигнаха до него и паднаха по лице от двете му страни, сякаш досега ги бе теглил.

Каша положи Змея на земята до мен, като отъпка тревата с крака, за да направи място. Той лежеше безжизнен и неподвижен, със затворени очи. Дясната страна на тялото му беше обгорена и покрита с мехури, зачервена и мъртвешки лъскава, дрехите му бяха разкъсани и почернели. Никога не бях виждала такива страшни изгаряния.

Соколът се отпусна на земята от другата му страна. В ръка държеше единия край на веригата, свързана с ярема на шията на кралицата; подръпна я и тя също се спря, застанала сама сред голата земя около Леса. Лицето ѝ беше нечовешки застинало, също като на Каша, само че по-лошо, защото през нейните очи не гледаше никой. Сякаш ни следваше марионетка. Когато дърпахме веригата, вървеше напред със сковани, неестествени движения като кукла, сякаш не

знаеше как да използва ръцете и краката си и те не искаха да се сгъват в ставите.

— Трябва да се отдалечим от Леса — каза Каша.

Никой не отговори, никой не помръдна; струваше ми се, че я чувам някъде много отдалеч. Тя ме хвана внимателно за рамото и ме разтърси:

— Нешке.

Не отговорих. Небето притъмняваше, наоколо се суетяха ранни пролетни комари и жужаха в ухото ми. Нямах сили дори да вдигна ръка, за да плесна един, кацнал на мен.

Каша се изправи и ни огледа нерешително. Струва ми се, че не искаше да ни остави сами в това състояние, но нямаше голям избор. Прехапа устни, коленичи пред мен и ме погледна в очите.

— Тръгвам към Камик — каза тя. — Мисля, че е по-близо от Заточек. Ще тичам по целия път. Ще намеря някого и веднага се връщам.

Аз само я гледах. Тя се поколеба, после бръкна в джоба на полата ми, извади книгата на Яга и я пхна в ръцете ми. Стиснах я, но не помръднах. Каша се обърна и нагази през тревите, следвайки последната светлина на запад.

Седях на тревата като полска мишка и не мислех за нищо. Шумът от стъпките на Каша, която си проправяше път сред високите треви, постепенно заглъхна. Несъзнателно опипвах шевовете на книгата на Яга, плъзгах пръсти по меките ръбовете на кожата и я гледах. Змеят лежеше безжизнено до мен. Раните от изгарянията му се влошаваха, по цялата му кожа се надигаха прозрачни мехури. Бавно отворих книгата и запрелиствах страниците. „Добро за изгаряния, особено с утринни паяжини и малко мляко“, гласеше лаконичната бележка на страницата за по-простите ѝ царове.

Нямах нито паяжини, нито мляко, но след малко мудро размишление хванах едно от прекършените тревни стъбла до себе си и изстисках няколко млечнозелени капки върху пръста си. Потрих ги между палеца и показалеца си и затананиках: *Ирух, ирух*, нагоре-надолу, като детска приспивна песничка, а после започнах леко да докосвам най-големите мехури с върха на пръста си. Те потрепваха и бавно се свиваха, вместо да се подушат, а най-зачервените възпаления избледняваха.

Магията ме накара да се почувствам ако не точно по-добре, то по-чиста, сякаш поливах рана с вода. Не спирах да пея.

— Престани с този шум — просъска накрая Соколът, вдигнал лава от земята.

Посегнах и го хванах за китката.

— Заклинанието на Грошно за изгаряния — казах аз: това беше едно от заклинанията, на които Змеят се бе опитал да ме научи, докато все още упорито ме мислеше за лечителка.

Соколът замълча, после дрезгаво подхвана началото на напева: *Ойдех вирух*, а аз продължих да тананикам: *Друх, ирух*, докато не почувствах неговото заклинание, крехко като колело със спици от слама вместо дърво, и прикачих магията си към неговата. Той замлъкна. Успях някак си да запазя магията достатъчно дълго, докато го накарам да продължи.

Нямаше нищо общо с правенето на магия заедно със Змея. Все едно се мъчех да избутам старо, упорито муле, което не харесвам особено и което само чака да ме захапне с острите си, дивашки зъби. Опитвах се да се отдръпна от Сокола, въпреки че не спирах заклинанието. Но щом и той поде нишката, магията се разрасна. Изгарянията на Змея започнаха бързо да избледняват и да заздравяват, с изключение на един страшен, лъскав белег, лъкатушещ по средата на ръката му на мястото на най-тежките мехури.

Гласът на Сокола набираше сила, моята глава също се избистри. Силата течеше през нас във възобновен прилив; той поклащаше глава и премигваше заедно с нея. Завъртя ръка и също ме хвана за китката, търсейки още от магията ми. Инстинктивно се отдръпнах и изпуснахме нишката. Змеят обаче вече се беше завъртял и подпрял на ръце, поемаше си дъх и кашляше. Изхвърли огромно количество черни сажди от дробовете си. Щом пристъпът отмина, той се отпусна уморено, избърса устата си и вдигна очи. Кралицата още стоеше на изпепелената земя до нас като светец стълб в мрака.

Змеят притисна очи с възглавничките на дланите си.

— От всички безумни идеи... — каза той, но толкова пресипнало, че едва чувах думите, после отпусна ръце. Протегна ръка към мен и аз му помогнах да се изправи. Бяхме сами в морето от хладни треви. — Трябва да се върнем в Заточек. При запасите, които оставихме там.

Гледах го глупаво; силите ми отново се стопяваха след оттеглянето на магията. Соколът се бе свлякъл обратно на земята. Войниците трепереха, а очите им изглеждаха тъй, сякаш виждаха други неща. Дори Марек седеше безизразно като прегърбена канара между тях.

— Каша отиде за помощ — казах накрая.

Погледът на Змея премина по принца, войниците, кралицата; после се плъзна по мен и Сокола или поне това, което бе останало от нас. После потри лицето си.

— Добре. Помогни ми да ги обърна по гръб. Луната е почти изгряла.

Сложихме принц Марек и войниците да легнат на тревата. И тримата впериха невиждащи очи в небето. Луната вече беше огряла лицата им. Змеят ме постави между себе си и Сокола. Нямахме сила за пълно пречистване; двамата магьосници само изпяха няколко пъти защитната формула от сутринта, а аз изтананиках малкото си пречистващо заклинание: *Пухас, пухас кай пухас*. Лицата им като че ли си възвърнаха малко от малко цвета.

Каша се върна след по-малко от час, седнала със сурово изражение на капрата на една дърварска каруца.

— Съжалявам, че се забавих — каза кратко тя; не я попитах откъде е взела каруцата. Знаех какво би си помислил всеки, който я зърне да идва с подобен вид от Леса.

Опитахме се да ѝ помогнем, но се наложи да свърши почти всичко сама. Натовари принц Марек и двамата войници в колата, и после издърпа и нас. Седнахме с провесени крака навън. Каша отиде при кралицата и застана между нея и дърветата, прекъсвайки линията на погледа ѝ. Кралицата продължи да я гледа със същата празнота в очите.

— Вече не сте вътре — каза ѝ Каша. — Свободна сте. Ние сме свободни.

Кралицата не отговори и на нея.

Останахме седмица в Заточек, налягали на сламеници в края на селото. Не помня нищо от момента, в който заспах в каруцата, до събуждането си три дни по-късно сред топлата, успокояваща миризма

на сено и Каша, която бършеше лицето ми с влажна кърпа. По устата ми беше полепнал отвратителният сладък вкус на пречистващия еликсир на Змея. По-късно сутринта, щом се почувствах достатъчно силна, за да се вдигна от леглото, той ме подложи на още един цикъл за пречистване, а после аз направих със същото за него.

— Кралицата? — попитах аз по-късно, докато седяхме на една пейка навън, отпуснати като парцали.

Той посочи с брадичка и аз я видях: седеше тихо под сянката на върбата от другата страна на поляната. Още носеше омагьосания ярем, но някой ѝ беше дал бяла рокля. По дрехата нямаше ни едно петно; дори ръбът ѝ беше чист, сякаш не беше помръднала от мястото си, откакто я бяха облекли в нея. Красивото ѝ лице беше празно като ненаписана книга.

— Е, свободна е — каза Змеят. — Струваше ли си животът на трийсет мъже?

Говореше разярено, а аз увих ръце около себе си. Не исках да мисля за кошмарната битка, за клането.

— А онези двама войници? — прошепнах аз.

— Те ще живеят. Височайшият ни принц също, макар и да не заслужава този късмет. Лесът не успя да ги хване здраво. — Той се надигна. — Ела, пречиствам ги на етапи. Време е за следващия.

Два дни по-късно принц Марек се възстанови, при това със скорост, от която се почувствах глупаво и силно му завидях! Стана от леглото сутринта, а на вечеря вече поглъщаше цяло печено пиле и правеше упражнения. Аз едва усещах вкуса на няколкото залька хляб, които насила изядох. Като гледах как се набира на един клон на дърво, се почувствах още повече като нещо, изпрано и изстискано прекалено много пъти. Томаш и Олег — двамата войници — също бяха будни; вече бях научила имената им и се срамувах, че не знам нито едно от онези, които останаха в Леса.

Марек се опита да нахрани кралицата. Тя само гледаше чинията, която ѝ подаваше, и не задъвка, когато сложи парченце месо в устата ѝ. Пробва и с овесена каша: тя не отказа, но и не съдейства. Наложих да пъхна лъжицата в устата ѝ, като майка, захранваща бебето си. Мрачно продължи да го прави още час, но когато след всичкото това време едва

бе успял да я накара да преглътне пет-шест лъжици, стана и ядосано запрати купата и лъжицата срещу една скала, от което навсякъде се разлетяха пръски от каша и парчета глина. Той гневно се отдалечи. Кралицата дори не мигна.

Стоях на вратата на плевнята и гледах със свито сърце. Не съжалявах, че съм я извела от Леса — поне той вече не я измъчваше, не я гризеше до кости. Но този полуживот, който ѝ беше останал, изглеждаше по-страшен от смъртта. Тя не беше болна или не на себе си, като Каша през първите дни след пречистването. Просто от нея като че ли не бе останало достатъчно, за да чувства и мисли.

На следващата сутрин, докато мъкнех кофа вода от кладенеца към плевнята, Марек се приближи зад гърба ми и ме хвана за ръката. Подскочих от уплаха и залях и двама ни с вода, докато се опитвах да се отскубна.

— Стига толкова! — просъска ми той, без да обръща внимание на водата и протестите ми. — Те са войници, ще се оправят. Вече щяха да са се оправили, ако Змеят не продължаваше да излива отвари в коремите им. Защо не правите нищо за нея?

— Какво според вас може да се направи? — попита Змеят, който тъкмо излизаше от плевнята.

Марек се нахвърли върху него.

— Тя има нужда от лечение! А вие не ѝ давате нищо и хабите стъклениците си за...

— Ако в нея имаше поквара за пречистване, щяхме да я пречистим. Но отсъствието не се лекува. Радвайте се, че тя не изгоря в дървото-сърце, ако, разбира се, го намирате за късмет, а не за нещастие.

— Нещастieto е, че вие не изгоряхте, ако това е единственият ми съвет — изръмжа Марек.

В очите на Змея проблеснаха десетина язвителни отговори, но той стисна устни и не им позволи да излязат. Марек скърцаше със зъби, а през ръката му, с която ме стискаше, усещах силното напрежение; трепереше като подплашен кон, въпреки че на онази ужасна поляна беше твърд като канара, въпреки всичката смърт и опасности наоколо.

— В нея не е останала поквара — каза Змеят. — За останалото ще помогнат само времето и изцелението. Веднага щом приключим с

пречистването на войниците, за да могат да се върнат безопасно при хората, ще отведем майка ви в кулата. Ще видя какво още може да се направи. Дотогава стойте при нея и ѝ говорете за познати неща.

— Да ѝ говоря? — възмути се Марек.

Той изблъска ръката ми и се отдалечи, а по краката ми плисна още вода. Змеят пое кофата и аз го последвах в плевнята.

— Можем ли да направим нещо за нея? — попитах.

— Какво можеш да направиш с празна плоча? Да ѝ дадем малко време; може да напише нещо ново на нея. Но да върнем онова, което е била... — Той поклати глава.

До края на деня Марек седя до кралицата; няколко пъти на излизане от плевнята зървах суровото му, унило лице. Но поне, изглежда, се примири, че няма бърз, чудодееен лек. Вечерта отиде в Заточек, за да говори със селския старейшина, а на следващия ден, когато Томаш и Олег най-после бяха в състояние да ходят сами, ги стисна здраво за раменете и каза:

— Утре ще запалим огън за другите на селския площад.

От Заточек дойдоха мъже, които ни доведоха коне. Страхуваха се от нас и не можех да ги виня. Змеят беше предупредил, че ще излезем от Леса и им беше казал къде да ни държат и за какви признаци на поквара да се оглеждат, но въпреки това нямаше да се изненадам, ако бяха дошли с факли, решени да изгорят всички ни в плевнята. Разбира се, ако Лесът ни беше обсебил, щяхме да правим по-лоши неща от това, да седим в мълчаливо изтощение цяла седмица.

Марек лично помогна на Томаш и Олег да се качат на седлата, после вдигна майка си върху една спокойна кафява кобила, около десетгодишна. Кралицата седеше сковано и неподвижно; наложи се той да пъхне краката ѝ един по един в стремената. После вдигна поглед към нея; юздите висяха отпуснати в окованите ѝ ръце така, както ги бе сложил.

— Майко — опита отново.

Тя не го погледна. Марек стисна зъби. Взе едно въже и направи водеща юзда за коня ѝ, закачи я за своето седло и я поведе напред.

Яздихме след него до мегдана, където намерихме готова клада от сухи дърва, а от другата ѝ страна се бяха наредили всички жители на селото, облечени в най-хубавите си дрехи и с факли в ръце. Не познавах добре никого тук, но някои идваха на пазар при нас през

пролетта. Тук-там през тънката, сива пелена от дим ме гледаха бегло познати лица, като призраци от друг живот, а аз стоях срещу тях, до принца и магьосниците.

Марек също взе факел и като застана до кладата, вдигна високо главнята и изреди едно по едно имената на всички войници, които беше изгубил; последно бе това на Янош. После даде знак на Томаш и Олег. Тримата заедно пристъпиха напред и хвърлиха факлите си в кладата. Пушекът залютя на очите и неоздравялото ми гърло, а жегата беше непоносима. Змеят гледаше огъня с непроницаемо изражение, после се извърна. Знаех какво мисли за демонстрацията на почит от страна на принца, който беше завел хората си на сигурна смърт. Докато слушах имената им обаче, нещо в мен се скъса.

Огънят дълго пламтя. Селяните наизвадиха храна и бира — кой каквото имаше, и го тикаха в ръцете ни. Аз се свих в един ъгъл с Каша и изпих доста чаши бира, за да отмия нещастиято, дима и вкуса на пречистващия еликсир от устата си, докато накрая двете се облегнахме една на друга и тихо заплакахме.

От питието се почувствах по-лека и в същото време сетивата ми се притъпиха; главата ме болеше и бършех носа си в ръкавите. От другата страна на площада принц Марек говореше със старейшината и един млад колар с големи очи. Тримата стояха до красив зелен фургон, наскоро боядисан, в който бяха впрегнати четири коня с гриви и опашки, сплетени със зелени панделки. Кралицата вече седеше вътре върху мек сламеник, загърната с вълнена пелерина. Златните вериги на омагьосания ярем улавяха слънчевите лъчи и блестяха върху роклята ѝ.

Премигнах заслепено няколко пъти, но докато осъзная какво всъщност виждам, Змеят вече прекосяваше площада с настойчив въпрос:

— Какво правите?

Изправих се на крака и отидох при тях.

Принц Марек се обърна.

— Уреждаме прибирането на кралицата вкъщи — отговори той любезно.

— Не говорете глупости. Тя се нуждае от лечение...

— Което може да получи и в столицата — отвърна принц Марек.

— Нямам желание да ви позволя да затворите майка ми в кулата си и

да я държите там, докато не благоволите отново да я пуснете. Не си въобразявайте, че съм забравил с каква неохота ни придружихте.

— За сметка на това забравяте много други неща. Като например клетвата си да заличите Леса чак до Росия, ако успеем.

— Нищо не съм забравил. В момента не разполагам с хора, които да ви помогнат. Какъв по-добър начин да ги получите от това, да дойдете в двореца и да помолите баща ми да ви ги даде?

— Единственото, което можете да правите сега в двореца, е да показвате тази куха кукла и да се правите на герой. Изпратете искане за хората! Не можем да си тръгнем сега. Да не мислите, че Лесът няма да си отмъсти за това, което сторихме, ако оставим долината без защита?

Застиналата усмивка не слезе от лицето на Марек, но все пак потрепна, а ръката му се разтвори и после отново стисни дръжката на меч. Соколът умело се вмъкна между двамата, сложи ръка върху тази на принца и каза:

— Ваше Височество, тонът на Саркан е неуместен, но думите му са прави.

За миг си помислих, че той може би е разбрал, че е почувствал достатъчно ясно злостта на Леса, за да проумее заплахата, Погледнах Змея с изненада и надежда, но изражението му стана още по-сурово. Соколът се обърна към него с благо наклонена глава:

— Струва ми се Саркан ще се съгласи, че въпреки дарбата му, Върбата го превъзхожда като лечител и ще даде най-доброто ни кралицата. А самият той се е закълел да възпира Леса. Не може да напусне долината.

— Много добре — каза веднага принц Марек, макар и през зъби: отдавна подготвен отговор. Двамата го бяха изрепетирали, осъзнах аз с нарастваща ярост.

— А ти на свой ред трябва да разбереш, Саркан — добави Соколът, — че принц Марек не може да ти позволи просто да държиш тук кралица Хана и тази твоя селянка. — Той махна към Каша, която стоеше до мен. — Разбира се, че и двете трябва веднага да заминат за столицата и да се явят на съд за поквара.

— Хитра маневра — каза ми след това Змеят, — при това ефективна. Той е прав: аз нямам право да напускам долината без

разрешение от краля, а по закон, строго погледнато, и двете трябва да се изправят пред съда.

— Но не е нужно да стане веднага! — възразих аз. Хвърлих поглед към кралицата, която седеше безжизнена и безмълвна във фургона, докато селяните я отрупваха с провизии и одеяла — повече, отколкото щяха да са ни нужни, ако трябваше да отидем до столицата и да се върнем три пъти без спиране. — Ами ако просто я заведем в кулата още сега — нея и Каша? Кралят със сигурност ще разбере...

Змеят изсумтя.

— Кралят е разумен човек. Не би имал нищо против, ако дискретно бях отвел кралицата, за да се възстанови далеч от погледите, преди някой да я е видял или дори да е разбрал с положителност, че е спасена. Но сега? — Той махна с ръка към селяните. Всички бяха наобиколили фургона на безопасно разстояние и зяпаха кралицата, шепнейки си един на друг части от историята. — Не. Би възразил много сериозно, ако открито наруша закона на страната пред свидетели.

После ме погледна и каза:

— Аз също не мога да отида. Кралят може и да разреши, но Лесът — не.

Изгледах го неразбиращо.

— Не мога да им позволя просто да отведат Каша — казах почти умопително. Знаех, че тук ми е мястото, че имат нужда от мен, но как да оставя да завлекат Каша в столицата за това изпитание, след което според закона може да я осъдят на смърт? Не вярвах на принц Марек за нищо друго, освен че ще прави, каквото си поиска.

— Знам — отвърна Змеят, — но все едно. Не можем да нанесем нов удар срещу Леса без войници, и то много. И ти ще трябва да ги получиш от краля. Каквото и да приказва, Марек се тревожи единствено за кралицата, а Соля може и да не е зъл, но много обича да се прави на умен.

— Соля? — повторих въпросително аз. Името стоеше странно върху езика ми; подвижно, като висока сянка на кръжаща птица, а докато го изричах, почувствах върху себе си погледа на пронизително око.

— На магичен език означава „сокол“ — обясни Змеят. — И на теб ще дадат име, преди да те впишат в списъка на магьосниците. Не

позволявай да го отложат за след делото, защото така няма да имаш право да свидетелстваш. И чуй: това, което направи тук, носи сила и власт. Не допускай Соля да си припише всички заслуги и не се срамувай да го използваш.

Нямах никаква идея как ще спазя всички указания, с които ме засипваше: как се очакваше аз да убедя краля да ни даде войници? Но Марек вече викаше Томаш и Олег, така че нямаше нужда Змеят да ми казва, че ще се наложи сама да се сетя. Преглътнах и кимнах.

— Благодаря... Саркан.

Името му имаше вкус на огън и криле, на виещ се дим, на изящество и сила, на стържещ шепот на люспи. Той ме погледна и строго каза:

— Не се хвърляй във врящи гърнета и колкото и да ти е трудно, опитай се да се представиш в приличен вид.

ГЛАВА 17

Не последвах много добре съвета му.

Яздихме към столицата една седмица и един ден, а кобилата ми през цялото време отмяташе глава: крачка, крачка, крачка, внезапно нервно подръпване напред върху мундщука, с което опъваше юздите и ръцете ми напред, докато вратът и раменете ми не станаха на камък. Все изоставах в края на малкия ни керван, а пред мен големите колела, стегнати в железни обръчи, вдигаха фини облаци от прах. Особената походка на коня ми се допълваше от редовни паузи за кихане. Още преди да подминем Олшанка, бях покрита със светлосив пласт, а потта слепваше праха на дебели кафяви линии под ноктите ми.

Змеят беше използвал последните ни минути заедно, за да напише писмо до краля. Състоеше се само от няколко набързо надраскани реда върху евтина хартия с мастило, заето от селяните, в които пишеше, че съм вещица, и молеше за подкрепление. След това сгъна листа, поряза палеца си с нож и капна кръв по ръба, а върху петното написа „Саркан“ с дебели черни букви, които димяха по краищата. Всеки път, когато извадех писмото от джоба си и докоснех буквите с пръсти, шепотът на дима и плющящите крила сякаш се доближаваха. Това ме изпълваше едновременно с утеха и тревога, защото всеки ден верстите ме отдалечаваха от мястото, на което трябваше да бъда, и да му помагам да удържи Леса.

— Защо държахте да вземете Каша? — направих последен опит да попитам Марек първата нощ, когато разпънахме лагера в подножието на планината, близо до плиткото вирче на един поток, бързащ да се влее в Спиндъл. Виждах кулата на Змея на юг, осветена в оранжево от последните лъчи на залязващото слънце. — Вземете кралицата, щом настоявате, и ни пуснете да се върнем. Видяхте Леса, видяхте какво е...

— Баща ми ме изпрати да се разправя със заразената селянка на Саркан — отвърна той, докато обливаше главата и врата си с вода. —

Очаква да види или нея, или главата ѝ. Какво предпочиташ да му занеса?

— Но когато види кралицата, ще разбере и за Каша.

Марек изтръска водата от себе си и вдигна глава. Кралицата седеше обгърната в мрака, все така невиждаща и неподвижна във фургона, зареяла поглед пред себе си. Каша седеше до нея. И двете се бяха променили; и двете изглеждаха странни, изправени и неуморени въпреки целодневното пътуване; и двете лъщяха като лакирано дърво. Главата на Каша обаче беше обгърната назад към Олшанка и долината, а устата и очите ѝ бяха тревожни и живи.

Гледахме ги заедно, после Марек се изправи.

— Съдбата на кралицата ще бъде и нейна съдба — каза той накрая и се отдалечи.

Ударих ядосано по водата, после свих шепа и измих лицето си, а между пръстите ми потекоха почернели от мръсотия струйки.

— Какъв ужас — каза Соколят, който изникна без предупреждение зад гърба ми и ме задави с вода. — Да бъдеш ескортирана до Краля от самия принц, при това като вещица и героиня. Истинско нещастие!

Аз избърсах лицето си с полата.

— За какво съм ви изобщо там? В двореца има и други магьосници. Те сами ще видят, че кралицата не е заразена...

Соля клатеше глава, сякаш ме съжаляваше — глупавото селско момиче, което нищо не разбира.

— Наистина ли мислиш, че е толкова просто? Законът е категоричен: заразените трябва да умрат от огън.

— Но кралят ще я помилва? — Прозвуча въпросително.

Соля погледна замислено кралицата, която беше станала почти невидима — сянка сред сенките, и не отговори. После се обърна към мен.

— Спи спокойно, Агнешке. Утре ни чака дълъг път.

И отиде при Марек, който седеше до огъня.

Разбира се, точно тази нощ не спях никак спокойно.

Вестта за пристигането ни вървеше преди нас. Когато минавахме през села и градове, хората спираха работа и се нареждаха покрай

пътя; гледаха ни с разширени очи, но не се приближаваха и притискаха децата до себе си. Последния ден на кръстопътя преди кралския град ни очакваше голямо множество.

Вече не броях дните и часовете. Боляха ме ръцете, болеше ме гърбът, боляха ме краката. Най-много ме болеше главата: някаква част от мен все още бе свързана с долината и, разтегната до неузнаваемост, се опитваше да проумее себе си толкова далеч от всичко познато. Дори планините — моите ориентири — бяха изчезнали. Разбира се, знаех, че в някои части от страната няма планини, но си мислех, че все ще се виждат някъде в далечината, като луната. Но всеки път, когато погледнех назад, те ставаха все по-малки и малки, докато накрая изчезнаха зад последните хълмове. Широките, плодородни ниви, засети със зърно, като че ли се простираха до безкрай във всички посоки, плоски и непрекъснати. Цялата форма на света ми изглеждаше странно. Нямаше и гори.

Изкачихме едно последно възвишение и от върха му съзряхме Кралия, столицата: жълти къщи с оранжевокафяви покриви, нацъфтели като диви цветя по бреговете на широката, искряща Вандалия, и сред тях — Замъкът Орла, кралският дворец от червени тухли, издигащ се върху висока скала. Беше по-голям, отколкото си бях представяла, че може да бъде една сграда: кулата на Змея беше по-малка от най-малката кула на замъка, а те бяха десетина.

Соколят ме погледна — предполагам, за да види как възприемам гледката, но тя беше толкова внушителна и причудлива, че не успях да реагирам. Имах усещането, че гледам картинка в книга, а не нещо реално; от умора не можех да мисля: усещах единствено постоянното тъпо пулсиране в бедрата, треперенето на ръцете, дебелия пласт прах по кожата ми.

На кръстопътя ни чакаше рота войници, строени около огромна платформа, издигната в средата. Върху нея стояха няколко свещеници и монаси, обградили мъж в най-странните свещенически одежди, които бях виждала — наситено лилаво с пищна златна бродерия. Издълженото му, безмилостно лице изглеждаше още по-продълговато заради високата двувърха шапка.

Марек спря и се загледа в тях, а аз успях да изравня упорития си кон с него и Сокола.

— Е, баща ми е изкарал книжния дъртак — каза принцът. — Явно ще ѝ сложи реликвите. Това проблем ли е?

— Не мисля — отвърна Соколят. — Безспорно скъпият ни архиепископ може да бъде малко досаден, но в случая твърдоглавието му ще ни бъде само от полза. Той никога няма да допусне фалшива реликва, а истинските няма да покажат нищо, което не съществува действително.

Възмутена от безбожието им — да наричат архиепископа „дъртак“! — изпуснах възможността да помоля за обяснение: защо някой би искал да покаже несъществуваща поквара? Марек вече пришпорваше коня си напред. Фургонът с кралицата затрополи надолу по склона след него, а зяпачите, макар и с грейнали от любопитство лица, се отдръпваха като вълна от брега. Забелязах, че мнозина носят евтини малки амулети за прогонване на злото и се прекръстват, когато минаваме покрай тях.

Кралицата седеше, без да поглежда настрани и без да помръдва; само леко се поклащаше напред-назад от друсането на фургона. Каша се беше преместила по-близо до нея и когато минах край тях, ме погледна; отвърнах ѝ със също толкова разширени от изумление очи. Никога не бяхме виждали толкова много хора на едно място. Те се тълпяха тъй близо до нас, че докосвах краката ми въпреки огромните железни копита на коня ми.

Щом стигнахме до платформата, войниците ни пропуснаха и после отново затвориха кръга, насочили копията си срещу нас. С тревога установих, че по средата на платформата е издигната висока, дебела влада върху купчина от слама и сухи дърва. Уплашено посегнах и дръпнах Сокола за ръкава.

— Престани да гледаш като уплашено зайче, изправи гърба и се усмихвай — просъска ми той. — Последното, което ни трябва сега, е да им дадем повод да си мислят, че има нещо гнило.

Марек се държеше така, сякаш изобщо не виждаше остриетата на няма и две педи от главата си. Той слезе от коня, развявайки новата пелерина, която си бе купил от едно село по пътя, и отиде да свали кралицата от фургона. Наложих се Каша да ѝ помогне, а после, когато той нетърпеливо я повика, тя също слезе.

Дотогава не знаех, но голямата тълпа издаваше постоянен шум като река — ромолене, което се издигаше и стихваше, без да се

превръща в отделни гласове. Сега обаче се възцари пълна тишина. Марек водеше кралицата, която още носеше златния ярем на раменете си, по стъпалата към платформата, за да застане пред свещеника с високата шапка.

— Ваше Преосвещенство — каза той с ясен и силен глас, — поемайки голям риск, аз и другарите ми освободихме кралицата на Полния от злата хватка на Леса. Възлагам ви да я прецените възможно най-щателно, за да докажете с всички свои реликви и силата на великата си власт, че тя не носи и следа от поквара, която би могла да се разпространи и да порази други невинни души.

Разбира се, архиепископът беше дошъл точно за това, но като че ли не му допадна начинът, по който Марек го представи за своя идея. Той сви устни.

— Бъдете уверен, че ще го направя, Ваше Височество — каза той студено, след което се обърна и даде знак. Един от монасите пристъпи до него: нисък, тревожен на вид мъж със семпла кафява роба и кафява коса, подстригана на паничка, който премигваше с огромните си очи зад големи очила със златни рамки. В ръце държеше дълго дървено ковчеже. Отвори го и архиепископът внимателно извади от него фина, блестяща тъкан от злато и сребро, подобна на мрежа. Цялото множество зашептя одобрително — като пролетни листа на вятъра.

Архиепископът вдигна мрежата и произнесе дълга, мелодична молитва; после се обърна и я хвърли върху главата на кралицата. Тя нежно се разгъна върху нея и се спусна чак до краката ѝ. Тогава, за моя изненада, монахът излезе напред, сложи ръце върху мрежата и заговори: *Иластус космет, иластус космет вестуо палта* и нататък. Заклинанието потече по нишките на мрежата и ги освети.

Светлината изпълни цялото тяло на кралицата от всички страни. Тя грееше върху платформата с изправена, ярка глава. Не приличаше на светлината на Призоваването — студено и ясно сияние, сурово и болезнено. Не, тази светлина те караше да се чувстваш така, сякаш се прибираш в късна зимна вечер и виждаш лампата на прозореца, която те приканва да влезеш вкъщи — пълна с любов и топлина. През тълпата премина въздишка. Дори свещениците отстъпиха за миг, за да се насладят на грейналата кралица.

Без да сваля ръка от мрежата, монахът продължаваше да излъчва уверено магията си. Аз сритах кобилата си и тя неохотно се приближи

до коня на Сокола.

— Кой е този? — попитах аз шепнешком, като се наведох от седлото.

— Имаш предвид милия бухал? Отец Бало. Радостта на архиепископа, както можеш да се досетиш: такива мекушави и покорни магьосници не се срещат често.

Тонът му беше презрителен, но на мен монахът не ми изглеждаше чак толкова мекушав, по-скоро смутен и недоволен.

— Ами мрежата?

— Трябва да си чувала за воала на света Ядвига — отвърна Соколът толкова спокойно, че аз зяпнах.

Това беше най-свещената реликва на Полния. Знаех, че воалът се вади само при коронация на крал, за да се докаже, че не е обсебен от зло влияние.

Хората напиреха да се приближат, дори войниците изглеждаха омаяни и вдигаха върховете на копията си, без да се съпротивляват на натиска на тълпата. Свещениците изследваха кралицата сантиметър по сантиметър, навеждаха се с присвити очи оглеждаха пръстите на краката ѝ, протягаха ръце към дланите ѝ, взираха се в косата ѝ. Всички обаче виждахме как сияе, изпълнена със светлина, без никаква сянка. Един след друг свещениците се изправяха и поклащаха глава към архиепископа. Дори неговото лице омекна от почуда пред светлината ѝ.

Щом приключиха, отец Бало внимателно повдигна воала. Свещениците извадиха и други реликви, които разпознавах: щитът на свети Касимир със зъб от змея на Кралия, който беше убил; костта от ръката на свети Фиран в обгорено ковчеже от злато и стъкло; златният бокал, който свети Ячек бе спасил от параклиса. Марек поставяше ръцете на кралицата върху всяка реликва, една по една, а архиепископът се молеше.

Повториха същите изпитания и с Каша, но тълпата не се интересуваше от нея. Всички бяха притихнали, за да гледат кралицата, но сега, докато свещениците се занимаваха с Каша, заговориха пошумно и невъздържано от всяко множество, което бях виждала, макар пред тях да стояха толкова реликви, както и самият архиепископ.

— Нищо друго не може да се очаква от престолюдието в Кралия — каза Соля, забелязал слисаното ми изражение. Наоколо обикаляха

продавачи на гевреци, а от коня си видях двама предприемчиви мъже да редят сергия за бира на пътя.

Всичко добиваше празнично настроение като на панаир.

Накрая свещениците напълниха златния бокал на свети Ячек с вино и отец Бало замърмори нещо над него; от виното се надигна бледа струйка дим и то стана прозрачно. Вдигнаха чашата до устните на кралицата и тя го изпи, без да изпадне в пристъп. Изражението ѝ изобщо не се промени, но това нямаше значение. Един човек от тълпата вдигна плискаща се чаша бира и извика:

— Слава на Бога! Кралицата е спасена!

Всички диви възгласи от радост и започнаха да се притискат все по-напред, забравили за страха, и аз едва чух как архиепископът дава неохотно разрешение на Марек да отведе кралицата в града.

Екстазът на тълпата беше почти толкова неприятен, колкото копията на войниците. Марек трябваше да изблъска хората от пътя си, за да стигне до фургона, спрян до платформата, и собственооръчно да качи кралицата и Каша вътре. Заряза коня си и скочи на капрата. Наложил се буквално да сваля хората от главите на конете си с камшика, а двамата със Соля гледахме да яздим плътно отзад, докато стената от тела се затваряше отново след нас.

Множеството ни следваше през всичките осем версти до града; хората подтичваха, до нас, а случеше ли се някой да изостане, други заемаха неговото място. Докато стигнем до моста над Вандалия, един куп възрастни мъже и жени бяха изоставили работата си, за да вървят с нас, а при портите на замъка вече едва се движехме сред буйната тълпа, която ни притискаше от всички страни като живо същество с десет хиляди гласа, до един крещящи от радост. Новините вече бяха стигнали дотук; кралицата беше спасена, кралицата не беше заразена. Принц Марек най-сетне беше избавил кралицата.

Всички живеехме в песен: точно такава беше усещането. Аз също го чувствах, въпреки че златната глава на Хана се поклащаше напред-назад от друсането на фургона и тя не проявяваше никаква съпротива; въпреки че знаех колко малка беше действителната ни победа и колко много мъже бяха загинали за нея. До коня ми тичаха деца и ми се смееха вероятно не от възхищение, защото представлявах едно огромно петно със заплетена коса и скъсана пола — но не ме

интересуваше. Засмях се заедно с тях, забравила за схванатите си ръце и безчувствените крака.

Марек яздеше най-отпред с възторжено лице, сякаш и неговият живот се беше превърнал в песен. В този момент никой не мислеше за войниците, които не се бяха завърнали. На мястото на откъснатата ръка на Олег имаше стегната превръзка, но той енергично махаше с другата и пращаше въздушни целувки на всички момичета по пътя си. Множеството не намаля, дори след като преминахме през портите на замъка: войниците на краля бяха наизлезли от бараките си, а благородниците от домовете си хвърляха цветя пред нас и дрънчаха с мечове по щитовете си.

Само кралицата не обръщаше никакво внимание. Бяха свалили ярема и веригите ѝ, но тя седеше все така безразлично, неподвижна като издялана фигура.

Престроихме се в колона по един, за да минем през последната арка и да влезем в двора на самия замък. Постройката беше зашеметяващо голяма, със сводове на три реда от земята; от балконите се навеждаха, безброй лица и ни се усмихваха. Гледах заслепено хората, бродираните знамена в ярки цветове, колоните и кулите наоколо. На върха на стълбището от едната страна на двора стоеше самият крал със синя мантия, закопчана на врата с голяма скъпоценна брошка — червен камък в златен обков с перли.

От другата страна на стената още се долавяше глухият рев на радостната тълпа. Вътре в двора обаче всичко притихна като началото на пиеса. Принц Марек беше свалил кралицата от фургона. Поведе я нагоре по стълбите между придворните, които се отдръпваха като вълна, и я представи на краля. Усетих, че и аз съм притаила дъх.

— Ваше Величество — каза Марек, — връщам ви вашата кралица.

Слънцето грееше ярко и той приличаше на воин светец с бронята, зелената пелерина и бялата си риза. Кралицата стоеше висока и скована до него в простата си бяла роба, късата златна коса като облак и преобразената си, лъскава кожа.

Кралят ги гледаше с изопнато лице. Изглеждаше по-скоро притеснен, отколкото тържествуващ. Всички мълчахме и чакахме. Най-послед той си пое дъх, за да каже нещо, и чак тогава кралицата се размърда. Бавно вдигна глава и го погледна в очите. Той се взря в нея.

Тя премигна веднъж с очи, после въздъхна тихо и се свлече на земята. Принц Марек я подхвана за ръката, за да не падне по стълбите.

Кралят изпусна дъха си и раменете му леко се изправиха, сякаш някаква опъната струна се бе скъсала. Гласът му отекна силно в двора: — Заведете я в сивите покои и повикайте Върбата.

Слугите вече тичаха насам. Те я грабнаха от нас и я понесоха като вълна към замъка.

И така, пиесата изведнъж свърши. Шумът в двора се извиси, изравнявайки се с рева на тълпата отвън. Всички говореха с всички през всичките три етажа на замъка. Сияещото, главозамайващо чувство изтече от мен, сякаш някой ми махна запушалката и ме обърна наопаки. Твърде късно си спомних, че не съм дошла да ликувам. Каша седеше във фургона в бялата си затворническа роба сама, обречена; Саркан беше на сто левги от нас и се мъчеше да държи Леса настрана от Заточек без мен, а аз нямах представа как да реша нито един от двата проблема.

Освободих се от стремената, праметнах крак през коня и тромаво се свлякох на земята. Краката ми трепереха. Един коняр дойде да отведе кобилата ми. Пуснах я неохотно: не беше добър кон, но се бе превърнала в позната скала сред този океан от неизвестност. Принц Марек и Соколът влязоха в замъка заедно с краля. Вече бях изгубила от поглед Томаш и Олег в тълпата от други мъже в униформи.

Каша слезе от фургона — чакаха я неколцина стражи. Пробих си път през стената от слуги и придворни и застанах между войниците и нея.

— Какво ще правите с нея? — попитах, настръхнала от тревога. Сигурно съм изглеждала странно в прашните си, изпокъсани селски дрехи — като врабче, чирикащо срещу глутница ловуващи котараци, но те не виждаха магията в корема ми, готова да изригне.

Колкото и незначителна да изглеждах обаче, все пак бях част от победата, от спасяването на кралицата, пък и те не бяха склонни към жестокост. Гвардейският капитан — той имаше най-огромните мустаци, които бях виждала, с твърди, завити с восък връхчета — учтиво ме попита:

— Вие нейната прислужница ли сте? Не се притеснявайте, ще ви заведем при самата кралица, в сивата кула, за да може Върбата да се погрижи за тях. Всичко ще стане, както повелява редът и законът.

Това не беше особено утешително: законът повеляваше и двете веднага да бъдат умъртвени. Каша обаче прошепна:

— Всичко е наред, Нешке.

Не беше, но нищо не можехме да сторим. Стражите се наредиха четирима пред нея и четирима след нея и я поведоха към двореца.

Аз ги гледах безучастно, но в следващия миг осъзнах, че ако не разбера къде я водят, никога няма да я намеря на това огромно място. Скочих и се втурнах след тях.

— Ти дотук — каза ми стражът на вратата, когато се опитах да ги последвам, но аз му изтананиках *Парам, парам* като песничката за малката мушица, която никой не можел да хване; той премигна и аз минах.

Проследих стражите като по връвчица и на всички срещнати тананиках, за да ги уверя, че съм твърде малка, за да ме забележат, че не съм нищо важно. Не беше трудно. Чувствах се възможно най-дребна и незначителна. Коридорът беше безкраен. Навсякъде имаше врати от масивно дърво и железен обков. Слуги и придворни влизаха и излизаха от огромни стаи, украсени с гоблени, украсени с резба мебели и каменни огнища, по-големи от входната врата вкъщи. От таваните висяха искрящи лампи, пълни с магия, а в коридорите грееха високи бели свещи, които горяха, без да се топят.

Накрая коридорът свърши с малка желязна врата, охранявана от стражи. Те кимнаха на мъжете, които водеха Каша и пропуснаха тях и нищожеството мен към тясно, вито стълбище, като погледите им просто се плъзнаха върху мен. Изкачвахме се дълго, а уморените ми крака заплашваха да се предадат на всяко стъпало. Накрая се скупчихме на малка кръгла площадка. Беше сумрачно и задимено; нямаше прозорци и само една обикновена газена лампа в грубо издълбана ниша в стената осветяваше друга тежка, желязна врата с голямо чукало във формата на главата на гладно дяволче. От желязото лъхаше странна хладина — студен вятър, който усещах с кожата си, макар да се бях притиснала до стената в ъгъла зад гърба на високите стражи.

Гвардейският капитан почука и вратата се отвори навътре.

— Водим другото момиче, Ваша милост — каза той.

— Добре — отвърна дрезгав женски глас.

Стражите се отдръпнаха, за да пропуснат Каша. На вратата стоеше висока, слаба жена с жълти плитки и златна кърпа на главата, синя копринена роба с нежни скъпоценни камъни около врата и кръста, и шлейф, който се влачеше по пода, макар че ръкавите ѝ бяха практични, с дантели от лакътя до китката. Тя застана отстрани и даде знак на Каша да влезе с две нетърпеливи движения на дългата си ръка. Успях набързо да зърна голяма удобна наглед стая с килим и стол с права облегалка, на който седеше кралицата с изпънати рамене, зареяла невиждащ поглед през прозореца към блестящата Вандалия.

— А това какво е? — попита дамата и погледна към мен.

Стражите се обърнаха и зяпнаха, като ме видяха. Аз замръзнах.

— Аз... — заекна капитанът със зачервено лице, като хвърли бърз поглед на двамата мъже най-отзад в групата, обещаващ им проблеми, задето не са ме забелязали. — Тя...

— Аз съм Агнешка — казах. — Дойдох с Каша и кралицата.

Дамата ме изгледа невярващо с очи, които виждаха всяка скъсана нишка и всяка пръска от кал по полите ми, даже на гърба, изумена, че имам дързостта да говоря. После се обърна към капитана.

— Тя също ли е заподозряна за поквара?

— Не, Ваша милост, доколко ми е известно, не.

— Защо тогава ми я водите? Имам си достатъчно работа.

Тя влезе в стаята, влачейки шлейфа след себе си, и вратата се затвори с трясък. Обля ме още една студена вълна, която се върна при дяволчето с раззинатата уста, отнасяйки и последните остатъци от прикриващото ме заклинание. То явно поглъщаше магията: затова и водеха заразените пленници тук.

— Как се промъкна? — попита подозрително капитанът, а останалите заплашително ме заобиколиха.

Искаше ми се пак да се скрия, но не можех, докато ме дебнеше гладното съществуване на вратата.

— Аз съм вещица. — Това само усили подозрителността им. Аз извадих писмото, което стисках в джоба на полата си: хартията беше станала грапава от протъркване, но овъглените букви на печата още светеха, макар и слабо. — Змеят ми даде писмо за краля.

ГЛАВА 18

Заведоха ме долу в малка, неизползвана приемна поради липса на по-подходящо място. Стражите останаха да пазят на вратата, а капитанът им, с писмото в ръка, отиде да разбере какво да прави с мен. Краката ми се подгъваха, но нямаше на какво да седна, освен на няколко респектиращи стола, наредени до стената — крехки на вид изделия с бяла и златна боя и червени кадифени възглавници. Бих помислила всеки от тях за трон, ако не бяха четири на брой.

Предпочетох да се облегна на стената, после пробвах да седна на огнището, но там отдавна не беше пален огън. Въглените бяха угаснали, а камъкът — студен. Върнах се на стената. После пак на огнището. Накрая реших, че никой не би сложил стол в стая, ако не е предназначен за сядане, и предпазливо приседнах на ръба на единия, стиснала полите си.

В същия миг вратата се отвори и влезе прислужница с колосана черна рокля, горе-долу на възрастта на Данка и с неодобрително стиснати устни. Аз скочих виновно. Последваха ме четири дълги, алени конци от възглавничката, които се бяха закачили на волана на полата ми, а в ръкава ми се забодде дълга и остра бяла треска, която се отчупи от стола. Жената стисна още по-силно устни, но само каза: „Насам, моля“.

Тя ме преведе покрай стражите, които не съжаляваха да видят гърба ми, и ме поведе нагоре по друго стълбище — вече бях видяла половин дузина такива в замъка — и влязохме в малка тъмна килия на втория етаж. Имаше тесен прозорец, гледащ към каменната стена на катедралата и улук във формата на гладен гаргойл, зинал срещу мен.

Седнах на кушетката. Сигурно съм заспала, защото следващия път, когато помислих нещо, вече лежах, но това не беше съзнателно решение, даже не помнех да съм лягала. Помъчих се да стана: още бях изтощена и всичко ме болеше, но бях твърде притеснена, че нямам време за губене. Не знаех обаче и какво да правя. Нямах представа как да накарам някого да ми обърне внимание, освен да ида в двора и да

започна да хвърлям огнени заклинания срещу стените. Съмнявах се, че това ще умилостиви краля и той ще ми позволи да говоря на процеса на Каша.

Разкайвах се, че съм дала писмото си от Змея — единственият ми инструмент и талисман. Как можех да знам, че са го занесли на получателя? Трябваше да разбера: спомнях си лицето на капитана или поне мустаците му. Надали в цяла Кралия имаше много такива мустаци. Станах, отворих дръзко вратата и излязох и коридора, където едва не се сблъсках със Сокола. Той тъкмо вдигаше ръка към резето на вратата ми. Ловко се отдръпна настрана, с което спести удара и на двама ни и по лицето му се изписа нежна усмивка, която не ме изпълни с доверие.

— Надявам се, че си се освежила — каза той и ми подаде ръка.

Аз не я поех.

— Какво искате?

Той умело пренасочи ръката си в широк жест към коридора.

— Да те придружа до „Чаровников“. Кралят заповяда да бъдеш изпитана за списъка.

Изпитах такова облекчение, че не ми се вярваше. Изгледах го косо, очаквайки някакъв номер. Той обаче стоеше там с протегнатата ръка и усмивка и ме чакаше.

— Веднага — добави той, — макар че може би първо ще се преоблечеш?

Искаше ми се да му каже какво да прави с подигравателния си намек, но се погледнах: цялата в кал, прах и петна от пот, смачкана пола от домашно сукно, която стигаше едва до коляното, избеляла кафява риза, протрити дрипи, които бях измолила от едно момиче в Заточек. Не приличах на слугиня — те бяха облечени много по-добре от мен. Междувременно Соля беше сменил черните си дрехи, с които бе яздил дотук, с роба от черна коприна и дълго палто без ръкави, бродирано със зелени и сребристи конци, а бялата му коса падаше изящно на раменете. Отдалеч си личеше, че е магьосник. А ако не ме мислеха за магьосница, нямаше да ми позволят да свидетелствам.

„Опитай се да се представиш в приличен вид“, беше ми заръчал Саркан.

Ванасталем ми даде дрехи, съответстващи на мрачното ми настроение: корава, неудобна рокля от тежка червена коприна с

безброй волани, завършващи с огненооранжеви ширити. Щеше да ми бъде по-лесно да се облегна на нечия ръка, за да се справя със стълбите в огромната си пола, от която не виждах краката си, но намусено подминах повторното предложение на Соля и бавно заслизах сама, опипвайки ръбовете с върховете на тесните си пантофки.

Той хвана ръце зад гърба си и тръгна в крак с мен.

— Естествено, изпитите често са трудни — отбеляза той нехайно. — Предполагам, че Саркан те е подготвил?

Той ме погледна въпросително, но аз не отговорих. Не можах обаче да се сдържа да не прехапя долната си устна.

— Е, ако все пак те затруднят, може да направим съвместна демонстрация. Убеден съм, че това ще успокои съмненията им.

Аз само го изгледах кръвнишки, без да кажа нищо. Сигурна бях, че каквото и да направим, Соколът ще го обърне в своя полза. Той не настоя повече, само се усмихна, сякаш не бе забелязал студения ми поглед: кръжаща в небето птица, която чака удобен момент. Минахме през една арка, охранявана от двама млади гвардейци, които ме погледнаха любопитно, и влязохме в „Чаровников“ — Залата на магьосниците.

Неволно забавих крачка. Таванът приличаше на вход към Рая — синьо небе с облаци, ангели и светци. Следобедното слънце нахлуваше през огромните прозорци. Загледана омаяно нагоре, едва не се блъснах в една маса и сляпо протегнах ръка, за да се хвана за ръба ѝ. Стените бяха покрити отгоре до долу с книги, а цялата зала беше оградена от тесен балкон и още по-висок втори етаж от библиотеки. От тавана висяха множество стълбички на колелца. По дължината на залата бяха разположени внушителни писалища от масивен дъб и мраморни плотове.

— Това упражнение само ще забави онова, което всички знаем, че трябва да се направи — чух да казва женски глас, доста гърлен и потопъл, макар с гневна нотка в думите. — Не, не започвай пак с реликвите, Балю. Всяко заклинание може да бъде победено — да, дори това на свещения воал на Ядвига, и не ме гледай така възмутено. Соля трябва да е опиянен от политика, за да позволи изобщо да бъде въвлечен в това начинание.

— Стига, Алоша. Успехът оправдава всички рискове — възрази меко Соколът, когато свихме зад ъгъла и намерихме трима магьосници,

събрани около голяма кръгла маса в ниша с широк прозорец, през който грееше слънцето. Присвих очи от силната светлина след сумрака на коридорите.

Жената, която бе нарекъл Алоша, беше по-висока и от мен, с абаносова кожа и по-широкоплещеста дори от баща ми, а черната ѝ коса беше стегнато сплетена плътно по черепа. Носеше мъжки дрехи: дълги червени, памучни панталони, втъкнати във високи кожени ботуши, и кожено палто отгоре. Палтото и ботушите бяха красиви, със сложен релефен рисунък от злато и сребро, но въпреки това изглеждаха удобни; завидях им за тях с глупавата си рокля.

— Успех — каза тя. — Така ли наричаш донасянето на една празна черупка в двореца, за да бъде изгорена на кладата?

Стиснах юмруци. Соколът обаче само се усмихна:

— Мисля, че е по-добре да отложим спора. Все пак не сме дошли да съдим кралицата, нали? Скъпа, позволи ми да те представя на Алоша, нашата Сабя.

Тя ме погледна подозрително, без да се усмихва. Другите двама бяха мъже; единият беше отец Бало, който беше проверил кралицата. По страните му нямаше ни една бръчка и косата му още беше наситено кафява, но някак си успяваше да изглежда стар. Очилата му се плъзгаха по кръглия нос на кръглото лице, докато скептично ме оглеждаше.

— Това ли е ученичката?

Другият мъж беше пълна негова противоположност: висок и сух, с виненочервен елек със златна бродерия и отегчено изражение; тясната му, заострена брада беше леко извита в края. Беше се изтегнал на един стол и вдигнал крака на масата. До тях имаше купчина къси златни пръчици и малка кесийка от черно кадифе, обсипана със ситни, искрящи рубини. Той въртеше две пръчици в ръцете си и шепнеше магия, като почти не помръдваше с устни. Събираше златните краища на пръчиците, които изтъняваха под пръстите му и се превръщаха в тясна лента.

— А това е Рагосток Великолепния — представи го Соля.

Рагосток не каза нищо и дори не вдигна глава, само ме огледа набързо от глава до пети и веднага ме отписа като нещо, което не заслужава вниманието му. Предпочитах тази липса на интерес пред суровите, подозрително свити устни на Алоша.

— Къде точно те намери Саркан? — попита тя.

Изглежда, вече бяха чули някаква версия за спасяването, но принц Марек и Соколът не си бяха направили труда да разкажат онези части от историята, които не им изнасяха, пък и имаше неща, които не знаеха. Започнах объркано да обяснявам как съм се запознала със Саркан, смутена от ярките, съсредоточени очи на Сокола, впити в мен. Гледах да говоря колкото може по-малко за Дверник и за семейството си; той вече беше използвал Каша като оръжие срещу мен.

Присвоих си тайния страх на Каша и се опитах да намекна, че семейството ми само е решило да ме предложи на Змея; нарочно споменах, че баща ми е дървосекач, което те несъмнено щяха да презрат, но не назовавах никакви имена. Казвах „старейшината на селото“ и „един от пастирите“ вместо Данка и Йежи, а Каша звучеше просто като стара приятелка, не като най-скъпото ми същество. После с малко запъвания зарадвах за спасяването.

— Значи ти учтиво помоли и Лесът ти я даде? — попита Рагосток, без да вдига очи от работата си: в момента инкрустираше рубините в златото, като ги притискаше с палци един по един.

— Змеят... Саркан... — Признателна бях за ободряващото чувство от гръмотевичното му име върху езика ми. — Той мислеше, че Лесът ми я дава, за да може да ни заложи капан.

— Значи тогава все още е имало нещо в главата му — отбеляза Алоша. — Защо не я умъртви веднага? Законът му е добре известен.

— Той... той ми позволи да опитам. Да я пречистя. И се получи...

— Или така си мислиш. — Тя поклати глава. — Тъй съжалението води право към беда. Е, изненадана съм да го чуя точно за Саркан, но и по-достойни мъже са си губили ума по момичета, които нямат и половината от годините им.

Не знаех какво да отвърна; искаше ми се да възразя, да кажа: „Изобщо не е това, няма нищо такова!“, но думите заседнаха в гърлото ми.

— И мислиш, че аз също съм си изгубил ума по нея? — развеселено се намеси Соколът. — А и принц Марек?

Тя го погледна презрително.

— Когато Марек беше на осем, цял месец плака и моли баща си да прати войската и всички магьосници на Полния в Леса, за да върнат

майка му. Но вече не е дете. Трябвало е да прояви повече разум, ти — също. Колко хора ни струва този кръстоносен поход? Взехте трийсет ветерани, кавалеристи, до един отлични войници, въоръжени с моите мечове...

— И върнахме кралицата — прекъсна я Соколът с внезапна строгост в гласа. — Ако това означава нещо за вас.

Рагосток въздъхна дълбоко и подчертано, без да вдига поглед от златния си венец.

— Какво значение има това в момента? Кралят иска да изпитаме момичето — давайте да го изпитаме и да приключваме с това.

Тонът му ясно подсказваше, че не очаква да отнеме много време.

Отец Бало се покашля, взе едно перо, потопи го в мастилото и се наведе към мен, вирайки се през малките си очилца.

— Изглеждаш ми много малка за изпит. Кажи ми, драга, откога учиш при своя наставник?

— От жътва насам — отвърнах аз и ги погледнах в невярващите очи.

Саркан не ми беше споменал, че магьосниците обикновено учат по седем години, преди да поискат да бъдат включени в списъка. А след като в продължение на три часа оплетох половината им заклинания и отново се изтоших, дори отец Бало беше склонен да повярва, че Саркан напълно е оглупял от любов по мен или пък си прави шеги за тяхна сметка, като ме праща на изпит.

Соколът не ми помагаше: той наблюдаваше отстрани дебата им с бегъл интерес, а когато го попитаха каква магия ме е виждал да използвам, отвърна:

— Не мисля, че мога да свидетелствам обективно — винаги е трудно да се отдели магията на ученика от тази на учителя, а Саркан през цялото време беше там, разбира се. Бих предпочел вие сами да прецените.

После ме погледна изпод вежди, напомняйки ми за онзи намек в коридора.

Стиснах зъби и се опитах отново да се обърна към Бало — шансът ми да получа съчувствие от него ми се струваше най-голям, макар и той да започваше вече да се дразни.

— Сир, казах ви, не умея този тип заклинания.

— Това не са никакъв тип заклинания — отвърна той и сви устни. — Пробвахме те на всичко — от лечебна магия до инскрипция, за всички стихии и афинитети. Няма категория, която да обхваща всички тези заклинания.

— Но те просто са вашият тип магия. Не... на Яга — рекох аз, улавяйки се за пример, който несъмнено познавах.

Отец Бало ме изгледа още по-съмнително.

— Яга? На какво, за бога, те учи Саркан? Яга е народна измислица. — От изненада отворих уста. — Нейните дела са заети от малцина действителни магьосници, примесени с малко измислици и преувеличени през вековете до митични размери.

Продължавах да го гледам безпомощно с отворена уста: единственият човек тук, който проявяваше поне някаква учтивост към мен, невъзмутимо заявяваше, че Яга не е истинска.

— Е, изгубихме си времето — заяви Рагосток, макар да нямаше право да се оплаква: той и за миг не бе прекъснал работата си и златното изделие в ръцете му се бе превърнало в широк венец по средата с гнездо за по-голям скъпоценен камък, който жужеше от затворената в него магия. — Изричането на няколко магични формули не е достатъчно основание да бъде включена в списъка сега или когато и да било. Алоша беше права за Саркан от самото начало. — Той ме изгледа от глава до пети. — И без извинение, не виждам и свидетелство за вкус.

Бях смразена и бясна, но още повече уплашена: процесът можеше да започне още на другата сутрин. Поех си въздух в стегнатите банели на корсета си, избутах стола си назад и се изправих. Тропнах с крак под полата си и казах: *Фулмия*. Петата ми удари камъка със силен тътен, който отекна в мен и отново излезе навън с вълна от магия. Замъкът около нас се разтреса като спящ великан, скъпоценните висулки на полилея над главите ни зазвънтяха една в друга, а от лавиците изпопадаха книги.

Рагосток скочи на крака и преобърна стола си, а венецът издрънча на масата. Отец Бало заоглежда ъглите на стаята, премигвайки объркано, преди да насочи учудването си към мен, сякаш несъмнено трябваше да има друго обяснение. Аз стоях задъхана, стиснала юмруци до тялото си, цялата кънтяща.

— Тази магия стига ли, за да ме включите в списъка? Или искате още?

Те ме зяпнаха. Във възцарилата се тишина чух викове в двора и трополене от тичащи хора. Стражите се оглеждаха, стиснали мечовете си, и осъзнах, че току-що съм разтърсила кралския дворец в собствената му столица и съм крещяла на най-височайшите магьосници в страната.

В крайна сметка ме включиха в списъка. Кралят поиска обяснение за земетресението и след като му отговориха, че аз съм виновна, не можеха в същото време да кажат, че не съм кой знае каква вещица. Но не бяха особено доволни от това. Рагосток изглеждаше достатъчно засегнат, за да се цупи, което намирах за неоправдано: все пак той беше този, който ме беше обидил. Алоша ме гледаше още по-подозрително, като че ли предполагаше, че съм крила силата си по някакви коварни причини, а отец Бало просто се мусеше, защото се налагаше да ме признае въз основа на нещо извън собствения му опит. Не беше груб, но притежаваше същата изгаряща жажда да намери обяснение като Саркан, но без неговата гъвкавост. Щом не можеше да открие нещо в книга, значи не можеше да бъде така, а ако го намереше в три книги, значи беше неподправена истина. Само Соколът дразнещо ми се усмихваше, тайно развеселен, но спокойно можех да мина и без неговите усмивки.

Наложи се да се срещнем още на другата сутрин за церемонията по кръщаването. Сред тези четиримата се чувствах по-самотна, отколкото през първите си дни в кулата на Змея, откъсната от всичко, което познавам. Чувството, че никой от тях не ми е приятел и не ми желае доброто, беше по-лошо от самотата. Ако ме поразеше мълния, те щяха да изпитат облекчение или най-малкото нямаше да се разстроят. Решена бях обаче да не обръщам внимание: единственото важно нещо беше възможността да говоря в защита на Каша. Вече бях наясно, че никой друг няма да помисли за нея: тя беше без значение.

Кръщенето приличаше повече на ново изпитание, отколкото на церемония. Изправиха ме пред една работна маса и сложиха на нея купа с вода, три купички с червен, жълт и син прах, свещ и желязна камбанка с гравирани златни букви. Отец Бало постави кръстителното

заклинание върху лист пергамент пред мен: девет дълги, заплетени думи с подробни указания за произнасянето на всяка сричка и ударенията върху думите.

Промърморих го за себе си, опитвайки се да почувствам по-важните срички, но те всички се запъваха на езика ми: просто не искаше да се раздели на части.

— Е? — обади се нетърпеливо Рагосток.

Аз тромаво преплетох език със заклинанието и започнах щипка по щипка да сипвам от праховете във водата. Магията се събираше мудро и неохотно. Във водата се получи кафява каша, разсипах от всички прахове по полата си и накрая се отказах от опитите да направя нещо по-добро. Запалих праха, примижах срещу облака от дим и пипнешком потърсих камбанката.

После освободих магията и камбанката издрънча в ръката ми: необичайно протяжен и дълбок тон за размерите ѝ. Звучеше повече като голяма камбана в катедрала, която бие всяка сутрин над града. Звънът изпълни стаята. Металът тихо пееше под пръстите ми, когато го оставих и се огледах в очакване, но името не се изписа на пергаментата, нито се появи с огнени букви или каквото и да било друго.

Магьосниците изглеждаха изнервени, но този път не от мен.

— Това шега ли трябваше да бъде? — обърна се подразнено отец Бало към Алоша.

Тя се мръщеше. Посегна към камбанката, взе я и я обърна: вътре изобщо нямаше език. Всички се взираха в нея, а аз — в тях.

— Откъде ще дойде името? — попитах.

— Трябваше камбаната да го съобщи — отвърна тя лаконично. Остави я на масата; камбанката извънхя отново тихо — ехо от онзи дълбок тон, и Алоша я изгледа кръвнишки.

Никой не знаеше какво да прави с мен. След като всички постояха мълчаливо известно време, а отец Бало сумтеше по адрес на странната случка, Соколът — все още решен да се забавлява с всичко, свързано с мен — небрежно предложи:

— Може би нашата нова вещица трябва сама да си избере име.

— Намирам за по-уместно ние да ѝ изберем име — възрази Рагосток.

Не бях толкова глупава, за да позволя той да участва в този избор: несъмнено щях да се окажа Прасето или Червея. Но така или

иначе цялата работа не ми харесваше. Бях изиграла целия сложен танц на ритуала, но изведнъж осъзнах, че не желая да сменям името си с ново, носещо магия в себе си, също: както не желаех да нося тази бляскава рокля с дълъг шлейф, който обираше праха по коридорите. Поех си дълбоко въздух и казах:

— Няма нищо лошо в името, което вече нося.

И така бях представена в двореца като Агнешка от Дверник.

Донякъде съжалих за решението си при представянето. Рагосток ми беше казал — предполагам, за да ме жегне — че церемонията е дреболия и че кралят няма много време за такива събития, когато не се провеждат по обичайния начин. Изглежда, нови магьосници се вписваха през пролетта и есента заедно с новопосветените рицари. Ако казваше истината, можех само да бъда благодарна, докато стоях в дъното на огромната тронна зала с дългия червен килим, който приличаше на изплезения език на чудовищен звяр, проснат срещу мен, с тълпи от наконтени благородници от двете страни, които ме зяпаха и шепнеха помежду си зад бухналите си ръкави.

Изобщо не се чувствах като себе си; в този момент бях готова да пожелаю друго име — маска, която да върви с тежката ми широкопола рокля. Стиснах зъби и тръгнах през безкрайната зала, докато стигнах до подиума и коленичих в краката на краля. Той изглеждаше все така уморен, както когато бяхме пристигнали. На челото му стоеше корона от тъмно злато, която сигурно тежеше много, но не ставаше въпрос за този обикновен вид умора. Под прошарената му брада личаха бръчки като тези на Кристина — бръчки на човек, който не може да си откъхне от тревоги за следващия ден.

Той хвана ръцете ми и аз изписках клетвата за вярност, запъвайки се с думите; той ми отговори с дълго, отработено слово, после дръпна ръцете си и ми кимна да си вървя.

Един паж ми правеше знаци отстрани на трона, но аз със закъснение осъзнах, че това е първата ми и вероятно единствена възможност да попитам краля каквото и да било.

— Простете, Ваше Величество — казах аз, като се опитвах да не обръщам внимание на пуфтенето и възмуцението от всички, които стояха достатъчно близо, за да ме чуят, — не знам дали сте прочели писмото от Саркан...

Един от високите, силни лакеи до трона ме хвана за ръката, поклони се на краля със замръзнала усмивка на лицето и се опита да ме дръпне настрана. Аз забих крака в пода, мърморейки си част от земното заклинание на Яга, без да му обръщам внимание.

— Сега имаме реална възможност да унищожим Леса — казах аз, — но той не разполага с войници... да, ей сега се махам! — просъсках на лакея, който вече ме теглеше за двете ръце. — Само да обясня...

— Добре, Бартош, спри да си чупиш гърбицата с нея — каза кралят. — Можем да дадем минутка на най-новата си вещица. — Той за пръв път ме погледна истински; гласът му беше леко развеселен. — Прочетохме писмото. Можеше да съдържа още няколко реда. Не на последно място за теб. — Аз прехапах устни. — Какво искаш да помолиш от своя крал?

Устните ми трепереха заради това, което наистина исках да помоля. *Пуснете Каша!* Но не можех. Знаех, че не мога. Това беше егоизъм: исках го заради себе си, не заради Полния. Не можех да искам това от краля, който не бе пуснал даже собствената си кралица без изпитание.

Сведох очи от лицето му към върховете на обувките, позлатени и леко вирнати нагоре под кожения маншет на мантията му.

— Войници, които да се бият с Леса — прошепнах аз. — Колкото можете да отделите, Ваше Величество.

— Няма да бъде лесно — отвърна той, но когато си поех въздух, вдигна ръка. — Ще видим какво може да се направи. Лорд Спигко, занимайте се с въпроса. Вероятно ще можем да изпратим една рота.

Един мъж отстрани на трона се поклони, за да покаже, че е разбрал.

Оттеглих се, изпълнена с облекчение. Лакеят ме изгледа с присвити очи, когато минах покрай него, за да вляза през вратата зад подиума. Озовах се в малка стая, в която кралският писар — строг възрастен господин със силно неодобрително изражение, сухо ме помоли да продиктувам името си. Подозирах, че е чул част от представлението, което направих отвън.

Той записа името ми най-отгоре на страницата в огромна книга с кожена подвързия. Гледах го, за да се уверя, че няма да го сбърка. Не обръсках внимание на неодобрителното изражение; бях прекалено

зарадвана и благодарна, за да се разстроя: кралят не изглеждаше никак неразумен. Със сигурност щеше да оправдае Каша. Помислих си, че можем дори да се върнем заедно с войниците и да се присъединим към Саркан в Заточек, за да подемем заедно битката с Леса.

— Кога ще започне процесът? — попитах аз, когато писарят свърши.

Той вдигна очи и ме изгледа невярващо.

— Не мога да кажа — каза той и погледна към вратата с толкова ясен намек, все едно ми я беше посочил с вила.

— Но няма ли... не трябва ли да е скоро?

Той вече гледаше пак надолу към работата си. Този път вдигна глава още по-бавно, сякаш не можеше да повярва, че още съм там.

— Ще започне тогава — произнесе подчертано той, — когато кралят реши.

ГЛАВА 19

Три дни по-късно процесът още не беше започнал, а аз мразех всички наоколо.

Саркан ми беше казал, че тук може да се придобие голяма сила, и предполагах, че за човек, който разбира дворцовия живот, несъмнено е така. Сама се убедих, че има някаква магия в записването на името ми в книгата на краля. След срещата си с писаря се върнах в стаичката си, озадачена и несигурна какво да правя, но преди да мине и половин час, на вратата ми се бе почукало пет пъти и прислужниците ми бяха донесли куп покани за вечери и тържества. Първия път реших, че е грешка. Но дори след като си дадох сметка, че не може всички да са полудели, все още нямах идея какво да правя с тях и защо ми ги изпращат.

— Виждам, че вече се радваш на интерес — каза Соля, като изникна от сумрака и влезе, преди да успее да затвори вратата след поредната прислужница с покана.

— Това е нещо, което се очаква да правим ли? — попитах предпазливо. Вече се чудех дали това не е част от задълженията на придворните магьосници. — Тези хора се нуждаят от магия ли?

— О, може и това да се наложи — отговори той. — Но засега само се домогват до привилегията да се похвалят с най-младата вещица, кръщавана някога. — Той взе картичките от ръцете ми, прегледа ги и ми подаде една. — Графиня Богуслава е най-полезната: кралят се вслушва в графа и несъмнено ще се посъветва с него относно кралицата. Ще те заведе на нейното соаре.

— Не, няма! Значи искат само да се покажа? Та те дори не знаят коя съм!

— Знаят достатъчно — каза той търпеливо. — Знаят, че си вещица. Наистина мисля, драга, че най-добре е да приемеш първия път да те придружа. Човек се ориентира трудно в придворния живот, когато не познава обичаите му. А двамата с теб искаме едно и също: да оправдаят кралицата и Каша.

— Вие пукнат грош не давате за Каша. И не ми харесва начинът, по който постигате желанията си.

Той не се изкуши да отстъпи от добрите си маниери. Само се поклони учтиво, докато отстъпваше назад в тъмнината.

— Надявам се скоро да разбереш, че трябва да имаш по-добро мнение за мен. — Гласът му се носеше отдалеч и накрая се стопи в мрака. — Все пак имай предвид, че съм готов да ти бъда приятел, ако се залуташ.

Хвърлих картичката от графиня Богуслава след него, но тя падна на пода в празния ъгъл.

Нямах му никакво доверие, но се притеснявах, че отчасти казва истината. Започвах да съзнавам колко малко разбирам живота тук. Ако слушах Соля, трябваше да се появя на празненство, организирано от жена, която не ме познава, тя да остане доволна, да го сподели със съпруга си, а той да каже на краля да не убива кралицата? И кралят щеше да го послуша? Всичко това ми звучеше безумно, но същото важеше и за това, че получих куп покани от непознати, само защото някакъв си човек е записал името ми в някаква си книга. Само че аз държах тези покани в ръка, значи просто пропусках нещо.

Искаше ми се да можех да поговоря със Саркан — отчасти да поискам съвет, отчасти да му се оплача. Даже отворих книгата на Яга и потърсих заклинание, което би ми позволило да се свържа с него, но не намерих нищо подходящо за случая. Най-близкото се наричаше „киалмас“, а бележката под него гласеше: „За да те чуят в съседното село“, само че не мислех, че той ще се зарадва да извикам толкова силно, че гласът ми да прехвърли една седмица път, нито че планините така или иначе ще пропуснат звука, ако ще и да оглуша всички в Кралия.

Накрая избрах най-скорошната покана за вечеря и отидох.

Така или иначе бях гладна. Последният къшей хляб, който бях укрила в полата си, беше толкова твърд, че и с магия не бих могла да го преглътна, а и не би ме заситил. В замъка сигурно имаше кухня, но слугите ме гледаха странно, когато минавах по коридора; не ми се мислеше какви физиономии ще направят, ако ме видят да тръгна към кухнята. В същото време не можех да спра някоя от прислужниците, момичета също като мен, и да я помоля да ми сервира, все едно

наистина се мисля за изискана дама, а не само съм облечена като такава.

Обикалях нагоре-надолу по стълбите и коридорите, докато не намерих изход към двора. Там се престраших и попитах един от гвардейците за пътя, като му показах поканата. Той ме изгледа по същия странен начин като слугите, но погледна адреса и каза:

— Жълтата къща, третата след външната порта. Вървете по пътя и ще я видите веднага след катедралата. Желаете ли стол... Ваша милост? — Обръщението изрече с леко колебание.

— Не — отказах аз, объркана от въпроса и тръгнах.

Не беше далеч: жилищата на благородниците, или поне най-богатите от тях, бяха вътре в цитаделата. Лакеите в жълтата къща също ме погледнаха странно, когато се готвех да вляза, но ми отвориха вратите. На прага обаче спрях: беше мой ред да зяпна от изненада. По пътя се бях разминала с не една двойка мъже, разнасящи чудати високи кутии в околностите на замъка, но не знаех какви са. Сега донесоха една такава в подножието на стълбите на къщата, точно зад мен. Лакеят отвори вратичката отстрани и вътре видях стол. От нея се появи млада жена.

Лакеят ѝ подаде ръка, за да слезе, но после се върна на мястото си, тя се спря на най-долното стъпало и ме погледна.

— Имате ли нужда от помощ? — попитах аз колебливо.

Не ми изглеждаше така, сякаш я боли кракът, но не виждах какво има под полата ѝ, а не можех да си представя друга причина да се затвори в това странно нещо.

Тя обаче само ме гледаше. Междувременно отзад пристигнаха и ще два стола и разтовариха следващите гости.

— Вие никога ли не ходите? — попитах смаяно аз.

— А вие как успявате да се опазите от калта? — отвърна тя също с въпрос.

И двете погледнахме надолу. Аз имах пет пръста кал по края на днешната си пола от лилаво кадифе и сребриста дантела, по-широка от колело на каруца.

— Не успявам — признах аз намръщено.

Така се запознах с лейди Алися от Лидзвар. Влязохме в къщата и веднага бяхме прекъснати от домакинята, която застана между нас,

поздрави превзето лейди Алися, а после ме хвана за ръцете и ме целуна по двете бузи.

— Скъпа ми лейди Агнешка, колко прекрасно, че успяхте да дойдете! И каква прелестна рокля: вие несъмнено ще поставите началото на нова мода.

Аз я гледах отчаяно в грейналото лице: името ѝ сякаш беше излетяло от главата ми. Това обаче май нямаше значение. Докато мърморех някаква учтива благодарност, тя уви парфюмираната си ръка около моята и ме завлече в салона, където се бяха събрали гостите.

Показа ме на всички подред, а аз мълчаливо и горещо мразех Соля, задето се оказа прав. Всички бяха доволни да се запознаят с мен; всички бяха безкрайно учтиви — поне отначало. Никой не искаше магии. Искаха само ключи за спасяването на кралицата и възпитанието не им позволяваше да задават директни въпроси, но всеки казваше нещо от типа: „Чух, че я е пазила химера“ и спираха в очакване посред изречението, приканвайки ме да ги поправя.

Можех да им кажа всичко. Можех да подмина с остроумна бележка или да се похваля с всякакви чудеса: те просто бяха готови да се впечатлят от мен, да ме свържат с ролята на героиня. Аз обаче не можех да прогоня спомена за адското клане и земята, разкаляна от кръв. Потръпвах и отвърщах с равен глас: „Не“ или изобщо нищо не казвах. Изоставях разговор след разговор в неловка дупка от тишина. Накрая разочарованата ми домакиня ме остави в един ъгъл близо до някакво дърво — вътре в къщата растеше портокалово дърво в саксия — и отиде да приглади разрошените пера на другите си гости.

Беше ми безпределно ясно, че ако съм можела да направя нещо добро за Каша тук, всъщност съм свършила тъкмо обратното. Докато мрачно се чудех дали все пак не трябва да преглътна съпротивата си и да намеря Соля, до мен се появи лейди Алися.

— Не бях разбрала, че вие сте новата вещица — каза тя, като ме хвана за ръката и се приведе съзаклятнически. — Разбира се, че не ви е нужен стол. Кажете ми, как се придвижвате? Сигурно се превръщате в огромен прилеп? Като Баба Яга...

Беше ми приятно да си говорим за Яга — за всичко, но само не и за Леса, и още повече се зарадвах, че намерих друг човек, освен Соля, готов да ме въведе в живота тук. Към края на вечерята вече се бях съгласила да придружа лейди Алися на закуска за игра на карти и

вечеря на другия ден. Прекарах следващите два дни почти изцяло в нейната компания.

Не я възприемах точно като приятелка. Не бях в настроение за завързване на приятелства. Всеки път, когато отивах неохотно на поредното празненство, трябваше да минавам покрай казармата на кралската гвардия, а в средата на двора се издигаше железният, почернял от пламъци блок, на който обезглавяваха заразените с поквара и после изгаряха трупове им. Наблизо беше ковачницата на Алоша, от която често се чуваше ревът на огъня и се виждаше силуетът ѝ сред фонтани от оранжеви искри и чук, направен от сянка.

„Единствената милост, която можем да проявим към заразените, е наточеното острие“, каза тя, когато се опитах да я убедя поне веднъж сама да навести Каша. Неволно си помислих, че точно в този момент работи върху брадвата на старейшината, докато аз седях в задушни стаи, ядях хайвер с препечени филийки с корички, пиех чай със захар и се мъчех да си говоря с хора, които не познавам.

Намирах обаче за много мило от страна на лейди Алися да вземе под крилото си едно непохватно селско момиче. Тя беше само с година-две по-голяма от мен, но вече беше омъжена за богат възрастен барон, който прекарваше повечето си дни в игра на карти. Тя като че ли познаваше всички. Бях благодарна и решена да бъда благодарна, и се чувствах донякъде виновна, че не съм по-добра компания и не разбирам обичаите в двореца. Не знаех какво да кажа, когато тя настоятелно ме обсипваше с комплименти за пищните дантели по роклята ми или за начина, по който плетях крака в изтънчения танц, на който бе убедила един нещастен и опулен млад благородник да ме покани, за ужас на пръстите на краката му и веселба на всички околни.

Едва на третия ден разбрах, че през цялото време ми се е подигравала. Бяхме се разбрали да се срещнем на следобедно музикално събиране в дома на една баронеса. На всички тържества имаше музика, така че не разбирах какво ще бъде особеното, а когато я попитах, Алися само се засмя. Въпреки това след обяд старателно се понесох натам, като гледах да държа вдигнат дългия си сребрист шлейф и да крепя на място шапката в същия цвят, която непрекъснато се килваше назад или напред и не искаше да застане, както трябва. В момента, а който влязох в залата, шлейфът ми се закачи на вратата и аз се препънах, а шапката се плъзна назад върху ушите ми.

Алися ме видя и драматично притича през стаята, за да ме хване за ръцете.

— Скъпа моя — каза тя припряно и задъхано, — какъв невероятен оригинален ъгъл, никога не съм виждала нещо подобно!

— Ти... нарочно ли искаш да ме обидиш? — изтърсих аз.

В мига, в който тази мисъл мина през главата ми, всички странни неща, които тя бе казвала и правила, си дойдоха на мястото и добиха злюбен смисъл. Отначало не можех ли повярвам, не разбирах защо би направила подобно нещо. Никой не я караше да говори с мен или да ми прави компания. Не можех да си обясня защо полага толкова усилия само за да ми създаде неприятности.

В следващия миг всички съмнения изчезнаха: Алися надяна учудено изражение с разширени очи, което означаваше просто по „да“. Тя наистина целеше да ме засегне.

— Защо така, Нешке... — започна тя, сякаш ме мислеше и за малоумна.

Аз дръпнах рязко ръцете си от нейните и се взрях в очите ѝ.

— Агнешка звучи по-добре — казах аз стъписано и остро, — и след като стилът ми толкова ти допада: *катбору*.

Шапката ѝ се килна назад и отнесе със себе си изящните къдрици от двете страни на главата ѝ, които очевидно бяха фалшиви. Тя тихичко изписка, хвана ги с ръце и избяга от стаята.

Това обаче не беше най-лошото. По-лошо беше хихикането, което се понесе из цялата зала — от мъже, с които я бях виждала да танцува, и жени, които наричаше близки приятелки. Аз бутнах собствената си шапка и бързо се насочих към изобилния бюфет, където скрих лице зад купите с грозде. Но дори там един млад мъж с бродирано палто, което сигурно бе коствало цяла година труд на някоя жена, се присламчи до мен и доволно прошепна, че Алися няма да може да си покаже лицето в двореца поне година, сякаш това трябваше да ме зарадва.

Успях да се измъкна от него в коридора за прислугата и отчаяно извадих книгата на Яга от джоба си. Намерих заклинание за бързо измъкване, с което да премина през стената, вместо да се връщам отново вътре, за да изляза през парадния вход. Нямах да понеса повече отровни поздравления.

Изскочих през жълтата тухлена стена задъхана, сякаш бягах от затвор. В центъра на площада гъргореше малък фонтан с лъвска глава, следобедното слънце искреше, уловено в шадравана, а наоколо бяха накацали статуетки на птици, които тихо чуруликаха. От пръв поглед можех да кажа, че това е работа на Рагосток. А на ръба на фонтана стоеше Соля и си играеше с пръсти във водата.

— Радвам се да видя, че си се спасила — каза той. — Въпреки че влезе вътре толкова решително.

Той не бе присъствал, но бях сигурна, че знае всички подробности за унижението на Алися, както и за моето, а въпреки печалното му изражение, бях убедена, че с удоволствие е гледал как се излагам.

През цялото време бях благодарна на Алися, че не се интересува от магиите или тайните ми, а изобщо не ми бе хрумвало, че може да се интересува от нещо друго. Но дори да беше така, не бих допуснала, че търси мишена за злобата си. В Дверник не проявявахме глупава жестокост един към друг. Естествено, имаше препирни и едни се харесваха по-малко от други, понякога даже се ядосваха повече и избухваха свади. Но дойдох ли време за жътва, съседите идваха да си помогнат за прибирането и вършеенето, а когато надвиснеше сянката на Леса, имахме достатъчно благоразумие да не я правим още по-мрачна. И каквото и да става, никой от нас не би се отнесъл зле с вещица.

— Мислех си, че дори една благородница има повече разум — отвърнах аз.

Соля сви рамене.

— Може би не е повярвала, че си вещица.

Отворих уста да възразя, че ме е виждала да правя магии, но може би не беше: не като Рагосток, който влизаше в стаята с мълнии от сребърни искри и птици, летящи във всички посоки; дори не като Соля, който елегантно изникваше и се скриваше в сенките с изящните си тоги и проникателните си очи, виждащи всичко в замъка и околностите. Аз си измагьосвах рокли в собствената си стая и упорито ходех по тържества в задушавач корсет, който ме оставяше без дъх и без да правя фокуси, само за да се покажа.

— Но как според нея съм се озовала в списъка?

— Вероятно по същата причина, за която първоначално си помислиха и другите магьосници.

— Какво, че сте ме вписали, защото Саркан е влюбен в мен? — попитах иронично аз.

— По-скоро Марек — отвърна той напълно сериозно и аз зяпнах от възмущение. — Наистина, Агнешке, очаквах поне тези неща вече да си ги разбрала.

— Изобщо не искам да ги разбирам! Тези хора вътре се зарадваха, че Алися ми се подиграва, а после пък се зарадваха на нейното унижение!

— Естествено. Станало им е много приятно, като са открили, че се правиш на недодялана, само за да изиграеш превъзходен номер на първия човек, който се хване на въдицата. Така ставаш част от играта.

— Не съм ѝ залагала капан!

Исках да добавя, че никому не би хрумнало подобно нещо, поне не и на човек с всичкия си, но имах неприятното, лепкаво усещане, че на някои от тези хора би им хрумнало.

— Не съм си го и помислял — отвърна благоразумно Соля. — Но може би е по-добре да оставиш хората да вярват, че е било така. В същност те ще го вярват, каквото и да им кажеш. — Той стана от ръба на фонтана. — Положението не е непоправимо. Според мен на вечерята ще установиш, че хората са станали много по-дружелюбни към теб. Ще ми позволиш ли все пак да те придружа?

Вместо отговор аз се завъртях на остриите си токчета и се отдалечих от него и развеселения му смях, а глупавият ми шлейф се влачеше по земята след мен.

Преминах като буреносен облак през спретнатия двор и излязох сред шумната суетня в зеления външен двор на замъка. До пътя стоеше камара от бали сено и бъчви, които чакаха да бъдат натоварени нанякъде. Седнах на една от балите да помисля. Имах ужасната сигурност, че Соля отново е прав. А това означаваше, че всеки придворен, който пожелаеше да говори сега с мен, щеше да го прави, защото му е харесала зловнатата игра; никой почтен човек нямаше да иска да има нищо общо с мен.

Нямаше обаче с кого да поговоря, нито да поискам съвет. Слугите и войниците не искаха да ме виждат, официалните лица, бързащи за срещите си. Когато минавах покрай мен, всички ме

поглеждаха подозрително: изискана дама, седнала на бала сено до пътя, облечена в коприна и дантели, с дълъг шлейф, целият в треви и пясък — изсъхнало листо в добре гледана градина. Мястото ми не беше тук.

Още по-лошо беше, че от мен нямаше полза: нито за Каша, нито за Саркан или за някой друг у дома. Бях готова да свидетелствам, но нямаше процес; бях помолила за войници, но никого не бях изпратили. Бях присъствала на повече тържества през последните три дни, отколкото през целия си живот, но нямаше какво да покажа, освен че бях съсипала репутацията на едно глупаво момиче, което може би никога не бе имало истински приятел.

В пристъп на гняв и безсилие извиках *ванасталем*, само че завалено, и между два преминаващи фургона се облякох отново в дрехите на дъщеря на дървар: хубаво, просто домашно сукно, пола, която не беше толкова дълга, че да скрива удобните ботуши, престилка с две големи джоба. Веднага задишах по-леко, а и изведнъж сякаш станах невидима: никой вече не ме гледаше, никой не се интересуваше коя съм и какво правя.

Невидимостта криеше и своите рискове: докато седях до пътя и се наслаждавах на удоволствието да дишам дълбоко, покрай мен издрънча огромна каляска, надвесена от всички страни над колелата си, с четирима лакеи отвън, и едва не ме събори. Отскочих настрани и стъпих в локва, а полата ми се изпръска с кал. Не ме интересуваше. Можех да се позная за първи път от седмица насам, застанала върху истинска земя, а не върху излъскан мрамор.

Върнах се нагоре по хълма по следите на каляската с широка и свободна крачка в удобната си пола и без проблеми се вмъкнах във вътрешния двор. Пищната каляска беше спряла, за да изплюе един посланик в бяло палто и яркочервен колан през гърдите. Кронпринцът беше излязъл да го посрещне заедно с тълпа от придворни и почетен гвардеец, който носеше знамето на Полния и още едно жълто-червено знаме с волска глава на него, което никога не бях виждала. Явно идваше за официалната вечеря. И аз трябваше да отида там с Алися. Всички стражи следяха церемонията поне с половин око, а когато им пошепнах, че съм твърде незначителна за вниманието им, погледите им се плъзнаха невиждащо отгоре ми, както и бездруго им се искаше.

Имаше и нещо хубаво в това, да се налага да ходя на празненства по три пъти на ден от неудобната си стая: научих се да се ориентирам в замъка. Коридорите бяха пълни със слуги, но всичките бързаха да подготвят трапезата, натоварени с покривки и сребърни прибори. Никой нямаше желание да обръща внимание на някаква си окаляна прислужница. Промъкнах се между тях и се отправих по дългия, тъмен коридор към Сивата кула.

Четиримата стражи в основата на кулата отегчено се прозяваха в късния час.

— Пропуснала си стълбището към кухнята, сладурче — добродушно каза единият. — Трябва да се върнеш назад по коридора.

Аз си запазих тази информация за по-късно, а после се постарах да ги погледна по начина, по който ме гледаха всички през последните три дни:

— Не знаете ли коя съм? — попитах аз, безкрайно изумена от невежеството им. — Аз съм Агнешка, вещицата. Идвам да видя Каша.

И най-вече кралицата. Нямах друго обяснение за забавянето на процеса, освен ако кралят се опитва да даде повече време на кралицата да се възстанови.

Стражите се спогледаха несигурно. Преди да решат какво да правят, аз прошепнах, *аламак, аламак* и минах право през заключените врати помежду им.

Те не бяха благородници, така че надали имаха желание да спорят с вещица. Във всеки случай не ме последваха. Аз се изкачих по тясното, вито стълбище и стигнах до площадката с гладното дяволче, зинало срещу мен. Когато докоснах чукалото, имах чувството, че по ръката ме облизва вълк, за да прецени дали ще бъде приятна на вкус. Хванах го възможно най-предпазливо и потропах на вратата.

Имах цял списък с аргументи за Върбата, подплатени с непоклатима решителност. Бях готова, ако се наложи, просто да мина покрай нея; подозирах, че е твърде изискана дама, за да падне толкова ниско, че да се сбие с мен. Тя обаче изобщо не се появи на вратата, а когато долепих ухо, дочух викове отвътре. Отстъпих разтревожено назад и се опитах да събера мислите см. Дали стражите можеха да съборят вратата, ако ги повиках?

Съмнявах се. Вратата беше желязна и закована с железни нитове, а ключалка не се виждаше.

Взрях се в дяволчето, което се зъбеше срещу мен. От празната му паст лъхаше глад. Ами ако го заситех? Призовах едно простичко заклинание — само малко светлина, но дяволчето започна мигом да я поглъща. Продължавах да подавам сила на магията, докато най-после в шепата ми заблестя малко пламъче като от свещ. Гладът на дяволчето беше огромен и поглъщаше почти цялата магия, която имах, но някак си успях да отклоня едно тясно сребристо поточе. Оставих го да се събере в малко езерце вътре в мен, после изстисках един *аламак* и с отчаян скок преминах през вратата. Това ми отне и последните сили. Изтъркалях се на пода от другата страна и се проснах изцедена по гръб.

Чух тичащи стъпки и Каша застана до мен.

— Добре ли си, Нешке?

Виковете идваха от другата стая. Застанал със стиснати юмруци по средата на стаята, Марек крещеше на Върбата, която стоеше изпъната като бастун и побеляла от гняв. Никой от двамата не обърна внимание на начина, по който се стоварих през вратата; бяха твърде заети да беснеят един срещу друг.

— Погледни я! — Марек вдигна ръка към кралицата. Тя все така стоеше до същия прозорец, вяла и неподвижна. Дори да чуваше караницата, не потрепваше. — Три дни, без да продума — и ти се наричаш лечителка? Каква полза от теб?

— Очевидно, никаква — отвърна ледено Върбата. — Направих всичко, което може да се направи, толкова добре, колкото може да се направи. — В този момент най-после ме забеляза. Обърна се и ме изгледа отвисоко. — Разбирам, че това е чудотворката на кралството. Може би ще успееш да я откъснеш достатъчно дълго от леглото си, за да свърши нещо повече. Дотогава сам се грижи за нея. Аз няма да стоя тук и да слушам как ме ругаят въпреки усилията ми.

Тя ме заобиколи, като дръпна настрани полата си, за да не ме докосне, сякаш се боеше да не я омърся. Махна с ръка, резето се вдигна и тя излезе, а тежката желязна врата се хлопна зад нея, като изстърга върху камъка като брадва.

Марек обърна неизразходвания си гняв срещу мен.

— А ти! Трябва да бъдеш главен свидетел, а се шляеш из замъка с вид на кухненска повлекана! Да не мислиш, че някой ще повярва и на една дума от устата ти? Три дни, откакто съм те вкарал в списъка...

— Вие сте ме вкарали? — възмутих се аз, като се изправих на разтрепераните си крака, подпряна на ръката на Каша.

— ... а ти успя само да убедиш целия двор, че си безполезна, недодялана селянка! И сега това? Къде е Соля? Той трябваше да ти покаже какво да правиш.

— Не искам нищо да правя! Не ме интересува какво мислят тези хора. Тяхното мнение няма значение!

— Разбира се, че има! — Той ме стисна за ръката и ме дръпна от Каша. Аз се запрепъвах след него, мъчейки се да съставя заклинание, с което да го отблъсна, но той ме завлече до прозореца и посочи навън. Аз погледнах озадачено. Не виждах нищо тревожно. Посланикът с червения колан тъкмо влизаше в сградата с кронпринца Зигмунд.

— Този мъж с брат ми е пратеник на Мондрия — процеди тихо и свирепо Марек. — Техният принц консорт почина миналата зима; траурът на принцесата изтича след шест месеца. Сега схвана ли?

— Не — отвърнах аз объркано.

— Тя иска да стане кралица на Полния!

— Но кралицата не е мъртва — обади се Каша.

В този момент и двете разбрахме.

Аз изстинах и погледнах ужасено Марек.

— Но кралят... той я е обичал...

— Той отлага процеса, за да спечели време, разбираш ли?

— Щом споменът за спасяването избледнее, ще обърне вниманието на благородниците в друга посока и тихомълком ще я убие. Сега ще ми помогнеш ли или ще продължиш да се луташ из замъка, докато завали сняг и я изгорят — заедно с любимата ти приятелка — когато вече е прекалено студено, за да излезе някой да гледа?

Стиснах с пръсти коравата ръка на Каша, сякаш така можех да я предпазя. Чувствах се невъобразимо жестока и глупава; освободихме кралица Хана и я изведохме от Леса, само за да може кралят да ѝ отсече главата и да се ожени за друга. Да добави още една провинция към картата на Полния, още една перла в короната си.

— Но той я е обичал — повторих аз. Не можех да преглътна това възражение, макар вероятно да бе глупаво от моя страна. Историята за изгубената любима кралица ми звучеше по-смислено от тази, която чувах от Марек.

— И мислиш, че това ще го накара да ѝ прости, че го направи на глупак? Красивата му съпруга, която избяга с росиец, защото ѝ пееше омайни песни в градината? Така говореха за нея, докато не пораснах достатъчно, за да убия всеки, който го каже. Като бях малък, ме предупреждаваха дори да не споменавам името ѝ пред него.

Той гледаше кралица Хана, седнала на стола, безизразна като празен лист. В лицето му виждах детето, което се крие в изоставената градина на майка си от същата тълпа отровни придворни, които се подсмивват и шепнат, клатят глави, преструват се на опечалени и шушнат, че през цялото време са знаели.

— И мислехте, че можете да спасите двете с Каша, като танцувате на тяхната музика?

Той вдигна очи от кралицата и ме погледна. Струва ми се, че за пръв път се заслуша в думите ми. Гърдите му се повдигнаха и спуснаха три пъти.

— Не — съгласи се накрая той. — Те са само лешояди, той е лъвът. Те ще клатят глави и ще се съгласяват, че е жалко, и ще гризат кокалите, които им подхвърля. Можеш ли да принудиш краля да я помилва? — попита той така спокойно, сякаш ме молеше да омагьосам краля, и да отнема нечия воля, също като Леса.

— Не! — ужасих се аз. Погледнах към Каша. Тя стоеше, подпряла ръка на облегалката на стола на кралицата, изправена и стабилна. Поклати глава. Тя не би поискала това от мен. Тя не би поискала дори да избягам с нея, да изоставя своите на Леса, дори това да означаваше, че кралят ще я убие, само и само да може да убие и кралицата. Аз преглътнах. — Не. Няма да го направя.

— А какво ще направиш тогава? — изръмжа Марек, отново ядосан, и излезе от стаята, без да дочака отговор.

Все едно. Не знаех какво да кажа.

ГЛАВА 20

Стражите пред „Чаровников“ ме познаха въпреки дрехите. Отвориха тежките дървени врати пред мен и после пак ги затвориха. Притиснах гръб в тях. Позлатата, ангелите над главата ми и безкрайните лавици с книги обикаляха по едната стена и се връщаха по другата, изчезваха в нишите и излизаха отново от тях. Имаше още няколко души, които работеха тук-там по писалищата — млади мъже и жени в роби, привели глави над ретортите и книгите. Не ми обърнаха никакво внимание; всички бяха заети със себе си.

„Чаровников“ не ме посрещаше приветливо. Това място беше постудено от библиотеката на Змея и твърде безлично, но поне го разбирах. Все още няхах представа как ще спася Каша, но знаех, че имам по-голям шанс да открия отговора тук, отколкото в някоя бална зала.

Хванах най-близката стълбичка и я издърпах със скърцане до първата лавица. Запретнах полите си, качих се догоре и започнах да ровя. Този начин на търсене ми беше познат. Отивах в гората, не за да намеря нещо конкретно, а каквото има за намиране, оставяйки идеите сами да дойдат. Ако намерех купчина гъби, на другия ден щяхме да ядем супа от гъби; ако намерех плоски камъни в дупка на пътя, щяхме да ремонтираме къщата. Мислех си, че тук трябва да има поне няколко книги, които да ми заговорят като книгата на Яга; може би даже имаха някоя нейна, скрита сред тези лъскави, позлатени томове.

Действах колкото можех по-бързо. Преглеждах най-прашните, най-рядко използваните книги. Прокарвах ръце по тях, четях заглавията на гърбовете им. Въпреки всичко вървеше бавно и мъчително. След като прехвърлих дванайсет широки етажерки от пода до тавана, с по трийсет реда всяка, започнах да се чудя дали ще открия нещо: всички книги ме оставяха със сухо, сковано усещане, нищо, което би ме приканило да продължа да търся.

Стана късно. Малцината други ученици си бяха отишли, магичните лампи едва тлееха с горещата си пепел, сякаш бяха заспали;

само тази на моя рафт продължаваше да грее силно. Гърбът и глезените ми ме боляха. Бях стъпила неудобно на стълбата, запънала крак на едно от перилата, за да достигам и най-горните книги. Едва бях прехвърлила една четвърт от едната стена, при това възможно най-бързо, без да преглеждам подробно и една десета от книгите. Саркан би измърморил нещо недоволно.

— Какво търсиш?

Едва не паднах от стълбата върху главата на отец Бало, но успях да се хвана навреме, извъртайки болезнено крака си. Една част от етажерката свършваше на средата, а отдолу имаше врата към някаква тайна стая: оттам беше излязъл отецът. Носеше четири дебели книги, които може би искаше да върне обратно по местата им, и ме гледаше подозрително отдолу.

Вътрешно още треперех от изненадата и без да мисля, изтърсих:

— Търся Саркан.

Бало погледна неразбиращо лавиците, които преравах: да не би да мислех, че ще намеря Змея, притиснат между страниците на някоя книга? Но щом изрекох тези думи и на себе си, внезапно осъзнах, че тъкмо това правя. Търсех Саркан. Исках да ме погледне иззад купчината си книги и да ми се скара за хаоса, който създавах. Исках да разбера какво прави той, дали Лесът е нанесъл ответен удар. Исках да ми каже как да убедя краля да пусне Каша.

— Искам да говоря с него — казах. — Искам да го видя.

Вече знаех, че няма такова заклинание в книгата на Яга, а и Саркан никога не ми бе показвал нещо подобно.

— Отче, какво заклинание бихте използвали, ако искахте да разговаряте с някого в друга част на кралството?

Бало вече клатеше глава.

— Разговорите от разстояние са измислица от приказките, колкото и удобна да е тази идея за бардовете. — Звучеше така, сякаш четеше лекция. — Във Венеция са открили изкуството на влагането на заклинание за общуване между две огледала, направени от един и същи живак. Кралят има такова огледало, а другото се носи от пълководеца. Но дори те могат да разговарят само помежду си. Дядото на краля купи такива огледала в замяна на пет стъкленици с огнено сърце — добави той и аз неволно изписках, като чух цената: за толкова можеше да се купи и цяло кралство. — Магията може да задълбочи

сетивата, да изостри зрението и слуха, да усили гласа или да го затвори в черупка, от която да се покаже по-късно. Но не може за един миг да пренесе образа ти през половината кралство или да донесе нечий глас до теб.

Слушах го неудовлетворено, макар за съжаление да звучеше прав: защо иначе щеше Саркан да ползва пратеници и да пише писма, ако можеше просто да направи заклинание? Звучеше логично: също както можеше да използва заклинанието за транспортиране само на своя собствена територия, в долината, но не и да отскочи до столицата и обратно.

— Има ли тук други книги като на Яга, в които бих могла да погледна? — попитах аз, макар да знаех мнението на Бало за нея.

— Дете мое, тази библиотека е сърцето на магическото учение в Полния — отвърна той. — Книгите не са нахвърляни по лавиците според прищевките на някой колекционер или по усмотрението на случаен книгопродавец; не са тук, защото са ценни или позлатени за наслада на благородническото око. Всеки том тук е бил внимателно прегледан от поне двама магьосници в служба на короната, които са потвърдили достойнствата им и са изпитали поне три заклинания, и дори тогава трябва да притежава истинска сила, за да заслужи място тук. Самият аз съм посветил почти целия си живот на премахването на по-незначителните работи, на любопитните чудеса и закачки на миналото. Няма начин да намериш тук нещо подобно.

Аз го зяпнах: целия му живот! Несъмнено бе изхвърлил всичко, което аз бих могла да използвам. Хванах се за страничните пръчки на стълбата и се плъзнах надолу под неодобрителния поглед на присвитите му очи; предполагам, че по същия начин щеше да реагира, ако бе видял някой да се катери по дърво.

— Изгорихте ли ги? — попитах отчаяно.

Той потръпна, сякаш му бях предложила да го направи.

— Не е задължително една книга да бъде магична, за да бъде ценна — отвърна той. — Всъщност аз исках да ги преместя в сбирката на Университета за по-цялостен анализ, но Алоша настоя да ги държим тук, под ключ, което, не мога да отрека, е благоразумна мярка, тъй като подобни книги биха могли да привлекат най-недостойните елементи на низшето общество. Понякога малко дарба е достатъчна уличният аптекар да стане опасен, ако в ръцете му попадне

неподходяща книга. Мисля обаче, че архиварите в Университета, които са мъже с отлично образование, при съответните наставления и строг надзор, са натоварени да пазят по-незначителните...

— Къде са? — прекъснах го аз.

Стаичката, в която ме въведе отец Бало, беше претърпана със стари, орфани книги и нямаше дори малък процеп за въздух. Трябваше да оставя вратата откритата. Беше ми много по-приятно да се ровя в тези безредни купчини, без да се притеснявам дали ще ги върна в правилния ред, но повечето книги бяха също толкова безполезни, колкото онези в „Чаровников“. Отмятах множество сухи учебници по история на магията; сборници със сложни, но незначителни формули, поне половината от които биха отнели два пъти по-дълго време и биха създали пет пъти по-голяма бъркотия, отколкото ако човек свърши въпросното нещо на ръка; както и такива, които ми се струваха съвършено разумни книги със заклинания, но явно не отговаряха на строгите стандарти на отец Бало.

Имаше и по-чудати неща. Едно томче много приличаше на книга със заклинания, пълна със загадъчни думи и рисунки, схеми като тези в много от книгите на Змея и бележки, в които не намирах никакъв смисъл. След като изгубих цели десет минути, установих, че просто са откачени. Бяха написани от луд човек, който се е преструвал на магьосник — някой, на когото му се е искало да бъде магьосник. Изобщо не бяха истински заклинания, а напълно измислени. Имаше нещо безнадеждно тъжно в това. Избутах книгата в един тъмен ъгъл.

Най-после ръката ми попадна на малка, тънка черна книжка. Отвън приличаше на книгата на майка ми с празнични рецепти и веднага ми се стори топла и приветлива. Беше направена от евтина, пожълтяла и смачкана хартия, но пълна с малки, приятни заклинания, изписани със ситен почерк. Прелистих я, като неволно се усмихвах, а после погледнах вътрешната страна на корицата. Със същия дребен почерк пишеше: „Мария Олшанкина, 1267 година.“

Седях и я гледах, едновременно изненадана и не изненадана. Тази вещица беше живяла в моята долина преди повече от триста години, не много след заселването ѝ: на големия камък в църквата на Олшанка — най-старата сграда в долината, беше гравирани годината 1214. Изведнъж се почудих къде ли е била родена Яга. Била е русийка.

Дали е живяла в долината от другата страна на Леса, преди Полния да я превземе?

Знаех, че това няма да ми помогне. Книгата беше топло, мило присъствие в ръцете ми, но просто като приятел, който седи утешително с теб до огъня, но не може да промени нищо. В повечето големи села имаше народни вещици, които лекуваха някои болести и се справяха с главнята по нивите; предполагах, че Мария е била от тях. За миг я видях: едра, весела жени с червена престилка, която мете двора сред деца и пилета, а после влиза вътре да приготви отвара срещу кашлица за притеснен млад баща с болно бебе вкъщи; налива я в чашата му, докато го укорява, задето е прекосил цялото село гологлав. Имаше нещо кротко в нея — магията се беше събрала в езеро, не течеше като буен поток, отнасяш всички обичайни неща от живота ѝ. Въздъгнах и все пак прибрах книжката в джоба си. Не исках да я оставям тук, захвърлена и забравена.

Намерих още две такива книги сред хилядите натрупани и ги прелистих; имаше някои полезни заклинания и добри съвети. Мястото не беше указано, но някак си знаех, че и те идват от моята долина. Едната беше написана от фермер, открил заклинание за струпване на облаци и призоваване на дъжд. На съответната страница беше нарисувал нива с облаци отгоре и познати, назъбени планини в далечината.

Най-отдолу имаше предупреждение: „Внимавайте, ако вече е сиво: призовете ли много облаци, ще дойдат и мълнии“. Докоснах кратката, простичка дума: *калмоз*, и разбрах, че мога да извикам гръмотевици и светкавици от небето. Потръпнах и оставих книгата настрана. Представих си как Соля ще поиска да ми помогне с такова заклинание.

В нито една от книгите не намерих това, което ми трябваше. Разчистих си място на пода и продължих, приведена над една книга, докато със свободната си ръка ровех в купчината за следващата. Без да гледам, пръстите ми напипаха твърдия ръб на релефна кожа. Дръпнах ръката си и неспокойно я отърсих.

Веднъж, като малка — още нямах и дванайсет, докато обикалях из гората през зимата, намерих странен, голям бял чувал между корените на едно дърво, заровен под сухите листа. Боднах го няколко пъти с пръчката си, а после изтичах при баща си и го доведох, за да му

го покажа. Той отсече най-близките дървета, за да не пламне всичко, а после изгори дървото с чувала. Когато разровихме пепелта с пръчка, намерихме свит скелет на някакво безформено същество; не приличаше на никое познато животно.

„Стой далеч от тази поляна, Нешке, чуваш ли?“, помня, че ме предупреди баща ми. „Сега всичко е наред“, отвърнах аз. Някак си бях разбрала. „Въпреки това“, отвърна той. Повече не говорихме за това. Даже не казахме на майка ми. Не искахме да мислим какво означава това — фактът, че можеше да намеря зла магия, скрита между дърветата.

Ето че сега яркият спомен се върна: слабата, влажна миризма на гниещи листа, студеният ми дъх, излизащ на бели облаци, лъскавият скреж по върховете на клоните и кората, тежката тишина в гората. Бях отишла за друго, но някаква тревога ме бе притеглила към онази поляна. По същия начин се чувствах и сега. Но нали бях в „Чаровников“, в сърцето на кралския дворец? Как бе възможно Лесът да е тук?

Избърсах ръце в полата си, стегнах се и извадих книгата. Корицата беше покрита със сложни рисунки и релефи, изработени на ръка, с изпъкнала кожена амфисбена^[1]. Всяка люспа беше оцветена в искрящо синьо, два рубина служеха за очи, а около нея имаше гора от зелени листа, сред които като плодове от клоните висяха златни букви, изписващи думата „Bestiare“^[2].

Прелиствах страниците с палец и показалец, като внимавах да докосвам само ъгълчето им. Това беше странен бестиарий изпъстрен с чудовища и химери. Някои дори не бяха истински. Бавно разгърнах още няколко страници, като само бегло поглеждах думите и картинките. Със страх осъзнах, че докато чета, усещам чудовищата като живи; че започвам да вярвам в тях, и то достатъчно дълго. Рязко затворих книгата, оставих я на пода и отстъпих встрани от нея. Задушната стая беше станала още по-спарена — като в най-тежките летни дни, когато въздухът става горещ и влажен под душащата тежест на неподвижните листа, които не пропускаха никакъв вятър.

Пак избърсах ръце в полата си, за да се избавя от мазното усещане за страниците по пръстите си. Гледах подозрително книгата. Имах чувството, че ако отместя очи, тя ще се превърне в нещо извратено и ще скочи със съскане и нокти върху лицето ми.

Инстинктивно посегнах към огненото заклинание, за да я изгоря, но щом отворих уста, спрях — разбрах колко глупаво би било това: намирах се в стая, пълна със стари, сухи книги; самият въздух бе толкова сух, че имаше вкус на прах, а навън имаше огромна библиотека. В същото време бях сигурна, че не е безопасно да оставя книгата там, дори за секунда, а не можех да си представя отново да я докосна...

Вратата се отвори.

— Разбирам предпазливостта ти, Алоша — казваше подразнено Бало, — но не виждам какво лошо...

— Спрете! — извиках аз.

Двамата замръзнаха на тясната врата и се втренчиха в мен. Предполагам, че съм изглеждала нелепо: застанала посред стаята като звероукротител пред особено свиреп лъв, а на пода до мен спокойно лежи само една книга.

Бало ме изгледа учудено, после надникна към книгата.

— Какво, за бога...

Алоша обаче не чакаше; избута го внимателно настрани и извади дълга кама от колана си. Приклепна, протегна ръка и побутна книгата само с върха на острието. То грейна със сребърно сияние по цялата си дължина, а където докосна книгата, светлината доби зеленикавия цвят на покварата. Алоша отдръпна камата си.

— Как я намери?

— Беше в купчината. Опита се да ме хване. Имах чувството, че е... Лесът.

— Как е възможно... — започна Бало, но Алоша вече беше изчезнала. След секунда се върна с тежка метална ръкавица. Взе книгата само с два пръста и даде знак с глава. Последвахме я в основната част на библиотеката, където лампите светваха една по една над главите ни, докато минавахме. Алоша разчисти купчината от едно от големите каменни писалища и сложи книгата върху него.

— Как ти е убягнала тази гадост? — попита тя Бало, който надничаше през рамото ѝ, разтревожен и намръщен.

— Надали изобщо съм я отворил — оправда се немощно той. — Нямахме защо: от пръв поглед се виждаше, че не е сериозен текст, и прецених, че няма място в библиотеката ни. Помня, че по този повод

разменихме доста силни думи с бедния Георг: той настояваше да я оставим, въпреки че в нея нямаше и най-малък признак за магия.

— Георг ли? — повтори мрачно Алоша. — Това не е ли било непосредствено преди изчезването му?

Бало замълча и кимна.

— Ако бях продължила — обадох се аз, — щеше ли... да направи едно от тези неща?

— Предполагам, че щеше да превърне теб в такова — гласеше ужасяващият отговор на Алоша. — Преди пет години един ученик изчезна, а в същия ден от каналите изпълзя хидра и нападна замъка. Помислихме, че тя го е изяла. По-добре да свалим главата на горкия Георг от стената в парадната зала.

— Но как изобщо се е озовала тук? — попитах аз, като гледах книгата с шарените, светло и тъмнозелени листа и двуглавата змия, която ни намигаше с червените си очи.

— О... — Бало се поколеба, после отиде до един рафт с големи инвентарни книги, които стигаха почти до кръста му. Измърмори някакво малко, прашно заклинание и прокара пръсти по тях. Една страница в далечния край заблестя. Той извади с пъшкане тежката книга и я донесе на масата, като по навик разсеяно я придържаше отдолу. Отвори я на осветената страница, на която грееше един определен ред. — Бестиарий, старателно украсен, с неизвестен произход — зачете той. — Подарък от двора на... на Росия. — Гласът му секна. Той гледаше датата под изцапания си с мастило показалец. — Преди дващест години. Това е една от половин дузина книги, които са ни били дарени по същото време. Трябва да са били донесени от принц Василий.

Злата книга лежеше по средата на масата. Ние стояхме мълчаливо до нея. Преди дващест години русийският принц Василий беше дошъл в Кралия, а три седмици по-късно си беше заминал посред нощ заедно с кралица Хана. Бяха минали прекалено близо до края на Леса, за да се измъкнат от преследвачите. Това беше историята. Само че може би бяха заловени много по-рано. Може би някой нещастен писар или книговец беше скитал близо до Леса и беше събрал листа за хартия или приготвил мастило от соковете на дъбовете, за да впише покварата във всяка дума, да направи капан, който ще проникне даже в кралския дворец.

— Можем ли да я изгорим тук? — попитах аз.

— Какво? — подскочи възмутено Балло като на пружина. Стори ми се, че инстинктивно не можеше да понесе мисълта да изгори книга, в което нямаше нищо лошо, стига да не ставаше дума за тази.

— Балло — каза Алоша и по изражението ѝ виждах, че изпитва същото като мен.

— Ще се опитам да я пречистя, за да можем да я разгледаме безопасно — каза отецът. — Ако не стане, тогава, разбира се, ще се наложи да помислим за по-груби начини да се избавим от нея.

— Това не е нещо, което трябва да държим тук, било то и пречистено — възрази мрачно магьосницата. — Трябва да я занесем в ковачницата. Ще запаля бял огън и ще я оставим вътре, докато не стане на пепел.

— В никой случай не можем да я изгорим веднага — отвърна той. — Тя е доказателство, свързано с кралицата, и кралят трябва да знае за нея.

Доказателство, както твърде късно осъзнах, за поквара: ако кралицата е докоснала тази книга, ако тя я е завела в Леса, значи е била заразена още преди това. Ако бъдеше представена на процеса... Погледнах разочаровано Алоша и Балло. Те не бяха дошли да ми помогнат. Бяха дошли да ми попречат да открия нещо полезно.

Алоша въздъхна.

— Аз не съм ти враг, макар да искаш да ме мислиш за такава.

— Вие искате да ги убият! Кралицата, Каша...

— Аз искам да запазя сигурността на кралството — каза Алоша. — Вие с Марек мислите само за собствените си грижи. Проблемът е, че сте твърде млади за силата, която имате. Не сте губили хора. Когато видите да минава цял век, ще добиете повече разум.

Канех се да възразя срещу това обвинение, но последните ѝ думи ме накараха да замълча. Гледах я ужасено. Може да беше глупаво от моя страна, но до този момент не ми бе хрумвало, че и аз ще живея като Саркан, като нея — сто години, двеста... кога изобщо умираха вещиците? Нямаше да остаря, щях да си остана все същата, докато хората около мен вехнат и окапват като крайните листа на бръшлян.

— Не искам повече разум! — казах на глас, нарушавайки тишината в стаята. — Не и ако разум означава да спра да обичам. Какво друго си заслужава, ако не хората?

Яростно заблъсках глава: може би имаше някакъв начин да дам част от този живот на семейството си, на Каша — ако те пожелаеха да го вземат. Та кой би желал такова нещо, на цената да изпадне от света, да напусне живота?

— Много се разстройваш, скъпо дете — каза Бало с отмалял глас и жест, който целеше да ме успокои.

Вгледах се в него, в тънките бръчици покрай очите му и в тях видях всичките дни, които бе прекарал сред прашните книги, без да обича нищо друго; видях и двамата с Алоша, която говореше с еднаква лекота за горенето на хора и книги. Спомних си Саркан, който взима момичета от селото, и студенината му, когато за първи път влязох в кулата, сякаш беше забравил да мисли и чувства като обикновен човек.

— Народът също са хора — каза Алоша. — Повече хора от малкото, които ти обичаш. А Лесът заплашва всички.

— Откакто се помня, живея на десет версти от Леса — отвърнах аз. — Няма нужда да ми обяснявате какво е. Ако не исках да спра Леса, щях отдавна да съм взела Каша и да съм избягала с нея, вместо да позволя да я местите като пионка, сякаш няма никакво значение!

Бало започна да мърмори нещо, но Алоша само се намръщи.

— И въпреки това говориш за правото на живот на заразените, сякаш не знаеш за какво става дума. Лесът не е просто бърлога на злото, дебнещо хората, които са имали глупостта да пристъпят в него, и ако ги измъкнеш оттам, всичко ще бъде наред. Ние не сме първият народ, който се сблъсква с неговата сила.

— Имате предвид хората от кулата — казах бавно аз, мислейки си за погребания крал.

— Видяла си гробницата, нали? И магията, която я е създала и която сега е изгубена за нас? Това би трябвало да бъде достатъчно предупреждение, за да бъдеш по-предпазлива. Тези хора не са били нито слаби, нито неподготвени. Лесът обаче е сринал кулата им, вълци и лесници са ги заловили, дървета са задушили долината. Един-двама от по-слабите им магьосници са избягали на север и са взели няколко книги и истории със себе си. А другите? — Тя махна с ръка към книгата. — Превърнали са се в кошмари, в зверове, преследващи собствените си братя. Това е всичко, което Лесът е оставил от тях. На това място има нещо по-лошо от чудовища: нещо, което създава чудовища.

— Знам го по-добре от вас! — Ръцете още ме сърбяха, а книгата лежеше злокобно на масата. Не можех да спра да мисля за онова тежко, чудовищно присъствие, което ме гледаше от очите на Каша, от лицето на Йежи: чувството, че някой те гони под короните на дърветата.

— Наистина ли? — попита Алоша. — Отговори ми — ако кажа да изтръгнем от корените им всички хора в твоята долина, да ги преместим някъде в кралството и да оставим другото на Леса; да ги спасим и да се откажем от всичко останало, ще се съ согласиш ли? — Гледах я, без да кажа нищо. — Защо още не сте се махнали? Защо продължавате да живеете там, в тази сянка? В Полния има места, които не са преследвани от злото.

Опитах се да намеря отговор, какъвто всъщност няхах. Тази идея просто ми беше чужда. Каша беше мислила за това, защото ѝ се беше наложило; аз обаче не бях. Обичах Дверник, дълбоките тихи гори край дома ми, дългата, искряща Спидъл под слънцето. Обичах планинските върхове наоколо, които ни заслоняваха като стена. В селото ни, в долината ни се чувстваше дълбок покой и не беше само заради леката ръка на Змея върху юздите. Това беше домът ни.

— Дом, в който обезобразени същества могат да излязат през нощта от гората и да откраднат децата ви — възрази Алоша. — Още преди Лесът отново да се въздигне, тази долина беше обхваната от поквара. Старите истории от Жълтите блата разказват.

Запъвайки се, им разказах за първия път, когато направихме Призоваването — за дългата, ярка светлина, достигнала до Каша, за Леса, който се пресягаше към нея и се опитваше да я задържи, за последните ужасяващи моменти, в които пръстите на Каша ме стискаха за гърлото, а после започнаха един по един да ме пускат, за страха, че ще трябва да я убия, за да я спася. Разказах им и за Йежи, и за странния вътрешен Лес, където двама се бяха скитали изгубени и който магията ни беше показала.

Бало през цялото време гледаше смутено; не знаеше дали да се съпротивлява или неохотно да ми повярва, и само от време на време немощно продумваше: „Но аз никога не съм чувал...“ и „Не е известно Призоваването да може...“, но замлъкваше пред нетърпеливите жестове на Алоша да пази тишина.

— Е — каза тя, когато свърших, — признавам, че двамата със Саркан сте постигнали нещо. Не сте пълни глупаци. — Тя все още

държеше камата в ръка и почука с върха ѝ по каменния ръб на масата. Чу се звук като от малка камбана. — Това не означава, че си е заслужавало да спасите кралицата. След двайсет години скитане из сенките, които сте видели, какво очаквахте да е останало от нея?

— Нищо. Саркан нищо не очакваше. Но аз трябваше да...

— Защото Марек те заплаши, че иначе ще убие приятелката ти — довърши тя вместо мен. — Проклет да бъде.

Не се чувствах длъжна на Марек за каквото и да било, но не се стърпях и искрено възразих:

— Ако беше моята майка, и аз щях да бъда готова на всичко.

— И щеше да се държиш като дете, не като принц. И той, и Соля. — Тя се обърна към Балю. — Трябваше да се досетим, още когато предложиха да отидат за момичето, което Саркан е извел от Леса. — После пак ме изгледа мрачно. — Аз бях твърде заета да се тревожа, че Лесът най-после се е добрал до Саркан. Исках само да я убием бързо и да доведем Саркан тук, за да го държим под око. И все още не съм убедена, че така няма да бъде най-добре.

— Каша не е заражена! Нито пък кралицата.

— Това не означава, че не могат да бъдат привлечени да служат на Леса.

— Не можете да ги убиете, само защото може да се случи нещо страшно, за което дори няма да са виновни!

— Не мога да не се съглася с нея, Алоша — обади се Балю. — След като реликвите доказаха, че са чисти...

— Естествено, че можем, ако това ще спаси кралството от Леса — прекъсна ни безмилостно Алоша. — Това не означава, че искам да го направим, а още по-малко — добави тя към мен, — да те подтикна да направиш нещо глупаво. Започвам да разбирам защо Саркан ти дава толкова свобода.

Тя почука отново с острието по масата и с внезапна решителност произнесе:

— Гидна.

Премигнах срещу нея. Чувала бях за Гидна, разбира се: пристанищен град на брега на океана, далеч на север, от който си доставяхме китова мас и зелено вълнено сукно; оттам беше и съпругата на кронпринца.

— Достатъчно далеч е от Леса, а океанът е неподатлив на покварата — продължи тя. — Ако кралят прати и двете там, може и да се получи. Графът има една вещица, Бялата чучулига. Заключете ги под неин надзор и след десет години — или ако успеем да изгорим целия дяволски Лес — ще може да престанем да се тревожим толкова.

Бало вече кимаше. Но... десет години! Искаше ми се да изкрещя, да се противопоставя. Отново ми отнемаха Каша. Само стогодишен човек можеше с такава лекота да захвърли десет години. Но се поколебах. Алоша не беше глупава и виждах, че е права да бъде предпазлива. Погледнах заразената книга на масата. Лесът залагаше капан след капан. Беше пратил химера в Жълтите блата и бели вълци в Дверник, само и само да хване Змея. Беше заловил Каша, за да ме накара да вляза. А когато намерих начин да я отскубна от хватката му, се опита чрез нея да зарази и двама ни със Змея; когато и това не се получи, я остави да живее, за да ни примами отново в лапите си. Бяхме се измъкнали и от този капан, но ако имаше и друг? Ако Лесът успееше отново да превърне победата ни в поражение?

Не знаех какво да сторя. Ако се съгласях, ако послушах Алоша, щеше ли и кралят да се вслуша в нея? Ако пишех на Саркан и той ми отговореше, за да знам дали е съгласен? Прехапах устни. Тя повдигна хладно вежда в очакване на отговор. В следващия миг отмести поглед: вратите на „Чаровников“ се бяха отворили. На прага стоеше Соколът със снежнобели, искрящи одежди; бяла фигура в тъмния правоъгълник на вратата. Той огледа трима ни с присвити очи, после надяна една от изкуствените си усмивки.

— Виждам, че сте заети — каза той небрежно, — но междуременно събитията си текат. Може би ще благоволите да дойдете на процеса?

[1] Митична двуглава змия. — Б.пр. ↑

[2] Популярен в Средновековието компендиум на фантастични животни. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 21

Когато излязохме от „Чаровников“, шумът от тържеството изпълваше пустите коридори. Музиката беше спряла, но в далечината ревеше и тътнеше морето от повишени гласове, което ставаше все по-силно с приближаването ни към балната зала. Лакеите бързо отвориха вратите на стълбището към обширния дансинг. От едната страна на кралския трон, поставен на висок подиум, седеше посланикът с бялото палто, а от другата — принц Зигмунд и съпругата му. Кралят стискаше подлакътниците на трона си във формата на лъвски лапи, а лицето му беше почервенияло от гняв.

По средата на дансинга Марек беше разчистил широк кръг и шест реда смаяни танцьори се бяха отдръпнали назад, зяпнали в очакване. Дамите в бухналите си рокли приличаха на разпилени цветя. В центъра на този кръг стоеше кралицата с безизразно лице и бяла затворническа роба, а Каша я държеше за ръката. Тя се огледа и като ме видя, на лицето ѝ се изписа облекчение, но не можех да стигна до нея. Тълпата беше изпълнила стълбите и всички гледаха, надвесени от балкона.

Кралският писар стоеше приведен пред Марек и говореше с треперещ глас, вдигнал тежък законник пред себе си като щит. Не можех да го виня, че се страхува. Марек приличаше на герой от балада: целият в доспехи от блестяща, лъскава стомана, с меч в ръка, който би могъл да съсече както вол, така и шлем, който попадне под него. Възправяше се пред писаря като олицетворение на справедливото възмездие.

— В случаи... в случаи на поквара — заекваше писарят, — силовото право не е... изрично е отменено от закона на Богуслав...

Той залитна със сподавен вик назад. Принцът беше размахал меча пред лицето му.

Марек продължи да размахва меча си, а притаилата дъх тълпа се отдръпна още повече.

— Кралицата на Полния има право на защита! — извика той. — Нека, който да е магьосник застане тук и покаже поне един знак на поквара в нея! Хей, Сокол! — Той се завъртя и посочи към стълбището; всички погледи се обърнаха към нас. — Направи й заклинание сега! Нека целият двор да види дали в нея има и едно петънце...

Присъстващите — ерцхерцози и прислужници — едновременно ахнаха в екстаз.

Струва ми се, че поради това кралят не прекрати всичко още в същия момент. Множеството на стълбите се раздели, за да ни пропусне, и Соколът се понесе напред, влачейки дългите си ръкави по пода, а като стигна долу, се поклонил елегантно на краля. Явно се беше подготвил за този момент: държеше голяма кесия с нещо тежко. Сви пръст и приближи четири от високите магически лампи около кралицата. После отвори кесията и хвърли вълна от син пясък във въздуха над глава ѝ, като говореше тихо.

Не чувах думите, но от пръстите му с пукот излетя нажежена бяла светлина и прониза падащия пясък. Усети се миризма на стопено стъкло и се вдигнаха тънки струйки дим: пясъкът се разтвори и във въздуха се получи бледосиньо изкривяване, сякаш гледах кралицата и Каша през дебело стъкло, а те самите са заобиколени от огледала. Светлината от магическите лампи блестеше през това стъкло и преминавайки през него, ставаше още по-ярка. Виждах костите под плътта на ръката на Каша върху рамото на кралицата, очертанията на черепа и зъбите ѝ.

Марек се пресегна и като хвана кралицата за ръка, я поведе в кръг, така че всички да я видят. Благородниците не бяха присъствали на изпитанието на архиепископа и воала на Ядвига. Те гледаха жадно кралицата в бялата роба. Кръвоносните ѝ съдове образуваха бледа, искряща плетеница, а всичко в нея светеше: очите ѝ бяха като лампи, от разтворените ѝ устни грееше сияние. Ни една сянка, ни едно петно от мрак. Придворните зашепнаха, още преди светлината бавно да угасне.

Стъклото се пръсна и се посипа със звън, а когато стигна до пода, се разтвори на сини струйки дим.

— Нека изпитанието продължи! — извика Марек, извисявайки глас над усиливащия се шум от многобройните разговори. Той самият

сякаш светеше от убеждението в собствената си правота. — Повикайте, който свидетел поискате: нека дойде Върбата, а също и архиепископът...

В този момент залата принадлежеше на Марек; дори аз виждах как се раждат хилядите слухове за убийство, ако кралят откажеше и заповядаше да отведат кралицата на смърт. Кралят също го виждаше. Той огледа всичките си придворни, после кратко, рязко кимна с брадичка и седна обратно на трона си. Така Марек успя да насочи ръката на баща си дори без магия: независимо дали кралят искаше процеса, той на практика беше започнал.

Виждах краля за трети път. Бих го нарекла... не точно приятен; с твърде много дълбоки бръчки по лицето, прекалено намръщен, за да си го представя като мил и добър. Но ако преди трябваше да го опиша с една дума, тя щеше да бъде „тревожен“. Сега бих казала „гневен“: студен като зимна буря, а тъкмо той в крайна сметка трябваше да издаде присъдата.

Искаше ми се да изтичам и да прекъсна процеса, да кажа на Марек да спре, но беше късно. Върбата вече беше излязла да свидетелства, изправена като стълб в сребриста роба.

— Не открих поквара, но не мога да се закълна, че няма такава — каза тя хладно право на краля, без да обръща внимание на стиснатите зъби на Марек и на скърцането на ръкавицата му по дръжката на меча. — Кралицата не е същата. Не е казала нито дума, не е дала знак, че познава някого. Плътта ѝ е напълно променена. Не е останало нищо от смъртните ѝ кости и жили. И макар плътта да може да се превърне в камък или метал, без да носи поквара, тази промяна несъмнено е била причинена от покварена сила.

— А ако променената ѝ плът носеше поквара, не бихте ли очаквали да я видите под моето заклинание? — намеси се Соколят.

Върбата дори не го погледна; той явно се бе обадил не на място. Само наведе глава към краля, който кимна и леко размърда пръсти в знак, че е свободна.

Архиепископът беше също толкова уклончив. Каза само, че е изпитал кралицата с всички свещени реликви от катедралата, а не че не е заразена. Предполагам, че никой от тях не искаше след това да бъде опроверган.

Излязоха само още неколцина свидетели в защита на кралицата — лекари, които Марек беше довел да я видят. Никой не споменаваше нищо за Каша. Изобщо не се сещаха за нея, а животът ѝ зависеше от техните думи. Кралицата стоеше безмълвна и неподвижна до нея. Светлината беше угаснала и целият двор виждаше празното ѝ, безизразно лице.

Погледнах Алоша, която стоеше до мен, а Бало беше от другата ѝ страна. Знаех, че когато дойде техният ред, ще кажат на краля за коварния бестиарий, който сега стоеше в „Чаровников“ в дебел обръч от сол и желязо, под строгия надзор на стражите. Алоша щеше да каже, че не бива да се поема такъв риск, че има твърде голяма опасност за кралството. А после, ако пожелаеше, кралят можеше да стане и да заяви, че законите за покварата са категорични; можеше да си сложи опечалена физиономия и да прати кралицата на смърт, а заедно с нея и Каша. И като го гледах, си мислех, че точно това ще направи. Щеше да го направи.

Той се беше отпуснал дълбоко в големия си, украсен трон, сякаш се нуждаеше от опора за тежкото си тяло, сложил ръка върху неусмихнатите си устни. Решителността му се трупаше като падащ сняг. И други свидетели щяха да говорят, но той нямаше да ги чуе. Вече беше решил. Виждах смъртта на Каша в натежалото му, мрачно лице и отчаяно потърсих с поглед очите на Сокола в другия край на залата. Марек стоеше до него напрегнат като юмука си, стиснал меч.

Соля отвърна на погледа ми, но само разпери ръце, сякаш искаше да каже: „Направих, каквото можах“. После се наведе и промърмори нещо на Марек. След като и последният лекар се оттегли, принцът каза:

— Да бъде призвана Агнешка от Дверник, за да свидетелства как е била освободена кралицата.

Всъщност това исках; за това бях дошла и се бях преборила да ме включат в списъка. Всички ме гледаха, дори кралят изпод свъсените си вежди. А аз не знаех какво да кажа. Какво значение би имало за краля и за всички придворни, ако потвърдя, че кралицата не е покварена? И със сигурност не ги интересуваше какво ще кажа за Каша.

Може би, ако го помолех, Соля щеше да се опита да направи Призоваването с мен. Представих си как бялата светлина показва

истината на всички. Само че кралицата вече беше изпитана с воала на Ядвига. Придворните я бяха видели и под стъклото на Сокола. Кралят виждаше, че не е покварена. Тук изобщо не ставаше дума за истината. Благородниците не търсеха истината, кралят не търсеше истината. Каквато и истина да им предложех, щяха да я пренебрегнат като всичко останало. Нямах да променят решението си.

Можех обаче да им дам нещо съвсем различно. Можех да им дам това, което наистина искат. В този момент осъзнах, че знам какво е то. Те искаха да знаят. Искане да видят какво е било. Искане да се почувстват част от всичко това, от спасението на кралицата: искаха да заживеят в песента. Това не беше истината, нямаше нищо общо с нея, но можеше да ги убеди да пощадят живота на Каша.

Затворих очи и си спомних заклинанието за илюзиите: „По-лесно е да направиш илюзия за армия, отколкото истинска армия“, беше казал Саркан, и когато зашепнах думите, разбрах, че е бил прав. Да пресъздам чудовищно дърво-сърце, не беше по-трудно, отколкото цвете, и то изникна с изумителна лекота от мраморния под. Каша си пое дъх, една жена изпищя, някъде в залата се прекатури стол. Изключих всички звуци. Оставих заклинанието да се лее като мелодия от езика ми, докато изливах магия и онзи непоносим, задушаваш ужас, който през цялото време ме стискаше за гърлото. Дървото-сърце растеше, простираше сребърните си клони в залата, таванът чезнеше в шумолящи листа, разнасяше се отвратителната смрад на плодовете. Повдигна ми се, а после главата на Янош се търкулна през тревата в краката ми и се спря в плъзналите корени.

Придворните надаваха викове и се притискаха в стените, и в същото време изчезваха. Залата се разпадна в гората и дрънченето на стомана. Марек се обърна стъписан и вдигна меч си: сребърната богомолка се нахвърли върху него. Ноктите ѝ се впиха в рамената му и застъргаха в стоманата на блестящите му доспехи. Труповете гледаха с невидящи очи от тревата в краката му.

Пред очите ми се разстла димна мъгла и запраця огън. Обърнах се към ствола на дървото; Саркан беше там и сребърната кора се опитваше да го погълне. „Сега, Агнешке“, каза той, а огненото сърце сияеше алено между пръстите ми. Инстинктивно протегнах ръка към него, спомнила си ужаса и мъката, и за миг, само за един кратък миг, той не беше илюзия, не беше просто илюзия. Намръщи се изненадано,

а очите му казаха: „Какви ги вършиш, глупачке?“, това някак си беше той, истинският той, а после помежду ни пламна пречистващият огън и той изчезна, отново се превърна в илюзия.

Сложих ръце на ствола и кората се навиваше и отделяше като люспите на презрял домати. Каша стоеше до мен, истински стволът се разцепваше под яростните ѝ удари. Оттам излезе кралицата, протегнала ръце към нас, търсеща помощ, а лицето ѝ изведнъж оживя, обзето от ужас. Хванахме я и я издърпахме навън. Чух Сокола да крещи огнено заклинание и осъзнах, че призовава истински огън, а ние всъщност не бяхме в Леса. Бяхме в кралския замък...

В момента, в който си позволих да си спомня това, илюзията се изплъзна. Дървото изгоря във въздуха, пламъците в корените му погълнаха ствола и целия Лес. Труповете се скриха в земята; зърнахме за последен път лицата им, лицата на всички, преди белият мрамор да се затвори върху тях. Гледах ги и по страните ми се стичаха сълзи. Не знаех, че съм запомнила толкова добре войниците, за да ги пресъздам. После и последните сенки от листа изчезнаха и ние отново се озовахме в двореца, пред трона, а кралят стоеше смаян на подиума си.

Соколът се въртеше задъхан, а между пръстите му още пращеше огън и хвърляше искри по мраморния под; Марек замахваше срещу врага, който вече не беше там. Мечът му отново беше чист, доспехите — гладки и блестящи. Кралицата стоеше по средата и трепереше с разширени очи. Придворните се притискаха в стените и един в друг, колкото може по-далеч от нас и от центъра на залата. А аз — аз се свлякох разтреперана на колене и притиснах ръце в стомаха си. Повдигаше ми се. Не бях искала да се връщам в Леса.

Първи се опомни Марек. Той пристъпи към трона, а гърдите му се повдигаха тежко.

— Това е мястото, от което я измъкнахме! — извика той на баща си. — Това е злото, което победихме, за да си я върнем; това платихме, за да я спасим! Това е злото, на което ще служите, ако... но аз няма да го допусна! Аз ще...

— Достатъчно! — изрева кралят срещу него, пребледнял под брадата си.

Лицето на Марек беше почервеняло и пламнало от жажда за бой. Ръката му още стискаше меча. Той направи крачка към трона. Очите на

краля се разшириха, гняв се разля по бузите му и той даде знак на шестимата гвардейци до подиума.

— Не! — извика изведнъж кралица Хана.

Марек се обърна към нея. Тя тромаво залитна напред, влачейки крака, сякаш ѝ бе трудно да ги движи. Марек не можеше да откъсне очи от нея. Тя направи още една крачка и го хвана за ръката.

— Не — повтори тя и свали ръката му, въпреки желанието му. Той се съпротивляваше, но тя го гледаше и лицето му изведнъж стана момчешко. — Ти ме спаси, Маречек. Ти вече ме спаси.

Ръката му се отпусна, а Хана бавно се обърна към краля. Той я гледаше от подиума. Лицето ѝ беше бледо и красиво, сред облака на късата ѝ коса.

— Аз исках да умра — каза тя. — Копнеех да умра. — Направи още една провлачена крачка и коленичи на широките стъпала пред трона. Дръпна Марек със себе си и той наведе глава към пода. Хана обаче гледаше нагоре. — Прости му — каза тя на краля. — Аз познавам закона. Готова съм да умра. — Марек се готвеше да възрази, но тя го държеше здраво за ръката. — Аз съм кралицата на Полния! — каза тя силно. — Готова съм да умра за страната си. Но не като предател. Аз не съм предател, Казимир. — Тя протегна другата си ръка. — Той ме отвлече. Отвлече ме!

В залата се понесе ропот като прииждаща река. Вдигнах уморено глава и се огледах неразбиращо. Алоша се намръщи. Гласът на кралицата трепереше, но беше достатъчно силен да надвика шума.

— Нека бъда убита заради покварата — каза тя, — но Бог ми е свидетел! Не съм изоставила съпруга и децата си. Предателят Василий ме отвлече от двореца с войниците си, заведе ме в Леса и сам ме върза за дървото.

ГЛАВА 22

— Предупредих те — каза Алоша, без да вдига очи от ритмичните удари на чуковете си. Седях, прегърнала колене, в ъгъла на ковачницата, до обгорения кръг на пода, по който падаха искрите и мълчах. Нямахше какво да кажа: наистина ме беше предупредила.

Никой не се интересувахе, че принц Василий също е бил покварен, за да стори подобна глупост; никой не се интересувахе, че самият той е загинал в Леса, а самотният му труп се е превърнал в храна за корените на дървото-сърце. Никой не се интересувахе, че вината е в бестиария. Принц Василий беше отвлякъл кралицата и я беше предал на Леса. Всички бяха тъй разярени, сякаш се бе случило вчера, и вместо да тръгнат срещу Леса, искаха да тръгнат срещу Русия.

Опитах се да говоря с Марек, но това беше загуба на време. Помалко от два часа след оправдаването на кралицата той вече беше в казармата, където разтърпкваше конете и подбираше подходящите за фронта.

— Ти идваш с нас — каза той, стиснал в една ръка повода, а в другата — камшика, без да откъсва очи от бързите крака на дорестия кон, който обикаляше в кръг, все едно не подлежеше на обсъждане. — Соля каза, че можеш да удвоиш силата на магиите му, ако не и повече.

— Не! Няма да ви помагам да убивате русийци! Не с тях трябва да се бием, а с Леса.

— И ще го направим — отвърна спокойно Марек. — След като превземем източния бряг на Ридва, ще слезем на юг от Яралските планини и ще обградим Леса от двете страни. Добре, ще взема този — каза той на коняря и му подхвърли повода, а после с майсторско завъртане на китката улови края на камшика и се обърна към мен. — Слушай, Нешке... — Изгледах го яростно, без да кажа нито дума: как смееше да ме нарича галено? Той обаче само сложи ръка на раменете ми и продължи. — Ако пратим половината си армия на юг в твоята долина, те самите ще прегазят Ридва и ще ни нападнат в гръб, за да

превземат самата Кралия. Точно това искат да направят. Лесът няма армия. Той ще стои и ще чака, докато се разправим с Росия.

— Никой никога не може да бъде в съюз с Леса!

Той сви рамене.

— И да не са, целенасочено го използват срещу нас. Каква утеха според теб е за майка ми, че това куче Василий също е умряло, след като я е пратило в този безкраен ад? Би трябвало да разбираш, че дори да е бил вече покварен, това няма значение. Росия няма да се посвени да се възползва от шанса си, ако се отправим на юг. Не можем да се насочим към Леса, ако не сме защитили фланговете си. Не бъди толкова късогледа.

Отскубнах се едновременно от него и от снизхождението му.

— Не аз съм късогледа — беснеех по-късно пред Каша, докато двете бързахме към ковачницата на Алоша.

Магьосницата обаче каза само: „Предупредих те“ — мрачно, но без всякаква злоба.

— Силата в Леса не е някакъв сляп, омерзен звяр; тя може да мисли и да планира, да работи за собствените си цели. Вижда в сърцата на хората и ги отравя. — Тя свали меча от наковалнята и го потопа в студена вода; вдигнаха се облаци пара сякаш от дъха на чудовище. — Щом няма поквара, трябва да се досетиш, че се случва нещо друго.

Каша вдигна глава.

— И в мен ли се случва нещо друго? — попита тя потиснато.

Алоша спря и я погледна. Аз притаих дъх.

— Това не е ли достатъчно страшно? Освободиха теб, после и кралицата, а сега цяла Полния и Росия са готови да пламнат? Не можем да дадем толкова мъже, колкото изпращат на фронта сега — добави магьосницата. — Ако можехме, отдавна да бяха там. Кралството ще се обезкърви, а Росия ще трябва да стори същото, за да ни отговори. Тази година ще бъде тежка за всички — и за победителите, и за победените.

— И точно това е искал Лесът през цялото време — отвърна Каша.

— Това е едно от нещата, които иска — съгласи се Алоша. — Не се съмнявам, че с радост би налупал Агнешка и Саркан, ако имаше възможност, а после за една нощ би погълнал цялата долина. Но дървото не е жена, то няма само едно семе. То пръска много семена и се надява част от тях да поникнат. Тази книга е такова семе, кралицата също е била семе. Трябваше веднага да се разправим с нея, както и с теб. — Тя се обърна към наковалнята. — Но вече е късно за това.

— Може би просто трябва да се приберем у дома — предложих на Каша, опитвайки се да не обръщам внимание на копнежа, който се надигаше в мен само при мисълта за това, да не се поддавам на неволното притегляне. Искаше ми се да вярвам, като казах: — Тук няма какво повече да направим. Ще се приберем вкъщи и ще помогнем за изгарянето на Леса. Можем да наберем поне стотина мъже от долината...

— Стотина мъже — изсумтя Алоша сякаш на наковалнята. — Ти, Саркан и още стотина мъже можете да нанесете известни щети, не се съмнявам в това, но ще платите за всяка педя извоювана земя. А междувременно Лесът ще се наслаждава на клането на двайсет хиляди мъже по бреговете на Ридва.

— Това бездруго ще стане! — възразих аз. — А вие не можете ли да направите нещо?

— Правя го — каза Алоша и върна меча в пламъците. Повтаряше това действие вече за четвърти път, откакто стояхме тук, което ми изглеждаше безумно. Не бях виждала как се правят мечове, но достатъчно бях наблюдавала ковача на село: като деца всички обичахме да гледаме как прави коси и да си представяме, че са мечове; грабвахме пръчки и се биехме до ковачницата.

Затова знаех, че острието не се кове отново и отново, но Алоша правеше тъкмо това. Накрая осъзнах, че набива заклинания в стоманата: устните ѝ се движеха едва забележимо през цялото време. Беше странна магия, някак недовършена: тя улавяше заклинанието във въздуха, а после го оставяше там, преди отново да потопи меча в студената вода.

Тъмното острие излизаше лъснато от водата, лъхащо на особен глад. Когато се взрях в него, видях как дълго пада в дълбока пукнатина в земята, как се удря в остриите камъни. Не приличаше на другите

омагьосани мечове, които носеха войниците на Марек; този искаше да пие живот.

— Кова този меч от цяло столетие — каза Алоша, като го вдигна във въздуха. Аз с радост откъснах очи от острието и я погледнах. — Започнах, когато Враната умря и Саркан замина за кулата. В него вече има повече заклинания, отколкото желязо. Мечът само помни формата, която е имал, и няма да издържи повече от един удар, но повече не е и нужно.

Тя го върна в пещта — дълъг език от сянка сред пламъците.

— Силата на Леса... — каза бавно Каша, вперила поглед в огнището, — може ли да бъде убита?

— Този меч може да убие всичко — отвърна Алоша и аз й вярвах. — Стига да го накараме да подаде главата си. Но за това ще ни трябват повече от сто мъже.

— Можем да помолим кралицата — предложи ненадейно Каша. Аз премигнах. — Знам, че има свои васали, които се опитваха да й отдадат почит, докато бяхме заключени заедно, макар Върбата да не ги допусна. Тя може би разполага и с войници, които да ни даде, вместо да ги праща в Русия.

А тя поне със сигурност жадуваше да сравним Леса със земята. Дори никой друг да не ме послушаше — нито Марек, нито кралят, — тя може би щеше да ме чуе.

Двете с Каша зачакахме пред голямата съвещателна зала: кралицата пак беше там, но този път като част от военния съвет. Стражите щяха да ме пуснат: вече знаеха коя съм. Наблюдавах ме изпод око, едновременно неспокойни и заинтригувани, сякаш от мен всеки миг можеше да изригне нова магия, като например заразни циреи. Аз обаче не исках да влизам; не желях да бъда въввлечена в споровете на магнатите и генералите, които чертаеха планове как най-добре да убият десет хиляди мъже и да пожънат слава, докато трупове им гният в полята. Нямах да им се предоставя като още едно оръжие в ръцете им.

Затова чакахме пред вратата и се подпирахме на стените, докато съветниците не започнаха да се изливат навън — река от лордове и гвардейци. Мислех, че след тях ще излезе и кралицата, подпомогната от слугите. Тя обаче се появи по средата на тълпата. Носеше венеца на Рагосток — онзи, който сам бе направил. Златото улавяше светлината,

а рубините искряха върху косата ѝ. Беше облечена в червена коприна, а придворните, скупчени около нея, приличаха на врабчета около чинка. Последен излезе кралят, който тихо говореше с отец Бало и двама съветници.

Каша ме погледна. Щеше да се наложи да се врежем в тълпата, за да стигнем до нея — дръзко от наша страна, но можехме да го направим; Каша можеше да пробие път. Само че кралицата изглеждаше съвсем различно. Скваността я нямаше, мълчанието също. Тя кимаше на лордовете покрай себе си и им се усмихваше; отново беше една от тях, една от актьорите на сцената, изискана като всички останали. Аз не помръднах. Тя за миг погледна настрани, почти към нас; аз не се опитах да уловя погледа ѝ. Вместо това хванах Каша за ръката и я притиснах назад към стената. Нещо ме спираше като инстинкта на мишка в дупка, дочула размахването на бухалски крила.

Стражите ми хвърлиха един последен поглед и се оттеглиха заедно с придворните. Коридорът опустя. Аз треперех.

— Какво има, Нешке? — попита Каша.

— Направих грешка. — Не знаех в какво, но в нещо бях сгрешила. Усещах го с ужасяваща сигурност, сякаш гледах монета, потъваща в дълбок кладенец. — Направих грешка.

Каша ме последва по коридорите и тесните стълбища до малката ми стая, като накрая почти тичахме. Гледаше ме притеснено, докато затварях вратата и се облягах на нея като криещо се дете.

— Заради кралицата ли? — попита тя.

Аз я погледнах: стоеше по средата на стаята ми, по кожата и косата ѝ играеха златни отблясъци и в един страшен миг ми се стори, че под лицето ѝ се крие непознат; в един страшен миг си помислих, че съм донесла мрака със себе си. Извърнах се и отидох при масата. Бях взела малко борови клонки, за да са ми под ръка. Запаших шепа иглички в огнището, вдишах дима с острата, горчива миризма и прошепнах пречистващото заклинание. Странното усещане изчезна. Каша седеше на леглото и тъжно ме наблюдаваше. Аз я погледнах разстроено: тя беше видяла подозрението в очите ми.

— И аз си го помислих — каза тя. — Нешке, а може би и двете с кралицата трябва да...

Гласът ѝ потрепери.

— Не! Не!

Само че не знаех какво да правя. Приседнах задъхана и уплашена на ръба на огнището. После изведнъж се обърнах към пламъците, свила ръце в шепи, и призовах старата илюзия, с която се бях упражнявала: малката роза с решителни бодли, и виещите ѝ се стъбла плъзнаха бавно по стените. Бавно, без да спирам да пея, ѝ дадох парфюм, няколко жужащи пчели и листенца, в които да се крият калинки, а после от другата ѝ страна създадох Саркан. Призовах ръцете му под своите: дългите, тънки и внимателни пръсти, изгладените мазоли от писалката, топлината на кожата му; той прие форма, седнал до мен на огнището, и в същото време седяхме в неговата библиотека.

Повтарях краткото си заклинание отново и отново, подхранвайки го с уверената сребърна нишка на магията си. Но това нямаше нищо общо с дървото-сърце от предишния ден. Гледах лицето и свъсените му вежди, но това не беше наистина той. Не беше просто илюзия, която ми беше нужна, не просто образът или дори миризмата му, или някакъв звук. Не заради това беше оживяло дървото-сърце в тронната зала. То беше пораснало от сърцето ми, от страха, спомена и бушуващия ужас в корема ми.

Държах розата в шепи. Гледах Саркан от другата страна на цветовете и усещах ръцете му, увити около моите; връхчетата на пръстите му, които леко докосваха кожата ми, възглавничките на дланите ми, сгущени в неговите. Спомних си тревожната жар на устата му, шумолящата коприна и дантела между телата ни, притиснати едно в друго. Мислех си за гнева си, за всичко, което бях научила, за тайните му и всичко, което той криеше; пуснах розата и стиснах краищата на палтото му, за да го разтърся, да му изкрещя, да го целуна...

После той премигна и ме погледна, а някъде зад него гореше огън. Бузата му беше изцапана със сажди, по косата му имаше пепел, а очите му бяха зачервени; пламъците в огнището запращяха с далечния пукот на горящи дървета.

— Е? — попита той с дрезгав, подразнен глас; беше наистина той. — Каквото и да правиш, не можем да продължим дълго. Не бива да раздвоявам вниманието си.

Ръцете ми стискаха плата: чувствах разнищващите се шевове и парещата пепел в ръцете си; пепел с ноздрите си, пепел в устата си.

— Какво става?

— Лесът се опитва да превземе Заточек — отвърна той. — Горим го всеки ден, но вече сме изгубили повече от верста. Владимир изпрати от Жълтите блата войници, колкото можа да отдели, но не стигат. Кралят ще прати ли хора?

— Не. Той... те започват нова война срещу Росия. Кралицата каза, че Василий я е предал на Леса.

— Кралицата е проговорила? — остро попита той и аз отново усетих неспокойния пулс на страха в гърлото си.

— Соколът ѝ направи всевиждащо заклинание — казах аз, опитвайки се да убедя колкото него, толкова и себе си. — Испитаха я и с воала на Ядвига. Нямахше нищо. Нито следа. Никой не видя и една сянка...

— Покварата не е единственият инструмент на Леса. Най-обикновеното изтезание също може да пречупи човека. Може да я е пуснал нарочно, защото вече му е подчинена, макар и да не изглежда замърсена за магьосническото око. А може да е посадил нещо друго в нея или някъде наблизо. Плод, семе...

Той млъкна и обърна глава, видял нещо, което аз не виждах. „Да тръгваме!“, каза той и отскубна магията си от мен. Аз паднах назад от огнището и се ударих болезнено в пода. Розовият храст се посипа върху огнището, изпепели се и изчезна, и той заедно с него.

Каша се спусна да ме подхване, но аз вече бях скочила на крака. „Плод, семе...“ Думите му разпалиха страха ми.

— Бестиарият — казах аз. — Бало искаше да се опита да го пречисти...

Още замаяна, изтичах от стаята. Чувствах, че трябва да бързам. Бало щеше да каже на краля за книгата. Каша тичаше до мен; опора в първите ми несигурни стъпки.

Още на първото тясно стълбище на прислугата долетяха писъци. „Твърде късно, твърде късно“, повтаряха краката ми, като докосваха стъпалата. Не можех да определя откъде идват писъците: бяха някъде далеч и отекваха странно през коридорите на замъка. Хукнах към „Чаровников“, подминавайки две изумени прислужници, които се долепиха до стената, стиснали сгънати кърпи в ръце. Двете с Каша свихме към второто стълбище към приземния етаж и в същия миг долу избухна бял, пращящ огън и хвърли остри сенки по стените.

Ослепителната светлина намаля и видях как Соля прелита пред стълбите и се размазва в стената като мокър парцал. Изтичахме при него и го намерихме залепен до отсрещната страна, неподвижен, с отворени, замъглени очи; от носа и устата му шуртеше кръв, а по гърдите му имаше плитки, кървави резки.

Това, което изпълзя от коридора към „Чаровников“, изпълни почти цялото пространство от пода до тавана. Приличаше не толкова на звяр, колкото на ужасяващо струпване на части: глава на чудовищно куче, огромно око по средата на челото му, муцуна, пълна с назъбени остриета — по-скоро ножове, отколкото зъби. От издутото му тяло стърчаха шест мускулести крака с лъвски нокти и цялото беше бронирано с люспи като змия. Втурна се с рев срещу нас толкова бързо, че през ум не ми мина да помръдна; Каша ме сграбчи и издърпа нагоре по стълбите. Съществото се сви надве и изви шия към стълбището; щракаше със зъби, хапеше и виеше, а от устата му се изливаше зелена пяна. *Полжит*, извиках аз, като го ударих по главата. То извреця и се върна назад в коридора, подгонено от огъня, който се спусна от стълбите и изгори муцуната му.

В хълбока му със силен, месест звук се забиха две тежки стрели. То се извърна назад и изръмжа. Марек хвърли арбалета си; ужасеният млад адютант до него беше свалил едно копие от стената и сега го стискаше, гледайки с отворена уста чудовището; едва се сети да го пусне, когато Марек го грабна от ръцете му.

— Повикай стражата! — изкрещя принцът; момчето трепна и се затича. Марек заби копието в главата на чудовището.

Зад него странно зееха отворените вратите на една зала; белите и черните каменни плочи на пода й бяха опръскани с кръв и трима мъже лежаха мъртви — благородници с разкъсани дрехи. Изпод масата гледаше преbledнялото, уплашено лице на старец: кралският писар. По-нататък в коридора лежаха още двама мъртви стражи, като че ли чудовището беше изскочило от вътрешностите на двореца и бе разбивало врати, за да стигне до хората вътре.

Или да стигне до един определен човек: то изръмжа срещу копието, но вместо да се нахвърли върху Марек, обърна тежката си глава с оголени зъби право срещу Соля. Замаяните му очи още гледаха към тавана, а пръстите му бавно дращеха по каменния под, сякаш се опитваше да се вкопчи в света около себе си.

Преди съществото да успее да го връхлети, Каша прелетя с огромен скок през стълбите; удари се в стената, но веднага се изправи. Грабна друго копие от стената и го заби в муцуната му. Чудовищното куче щракна със зъби върху дръжката на меча, после изрева: Марек беше забил копието си в бута му. Чу се тропот на ботуши и викове; дотичаха още войници, а камбаните на катедралата забиха предупредително — пажът беше вдигнал тревога.

Видях всичко това и по-късно знаех, че тези неща са се случили, но не чувствах как се случват в момента. Усещах само парещия, вонящ дъх на чудовището и кръвта, подскоците на сърцето си и съзнанието, че трябва да направя нещо. Звярът изрева и се обърна срещу Каша и Соля. Аз се изправих на стълбите. Камбаните продължаваха да бият. Чувах ги някъде над главата си, от високия прозорец, през който се виждаше част от небето и ярката, перленосива мараня на облачен летен ден.

Вдигнах ръка и извиках: *Далмоз!* Облаците отвън се свиха в тъмен възел като гъба и рукна дъжд, от който ме посипаха пръски; през прозореца влетя мълния и скочи в ръцете ми като ярка, съскаща змия. Аз я стиснах, заслепена от бялата светлина, оглушена от пронизителните стонове наоколо; не можех да дишам. Запратих я надолу към звяра. Отекна гръм и политнах назад. Проснах се болезнено на площадката сред пукот, дим и остра, горчива миризма.

Лежах по гръб и треперех, от очите ми се стичаха сълзи. Ръцете ми пареха и ме боляха, и от тях се вдигаше дим като утринна мъгла. Не чувах нищо. Когато очите ми се проясниха, отгоре ми се бяха навели двете ужасени прислужници, които мърдаха беззвучно устни. Вместо тях говореха внимателните им ръце, които ми помагаша да стана. Марек и трима войници стояха в подножието на стълбите и предпазливо побутваха с копия главата на чудовището. То лежеше неподвижно и димеше пред почернелите стени.

— Прободи окото му за всеки случай — заповяда Марек и един от стражите забодя острия връх дълбоко в кръглото, вече премрежено око. Тялото не потрепна.

Закуцах надолу по стълбите, подпирайки се на стената, и се свлякох разтреперана на стъпалата над главата на чудовището. Каша помагаше на Соля да стане; той вдигна ръка към лицето си и с опакото ѝ избърса кръвта по устата си, гледайки задъхано звяра.

— Какво, по дяволите, е това? — попита Марек.

Мъртво, съществуването изглеждаше още по-неестествено. От тялото накриво стърчаха несъразмерни крайници, сякаш луда шивачка беше съшила заедно части от най-различни кукли.

Гледах отгоре кучешката муцуна, прострените крака, тлъстото змийско тяло и в съзнанието ми бавно се промъкна спомен; картина, която бях зърнала с крайчеца на околото си, докато се опитвах да не чета.

— Песоглавец — казах аз. Изправих се толкова бързо, че се наложи да се подпра на стената. — Това е песоглавец.

— Какво? — обади се Соля. — Какво е...

— От бестиария! Трябва да намерим отец Бало... — Аз замълчах, втренчила поглед в звяра, в невиждащото му, замъглено око, и внезапно осъзнах, че това няма да стане. — Трябва да намерим книгата — прошепнах аз.

Олюлявах се и ми се повдигаше. Скочих на крака и едва не паднах върху тялото, за да стигна до коридора. Марек ме хвана за ръката и ме вдигна. Тръгнахме към „Чаровников“ заедно със стражите, стиснали копията в готовност. Тежките дървени врати бяха провиснали на пантите си, разцепени и напръскани с кръв. Марек ме избута към стената и даде знак с глава на хората си: те ги хванаха и отместиха.

В библиотеката цареше погром: счупени лампи, преобърнати, разбити писалища. Само тук-там мъждееше по някоя светлинка. Етажерките лежаха преобърнати върху купищата книги, които се бяха изсипали от тях. Масивната каменна маса в средата на залата се беше разцепила и хлътнала надолу. Бестиарият стоеше разгърнат в самия ѝ център върху прах и отломки и само една лампа още светеше над неопетнените страници. На пода лежаха три тела, натрошени и захвърлени, потънали в мрак.

Марек замръзна на място. После изкрещя:

— Повикайте Върбата! Повикайте...

Той скочи напред и падна на колене до най-далечното тяло. Обърна го и лампата освети лицето на мъжа. Лицето на краля.

Кралят беше мъртъв.

ГЛАВА 23

Залата се изпълни с хора, които крещяха един през друг! Стражи, слуги, министри, лекари, всички се бяха скупчили колкото могат по-близо до тялото на краля. Марек назначи трима войници да го пазят и изчезна. Изтикана до стената, затворих очи и се свлякох до една етажерка. Каша си проби път до мен.

— Нешке, какво да правя? — попита тя, като ми помогна да седна на една табуретка.

— Отиди да доведеш Алоша — помолих я аз. Инстинктивно търсех някого, който ще знае какво да прави.

Беше щастливо хрумване. Оказа се, че един от помощниците на Бало е оцелял: избягал и се покатерил в каменния комин. Един от стражите забеляза следите по огнището и разпиляната пепел. Откриха го вътре, целият тресящ се от ужас. Извадиха го, дадох му да пие, а после той се изправи и ме посочи:

— Тя беше! Тя го намери!

Виеше ми се свят, приляваше ми и още треперех от мълнията. Всички закрещяха срещу мен. Опитах се да им обясня за книгата, да им кажа, че през цялото време е била в библиотеката, но те не търсеха обяснения, а изкупителна жертва. В ноздрите ми нахлу миризма на борови иглички. Двама войници ме хванаха за ръцете и предполагам, щяха да ме отведат още в същия миг в тъмницата или нещо по-лошо — някой каза: „Тя е вещица! Ако ѝ позволим да си възвърне силата...“

Алоша ги спря. Влезе в стаята и плесна три пъти с ръце със звук, който можеше да заглуши тропота на цял взвод маршируващи войници. Всички млъкнаха достатъчно за дълго, за да чуят какво ще каже.

— Оставете я на стола и престанете да се държите като глупаци. Вместо това хванете Якуб. Той е бил в епицентъра. Никой ли от вас не се сети, че също е бил докоснат от покварата?

Тя имаше авторитет: всички я познаваха, особено стражите, които застанаха мирно, сякаш беше генерал. Пуснаха ме и повлякоха

горкия роптаещ Якуб към нея, а той продължаваше да мучи:

— Ама наистина беше тя! Отец Бало каза, че тя е намерила книгата...

— Мълчи — каза Алоша и извади камата си. — Дръжте го за китката — нареди тя на един от войниците. Накара ги да притиснат ръката на момчето върху масата с дланта нагоре. После измърмори някакво заклинание над нея, поряза сгъвката на лакътя му и вдигна острието до кървящия разрез. Той се гърчеше, бореше и стенеше. Заедно с кръвта от ръката му заизлизаха тънки, черни струйки дим, които се залепяха за сияещото острие. Тя завъртя бавно камата и започна да събира струйките като конци на макара, докато не спряха да излизат. Погледна с присвити очи камата и като каза: *Сулвад елолвета*, духна три пъти върху него. Острието засияваше все по-ярко след всяко духване, нажежи се и димът изгоря с миризма на сяр.

По това време библиотеката значително се беше опразнила, а тези, които бяхме останали, стояхме плътно до стените, с изключение на злощастните стражи, които още държаха Якуб.

— Добре, превържете го. Спри да крещиш, Якуб. Аз бях там, когато я намери, малоумнико: книгата е дебнала с години в собствената ни библиотека, скрита като гнила ябълка. Бало трябваше да я пречисти. Какво се случи?

Якуб не знаеше: магьосникът го пратил за материали. Когато излязъл, кралят не бил там, а когато се върнал с още сол и билки, кралят и стражите му стояли до подиума с пребледнели лица, а Бало четял от книгата, вече променен: изпод робата му изниквали лапи с остри нокти, други две израснали отстрани, лицето му се издължило в муцуна, но думите продължавали да излизат, макар и изопачени и сподавени...

Гласът му ставаше все по-висок и пронизителен, докато не секна. Ръцете му трепереха.

Алоша му сипа още наливка^[1] в чашата.

— По-силно е, отколкото предполагаме — каза тя. — Трябва веднага да я изгорим.

Аз се опитах да стана от табуретката, но тя поклати глава.

— Ти си изтощена. Седни на огнището и ме наблюдавай. Не предприемай нищо, освен ако не видиш, че започва да ме превзема.

Книгата лежеше спокойно на пода сред отломките на каменната маса, осветена и невинна. Алоша взе две ръкавици от стражите и я вдигна. Отнесе я до огнището с дълго призоваващо заклинание, започващо с думите: *Полжит, полжит молин, полжит тало*. Угасналата пепел пламна като огъня в ковачницата ѝ. Пламъците близнаха кориците и ги размекнаха, но книгата само се отвори и запрелиства; страниците ѝ плющяха като знамена на силен вятър; нарисувани зверове се опитваха да привлекат погледа, осветени от огъня.

— Назад! — каза остро Алоша на стражите, някои от които се канеха да пристъпят напред; очите им изглеждаха мътни и запленени. Тя насочи с камата отразена светлина от огъня към лицата им; те премигнаха и отстъпиха назад, пребледнели и уплашени.

Алоша ги наблюдава предпазливо, докато не се отдалечиха, после се обърна към огнището и продължи да пее заклинанието, разперила ръце, за да задържи огъня вътре. Книгата обаче все така съскаше и плюеше като зелено дърво, и отказваше да се подпали, а в стаята се промъкна свежа миризма на пролетни листа; виждах изпъкналите вени на врата на Алоша и напрежението, изписано на лицето ѝ. Опитваше се да държи очите си втренчени в полицата над камината, но те постоянно се плъзваха надолу към грейналите страници. Всеки път, когато това станеше, тя притискаше палец в ръба на камата си. Покапваше кръв и погледът ѝ се вдигаше отново нагоре.

Гласът ѝ започна да пресипва. Оранжеви искри се посипаха по килима и задимяха. Както си седях на табуретката, ги погледнах и бавно запях старата песничка за искрата в огнището, която разказва дългите си истории: „Имало едно време златна принцеса, обикнала тя шут неук. Кралят вдигнал сватба пищна и историята свършва тук! Имало едно време стара Баба Яга с къщичка от масло прясно, пълна тя била с чудеса, но цък — искрицата угасна! Угасна и отнесе историята със себе си.“ Изпях я веднъж тихичко и казах: *Кикра, кикра*, после я запях отново. Летящите искри започнаха да падат като дъжд по страниците и всяка прогаряше по едно малко, черно петънце, преди да угасне. Сипеха се като златен порой, а когато падаха повече накуп, от листовите се вдигаха тънки стълбчета дим.

Алоша забави и спря. Огънят най-после обхвана книгата. Страниците се сгърчваха по края като малки животни, които се

сгушват, за да умрат, а във въздуха се носеше миризма на прегоряла захар от соковете. Каша ме подхвана внимателно за ръката и двете се отдалечихме от огнището, докато пламъците бавно поглъщаха книгата с неохотата на човек, дъвчещ стар хляб.

— Как попадна този бестиарий в ръцете ти? — изрева един министър, последван от пет-шест други. — Защо кралят е бил там?

Съвещателната зала беше пълна с благородници, които крещяха на мен, на Алоша, един на друг, и уплашено търсеха отговори, които никой не можеше да им даде. Половината все още подозираха, че съм заложила капан на краля, и говореха, че трябва да ме хвърлят в тъмницата, други пък, без всякакви доказателства, решиха, че Якуб е руски агент, който е примамил краля в библиотеката и е подлъгал отец Бало да чете от книгата. Младият ученик плачеше и протестираше, но аз нямах сили да се защитавам. Вместо това устните ми се разтегнаха в неволна прозявка, което още повече ги вбеси.

Не исках да проявявам неуважение, просто не можах да се съдържа. Не ми достигаше въздух. Не можех да мисля. Ръцете ми още пареха от мълнията, а носът ми беше пълен с дим от горяща хартия. Всичко ми изглеждаше нереалистично. Кралят — мъртъв, отец Бало — мъртъв. Видях ги само преди час да излизат от военното съвещание здрави и читави. Ясно си спомнях този момент: малката, угрижена бръчка на челото на отца, сините ботуши на краля.

В библиотеката Алоша бе направила пречистващо заклинание на тялото на краля, а после свещениците го бяха отнесли в катедралата, където набързо го бяха увили в платнище за бдението. Ботушите продължаваха да стърчат от края на вързопа.

Магнатите не спираха да ми крещят. Все по-лошо беше, че самата аз изпитвах чувство за вина. Бях разбрала, че нещо не е наред. Ако бях действала по-бързо, ако лично бях изгорила книгата, още щом я намерих... Захлупих лице в парещите си шепи.

Марек обаче застана до мен и изкрещя на благородниците с авторитета на окървавеното копие, което още държеше в ръка. Той удари с него по масата.

— Тя уби звяра, който можеше да погуби Соля и още дузина мъже! Нямаме време за подобни безумия. След три дни поемаме към

Ридва!

— Никъде няма да ходим без заповед от краля! — дръзна да изкрещи в отговор един от министрите. За негово щастие стоеше от другата страна на масата, извън обсега на принца. Въпреки това той се сниши, когато Марек се наведе, свил железен юмрук и пламнал от свещен гняв.

— Той е прав — намеси се остро Алоша, като сложи ръка пред Марек и го принуди да се изправи, за да я погледне. — Сега не е моментът да започваме война.

Половината магнати покрай масата ръмжаха и се караха; обвиняваха Росия, обвиняваха мен, обвиняваха даже горкия отец Бало. Тронът стоеше празен начело на масата. От дясната му страна седеше кронпринцът Зигмунд, стиснал здраво пръстите на двете си ръце в един юмрук. Гледаше го, без да продума, докато другите си разменяха викове. От лявата страна на трона седеше кралицата. Още носеше златния венец на Рагосток и пригладена, лъскава рокля от черен сатен. Вяло забелязах, че чете някакво писмо: до лакътя ѝ стоеше пратеник с празна торба и неуверено изражение. Явно току-що бе влязъл в залата.

Кралицата се изправи.

— Господа. — Всички глави се обърнаха към нея. Тя вдигна писмото — малък, сгънат лист, на който вече бе счупила печата. — Забелязана е русийска войска, напредваща към Ридва. Ще бъдат там на сутринта.

Никой не отрони и дума.

— Трябва да загърбим опечалението и гнева си. — Аз я гледах изумено: истински портрет на кралица — горда, непокорна, с вирната брадичка, а гласът ѝ отекваше ясно в каменната зала. — В този момент Полния не бива да показва слабост. — Тя се обърна към кронпринца, който я гледаше също като мен, слисан и учуден като дете, с полуотворена уста за думи, които не идваха. — Зигмунд, изпратили са само четири роты. Ако събереш войската, която вече е свикана пред портите на града, и тръгнете веднага, ще имате числено превъзходство.

— Аз трябва да...! — скочи Марек, но кралица Хана вдигна ръка и го спря.

— Принц Марек ще остане тук, за да охранява столицата с кралската гвардия и да събере мобилизираните войници, които тепърва

пристигат. Ще се води от препоръките на съвета и надявам се, от моите. Мисля, че друго не можем да направим?

Кронпринцът се изправи.

— Ще направим така, както предлага кралицата.

Лицето на Марек пламтеше от гняв, но той изпусна дъха си и рязко каза:

— Много добре.

И така, всичко се реши много бързо. Министрите се разотидоха със зает вид, доволни, че редът е възстановен. Нямаше нито миг за възражения, нито миг за други предложения; никакъв шанс да бъде спряно.

Аз станах.

— Не — казах, — почакайте.

Никой обаче не ме слушаше. Събрах последните остатъци на магията си, за да усиля гласа си, да ги накарам да се обърнат.

— Чакайте! — повторих аз и всичко притъмня.

Събудих се в стаята си и рязко се изправих в леглото с настръхнали косми по ръцете и парещо гърло. Каша седеше до краката ми, а Върбата стана със сдържано, неодобрително изражение на лицето. В ръката си държеше стъкленица с отвара. Не помнех как съм се озовала тук. Погледнах объркано през прозореца: слънцето се беше преместило.

— Припадна в съвещателната зала — каза ми Каша. — Не можах да те свестя.

— Свръхизтощение — обясни Върбата. — Не, не се опитвай да станеш. По-добре си стой, където си, и недей да използваш магия поне седмица. Тя е като чаша, която трябва да се пълни отново и отново, не е безкраен поток.

— Но кралицата! — казах аз. — Лесът...

— Ако желаеш, можеш да не ме послушаш, да разпилееш последните си сили и да умреш; аз нищо няма да кажа — отвърна пренебрежително тя. Не знаех как Каша е успяла да я убеди да дойде и да ме види, но съдейки по студените погледи, които си размениха, когато Върбата мина покрай нея на излизане от стаята, надали е било с любезност.

Притиснах очите си с пръсти и останах да лежа на възглавниците. Отварата, която ми беше дала Върбата, бълбукаше и

грееше топло в корема ми, все едно съм изяла нещо с твърде много люти чушки.

— Алоша ми каза да повикам Върбата да те погледне — каза Каша, надвесена притеснено над мен. — И обеща да спре заминаването на кронпринца.

Аз събрах сили и се изправих, хванала ръцете на Каша.

Отслабналите мускули на корема ме боляха. Но не можех да остана в леглото точно сега, независимо дали бях в състояние да използвам магия. Въздухът в замъка бе натезал от страховито напрежение. Лесът още бе тук. Още не бе приключил с нас.

— Трябва да я намерим.

Стражите пред покоите на кронпринца стояха нащрек; донякъде им се искаше да ни попречат да влезем, но аз извиках: „Алоша!“; тя подаде глава и им каза нещо, след което ни пуснаха наскоро подготовката по заминаването. Кронпринцът още не беше в пълни доспехи, но беше сложил набедрениците и ризницата си, а едната му ръка стоеше на рамото на сина му. Съпругата му, принцеса Малгожата, държеше малкото им момиченце на ръце. Момчето стискаше меч — истински меч с острие, само че по-малък. Още нямаше седем години. Готова бях да се обзаложа, че дете на тази възраст още същия ден ще отреже я собствения си пръст, я нечий чужд, но той го държеше умело като войник. Сега го подаваше на баща си, като го гледаше тревожно отдолу нагоре.

— Няма да ви преча — казваше детето.

— Трябва да останеш тук и да се грижиш за Мариша — отвърна принцът, като го погали по главичката. После погледна принцесата; лицето ѝ беше сериозно. Целуна я само по ръката. — Ще се върна, колкото мога по-скоро.

— Мисля след погребението да заведа децата в Жидна — каза тя; сетих се, че така се казваше родният ѝ град — пристанище, което с брака им се бе отворило за Полния. — Морският въздух ще им се отрази добре, а и родителите ми не са виждали Мариша от кръщенето ѝ.

Човек би помислил, че току-що ѝ е хрумнало, но думите звучаха отрепетирано.

— Не искам да ходя в Жидна! — запротестира момчето. — Татко...

— Стига вече, Сташек. Както сметнеш за най-добре — каза той на принцесата, а после се обърна към Алоша. — Ще благословиш ли меча ми?

— Нямам желание — отвърна тя мрачно. — Защо се подлагаш на това? Вчера говорихме...

— Вчера баща ми беше жив. Днес е мъртъв. Какво според теб ще се случи, когато магнатите гласуват за престолонаследник, ако позволя на Марек да иде и да унищожи русийската армия вместо нас?

— Изпрати тогава някой генерал — настоя Алоша, макар всъщност да не спореше. Виждах, че го казва, само за да спечели време, докато намери друг отговор, в който самата тя да вярва. — Например барон Гошкин?

— Не мога. Ако не застана начело на армията, Марек ще го направи. Мислиш ли, че има генерал, който да се опълчи на героя на Полния? Цялата страна е с него.

— Само глупак би сложил Марек на трона вместо теб — възрази Алоша.

— Хората са глупаци — отвърна Зигмунд. — Дай ми благословията и наглеждай децата вместо мен.

Стояхме и гледахме как се отдалечава на коня си. Двете деца надничаха през прозореца, коленичили на една табуретка, а майка им стоеше зад тях, сложила ръце на главичките им — една златна и една тъмна. Кронпринцът яздеше с малък кортеж, а червено-бялото знаме с орела се вееше зад него. Алоша гледаше мълчаливо до мен от другия прозорец, докато не излязоха извън стените. После се обърна и мрачно ми каза:

— Всичко има цена.

— Да — отвърнах тихо и уморено.

Според мен още не я бяхме платили.

[1] Полска алкохолна напитка. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 24

В този момент не можех да направя нищо повече, освен да се наспя. Алоша ме прати да си легна още там, в същата стая, въпреки колебливия поглед на принцесата. Заспах на меката пълнена черга пред камината, изтъкана в причудливи танцуващи мотиви от огромни дъждовни капки, а може би сълзи. Каменният под отдолу беше твърд, но бях толкова уморена, че нямаше значение.

Спах вечерта и цялата нощ и се събудих в ранните часове на утрото: все още бях уморена, но главата ми не беше толкова надута, а изгорените ми от мълнията длани вече не пареха. Магията течеше бавно и шепнешком по камъните дълбоко в мен. Каша спеше на килимчето до леглото; през балдахина виждах принцесата и двете деца, сгушени в нея. Двама стражи дремеха до вратата.

Алоша седеше на един стол до огъня, положила гладния си меч в скута, и го точеше с пръст. Чувах шепота на магията ѝ, докато прокарваше палец близо до острието. Върху тъмната ѝ кожа се събираше тънка линия кръв, макар изобщо да не докосваше стоманата, и от нея се вдигаше фина червена мъгла, която попиваше в острието. Столът ѝ беше обърнат така, че да вижда всички врати и прозорци, сякаш беше бдяла цяла нощ.

— От какво се страхувате? — попитах тихо аз.

— От всичко. Покварата е в двореца. Кралят е мъртъв, Бало е мъртъв, кронпринцът беше примамен към бойно поле, където може да се случи всичко. Твърде късно станахме предпазливи. Мога да мина няколко нощи без сън. Ти по-добре ли си? — Кимнах. — Хубаво. Слушай сега: трябва да изкореним тази поквара в двореца, и то бързо. Не мисля, че сложихме край с унищожаването на книгата.

Седнах и прегърнах коленете си.

— Саркан мислеше, че все пак може да е кралицата. Че може да не е покварена, а да е била подчинена чрез мъченията.

Чудех се дали е прав: възможно ли бе кралицата някак си да е взела със себе си малък златен плод, откъснат от Леса, и сега в някой

сенчест ъгъл на градината да пониква тънка сребърна фиданка, разпръсквайки покварата навсякъде? Трудно можех да си представя, че кралицата е забравила до такава степен всичко, което е била, за да донесе Леса със себе си и да му предаде собственото си семейство и цялото си кралство.

— Може и да не са трябвали много мъчения, за да поиска да види съпруга си мъртъв, след като я е изоставил за двайсет години в Леса. А може би и по-големия си син — добави тя, когато потрепнах да възразя — Забелязвам, че спаси Марек от фронта. Във всеки случай, спокойно може да се каже, че тя стои в центъра на събитията. Можеш ли да й приложиш това твое „Призоваване“?

Аз замълчах. Спомних си тронната зала, където ми бе хрумнало да направя Призоваването на кралицата. Вместо това бях решила да дам на кралския двор илюзия, театрално представление, за да издействам милост за Каша. Може би това все пак беше грешка.

— Не мисля, че мога да го направя сама — казах аз.

Имах чувството, че Призоваването просто не е предназначено да бъде изпълнявано самостоятелно: сякаш истината не означава нищо, ако няма с кого да я споделиш; можеш да си крещиш истини във въздуха цяла вечност и да посветиш живота си на тях, но ако никой не дойде да те чуе — все едно.

Алоша поклати глава.

— Не мога да ти помогна. Няма да оставя принцесата и децата без надзор, докато не стигнат на безопасно място в Жидна.

— Тогава Соля може да ми помогне — отвърнах аз неохотно.

От всичко най-малко ми се щеше да правя заклинания с него и да му давам още поводи да се домогва до моята магия, но може би неговото проникновение щеше да даде по-голяма сила на заклинанието.

— Соля — повтори Алоша, изричайки името му с неодобрение. — Той се държи като глупак, но не е глупав. Може да пробваш с него. Ако ли не, върви при Рагосток. Той не е силен като Соля, но може и да се справи.

— Той ще ми помогне ли? — усъмних се аз, спомнила си венеца върху главата на кралицата. Той не ме харесваше особено.

— Ако кажа, ще ти помогне — отвърна Алоша. — Той ми е праправнук. Ако се инати, прати го при мен. Да, знам, че е задник —

добави тя, разбрала погрешно погледа ми, и въздъхна. — Единственото дете в рода ми, което показва магия, поне в Полния. — Тя поклати глава. — Пуснала е корени и в децата и внуците на любимата ми внучка, но тя се омъжи за мъж от Венеция и замина на юг със съпруга си. Ще мине повече от месец, ако трябва да повикам някого от тях.

— Имате ли си други близки, освен тях? — попитах плахо аз.

— О, да — шейсет и седем праправнуци... май — Отговори тя след секунда размисъл. — Може и повече да са станали, но постоянно се отдалечават. Някои от тях старателно ми пишат всяка Млада година. Повечето не помнят, че са мои потомци, ако изобщо го знаят. Кожата им е като мляко, примесена с малко чай, но това само ги пази да не изгарят на слънцето, а съпругът ми е мъртъв от сто и четирийсет години. — Каза го спокойно, все едно вече нямаше значение, и вероятно беше точно така.

— Това ли е всичко? — Бях на прага на отчаянието. Праправнуци, половината изгубени, а другата половина — толкова далечни, че можеше да въздиша над Рагосток и да не изпитва нищо повече от леко раздразнение. Това като че ли не беше достатъчно да държи корените ѝ в земята.

— Не съм и имала други роднини. Майка ми е била робиня в Мамиб, но е умряла, докато ме е раждала — това е всичко, което знам за нея. Един южняшки барон я купил от мондриански търговец и я подарил на жена си, за да има занимание. Бяха добри с мен, още преди да се прояви дарбата ми, но това беше господарска добрина: не бяхме от една кръв. — Тя сви рамене. — Имала съм любовници, предимно войници. Но като остарееш достатъчно, стават като цветята: знаеш, че ще увехнат, още преди да си ги потопила във вазата.

Не се съържах:

— Тогава защо... защо си тук? Какво те е грижа за Полния... или за каквото и да било?

— Аз не съм мъртва — отвърна язвително тя. — И винаги ме е било грижа за добрите дела. Полния открай време има добри крале. Те служат на народа си, строят библиотеки и пътища, създадоха Университет и са достатъчно изкусни във войната, за да не позволят на враговете си да ги победят и да разрушат всичко. Достойни инструменти са. Може да напусна, ако станат зли и лоши; не бих

сложила мечове в ръцете на мъжете, които биха последвали тази проклетата луда глава, Марек, в десетки войни за слава. Но Зигмунд е разумен човек и е добър с жена си. Радвам се, че мога да му помогна.

Тя видя злощастното изражение на лицето ми и грубоватото, но мило добави:

— Човек се научава да чувства по-малко, дете, или да обича други неща. Като горкия Бало — каза тя с празно, замислено съжаление, недостатъчно силно да се нарече скръб. — Той живя четирийсет години в манастир и осветява ръкописи, преди някой да забележи, че не остарява. Май беше леко учуден, че се оказа магьосник.

Тя продължи да точи меча си, а аз излязох от стаята, още потъжна и нещастна, отколкото преди да попитам. Мислех си как моите братя ще остаряват, как малкият ми племенник Данушек, който ми носеше топката си със сериозна, смръщена физиономия, ще стане уморен, сбръчкан старец, прегърбен от годините. Щях да погребва всички, които познавам, и да ми останат техните деца, които да обичам.

Но по-добре това, отколкото да не остане никой. По-добре тези деца да могат на спокойствие да тичат в гората. Щом ми бе дадена сила, можех да бъда щит за тях, за семейството си, за Каша, за тези две дечица, спящи в леглото тук, и за всички останали, които спяха в сянката на Леса.

Казвах си и се опитвах да си повярвам, че това би било достатъчно, но въпреки всичко мисълта си оставаше студена и горчива сред самотата на тъмните коридори. Някои от по-нисшите прислужници вече се залавяха за работа, влизаха и излизаха тихо от стаите на благородниците, за да им стъкнат огъня, също като предния ден, макар днес кралят да беше мъртъв. Животът продължаваше.

— Няма нужда да стъкваш огъня, Лизбета, само ни донеси малко горещ чай и закуска, добро момиче — каза Соля, когато отворих вратата на стаята му. Пламъците вече горяха и поглъщаха две нови цепеници в голямото огнище.

На него не му се полагаше малка килийка, обсебена от гаргойл: разполагаше с две стаи, всяка три пъти по-голяма от тази, в която бях натикана аз. Каменните подове бяха застлани с меки, дебели бели килими: явно използваше магия, за да ги поддържа чисти. В другата

стая през отворените врати се виждаше голямо, пооправено легло с балдахин. На широката му дървена страна летеше резбован сокол с око от голям, полиран златен камък с тясна черна зеница.

По средата на стаята имаше кръгла маса, на която седеше Соля, а до него — Марек, намусен, изтегнат в креслото с вдигнати крака, по нощница и обшит с рунтава кожа халат върху панталоните. На масичката стоеше сребърна поставка с високо, овално огледало, дълго колкото ръката ми. След миг осъзнах, че не гледам под особен ъгъл към балдахина; огледалото не показваше отражение. Като някакъв невъзможен прозорец то разкриваше вътрешността на шатра; поклащаният се кол в средата държеше стените, а тесният триъгълен отвор гледаше към зелено поле.

Соля се взираше съсредоточено в огледалото, сложил ръка на рамката; очите му целите бяха черни зеници, попиващи всичко, а Марек гледаше лицето му. Никой от двамата не ме забеляза, докато не заставах до тях, и дори тогава само Марек бегло ме погледна.

— Къде беше? — попита той и без да дочака отговор, добави: — Престани да изчезваш, преди да съм закачил хлопка на врата ти. Росия явно има шпионин в двореца, ако не и половин дузина такива: как иначе са разбрали, че тръгваме към Ридва? Отсега нататък те искам постоянно до мен.

— Спях — отвърнах аз язвително, но после си спомних, че бе изгубил баща си вчера и ми дожаля. Само че той не изглеждаше опечален. Предполагам, че бидейки крал и баща, отношенията им не бяха като между баща и син, а той така и не прости на баща си, задето позволи кралицата да пропадне в Леса. И все пак очаквах да го намеря с позачервени очи — ако не от обич, то поне от объркване.

— Е, да, какво друго да правиш, освен да спиш? — каза той саркастично и отново се взря в огледалото. — Къде, по дяволите, са всички?

— Вече трябва да са на бойното поле — отвърна разсеяно Соля, без да откъсва очи.

— Където трябваше да бъда аз, ако Зигмунд не беше такъв мазен политик.

— Искаш да кажеш, ако Зигмунд беше съвършен идиот, какъвто не е. Нямахте как да ти подари победа в този момент, освен ако не

искаше заедно с нея да ти подари и короната. Той, уверявам те, знае, че вече имаме петдесет гласа от магнатите.

— И какво от това? Щом не може да задържи благородниците, не заслужава трона. — Марек скръсти ръце пред гърдите си. — Само ако бях там...

Той отново погледна с копнеж огледалото, а аз гледах и двамата с нарастващо възмущение. Значи тревогата на Зигмунд магнатите да не дадат трона на брат му не беше неоснователна — Марек наистина се опитваше да го получи. Изведнъж разбрах подозрителния поглед на кронпринцесата: смяташе ме за съюзник на Марек. Все пак преглътнах първите десет реплики, които бяха на езика ми, и лаконично казах на Соля:

— Нуждая се от помощта ви.

Това поне ми спечели един поглед от мастилено черните очи, съпроводен дори с повдигане на вежди.

— Не знам кое е по-голямо удоволствие за мен, скъпа: да ти помогна или да чуя това от теб.

— Искам да направите едно заклинание заедно с мен. Трябва да приложим Призоваването върху кралицата.

Той замълча, удоволствието му видимо се стопи. Марек се обърна и ме изгледа строго.

— А сега какво ти е влязло в главата?

— Нещо не е наред! — отвърнах аз. — Не можете да се преструвате, че не виждате. Откакто сме дошли тук, нещастията идат едно след друго. Кралят, отец Бало, войната срещу Росия — всичко това е работа на Леса. Призоваването ще ни покаже...

— Какво? — сопна се Марек и се изправи. — Какво ще ни покаже?

Той се надвеси над мен, но аз отметнах глава, без да отстъпвам.

— Истината! Няма и три дни, откакто я изведохме от Леса, а кралят е мъртъв, в двореца вилнеят чудовища и Полния е във война. Нещо сме пропуснали. — Обърнах се към Соля. — Ще ми помогнете ли?

Соля местеше поглед между двама ни, а по очите му личеше, че пресмята наум. После меко каза:

— Кралицата е оправдана, Агнешке: не можем да я омагьосваме току-така без причина, само защото ти се тревожиш.

— Не може да не виждате, че нещо не е наред! — вбесено повторих аз.

— Нещо не беше наред — каза той със снизходителен и самодоволен глас; с радост бих го разтърсила. Твърде късно съжалих, че не съм се сприятелила с него. Не можех да го изкуша: той вече добре знаеше, че изобщо не искам да споделям магията си с него, а само съм готова да го изтърпя за нещо важно. — Никак дори: тази покварена книга, която ти намери и която вече е унищожена. Няма защо да си въобразяваме тъмни причини, след като вече имаме една известна.

— А последното, което й трябва сега на Полния, са още мрачни слухове — добави Марек, вече по-спокойно; раменете му се отпуснаха, докато слушаше Соля и поглъщаше отровното му, удобно обяснение. Той седна обратно в креслото си и вдигна пак крака на масата. — Нито за майка ми, нито за теб, ако щещ. Магнатите са поканени на погребението и щом се съберат, ще оповестя годежа ни.

— Какво? — Изтърси го така, сякаш ми съобщаваше най-обикновена новина, която почти не ме засяга.

— Ти си го заслужи, като уби онова чудовище, а простолюдието обича такива неща. Недей да правиш от мухата слон — добави той, без въобще да ме погледне. — Полния е в опасност и ти трябва да си до мен.

Замръзнах на мястото си, прекалено разгневена, за да излезе глас от мен, но те вече не ми обръщаха внимание. В огледалото видях, че някой влиза в шатрата. Старец с претрупана с медали и пагони униформа се отпусна тежко на стола с лице, натежало от годините: увиснала брадичка, увиснали мустаци, торбички под очите и в ъгълчетата на устата. По дебелия слой прах върху кожата му се стичаха струйки пот.

— Савиена! — Марек се наведе с напрегнато изражение. — Какво става? Росийците имали ли са време да построят укрепления?

— Не — отвърна старият генерал и уморено избърса челото си. — Не бяха укрепили бродовете; вместо това бяха заложили засада на дългия мост.

— Глупаво от тяхна страна. Без укрепления едва ще удържат бродовете няколко дни. През нощта пристигнаха още две хиляди мъже, ако веднага тръгна с тях...

— Победихме ги призори — каза Савиена. — Всички са мъртви; шест хиляди.

Марек замлъкна, видимо стъписан: не беше очаквал това. Със Соля се спогледаха и той леко се намръщи, сякаш новината не му се понрави.

— Вие колко изгубихте?

— Четири хиляди и много коне. Победихме ги — повтори Савиена сподавено и целият се отпусна. Не всички следи по лицето му бяха от пот. — Марек, прости ми. Марек... брат ти е мъртъв. Убиха го на първата засада, когато отиде да разузнае реката.

Аз отстъпих назад, сякаш можех да избягам от думите. Малкото момченце горе, стиснало меча си, обърнало нагоре кръглото си личице: „Няма да ви преча“. Споменът ме прониза като с нож.

Марек занемя. Лицето му изразяваше повече объркване, отколкото каквото и да било друго. Соля продължи да говори с генерала. Едва издържах да чувам гласовете им. Накрая магьосникът се пресегна и закри огледалото с дебело покривало. После се обърна към Марек. Объркването вече изчезваше.

— Бог ми е свидетел — каза принцът след малко, — предпочитам да не бях получил короната, отколкото да я получа по такъв начин. — Соля само наклони глава, като го гледаше с блясък в очите. — Но в крайна сметка този въпрос не стои.

— Да — съгласи се тихо Соля. — Така или иначе магнатите са на път; ще поискаме да гласуват веднага.

Усетих солен вкус в устата си: плачех, без да знам. Отстъпих още по-назад. Дръжката на вратата се озова в ръката ми; ямките и издатините на соколската ѝ глава се впиха в дланта ми. Завъртях я, измъкнах се навън и тихо затворих вратата след себе си. Останах разтреперана в коридора. Алоша беше права. Капан след капан, отдавна заровени под дебел килим от листа, сега изскачаха един по един. Тънки фиданки поникваха от калта.

Капан след капан.

Изведнъж се втурнах да тичам. Обувките ми трополяха по каменните плочи, подминавах изумени слуги и прозорци, през които нахлуваше утринното слънце. Задъхана, свих зад ъгъла към покоите на кронпринца. Вратата беше затворена, но неохранявана. Под нея изтичаше сивкава мъгла. Дръжката пареше.

Когато отворих, завесите вътре пламтяха, килимът беше изпепелен, а стражите лежаха мъртви един върху друг на пода. Десетима мъже бяха обградили в тесен обръч Алоша. Тя беше страшно изгоряла, половината ѝ щит се беше стопил върху кожата, но тя някак си още се държеше. Зад нея принцесата лежеше мъртва, препречила с тяло вратите на гардероба; Каша стоеше до трупа ѝ с разкъсани дрехи, но без следи по кожата. В ръка държеше нащърбен меч и го размахваше ожесточено срещу двама мъже, които се опитваха да минат покрай нея.

Алоша удържаше другите с два дълги ножа, които свистяха свирепо във въздуха и оставяха огнени дири след себе си. Беше ги посякла многократно, подът лепнеше от кръв, но те не падаха. Носеха русийски униформи, но очите им бяха зелени и объркани. Стаята миришеше на прекършен клон от бреза.

Искаше ми се да запищя, да заплача. Да прекарам ръка по целия свят и да го залича.

— *Хулвад* — казах аз, изтиквайки магия с ръцете си. — *Хулвад* — повторих отново, като си спомних как Алоша беше извлякла финия облак на поквара от ученика на Балю. Черен дим заструи от мъжете, от всеки разрез и рана. Той изчезна през отворения прозорец към слънчевите лъчи; а те отново бяха просто мъже — твърде ранени, за да живеят, и паднаха един след друг на земята.

Щом нападателите изчезнаха, Алоша се обърна и хвърли ножовете си срещу мъжете, които се опитваха да убият Каша, Остриетата проникнаха дълбоко в гърбовете им и оттам се вдигнаха облаци дим на злото. Те също паднаха — първо единият, после другият.

След смъртта им в стаята се възцари странна тишина. Пантите на гардероба изскърцаха и аз подскочих от звука. Вратата леко се откряна и Каша се обърна назад: Сташек се опитваше да надникне навън с уплашено лице, стиснал малкия си меч в ръка.

— Не гледай. — Каша дръпна една пелерина от гардероба — дълга, пищна дреха от червено кадифе. Покри главичките на децата с нея и ги прегърна. — Не гледайте — повтори тя и ги притисна към себе си.

— Мама — каза малкото момиченце.

— Тихо — смъмри я момченцето с треперещо гласче. Аз покрих уста с двете си ръце, за да сподавя риданието си.

Алоша дишаше тежко и мъчително, по устните ѝ избиваше кръв. Тя се свлече до леглото. Спуснах се към нея, но тя ми направи знак да не приближавам.

— *Хатол* — изрече тя и привлече поразяващия меч от въздуха. После ми го подаде. — Каквото и да има в Леса — каза тя с пресипнал шепот, — намери го и го убий. Преди да е станало късно.

Смутено го поех. Алоша се свлече на пода, още докато ми го подаваше. Коленичих до нея.

— Трябва да повикаме Върбата — казах.

Тя едва поклати глава.

— Върви. Изведи децата оттук. В замъка не е безопасно. Тръгвайте.

После отпусна глава на леглото и затвори очи. Гърдите ѝ се повдигаха и спускаха много плитко.

Станах, разтреперана. Знаех, че е права. Чувствах го. Кралят, кронпринцът, сега и принцесата. Лесът искаше да убие всичките — добрите крале на Алоша, а заедно с тях и магьосниците на Полния. Погледнах мъртвите войници с российскийски униформи. Марек отново щеше да обвини Росия. Щеше да сложи короната и да поеме на изток, а след като пожертваше цялата ни армия, убивайки колкото може повече россияци, Лесът щеше да погълне и него, за да остави страната ни разпокъсана и обезглавена.

Отново бях в Леса, под неговите корони и зоркия поглед на онова студено, омразно присъствие. В стаята настъпи мимолетна тишина, само колкото да си поеме дъх. Каменните стени и слънчевата светлина не значеха нищо. Очите на Леса ни следяха. Лесът беше тук.

ГЛАВА 25

Увихме се в разпокъсаните пелерини на мъртвите войници и хукнахме, оставяйки кървави дири след себе си. Бях прибрала меч на Алоша в странното му място — заклинанието ѝ бе отворило специален джоб в света, в който да го държа. Каша носеше момиченцето, аз стисках Сташек за ръка. Спуснахме се по стълбището и на площадката се разминахме с двама мъже, които ни изгледаха озадачено и намръщено, но ние не спряхме, а бързо свихме зад ъгъла и се озовахме в тесния коридор към кухните, където слугите сновяха напред-назад. Сташек се опита да се отскубне.

— Искам татко! — каза той с треперещ глас. — Искам чичо Марек! Къде отиваме?

Не знаех. Просто бягах; знаех само, че трябва да се махнем надалеч. Лесът беше пръснал твърде много семена навсякъде около нас; те бяха нападали тихо по земята, но сега връзваха плодове. Нямаше сигурно място, щом покварата живееше в кралския замък. Принцесата беше решила да заведе децата при родителите си, в „Жидна.“ Океанът е неподатлив на покварата бе казала Алоша. Но все пак и в Жидна растяха дървета; Лесът щеше да преследва децата до самия бряг.

— Към кулата — казах аз. Не го направих съзнателно, думите сами излязоха от устата ми като виковете на Сташек. Жадувах за застиналото спокойствие в библиотеката на Саркан, за едва доловимата миризма на подправки и сира в лабораторията му, за тесните коридори, за чистите линии и пустотата. Кулата се издигаше висока и самотна срещу планините. Лесът не я беше достигнал. — Отиваме в кулата на Змея.

Някои от слугите забавяха крачка и ни оглеждаха. По стълбите се чува стъпки, които ни настигаха; мъжки глас извика авторитетно:

— Ей, вие там!

— Дръж се за мен! — казах на Каша.

Допрях ръка до стената на замъка и прошепнах заклинанието, за да преминем през нея в кухненските градини, където изненадахме един градинар, коленичил в пръстта. Втурнах се между редиците с бобови стъбла, Сташек беше доловил страха ми и тичаше след нас с широко отворени очи, а Каша ни следваше по петите. Стигнахме до външната стена от дебели тухли и преминахме и през нея. Камбаните на замъка забиха тревога, но ние продължавахме да бягаме сред пръски кал по стръмния склон към Вандалия.

Тук, край замъка, реката течеше бърза и дълбока, оставила града след себе си и устремена на изток. Високо над нас изкряска хищна птица — сокол, който описваше широки кръгове около замъка: дали това беше Соля? Отскубнах няколко тръстики на брега без формули и заклинания — те всички се бяха изпарили от главата ми. Вместо това издърпах един конец от пелерината си и вързах наръча в двата му края. Хвърлих го надолу, така че половината да падне във водата, и насочих магията си към него. Той се превърна в дълга, лека лодка, която реката веднага дръпна от брега; ние скочихме бързо в нея и се понесохме по течението. Чуха се викове и високо над нас по външните стени на замъка се появиха стражи.

— Залегнете! — извика Каша, като притисна двете деца към дъното на лодката и ги закри с тялото си. Войниците насочиха лъковете си към нас. Една стрела разкъса пелерината на Каша и се удари в гърба ѝ. Друга падна точно до мен и се заби, вибрирайки, в лодката. Аз отскубнах перата ѝ и ги хвърлих във въздуха. Те си спомниха какво са били някога и се превърнаха в полуптици, които закръжиха и запяха отгоре ни, скривайки ни за няколко секунди от погледа на войниците. Вкопчих се в бордовете на лодката и призовах забързващото заклинание на Яга.

Полетяхме напред. След миг замъкът и градът се смалиха като детски играчки в далечината. След още миг реката направи завой и те съвсем изчезнаха. На третия се блъснахме в пустия бряг. Тръстиковата ми лодка се разпадна и ние се озовахме във водата.

Едва не потънах. Тежестта на дрехите ме дърпаше назад и надолу в непрогледната вода, светлината над мен избледняваше. Виждах облака от издутата пола на Каша. Мятах се, размахвах неистово ръце, за да изляза на повърхността, и улових малка ръчичка:

Сташек ме дръпна и сложи ръката ми на един корен. Хванах се за него и се измъкнах, като кашлях и някак успях да стъпя на крака във водата.

— Нешке! — викаше Каша, хванала Мариша в ръце.

Изпълзахме на калния бряг. Краката на Каша затъваха дълбоко на всяка крачка и оставяха дупки, които бавно се пълнеха с вода след нея. Свлякох се на тревата. Треперех от магията, която искаше да се излее от мен необуздано във всички посоки. Бяхме се придвижили прекалено бързо. Сърцето ми препускаше; то още се свиваше под дъжда от стрели, още бягаше отчаяно, още не бе стигнало до тихия, пуст бряг, при подскачащите във вълните водни бръмбари и калта, изпоцапала полите ми. Прекалено дълго бях стояла в замъка, заобиколена от всички страни от хора и каменни стени. Брегът на реката ми изглеждаше почти нереален.

Сташек се отпусна до мен, а на малкото му, сериозно лице беше изписано объркване. Мариша допълзя и се сгуши в него. Той я прегърна. Каша седна от другата им страна. Можех да легна тук и да спя цял ден, цяла седмица. Марек обаче знаеше в коя посока да ни търси. Соля щеше да изпрати очи по реката. Нямахме време за почивка.

Оформих грубо две волски фигурки от калта и им вдъхнах живот, после направих каруца от клонки. Едва бяхме изминали и час път, когато Каша погледна назад и само каза:

— Нешке.

Бързо свърнах зад малка горичка встрани от пътя. В далечината се виждаше облаче прах. Държах юздите, воловете покорно мируваха, всички бяхме притаили дъх. Облакът се разрасна неестествено бързо. Приближаваше все повече и повече, докато покрай нас не прелетя малък ескадрон от ездачи с червени пелерини, арбалети и голи мечове. От копитата на конете хвърчаха магични искри, а стоманените им подкови звънтяха по отъпкания път като камбани. Сътворени от ръцете на Алоша, сега бяха преминали в служба на Леса. Изчаках, докато облакът отново се скри от погледа ни и изкарах каруцата на пътя.

Когато влязохме в първото село, намерихме вече поставени обяви. Бяха нарисувани грубо и набързо: дълъг пергамент с моето лице, а отгоре това на Каша, забоден за едно дърво до църквата. Не се бях замисляла какво значи да те преследват. Чаках да стигнем до село, в което можем да спрем и да си купим храна: коремите ни се бях свили от глад. Вместо това нахлупихме качулките ниско на главите си и

преминахме колкото можем по-бързо, без да говорим с никого. Ръцете ми трепереха на юздите, но извадихме късмет. Беше пазарен ден, а селото беше голямо, съвсем близо до града. Имаше достатъчно непознати, така че никой не ни обърна внимание и не поиска да види лицата ни. Щом отминахме последните къщи, дръпнах юздите и воловете забързаха напред, докато селото изчезна зад гърба ни.

Наложи се да спрем още два пъти заради прелитащи конници, а после още веднъж вечерта, когато видяхме пратеник на краля с червена пелерина, препускащ в обратна посока към Кралия; от подковите хвърчаха ярки искри на здрачаващата се светлина. Забързан, той не ни забеляза; ние бяхме само сенки зад плета. Докато се криехме, зърнах нещо тъмно и четвъртито зад нас: отворената врата на изоставена къща, полускрита между дърветата. Каша държеше воловете, а аз претърсих обрастата градина: намерих малко късни ягоди, няколко стари репи и лук, малко фасул. Дадохме повечето храна на децата и те заспаха в каруцата, а ние подкарахме отново по пътя. Поне воловете ни, направени от кал, нямаха нужда нито от храна, нито от почивка. Можеха да вървят цяла нощ.

Каша седна до мен на капрата. Звездите бяха изгрели отведнъж на ширналото се, черно небе, далеч от всичко живо. Въздухът беше студен и неподвижен, прекалено тих — дори каруцата не скърцаше и воловете не пръхтяха.

— Не си се опитала да пратиш вест на баща им — тихо каза Каша.

Аз гледах право пред себе си в мрака.

— Той също е мъртъв. Росийците са устроили засада.

Каша ме хвана внимателно за ръката и двете седяхме прегърнати, докато каруцата се поклащаше по пътя.

— Бях до принцесата, когато умря — каза тя след малко. — Пъхна децата в гардероба и застана пред него. Те я пронизваха отново и отново, но тя не помръдваше от вратите. — Гласът ѝ затрепери. — Нешке, можеш ли да ми направиш меч?

Не исках. Разбира се, би било разумно да ѝ дам меч, в случай че ни хванат. Не се боях за нея: остриетата се затъпяваха в кожата ѝ, стрелите отскачаха, без да я одраскат. Но тя щеше да бъде опасна и страшна с меч в ръцете. Нямах да ѝ бъде нужен нито щит, нито броня, нямах да трябва даже да мисли. Можеше да премине през

поле с войници, все едно жъне овес — уверено и ритмично. Помислих си за меча на Алоша, за това странно, гладно за смърт оръжие, прибрано в магичния джоб, макар все така да усещах тежестта му на гърба си. Каша щеше да бъде неумолима като него, но не исках да прави такива неща. Не исках да се нуждае от меч.

Безсмислено желание. Извадих ножа от колана си, а тя ми даде своя. Свалих катарамите от коланите и обувките ни, и иглите от пелерините ни, отсякох пръчка от едно дърво по пътя и събрах всичко в полата си. Докато Каша водеше воловете, наредих на тези неща да станат прави, остри и силни; изпях им песента за седемте рицари, а те ме слушаха в скута ми, сливайки се в дълго, извито острие, изтънено само от едната страна — по-скоро като кухненски нож, отколкото като меч, с малък стоманен гард на дървената дръжка. Каша го пое в ръце, после кимна веднъж и го прибра под седалката.

Пътувахме вече три дни. С всеки изминал час планините успокоително нарастваха в далечината. Воловете поддържаха добро темпо, но всеки път, когато видехме конници — а те бяха неспирен поток — трябваше да се крием зад плетове и възвишения, и изоставени къщи. В началото просто се радвах, когато оставахме незабелязани — изпълнена със страх и облекчение, не мислех повече за това. Но докато надничвахме над един плет към поредния облак прах, отдалечаващ се по пътя, Каша отбеляза:

— Продължават да минават.

В корема ми се загнезди твърда, студена топка. Осъзнах, че са твърде много, за да допусна, че просто разнасят нареждането за издирването ни. Правеха нещо повече.

Ако Марек беше заповядал да завардят планинските проходи, ако хората му бяха блокирали кулата, ако бяха погнали самия Саркан, докато се опитва да опази Заточек от Леса...

Нямаше какво да сторим, освен да продължаваме напред, но планините вече не ни вдъхваха успокоение. Не знаехме какво ще намерим от другата страна.

Този ден Каша се взеше отзад при децата, без да сваля ръка от меча, скрит под пелерината ѝ. Пътят започна плавно да се изкачва нагоре в полите на планините. Слънцето грееше високо и обливаше лицето ѝ със златна светлина. Тя изглеждаше далечна и странна, нечовешки издръжлива.

Стигнахме до върха на възвишението и последния кръстопът в Жълтите блата — малък кладенец с корито за водопой. Пътят беше пуст, въпреки че и в двете посоки имаше много следи от обувки и копита. Не можех да предположа дали са повече от обичайното. Каша ни донесе кофи с вода, за да прием и да измием прашните си лица, а аз размесих малко прясна кал да пооправя воловете: бяха се напукали тук-там. Сташек мълчаливо ми носеше пълни шепи кална трева.

Бяхме казали на децата за баща им, колкото можехме повнимателно. Мариша не разбра почти нищо, само се уплаши. Вече неведнъж беше питала за майка си. Сега почти през цялото време се държеше за полите на Каша и не я изпускаше от очи. Сташек обаче разбра много добре. Прие новината, без да каже нищо, а после ме попита: „Чичо Марек ли се опита да ни убие?“, а после добави: „Аз не съм дете“, като ме гледаше право в очите, въпреки че нямаше нужда да ми го казва, след като току-що ми бе задал такъв въпрос.

— Не — отвърнах аз сподавено. — Той само позволява на Леса да го управлява.

Не бях сигурна, че ми повярва. Оттогава насам стана още по-мълчалив. Беше търпелив към Мариша, която се вкопчваше в него, и ми помагаше, с каквото може. Но почти не продумваше.

— Агнешке — повика ме той.

Тъкмо бях довършила задния крак на втория вол и станах да се измия. Обърнах се и проследих погледа му. Пътят се — виждаше много версти назад. На запад беше покрит с гъст облак от прах. Той сякаш се движеше, и приближаваше към нас. Каша прегърна Мариша. Аз вдигнах ръка срещу слънцето и присвих очи.

Това беше тълпа от хиляди мъже. Отпред блестеше гора от копия сред конници и голямо, бяло-червено знаме. Предвождаше ги дорест кон с ездач в сребърни доспехи, а до него — сив кон с ездач в бяла пелерина...

Светът се изкриви, стесни и ме връхлетя. Лицето на Соля изскочи ярко срещу мен: гледаше ме право в очите. Извърнах глава тъй внезапно, че паднах.

— Нешке? — разтревожи се Каша.

— Бързо — отвърнах аз задъхано, като скочих и избутах Сташек към каруцата. — Той ме видя.

Продължихме към планините. Опитах се да пресметна ни какво разстояние е армията от нас. Бих пришпорила воловете, ако мислех, че ще помогне, но те така или иначе вървяха, колкото могат по-бързо. Пътят беше осеян с камъни, тесен и крив; краката им бързо се пропукваха. Нямахме кал, с която да ги поправя, дори да можех да спра. Не смеех да използвам заклинанието за забързване: не виждах нищо зад завоите. Ами ако и отпред имаше войници и налетяхме право в ръцете им? Или ако паднем в някоя урва?

Левият вол внезапно се наведе, кракът му се строши и той се разби в камъните. Вторият продължи още малко напред и също се разпадна между две крачки. Колата политна напред, останала без опора, и всички се намерихме седнали на земята сред купчина от клони и сухи треви.

Вече се намирахме високо в планината, дърветата бяха ниски и сухи, от двете страни на лъкатушния път се издигаха високи върхове. Не се виждаше достатъчно надалеч, за да преценим колко ни е доближила войската. Обикновено преминаването на прохода отнемаше един ден пеш. Каша взе Мариша на ръце, Сташек се изправи. Тръгна до мен уморено, без да се оплаква. Бързахме, краката ни боляха, студеният разреден въздух дразнеше гърлата ни.

Спряхме да си поемем дъх до една издадена скала с малко лятно поточе, достатъчно да пийнем по шепа вода. Когато се изправих, чух над себе си дрезгаво грачене и подскочих. От клоните на едно сухо дърво между скалите ме гледаше лъскава черна гарга. Изграчи силно още веднъж.

Ние побягнахме, но тя продължи да ни следва, като скачаше от клон на клон и от камък на камък. Замерих я с камък, за да я пропъдя, но тя само отскочи и изграчи отново, злобно и победоносно. Малко по-нататък към нея се присъединиха още две. Пътят се виеше по ръба на хребета, а стръмните склонове бяха покрити със зелена трева.

Не спирахме да тичаме. Пътеката се гмурна надолу — едната планина се отдръпваше, оставяйки шеметна пропаст отдясно. Може би вече бяхме прехвърлили върха. Не можех да спра, за да помисля. Почти влачех Сташек за ръката. Някъде зад нас изцвили кон: сякаш животното се беше подхлъзнало в бързото препускане по тесния проход. Гаргите се вдигнаха във въздуха — всички, с изключение на

вярната ни спътница, която продължи да подскача напред, без да откъсва лъскавите си очи от нас.

Въздухът тук бе разреден и всички се задъхвахме. Слънцето вече залязваше.

— Спрете! — извика някой зад нас и в скалите над главите ни издрънча стрела. Каша спря, подаде ми Мариша и застана най-отзад. Сташек ме погледна уплашено.

— Продължавайте! — казах аз. — Не спирайте, докато не видите кулата!

Сташек се втурна напред и изчезна зад скалите. Аз притиснах Мариша до себе си; тя уви ръчички около шията ми и крачета — на кръста ми, и заедно хукнахме след него. Конете бяха толкова близо, че чувахме скърцането на камъчетата под копитата им.

— Виждам я! — извика Сташек отпред.

— Дръж се! — казах аз на Мариша и хукнах, колкото можех по-бързо.

Телцето ѝ се удряше в моето, но тя само сгуши бузка в рамото ми и не казваше нищо. Когато се показах задъхано зад скалата, Сташек се обърна тревожно: стоеше на една площадка в склона, широка почти като поляна. Краката не ме държаха и се свлякох на земята, като едва успях да оставя Мариша, без да падна отгоре ѝ. Бяхме стигнали до южните склонове. Пътеката под нас се виеше чак до Олшанка.

От другата страна на селото, на фона на западните планини, се възвисяваше кулата на Змея; силуетът ѝ блестеше на слънцето, все още малък и далечен. Беше обградена от войници — малка армия от мъже в жълти туники. Гледах я отчаяно. Бяха ли проникнали вътре? Големите порти още бяха затворени, не се виждаше дим от прозорците. Не исках да повярвам, че кулата е паднала. Идеше ми да закрепя името на Саркан и да се хвърли напред. Изправих се на крака.

Каша беше спряла на тесния път зад нас. Тя извади меча, който ѝ бях дала, точно когато конете се показаха иззад завоя. Марек беше с тях най-отпред; шпорите му бяха подгизнали от кръв и мечът му — оголен, а той ръмжеше, показвайки зъби. Дорестият му кон се спусна в атака, но Каша не помръдна. Косите ѝ се вееха на вятъра. Тя стъпи здраво на пътеката и протегна меча си напред. Марек дръпна юздите и извъртя коня си, за да не се наниже на острието.

Той спря, но едновременно с това заби меча си в нея. Каша пое удара и със свирепа сила го изби от ръката му. Оръжието изтрополи на пътеката и изчезна надолу по склона сред облаци от дребни камъчета и прах.

— Пика! — извика Марек и един от войниците му подхвърли своята; той я хвана в движение, докато завърташе коня си на пътеката. Замахна широко и едва не уцели Каша през кръста. Тя отскочи: ако я беше съборил в пропастта, нямаше да има никакво значение, че е по-силна от него. Опита се да сграбчи края на пиката, но Марек бързо я дръпна, а после смушка коня си, спусна се напред и рязко го спря, така че животното вдигна копита във въздуха до главата ѝ. Опитваше се да я избути назад: успееше ли да я изтика до мястото, където пътят се разширяваше, другите войници щяха да я обградят. Тогава можеха и да я заобиколят, за да стигнат до нас — до децата.

Опитах се да направя заклинанието на Змея за пренасяне: *алмсу* и *зокинез*, но още докато съставях думите, някак си знаех, че няма да се получи. Още не бяхме стигнали до долината, този път още не беше отворен за нас.

Зави ми се свят от разреждения въздух и отчаянието. Сташек беше вдигнал Мариша и я държеше здраво в обятията си. Затворих очи и изрекох заклинанието за илюзия: призовах библиотеката на Саркан, от голите скали наоколо се издигнаха високи етажерки с книги със златни надписи и мирис на кожа, птичката с часовниковия механизъм в клетката, прозорецът, който гледаше към цялата зелена шир на долината и виещата се река. Даже видях и нас самите в илюзията: мънички, движещи се фигурки като мравки на планинския склон. По пътеката зад Марек се бяха наредили двайсетина мъже: ако успееше да стигне до място, където се разширяваше, щяха да ви нападнат.

Знаех, че Змеят не е там, а на изток, в Заточек — там, където от края на Леса се вдигаше тънък димен стълб. Въпреки това го поставих в библиотеката — на масата, със сурови черти на лицето, осветени от свещите, които никога не се стопяваха, и ме гледаше с онова раздражено, объркано изражение: „А сега какво правиш?“

„Помогни ми!“, казах му аз и избутах Сташек напред. Змеят автоматично протегна ръце и двете деца паднаха в тях. Сташек извика и видях как гледа Змея с разширени очи. Саркан също го гледаше.

Обърнах се — наполовина в библиотеката, наполовина в планината.

— Каша!

— Бягай! — извика тя.

Пред един от войниците зад Марек се отвори пряка видимост към мен и библиотеката зад гърба ми; той опъна тетивата на лъка си и насочи стрелата.

Каша се наведе под пиката, сложи ръце на гърдите на коня и го отблъсна назад. Животното изцвили, изправи се на задни крака и се замаята. Марек я изрита, като я уцели в брадичката, и удари с пиката между тях, точно зад глезена ѝ. Държеше оръжието с две ръце, пушал юздите, но въпреки това успяваше да накара коня си да го слуша. Животното се обърна, Марек завъртя тялото си и препъна Каша с пиката. Конят я удари със задница и я избута на ръба на пътеката, а принцът я блъсна с всичка сила. Каша падна; нямаше време дори да извика. Чу се само стъписаното ѝ възклицание и в следващия миг тя изчезна, отскубвайки стиска трева, за която се опита да се хване.

— Каша! — изпицях аз.

Марек се обърна към мен. Стрелецът отпусна тетивата.

Две ръце ме хванаха за раменете; стиснаха ги с позната, неочаквана сила и ме дръпнаха назад. Стените на библиотеката се затвориха, точно преди стрелата да мине през тях. Свистенето на вятъра и студеният въздух изчезнаха от кожата ми. Аз слисано се обърнах: Саркан беше там, стоеше точно зад мен. Той ме беше дръпнал назад.

Ръцете му още бяха върху раменете ми, а аз се притисках в гърдите му. Измъчваше ме тревога и хиляди въпроси, но той ме пусна и отстъпи назад. Осъзнах, че не сме сами. На масата беше разгъната карта на долината, а от другата ѝ страна стоеше огромен широкоплещест мъж с брада, по-дълга от главата му, и метална ризница под жълтата туника. Той ни гледаше изумено, а зад него стояха четирима мъже в доспехи, стиснали здраво дръжките на мечовете си.

— Каша! — плачеше Мариша в обятията на Сташек и се бореше да се отскубне. — Искам Каша!

И аз исках Каша; още треперех от спомена. Докъде ли можеше да падне, без да пострада? Изтичах до прозореца. Бяхме далеч, но все

пак виждах тънкия стълб прах на мястото, на което беше паднала, като линия, прокарана по склона на планината. Самата тя беше купчинка от кафява пелерина и златна коса, на петнайсетина сажена^[1] под пътеката. Опитах се да събера мислите и магията си. Краката ми още трепереха от изтощение.

— Не — каза Саркан. — Спри. Не знам как направи всичко това и подозирам, че няма да остана възхитен, когато науча, но през последния час изразходва прекалено много магия.

Той насочи пръст през прозореца към мъничкото, сгърчено тяло на Каша и присви очи. После изрече: *Туалидетал*, стисна юмрук, дръпна го обратно вътре и посочи с пръст към едно свободно място на пода.

Каша се строполи от въздуха на това място сред облак от кафеникав прах. Завъртя се и бързо се изправи, като само малко се олюляваше. По ръцете ѝ се виждаха няколко кървави драскотини, но беше успяла да задържи меча си. Погледна въоръжените мъже от другата страна на масата и като хвана Сташек за рамото, избута го зад себе си и вдигна меча като преграда.

— Шшт, Мариша — каза тя, като я погали по бузката, за да я успокои; момиченцето се опитваше да се гушне в нея.

През цялото време едрият мъж само гледаше, но сега внезапно каза:

— Боже небесни, Саркан, та това е младият принц.

— Да, така ми се струва — отвърна Саркан.

Прозвуча някак примирено. Аз го зяпнах; още не вярвах, че наистина е там. Изглеждаше отслабнал в сравнение с последния път, когато го видях, а косата му беше почти толкова разчорлена, колкото и моята. По бузите и врата му имаше сажди, които бяха оставили фин слой навсякъде, така че линията на разхлабената му яка показваше разликата между чистата кожа и мръсната. Маншетите на ръкавите и робата му бяха почернели, а по целите му дрехи се виждаха следи от изгорено. Изглеждаше така, сякаш идваше право от горящия Лес; изведнъж се почудих дали някак си не съм го призовала със заклинанието си.

— Барон Владимир? — обади се въпросително Сташек, надничайки иззад гърба на Каша. Той издърпа предпазливо Мариша към себе си и погледна към Саркан. — Вие ли сте Змеят? — Детското

му гласче звучеше треперливо и подозрително, сякаш човекът пред него не отговаряше на представите му. — Агнешка ни доведе тук, за да ни спаси — добави той с голямо съмнение.

— Разбира се.

Саркан погледна през прозореца. Марек и хората му вече слизаха по пътеката и не бяха сами. От прохода идеше цяла армия. Краката на войниците вдигаха облаци прах, позлатен от залеза, който се спускаше като мъгла към Олшанка.

— Е — каза ми той иронично, — определено ми доведе войници.

[1] Един сажан е равен приблизително на 1.80 м — Б.пр. ↑

ГЛАВА 26

— Събрал е всички войници от южна Полния — каза владетелят на Жълтите блата, вирайки се в армията на принца. Беше едър мъж с корем като бъчва и металната ризница му тежеше не повече от платнена риза. Щеше да изглежда у дома си и в селската ни кръчма.

Тъкмо получил известие да се яви в столицата за погребението на краля, когато, воден от забързваща магия, пристигнал и пратеник на Марек, съобщил му, че кронпринцът също е мъртъв, и му предал заповед: да премине през планините, да залови Саркан като покварен и предател и да заложи капан за мен и децата. Баронът кимнал, събрал войниците си и изчакал пратеникът да си замине. После отишъл право при Змея, за да му каже, че в столицата се е развилняла дяволска поквара.

Двамата се върнали заедно в кулата; това долу бяха неговите войници, които бързо издигаха защитни укрепления.

— Няма да издържим повече от ден, не и срещу това — каза той, като посочи с палец към войските, стичащи се по планинския склон. — Добре би било да измислите нещо. Казах на жена ми да пише на Марек, че съм изгубил ума си и съм се заразил с поквара, така че се надявам да не обезглави нея и децата, пък дано и аз да запазя главата на раменете си.

— Могат ли да разбият вратите? — попитах аз.

— Ако опитват достатъчно упорито — отвърна Саркан. — Както и стените. — Той посочи двете дървени коли, които трополяха по пътя, натоварени с дълги железни бурета с гюлета. — Магията не може да удържи вечно на обстрела.

Той се извърна от прозореца.

— Знаеш, че вече сме изгубили — каза ми той безцеремонно.

— Всеки мъж, когото убием, всяко заклинание и отвара, които изразходваме, ще послужат на Леса. Можем да заведем децата при семейството на майка им и да вдигнем защита около Жидна...

Не че не го знаех; не че не го знаех, още когато побягнах към дома като птица към горящо гнездо.

— Не — отвърнах аз.

— Чуй ме. Знам, че сърцето ти е в тази долина. Знам, че не можеш да я оставиш...

— Защото съм свързана с нея ли? — попитах остро. — Аз и всички други момичета, които избираш?

Бях нахлула в библиотеката му, следвана от цяла армия по петите и половин дузина души наоколо, и моментът не беше подходящ за подобни разговори, но още не му бях простила. Исках да го хвана насаме и да го разтърся, докато не получа отговори, пък и още малко за всеки случай. Той замълча, а аз се насилих да потисна пламналия си гняв. Знаех, че не му е времето сега.

— Не това е причината — казах. — Лесът успя да стигне до замъка в Кралия, на седмица път от тук. Мислиш ли, че можем да заведем децата на място, където Лесът няма да ги намери? Тук поне имаме шанс за победа. Но ако избягаме, ако му позволим да превземе цялата долина, никъде няма да съберем армия, която да може да проникне в сърцето му.

— За съжаление — отвърна горчиво той, — тази, с която разполагаме в момента, върви в грешна посока.

— Тогава трябва да убедим Марек да я обърне.

Двете с Каша заведохме децата в подземиято — най-сигурното място, направихме им сламеник и ги завихме с одеяла от шкафовете. Кухненските запаси бяха недокоснати от времето, и всички бяхме толкова изгладнели от цял ден тичане, че и тревогите не можеха да заглушат апетита ни. Извадих един заек от студената изба, сложих го в тенджерата заедно с малко моркови, гречка и вода и с помощта на *шринталем* се опитах да го превърна в нещо годно за ядене. Нахвърлихме се отгоре му, без да се бавим да го сипваме в паници, след което децата мигом заспаха изтощени, сгушени едно в друго.

— Аз ще остана при тях — каза Каша, седнала до сламеника. Остави голия меч до себе си и сложи ръка на главичката на Мариша. Направих обикновено тесто в голяма купа — само брашно и сол — и го занесох горе в библиотеката.

Отвън войниците бяха опънали шатрата на Марек с две високи магични лампи отпред. Синята им светлина придаваше неземно сияние

на бялото платнище, като че ли цялото нещо се бе спуснало направо от небето — предполагам, точно такава е била и идеята. Кралското знаме с червения орел с отворен клюн и нокти и корона на главата плющеше на вятъра. Слънцето потъваше зад хоризонта. Дългите сенки на западните планини бавно пълзяха по долината.

Отвътре излезе глашатай и застана между двете лампи. Облечен бе в безупречна бяла униформа, а на врата си носеше тежка златна верига: поредното творение на Рагосток, с което гласът му отекуваше в стените на кулата като йерихонските тръби. Той заизрежда всичките ни престъпления: поквара, държавна измяна, убийството на краля, убийството на принцеса Малгожата, убийството на отец Бало, заговор с изменницата Алоша, похищение на принц Казимир Станислав Алгирдон и принцеса Регелинда Мария Алгирдон — отне ми известно време, докато се сетя, че това са Сташек и Мариша, съюзяване с враговете на Полния и прочее, и прочее. Зарадвах се, че споменават Алоша като изменник: може би още бе жива.

Списъкът свършваше с искане да върнем децата и незабавно да се предадем. После глашатаят замълча, за да си поеме дъх и да пийне глътка вода, след което започна страховитото си слово отначало. Хората на барона сновяха неспокойно в подножието на кулата, където бяха разпънали лагера си, и поглеждаха нагоре към прозорците ни.

— Да, Марек само чака да го убедим — каза Саркан, като влезе в стаята. По гърлото, ръцете и челото му лъщяха мазни петна — беше приготвял отвари за сън и забрава в лабораторията си. — Какво се каниш да правиш с тестото? Съмнявам се, че Марек ще яде отровен хляб, ако си намислила това.

Сложих тестото върху гладката мраморна повърхност на дългата маса. В главата ми смътно се въртеше идеята за воловете. Да, бяха се строшили, но все пак ги бях направила от кал.

— Имаш ли пясък? — попитах аз. — И може би някакви малки парченца желязо?

Омесих тестото с железни стружки и пясък, докато глашатаят отвън продължаваше да нарежда. Саркан седеше срещу мен и с перото си пишеше дълго заклинание за илюзия и отчаяние, сглобено от книгите му. Между двамата ни стоеше пясъчен часовник, който отмерваше времето, докато се готвеха отварите. Неколцина недоволни войници на барона чакаха и пристъпваха неспокойно от крак на крак в

ъгъла на стаята. В мига, в който паднаха и последните песъчинки, Змеят остави писалката.

— Добре, елате с мен — повика ги той и ги заведе в лабораторията, за да им даде стъклениците, които да занесат долу.

Докато работех, аз си тананиках песничките, които мама пееше, когато правеше хляб, и месех в уверен ритъм. Мислех си за Алоша, която непрекъснато точеше острието си и му вдъхваше магия.

Щом тестото стана гладко и ковко, откъснах едно парче, направих от него кула, поставих я по средата, а от едната страна издигнах планините, които се възвисяваха зад нас.

Саркан се върна, погледна какво правя и се намръщи.

— Очарователно — каза той, — децата с радост ще си поиграят.

— Ела да ми помогнеш — казах аз.

Оформих малко тесто, за да направя стена около кулата, и замърморих земни заклинания отгоре ѝ: *Фулмедеш, фулмища*, като ги повтарях равно и ритмично. После вдигнах още една стена, и още една, без да прекъсвам тихия си напев. През прозорците се донесе стенение, като воя на дървета, брулени от силен вятър, и подът затрепери леко под краката ни: земята и камъните се пробуждаха.

Саркан наблюдаваше намръщено. Усещах погледа му върху тила си. В мен изплува споменът за последния път, когато правихме заедно магия в тази стая: розите и тръните, които се бяха разпрострели неудържимо между нас. Едновременно желаех и не желаех помощта му. Исках да продължа да му бъда ядосана поне още малко, но още повече желаех онази връзка — да го докосна, да почувствам яркото, хладко жило на магията му в ръцете си. Продължавах да работя, навела глава върху масата.

Той се обърна и отиде при един от шкафовете си; донесе малко чекмедже, пълно с дребни камъчета с различни размери, които изглеждаха също като сивия гранит на кулата. Започна да ги лепи с дългите си пръсти в стените, които бях направила, и да изрича заклинания за възстановяване, запълване на пролуки и спояване на камъни. Магията му потече през глината, и ярка и жива, се докосваше до моята. Той разпростря заклинанието си върху камъка, за да положи дълбоки основи, като издигаше мен и творението ми: сякаш полагаше земя, на която да стъпя, за да построя още по-високи стени.

Въвлякох неговата магия в творението си, прокарайки ръце по стените, а напевът ми продължаваше да звучи под мелодията на неговото заклинание. Хвърлих му бърз поглед. Той гледаше надолу и макар да се стараяше да запази навъсената си физиономия, се беше зачервил от висшата, отвъдна светлина, която бе вдъхнал на сложното си вълшебство: едновременно доволен и подразнен от факта, че си е проличало.

Навън слънцето беше залязло. Слабо синьовиолетово сияние проблясваше по повърхността на тестото като горящ спирт в тиган. Едва го отличавах в сумрака на стаята. После творението ни пламна като сухи съчки на огъня. Магията рукна отведнъж, но този път Саркан беше готов. Щом заклинанието проработи, той рязко се дръпна от мен. В първия момент инстинктивно посегнах към него, но после и аз се отдръпнах. Двамата се върнахме в отделните си кожи, вместо да се обливаме един друг с магията.

През прозореца се донесе грохот като пропукващ се лед през зимата; чуха се викове. Аз с пламнало лице заобиколих Саркан, за да погледна навън. Магичните лампи пред шатрата на Марек бавно се люлееха като фенери на лодка върху вълните. Земята се тресеше като бурно море.

Хората на барона се притиснаха в стените на кулата. Тънкото им ограждение, което не беше нищо повече от наръчи от съчки, се разпадаше. На светлината на заклинанието видях как Марек, излиза от шатрата си с блестяща коса и доспехи, а в юмрука си стиска златна верига — същата, която бе носил глашатаят. След него се изля тълпа от войници и слуги, които бягаха навън: цялата внушителна шатра се срутваше.

— Изгасете факлите и огньовете! — изрева Марек с неестествено силен глас. Земята простена и се разтресе от нещастни гласове.

Соля излезе от шатрата заедно с другите. Той взе една от магичните лампи от земята и я вдигна с остра дума, която усили светлината ѝ. Земята между кулата и военния лагер се беше изгърбила като недоволен ленив звяр, надигащ се на крака. Малко по малко около кулата се издигнаха три високи стени от камъни с бели жили и назъбени ръбове. Марек трябваше да заповяда на хората си бързо да

изтеглят оръдието си, докато стените измъкваха земята изпод краката им.

Накрая земята се успокои и въздъхна. От кулата се разнесоха няколко последни вибрации и отмряха. От стените се посипаха малко пръст и камъни. На лицето на Марек беше изписано объркване и ярост. За миг той впери нагоре кръвнишки поглед в мен, аз му отвърнах със същото. Саркан ме дръпна от прозореца.

— Няма да убедиш Марек да те чуе, ако продължаваш да го вбесяваш — каза той, когато се обърнах рязко към него, забравила всяко смущение в гнева си.

Стояхме съвсем близо един до друг. Той го забеляза в същия миг, в който и аз. Пусна ме рязко и отстъпи назад. Отмести поглед и вдигна ръка да избърше капките пот от челото си.

— По-добре да слезем долу и да успокоим Владимир, че не възнамеряваме да пратим него и всичките му войници вдън земя.

— Можеше да ни предупредите — каза сухо баронът, когато излязохме навън, — но няма да се оплаквам. Можем да го накараме да плати за тези стени повече, отколкото може да си позволи, стига самите ние да успеем да се придвижим между тях. Камъните режат въжетата ни. Трябва ни проход.

Той искаше да направим два срещуположни тунела от двете страни на стените, така че да принуди Марек да се бие по цялото им протежение. Двамата със Саркан решихме да започнем от северния край. Войниците вече нареждаха пиките си по стената на светлината на факлите с остриетата нагоре и опъваха на тях пелерините си, за да си направят заслони, в които да преспят. Някои седяха покрай малки огньовете, киснеха сушено месо във вряла вода и бъркаха каша. Като ни видяха, бързо се отдръпнаха, без да кажат и дума. Саркан като че ли не забеляза, но на мен ми стана мъчно и странно; чувствах се виновна.

Един от войниците беше момче на моята възраст, което усърдно и сръчно точеше върховете на пиките с камък: търкаше всяко по шест пъти и ги наостряше толкова бързо, колкото мъжете, които ги редяха до стената, можеха да се върнат да си ги вземат. Явно се бе заел с това по свое желание и се бе научил да го прави добре. Не изглеждаше мрачен или нещастен. Сам беше избрал да стане войник. Може би

историята му започваше така: бедна овдовяла майка и три малки сестри, и едно момиче, което всяка сутрин му се усмихва през оградата, докато води бащиното стадо на паша. Затова бе дал парите от постъпването си в армията на майка си и беше тръгнал да си търси късмета. Полагаше много усилия; скоро щеше да стане ефрейтор, а после сержант; щеше да се прибере у дома в хубавата си униформа, да сложи сребърниците в шепите на майка си и да поиска ръката на усмихнатата девойка.

Или щеше да остане без крак и да се прибере у дома скръбен и огорчен, за да научи, че момичето се е омъжило за човек, който ще се грижи за стопанството. Или пък щеше да се пропие, за да забрави, че е убивал хора с надеждата да забогатее. Това също беше история; те всички имаха истории. Имаха майки или бащи, сестри и любими. Не бяха сами на този свят; имаха значение за някой друг, освен за самите себе си. Изглеждаше ми безкрайно неправилно да се отнасяме към тях като към монети в кесия. Искаше ми се да отида и да си поговоря с това момче, да го питам как се казва, да узная истинската му история. Но това щеше да бъде нечестно, само залъгване на собствените ми чувства. Усещах, че войниците прекрасно знаят как ги пресмятаме: толкова можем да пожертваме, но повече не, сякаш всеки от тях не беше човек сам по себе си.

Саркан изсумтя.

— Каква полза да ги разпитваш и да разбереш, че еди-кой си е от Дебна, че на другия баща му е шивач, а третият има три деца? Много по-добре е, че вдигна стени, така че войниците на Марек да не ги избият на сутринта.

— Още по-добре щеше да бъде Марек да не се опитваше да го направи — отвърнах аз, подразнена от нежеланието му да разбере. Единственият начин да принудим Марек да преговаря бе да направим превземането на стените толкова скъпо, че да се откаже. Въпреки това бях бясна — на него, на барона, на Саркан, на себе си. — Ти имаш ли останали близки? — попитах го рязко.

— Не знам. Бях тригодишно просяче, когато подпалих Варша, опитвайки се да се стопля на улицата една зимна нощ. Никой не си направи труда да издири семейството ми, преди да ме пратят в столицата. — Говореше безразлично, сякаш нямаше значение, че е откъснат от целия свят. — Не ми прави жалостиви физиономии. Това

беше преди век и половина; петима крале са склопили очи оттогава насам... шестима — поправи се той. — Ела и ми помогни да намерим пролука.

Вече беше съвсем тъмно и нямахме никакъв шанс да открием пукнатина, освен пипнешком. Долепих ръка до стената, но бързо я отдръпнах. Камъкът мърмореше странно под пръстите ми — хор от дълбоки гласове. Взрях се внимателно. Бяхме вдигнали не само голи камъни и земя: от пръстта се подаваха отчупени парчета гравирани блокове, костите на старата кула. На места бяха изписани древни думи, почти заличени от времето, но все още можеха да бъдат усетени, ако не видени. Потрих ръце една в друга. Пръстите ми бяха прашни и сухи.

— Отдавна са си отишли — успокой ме Саркан, но ехото не спираше. Лесът беше съборил тази кула, погълнал и разпръснал всички тези хора. Може би и с тях бе станало така: може би и те бяха превърнати в негови оръжия и насочени един срещу друг, докато не са се избили, за да могат корените му тихо да пропълзят над телата им.

Сложих отново ръце на камъка. Саркан беше намерил тясна пролука в стената, в която можехме да пхнем върховете на пръстите си. Хванахме я от двете страни и затеглихме. *Фулмедеш*, изрекох аз, а той направи заклинание за отваряне; процепът се разшири със силно скърцане, сякаш се пропукват плочи на каменен под. Отвътре се изля ситен каменопад.

Войниците започнаха да събират камъните с шлемовете и металните си ръкавици, докато ние разширявахме още отвора. Когато свършихме, тунелът беше достатъчно голям, за да може да мине мъж с доспехи, ако се наведе. Вътре в него в тъмнината тук-там сияеха сребристоросини букви. Преминах колкото можех по-бързо през него, като се стремях да не ги гледам. Войниците се заеха да копаят окопи, а ние тръгнахме покрай дългата дъга към южния край, за да направим втория тунел.

Докато приключим и с него, хората на Марек вече бяха започнали да изпробват външната стена, макар и не особено сериозно: мятаха горящи парцали, натопени в масло, с набучени железни шипове във всички посоки. Това обаче едва ли не зарадва войниците на барона. Те спряха да ни гледат и започнаха с удоволствие да си дават заповеди и да се подготвят за обсадата — най-сетне работа, която им беше позната.

Ние вече нямахме място сред тях, само им пречехме. Така и не заговорих никого, а мълчаливо последвах Змея в кулата.

Той затвори големите врати зад нас и ударът на резето в железните скоби прокънтя в кулата. Вестибюлт и голямата зала си бяха същите — същите неприветливи тесни дървени пейки до стените, същите висящи лампи на тавана. Всичко си беше неприветливо и официално като първия ден, когато се лутах тук с подноса с храна, толкова уплашена и самотна. Дори баронът бе предпочел в топлото време да пренощува отвън, при хората си. Чувах гласовете им през тесните прозорци, но съвсем слабо, сякаш идваха много отдалеч. Част от войниците пееха — сигурно беше нещо цинично, но изпълнено с весел ритъм. Не различавах думите.

— Поне ще имаме малко тишина — каза Саркан.

Той изтри челото си с ръка и остави чиста следа върху тънкия сивкав слой, полепнал по кожата му; дланите му бяха изцапани със зелен прах и масло, което лъщеше на светлината от лампите. Той ги погледна с отвращение и направи гримаса заради развитите ръкави на работната си риза.

За миг сякаш останахме отново сами в кулата: без армии отвън, без кралски наследници в избата и сянката на Леса върху вратата. Забравих, че се опитвам да се сърдя. Искаше ми се да се сгуша в обятията му, да заровя лице в гърдите му и да го усетя с дъха си, заедно с всичкия дим, пепел и пот; исках да затворя очи и да го накарам да ме прегърне. Искях да оставя отпечатьци от ръцете си върху праха по кожата му.

— Саркан...

— Вероятно ще нападнат на зазоряване — пресече ме бързо той. Лицето му беше непроницаемо също като вратите. Отстъпи назад и посочи към стълбите. — Най-доброто, което можеш да направиш в момента, е да поспиш.

ГЛАВА 27

Какъв съвършено разумен съвет. Заседна в стомаха ми като несмилаема буца. Слязох в подземие и легнах при Каша и децата; свих се тихо до тях, макар че вътрешно кипях. Чувах зад себе си кроткото им, равномерно дишане. Звукът му трябваше да ме успокои, но вместо това само ме дразнеше: „Те спят, а ти не!“ Студеният под не можеше да охлади парещата ми кожа.

Тялото ми помнеше безкрайния ден. Сутринта се бях събудила от другата страна на планината; още чувах екота на приближаващи конски подкови зад себе си, усещах паниката и задъханото напрежение в гърдите си, докато бягах с Мариша на ръце. Петичките ѝ бяха оставили синини по краката ми. Трябваше да съм изтощена. Магията обаче беше жива и трептеше в корема ми, нямаше къде да отиде; чувствах се като презрял домати, който иска да се пръсне, за да намери най-сетне облекчение, но пред вратите ни стоеше армия.

Съмнявах се, че Соля е прекарал вечерта в приготвяне на защитни и приспивни заклинания. Той щеше да напълни окопите ни бял огън и да покаже на Марек накъде да насочи оръдието, за да покоси най-много мъже. Той беше военен магьосник; беше видял десетки битки, а Марек имаше зад гърба си цялата армия на Полния — шест хиляди мъже срещу нашите шестстотин. Ако не успеехме да ги спрем, ако Марек преодолее стените, които бяхме издигнали, и разбиеше портите, ако ни убиеше и отведеше децата...

Отметнах завивките и станах. Каша отвори очи за миг да ме погледне, после пак ги затвори. Седнах разтреперана до пепелта на огнището. Не можех да прекъсна омагьосания кръг на мислите си: толкова лесно можехме да изгубим и Лесът да се спусне тъмен и страшен над долината, като зелена вълна, поглъщаща всичко по пътя си. Опитвах се да се спра, но в съзнанието си постоянно виждах как на площада в Дверник изниква дърво-сърце и разпростира чудовищни клони като онова ужасно дърво в Поросна отвъд началото на Леса,

представях си как оплита с ненаситните си корени всички, които обичам.

Станах и побягнах от собствените си мисли нагоре по стълбите. Тесните прозорци в голямата зала бяха тъмни, не се чуваха и песни. Всички войници спяха. Продължих нагоре, покрай лабораторията и библиотеката; зад вратите им още блещукаха зелени, лилави и сини светлинки, но там нямаше никой: нямаше на кого да се разкрещя, нямаше кой да ми се скара и да ми каже, че се държа като глупачка. Качих се още един етаж нагоре и се спрях на следващата площадка, където свършваха ресните на дългия килим. Изпод най-далечната врата в дъното на коридора се виждаше мъждива светлина. Никога не бях припарвала дотам — към личните покои на Саркан. Преди това беше бърлога на чудовище.

Килимът беше дебел и тъмен с вплетени мотиви със златножълт конец. Рисунокът представляваше една непрекъсната линия: започваше в тясна спирала като навита опашка на гущер, постепенно ставаше все по-плътна и се виеше по целия килим като пътечка, водеща към сенките по коридора. Краката ми потънаха в меката вълна. Тръгнах по златната линия, която се разширяваше и придобиваше формата на едва проблясващи люспи. Отминах стаите за гости — две врати една срещу друга, и коридорът стана още по-тъмен.

Вървах срещу някакъв натиск, срещу някакъв насрецен вятър. Мотивът на килима оформяше по-ясни фигури. Прекосих голям крак с бели като слонова кост нокти и бледозлатисти крила с тъмнокафяви жили.

Вятърът ставаше все по-студен. Стените изчезнаха, сляха се в мрака. Килимът се разшири и изпълни целия коридор, докъдето виждах и след това. Вече не приличаше на вълна. Стъпвах върху топли, застъпващи се люспи, меки като кожа, които се надигаха и спускаха под краката ми. Сърцето ми искаше да тупти в инстинктивен ужас. Краката ми сякаш искаха да се обърнат и да побегнат.

Вместо това затворих очи. Вече познавах кулата, знаех колко дълъг трябва да е коридорът. Направих още три крачки по люспестия гръбнак, после завих и протегнах ръка към вратата, която знаех, че е там. Напилах дръжката, пръстите ми усетиха топлия ѝ метал. Отворих очи: отново бях в коридора и гледах към вратата. Няколко крачки по-нататък коридорът и килимът свършваха. Златният мотив се завърташе

към себе си; едно блестящо зелено око ме гледаше от глава с два реда сребърни зъби, очакваща онзи, който не знае къде да завие.

Натиснах дръжката. Вратата тихо се отвори. Стаята не беше голяма. Леглото беше малко и тясно, с балдахин от червено кадифе; пред камината имаше един стол — красиво гравирани и самотен, а на малката масичка до него — една недопита чаша вино, една книга. Огънят беше стихнал и само въглените светеха, лампите бяха угаснали. Приблжих се до леглото и дръпнах завесата. Саркан спеше проснат, все още по панталони и риза, беше свалил само палтото си. Стоях и държах завесата. Той премигна и се събуди; за миг изглеждаше беззащитен и твърде стъписан, за да негодува, сякаш никога не бе допускал, че някой може да го връхлети така. Изглеждаше толкова озадачен, че изгубих желание да крещя.

— Как успя... — Той се надигна на лакът и на лицето му най-после се изписа възмущение, но аз го бутнах назад и го целунах.

Той издаде звук на изненада в устата ми и като ме стисна за ръцете, ме откъсна от себе си.

— Слушай, невъзможно създание, аз съм с век и половина по-стар...

— О, млъкни! — отвърнах нетърпеливо аз. От всички възможни оправдания — точно това ли? Покатерих се на високото легло и се озовах върху него; дебелият пухен дюшек потъна надолу.

Погледнах го със свирепа страст.

— Искаш ли да си тръгна?

Той стисна още по-силно ръцете ми, замълча, без да ме поглежда в очите и после каза пресипнало:

— Не.

Беше негов ред да ме притегли към себе си; устата му беше сладка, пареща и прекрасна, заличаваща всичко останало. Вече нямаше нужда да мисля. Дървото-сърце пламна с грохот и пукот и изчезна. Остана само топлината на дланите му, които се плъзгаха по студените ми, голи ръце и ме караха да тръпна отново и отново. Прегърна ме с една ръка и силно ме стисна. Хвана ме през кръста и повдигна широката ми блуза. Аз измъкнах глава и ръце от ръкавите, косата ми се разпиля по раменете, а той изстена и зарови лице в безредните кичури, като не спираше да ме целува — по гърлото, по раменете, по гърдите.

Вкопчих се в него, останала без дъх и щастлива, изпълнена с прост, невинен ужас. Не ми бе хрумвало, че ще го направи — езикът му се плъзна по зърното ми и той го пое в устата си; аз потръпнах и го стиснах за косата, може би болезнено. Той се отдръпна; внезапен студ опари кожата ми.

— Агнешке — каза той тихо и дълбоко, почти отчаяно, сякаш още му се искаше да ми изкрещи, но не можеше.

Завъртя се заедно с мен и ме притисна върху възглавниците под себе си. Стиснах неистово ризата му в юмруци. Той се изправи и я съблече, а аз се облегнах и гледах в балдахина, докато той повдигаше влудяващите пластове на полите ми. Обзе ме отчаяна ненаситност, жадувах ръцете му. Бях се опитала да забравя онзи смайващ, съвършен момент — плъзването на палеца му между краката ми, но о, как си го спомнях. Той ме погали с кокалчета и през мен отново премина онзи сладък трепет. Затресох се неимоверно и инстинктивно стиснах бедра върху ръката му. Искаше ми се да му кажа да побърза, да забави, да направи двете едновременно.

Завесите отново се бяха спуснали. Той се наведе над мен очите му бяха само блясък в тъмното убежище на леглото и ме гледаха безкрайно сериозно. Можеше пак да ме потърка с палеца си, съвсем малко. Погали ме само веднъж. В гърлото ми се надигна звук — въздишка или стон, и той се наведе и ме целуна, сякаш искаше да го погълне, да го улови в устата си.

После отново ме погали с палец и аз се отпуснах. Стисна ме за бедрата, разтвори ги и вдигна крака ми на кръста си, като продължаваше да ме гледа жадно.

— Да — казах аз настойчиво, като се опитвах да се движа с него, но той продължаваше да ме гали с пръсти. — Саркан.

— Несъмнено бих могъл да помоля за малко търпение — каза той с пламтящи очи. Изгледах го свирепо, но той ме погали нежно и ме докосна с пръсти; описваше дълги линии между бедрата ми и кръгове отгоре. Задаваше ми въпрос, чийто отговор не знаех, докато не го научех; изведнъж стиснах силно, изцедена и влажна върху ръцете му.

Отпуснах се назад върху възглавниците; вдигнах ръце към заплетената си коса, притиснах ги в потното си чело.

— О — възкликнах задъхано, — оо...

— Ето — каза той самодоволно.

Седнах и го бутнах назад върху леглото. Хванах колана на панталоните му — той още беше с тях! — и казах: *Сулвад*. Те се стопиха отведнъж, а аз захвърлих полите си. Саркан лежеше гол под мене, издължен и слаб, с внезапно присвити очи, притиснал ръце в хълбоците ми. Самодоволната усмивка беше изчезнала. Аз го възседнах.

— Саркан — казах аз, наслаждавайки се на дима и гърма от името му в устата си като на скъпа награда, а после се плъзнах върху него. Той стисна очи почти измъчено. Чувствах цялото си тяло прекрасно натежало, удоволствието продължаваше да се разлива в мен на широки вълни, като сдържана болка. Харесваше ми да го усещам дълбоко в себе си. Той дишаше тежко, на дълги пресекулки. Пръстите му се впираха в хълбоците ми.

Аз го стисках за раменете и се поклащах отгоре.

— Саркан — повторих аз; завъртях името му върху езика си, изследвайки дългите му, тъмни ъгълчета, дълбоко скритите му тайни, а той стенеше безпомощно и се изтласкваше нагоре. Увих крака около кръста му, вкопчена в него, а той ме прегърна с ръка и ме събори върху леглото.

Лежах, сгушена в него, за да се поберем в тясното легло, и се опитвах да си поема дъх. Ръката му беше заровена в косата ми, на обърнатото му към тавана лице беше изписано объркване, като че ли не можеше да си спомни как точно се случи всичко. Ръцете и краката ми бяха натежали от сън, сякаш можех да ги повдигна само с макара и въже. Отпуснах се върху него и най-после попитах:

— Защо ни взимаше?

Пръстите му, които ровеха разсеяно в косата ми и оправяха заплетените възли, спряха. След миг той въздъхна под бузата ми.

— Всички сте свързани с долината, родени сте и сте израснали тук. Тя има власт над вас. Но това също е канал и мога да го използвам, за да отклоня част от силата на Леса.

Той вдигна ръка над главите ни, очертавайки фина дантела: скелет на картината в моята стая, карта на магичните линии, протичащи през долината. Проследявах дългия, ярък път на Спиндъл и малките ѝ притоци, извиращи от планината, а звездички бележеха Олшанка и всичките ни селца.

Линиите някак не ме изненадаха: имах чувството, че винаги са били там, под повърхността. Плисъкът на кофата с вода в дълбокия кладенец на мегдана в Дверник, шепотът на забързаната Спиндъл през лятото. Бяха пълни с магия и сила. И той беше прокарвал канали, за да черпи от тях, преди Лесът да ги превземе.

— Но защо ти бяхме нужни ние? — не разбирах аз. — Можеше да имаш просто... — Аз свих шепа.

— Не и след като сам не бях свързан с долината — каза той, все едно това обясняваше всичко. Аз замръзнах, объркването ми нарастваше. — Няма защо да се тревожиш — добави той сухо, разбрал ме напълно погрешно. — Ако оцелеем, ще намерим начин да те откъснем.

Той прокара отново ръка през сребърните линии и ги изтри. Не говорихме повече; не знаех какво да кажа. След малко усетих равномерното му дишане до бузата си. Тежките кадифени завеси ни притискаха от всички страни, сякаш се намирахме в неговото обградено от стени сърце. Вече не усещах суровата хватка на страха, но ме болеше. Усетих сълзи, горещи и смъдящи, сякаш се мъчех да отмия нещо, което е влязло в окото ми, но не мога. Почти ми се искаше да не се бях качвала горе.

Всъщност не бях мислила за после: след като възпрем Леса и оцелеем; струваше ми се глупаво да мисля за бъдещето след нещо толкова невъзможно. Сега осъзнавах, че без да мисля много, си бях представяла как живея тук, в кулата. Да спя в малката си стаичка горе, да ровя безгрижно в лабораторията и библиотеката, да тормозя Саркан като палаво духче, което оставя книгите му не на място и отваря големите порти, и го принуждава да ходи на пролетния панаир, и да остава достатъчно дълго, за да изиграе един-два танца.

Вече знаех, без да се налага да го изричам с думи, че в дома на майка ми няма място за мен. Знаех обаче, че не искам да прекарам дните си, скитайки по света в къщичка на крака, като в историите за Яга, нито в кралския дворец. Каша искаше да бъде свободна, мечтаеше широкият свят да бъде отворен за нея. Аз никога не бях хранила такива мечти.

Но мястото ми не беше и тук. Саркан се беше затворил в тази кула; взимаше ни една след друга, използваше нашата връзка, за да не се налага да изгражда своя. Имаше причина да не слиза в долината.

Нямаше нужда той да ми казва, че не може да дойде в Олшанка и да танцува с нас, без сам да пусне корени, а той не желаше това. Цял век се бе държал настрани зад тези каменни стени, пълни със стара магия. Вероятно би ме пуснал да вляза, но щеше да иска да затвори вратите след мен. Беше го правил и преди. Аз си бях навързала въже от копринени рокли и магия, за да се измъкна, но не можех да принудя него да избяга през прозореца, ако не го желаше.

Отдръпнах се и седнах. Ръката му се беше плъзнала от косата ми. Разтворих задушавачите завеси на леглото и станах, увита в една от завивките. Отидох до прозореца, отворих капациите и подадох главата и раменете си на нощния въздух навън. Исках да усетя вятъра по лицето си. Но нямаше вятър. Въздухът около кулата беше застинал. Напълно.

Стиснах с ръце каменния перваз. Беше среднощ, тъмно като в рог, повечето огънове бяха изгаснали или засипани за през нощта. Не виждах нищо на земята. Ослушах се за старите каменни гласове в стените, които бяхме издигнали, и чух тревожен шепот.

Бързо се върнах при леглото и разтърсих Саркан, за да го събудя.
— Нещо става!

Навлякохме дрехите си; с *ванасталем* получих чиста пола и вързах нов корсаж на кръста си. Саркан държеше сапунено мехурче в шепите си — умален вариант на блуждаещите си огънчета, и му заръчваше съобщение: „Влад, вдигни хората си бързо: опитват се да направят нещо под прикритието на нощта“. Духна го през прозореца и двамата хукнахме надолу; когато стигнахме в библиотеката, в окопите долу вече горяха факли и фенери.

В лагера на Марек обаче почти не се виждаха светлини, освен тези на стражите и една лампа вътре в шатрата.

— Да — потвърди Саркан, — правят нещо.

После се обърна към масата, където беше извадил няколко книги със защитни магии. Останах до прозореца и гледах намръщено навън. Усецах натрупването на магия, носеща знака на Соля, но имаше и нещо друго, нещо, което се движеше бавно и дълбоко. Още виждах само неколцината обикалящи стражи.

В шатрата на Марек някой премина пред лампата и хвърли сянка върху стената: женски профил с високо вдигната коса и венец с остри връхчета на главата. Аз отскочих задъхано от прозореца, сякаш ме беше видяла. Саркан ме погледна учудено.

— Тя е тук — казах. — Кралицата е тук.

Нямахме време да помислим какво означава това. Оръдието на Марек изрева с оранжев пламък и страховит тътен. Първите гюлета удариха външната стена и навсякъде се разлетяха буци пръст. Чух гръмовния вик на Соля и в целия лагер на принца блесна ослепителна светлина: войниците хвърляха въглени в купи сено и съчки, които бяха наредили в линия.

Срещу моята каменна стена лумна стена от огън, а зад нея стоеше Соля; по бялата му роба играеха оранжевочервени петна от светлината, която излизаше от широко разперените му ръце. Лицето му беше изопнато от напрежение, сякаш вдигаше някаква тежест. Ревът на огъня ми пречеше да чуя думите, но явно беше заклинание.

— Опитай да направиш нещо с огъня — каза ми Саркан, като погледна бързо надолу. После се върна на масата и разгърна един от десетината свитъци, които беше приготвил предния ден — заклинание срещу оръдеен обстрел.

— Какво да... — започнах аз, но той вече четеше. Дългите, заплетени срички се лееха като музика; нямаше време за въпроси. Отвън Соля присви колене и повдигна ръце, сякаш хвърляше голяма топка. Цялата стена от пламъци скочи във въздуха, изви се над стената и се стовари върху окопите, където се бяха свили хората на барона.

Виковете и писъците им се сляха с пукота на пламъците; аз за миг се вцепених. Небето над нас беше широко и твърде ясно, обсипано със звезди от край до край, без нито едно облаче, от което да изстискам дъжд. В отчаянието си се спуснах да взема каната за вода от ъгъла: помислих си, че щом мога от един облак да направя буря, ще успея да превърна капката в облак.

Налях малко вода в шепата си и ѝ зашепнах заклинанието за дъжд; казвах на капките, че могат да бъдат дъжд, да бъдат буря, да бъдат потоп, докато езерцето в дланта ми не заблещука като плътен живак. Хвърлих го през прозореца и от него наистина рукна дъжд: водата се изля с гръм право върху окопа и потуши огъня на това място.

Оръдието не спираше да трещи. Саркан застана до мен на прозореца, издигнал защитата си пред войниците, но всеки удар по нея отекваше и върху него. Оранжевите пламъци огряваха лицето му отдолу и играеха по стиснатите му зъби, докато той пышкаше от силните удари. Искаше ми се да можем да поговорим, да го питам

пomeжду залповете наред ли е всичко — не можех да преценя дали ние взимаме връх или те.

Огънят в окопите продължаваше да гори. Изливах върху него пороища, но не беше лесно да се прави дъжд от шепа вода, а и ставаше все по-трудно. Въздухът пресъхна, кожата и косата ми се напукаха, като че ли измъквах всяка влага около себе си, а всеки път успявах да угася огъня само на едно място. Хората на барона помагаха, с каквото могат; потушаваха пламъците с мокри пелерини.

Двете оръдия изтрещяха едновременно. Този път обаче железните гюлета сияеха със син и зелен огън като комети. Саркан политна назад и се удари в масата. Олюля се, закашля се и заклинанието се развали. Двете гюлета пробиха защитата и потъгнаха бавно, в стената, като нож, забит в неузрял плод. Камъните около тях сякаш се стопиха, обaгрени в червено. Изчезнаха вътре, а после се взривиха с приглушен тътен. Във въздуха се разлетяха буци пръст и камъни с такава сила, че чувах как се удрят в стените на самата кула и наред стената зейна дупка.

Марек вдигна копието си във въздуха и изрева:

— Напред!

Не проумявах защо някой би се подчинил: огънят от другата страна на назъбения отвор продължаваше да лумти и съска, независимо от всичките ми усилия, и мъжете крещяха сред пламъци. Въпреки това те го направиха: вълна от войници с копия на нивото на кръста се впусна в горящия хаос на окопа.

Саркан се хвана за масата, стана и се върна до прозореца, като бършеше кръвта от носа и устната си.

— Решил е да хвърли всичко — каза мрачно той. — Едно такова гюле се изковава за десет години. Полния има най-много десет от тях.

— Трябва ми още вода! — отвърнах аз и го улових за ръката, за да слеем магията си. Усетих, че иска да възрази: не беше подготвен да се включи. Все пак само измърмори под носа си и произнесе малко заклинание — едно от първите, на които ме беше учил, за да напълни чаша вода от кладенеца долу. Някога се вбесяваше, когато разливах вода по цялата маса или получавах едва няколко капки. Ето че сега каната спокойно се напълни до ръба и аз запях дъждовното си заклинание едновременно към нея и към студената, спяща вода в кладенеца долу, а после изхвърлих цялата кана през прозореца.

За миг не виждах нищо: пред очите ми се изви вихрушка и заплющя студен жилец дъжд. Избърсах лицето си с ръце. Долу в окопите пороят беше удавил всички пламъци, само тук-там проблясваха малки огънчета. Мъже в брони от двете страни се плъзгаха и падаха в неочаквания потоп, който ги заливаше до глезените. От дупката в стената плискаше кал. Сега, когато огънят беше изгаснал, хората на барона застанаха с пики пред пробойната в стената и изблъскваха войниците, които се опитваха да преминат. Отпуснах се с облекчение на перваза: бяхме спрели огъня на Соля, бяхме спрели нахлуването на Марек. Той вече беше пропилял много магия — повече, отколкото можеше да си позволи, и въпреки това го бяхме спрели; сега със сигурност щеше да се замисли, преди да...

— Пригответи се — каза Саркан.

Соля правеше ново заклинание. Беше вдигнал ръце във въздуха под ъгъл, изпънал пръсти напред и вперил поглед право по тях. От всеки пръст излизаше сребърна нишка, която се разделяше на още три. Извити като дъги, те преминаваха стената и всяка се приземяваше върху различна цел: нечие око, пролука в бронята пред гърлото, лакътят на ръката, държаща меча, мястото точно над сърцето му.

Доколкото виждах, тези линии не правеха нищо. Те просто висяха във въздуха, едва видими в мрака. После едновременно иззвънтяха тетивите на десетки лъкове: Марек беше наредил стрелци зад пехотинците. Стрелите улавяха сребърните нишки и се забиваха право в мишените си.

Протегнах ръка в безсмислен протестен жест. Стрелите продължаваха да свистят. Трийсетина войници, охраняващи пробойната в стената, паднаха едновременно. Войниците на Марек се втурнаха напред, разпръснаха се в окопа, а останалата част от войската му се струпана зад тях. Започнаха да изтикват войниците на барона назад към първия проход.

Водеше се сурова битка за всяка педя земя. Хората на барона държаха копията и мечовете си насочени напред, и войниците на принца не можеха да стигнат до тях, без да се нанижат на остриетата. Соля обаче изпрати срещу тях още един залп от стрели. Саркан не гледаше натам: разлистваше книгите си и търсеше заклинание, с което да отвърне, но нямаше да го намери навреме.

Пак протегнах ръка, но този път опитах заклинанието, с което Змеят беше пренесъл Каша от планинския склон. *Туал, туал, туал* извиках аз към нишките и те се закачиха, трептейки, за пръстите ми. Наведох се и ги хвърлих към стената. Стрелите ги последваха върху камъните и изпопадаха със звън на купчина на земята.

За момент си помислих, че по ръцете ми просто е останала малко сребриста светлина, която се отразява върху лицето ми. После Саркан извика предупредително. През прозореца нахлуваха десетки нови сребърни нишки, устремени право към мен, към гърлото, гърдите и очите ми. Имах само секунда да ги стисна и сляпо да ги захвърля настрана. В следващия миг през прозореца влетяха множество стрели и се забиха навсякъде, където бяха паднали нишките: в етажерката, в пода, в стола; върховете им се забождаха дълбоко, а перата им силно вибрираха.

Гледах ги изумено; бях твърде стъписана, за да се уплаша веднага и да осъзная, че за малко не съм била покосена от десетки стрели. Оръдието отвън изтрещя. Вече бях започнала да свиквам със звука; потръпнах автоматично, без да гледам, все още смаяна от близостта на стрелите. Саркан обаче внезапно обърна масата; книгите се разлетяха, а столовете подскочиха от удара по пода. Той ме дръпна зад нея. Пронизителната, свистяща песен на гюлето идваше все по-близо.

Имахме достатъчно време да си дадем сметка какво ще се случи, но недостатъчно, за да направим нещо. Присвих се под ръката на Саркан, загледана в обратната страна на масата и лъчите светлина, които се процеждаха между масивните греди. Гюлето влетя през прозореца и отворените стъкла с трясък се пръснаха. То се затъркала и се спря чак в каменната стена, където се взриви и от него се вдигна зловещ сив дим.

Саркан закри с ръка устата и носа ми. Задържах дъх — разпознах каменното заклинание. Докато сивата мъгла се носеше плавно към нас, Саркан сви пръст като кука към тавана и едно от блуждаещите огънчета се спусна в шепата му. Той оформи дупчица в повърхността му и с друг безмълвен, властен жест насочи сивия пушек в клъбцето, докато всичкият не влезе вътре като облак.

Дробовете ми щяха да се пръснат. През зейналата стена нахлуваше вятър и разлистваше шумно скъсаните страници на

разпилените книги. Избутахме масата до дупката, за да не паднем навън. Саркан взе с парче плат един нажежен къс от избухналото гюле и поднесе блуждаещото огънче към него, все едно показваше миризма на хрътка.

— *Мения каижда, стонан олит* — каза той на огънчето и го пусна към нощното небе. То се понесе и сивото му клъбце скоро се стопи като мъгла.

Всичко това продължи не повече от няколко минути — колкото можех да задържа дъха си. В окопа обаче бяха успели да нахлуят още войници и да избутат хората на барона към първия тунел. Соля беше насочил още един залп от стрели и беше освободил място, но не беше само това: Марек и рицарите му язدهа отвън зад войниците и ги тласкаха напред; виждах как използват камшици и копия срещу собствените си хора, за да ги вкарат в процепа в стената.

Тези, които бяха най-отпред, с ужас посрещаха с гърди мечовете на защитниците. Другите ги притискаха отзад. Малко по малко хората на барона бяха принудени да отстъпят. Окопът вече беше осеян с трупове, нападали един върху друг. Войниците на Марек стъпваха върху тях, за да стрелят отвисоко, без да ги е грижа, че тъпчат собствените си мъртви другари.

Войниците на барона от втория окоп започнаха да мятат сферите с отварите на Саркан над стената. Те се приземяваха със сини експлозии и вдигаха облаци край себе си; всички, които попаднаха в мъглата им, се свличаха на колене или падаха по лице и потъваха в сън. След тях обаче идваха нови и нови, прегазваха ги, тъпчеха ги като мравки.

Обзе ме неистов ужас.

— Не преценихме правилно ситуацията — каза Саркан.

— Как е способен на това? — попитах аз с треперещ глас. Марек изглеждаше толкова решен да победи, че колкото и скъпо да му струваше превземането на стените, пак нямаше да се спре. Готов бе да плати всяка цена, а войниците му щяха да го следват до сетния си дъх. — Явно и той е покварен...

Не ми хрумваше друго обяснение за лекотата, с която пилееше живота на хората си като вода.

— Не — отвърна Саркан. — Марек не се бие, за да завладее кулата. Той се бие за трона. Ако изгуби тук, от нас, ще изглежда слаб

пред магнатите. Притиснат е в ъгъла.

Разбирах, макар да не ми се искаше. Марек наистина щеше да пожертва всичко, което имаше. За него нямаше прекалено висока цена. Всички хора и магии, които вече беше използвал, само затвърждаваха решителността му, като човек, който е похарчил твърде много пари и не може да си позволи да отидат напразно. Не можехме просто да го отблъснем. Трябваше да се бием до последния човек, а той имаше още хиляди, готови да влязат в боя.

Оръдието изрева още веднъж, сякаш за да подчертае смразяващата истина, а после замря в неочаквана, благословена тишина. Блуждаещото огънче на Саркан се беше спуснало върху него и се бе пръснало върху горещото желязо. Десетината войници, обслужващи оръдията, се бяха превърнали в статуи. Един стоеше пред лявото оръдие, пъкнал пръчка в дулото му, други стояха превити над въжетата, с които трябваше да го изтеглят обратно на мястото му, трети държаха гюлета или чували! Паметници на една незавършена битка.

Марек веднага заповяда да махнат статуите оттам. Започнаха да ги влачат в калта. Изтръгнах, като видях как един войник чупи пръстите на статуите, за да освободи въжетата; искаше ми се да извикам, че може да са вкаменени, но още са живи. Съмнявах се обаче, че Марек се вълнува от това.

Статуите бяха тежки и работата вървеше бавно, така че успяхме да си отдъхнем за кратко от обстрела. Възвърнах самообладанието си и се обърнах към Саркан:

— Ако предложим да се предадем, дали ще ни чуе?

— Със сигурност. Ще убие веднага и двама ни и все едно сама си прерязала гърлата на децата, но ще му бъде приятно да го чуе. — Саркан се зае да развали магията на стрелите, като посочи с ръка и изрече формула за заблуда; следващият залп от стрели се заби във външната стена. Той се загледа надолу, докато отгърсваше ръката и китката си. — Сутринта — каза накрая. — Дори да е готов да пожертва цялата си армия, хората му не могат да се бият безкрайно без почивка, храна и вода. Ако успеем да издържим до сутринта, ще се наложи да ги оттегли за малко. Тогава може да склони на преговори. Ако издържим до сутринта.

Сутринта изглеждаше далеч.

За известно време битката забави ход. Хората на барона вече се бяха оттеглили изцяло във втория окоп и бяха натъпкали прохода с трупове, така че войниците на Марек да не могат да проникнат. Принцът сновеше напред-назад с коня си пред стените, кипеше от гняв и нетърпение и наблюдаваше усилията на войниците си да възобновят оръдейния обстрел. До него Соля ритмично засипваше втория окоп със стрели.

По-лесно му беше да насочва стрелите, отколкото на нас — да ги отклоняваме. Главите на стрелите бяха работа на Алоша. Те искаха да намерят плът, а той само им показваше пътя. Междувременно ние се опитвахме да ги заблудим, само че за целта трябваше да преборим не само неговото заклинание, но и нейното: силата на нейната воля, мощта на чука, с който бе набила магия и решителност в желязото и дори естествения полет на стрелите. Това беше мъчителна, изтощителна работа, а Соля продължаваше да хвърля сребърните си нишки във въздуха с леки движения на ръката си, сякаш сееше нива. Двамата със Саркан се редувахме и всеки поемаше по един залп, което струваше всичките ни усилия. Нямахме време и сили за друго.

Работата ни следваше естествен ритъм: издърпвах залпа от стрели, все едно изтеглях тежка рибарска мрежа, а после Саркан поемаше, за да пийна вода и да отдъхна. След това се връщах отново на прозореца. Соля обаче постоянно нарушаваше ритъма. Правеше възможно най-неприятни паузи: толкова малки, че да нямаме време да поседнем, преди отново да трябва да скочим, или пък по-дълги, или пък запращаше стрели срещу нас самите, или изстрелваше два залпа бързо един след друг.

— Запасите му все трябва да имат край — казах аз, облегната на стената. Бях изцедена, всичко ме болеше. Край стрелците тичаха момчета, които търсеха използваните вече стрели, изтръгваха ги от труповете и стените и им ги носеха обратно.

— Не — отвърна Саркан някак отдалече; той също беше вгълбен в себе си заради постоянното изцеждане на магия. — Но нарочно не праща по много. Вероятно ще му стигнат до сутринта.

Когато аз поех, той излезе за малко от стаята и се върна със запечатан буркан от лабораторията, пълен със сиропирани вишни. В задния ъгъл на библиотеката имаше голям сребърен самовар, в който

чаят никога не свършваше; беше оцелял след обстрела, въпреки че крехката стъклена каничка беше паднала и се беше разбила. Той наля чай в две мерителни купички и ми подаде буркана.

Това бяха тъмни, виненочервени вишни от градините край Вносна, по средата на долината, в захарноалкохолен сироп. Сипах две препълнени лъжици в чая си и лакомо облизах лъжицата. Вкусът им ми напомни за вкъщи; бяха стаили в себе си бавната магия на долината. Той си взе само три, съдържано и премерено, а после остърга лъжичката в ръба на буркана, сякаш дори сега внимаваше да не прекали. Отместих поглед и отпих с наслада от чая, стиснала с две ръце купичката си. Беше топла нощ, но ме побиваха тръпки.

— Легни и дремни малко — каза Саркан. — Вероятно ще направи последен опит малко преди съмване.

Оръдието беше гръмнало в крайна сметка, но не беше нанесло особени щети: предположих, че всички, които са умеели да работят с него, са попаднали под вкаменяващото заклинание. Част от гюлетата бяха паднали съвсем близо, сред собствената войска на Марек, а други бяха прелетели чак от другата страна на кулата. Стените все още удържаха. Войниците на барона бяха покрили втория окоп с пиките и копията си, а отгоре бяха разстлали одеяла и платнища, за да се скрият от стрелите.

Въпреки чая продължавах да се чувствам изтощена, уморена и притъпена като нож, с който са рязали дърва. Сгънах килима на две, за да легна отгоре. Беше много приятно, но сънят не идваше. Сребристите линии, водещи стрелите, осветяваха горната част на рамката на прозореца на дълги, неравни интервали. Тихият глас на Саркан, който ги отклоняваше, звучеше много отдалеч. Лицето му беше закрито в сянка, профилът му се очертаваше ясно върху стената. Подът под бузата и ухото ми потреперваше от битката, като земя под тежките стъпки на великан.

Затворих очи и се опитах да не мисля за нищо, освен за собствения си дъх. Може и да съм задрямала за момент, но ми се стори, че падам; стреснах се и седнах. Саркан гледаше надолу през прозореца. Стрелите бяха спрели. Надигнах се и отидох при него.

Рицари и прислужници обикаляха около шатрата на Марек като пчели от разбунен кошер. Кралицата беше излязла навън. Върху семплата си бяла рокля беше сложила ризница, а в ръката си държеше

меч. Марек се наведе към нея и заговори; тя го погледна с ясно и твърдо като стомана лице.

— Ще дадат децата на Леса, както Василий даде мен! — извика тя достатъчно силно, за да я чуем. — Но първо ще трябва да ме насекат на части!

Марек се поколеба, после скочи от коня, извика да му донесат щита и също извади меча си. Останалите рицари също заслизаха от конете си; Соля застана до него. Погледнах безпомощно Саркан. Почти мислех, че Марек заслужава да умре, след като беше пратил на смърт толкова много хора, но ако наистина вярваше в това, ако мислеше, че възнамеряваме да сторим нещо ужасно с децата...

— Как може да го вярва? — попитах аз.

— Как е могъл да се убеди, че всичко друго е съвпадение? — отвърна Саркан, който вече беше отишъл при етажерките си с книги. — Това е лъжа, която отговаря на желанието му.

Той взе една тежка книга с двете си ръце — масивен том, висок почти метър. Посегнах да му помогна, но неволно се дръпнах: беше подвързана в особена почернена кожа, отвратителна на допир, лепкава като нещо, което не иска да се махне от пръстите ми.

— Да, знам — каза той, като я вдигна на стола си. — Това е некромантски текст и е наистина противен. Но предпочитам да пожертвам два пъти повече мъртъвци, отколкото още от живите.

Заклинанието беше написано със старовремски шрифт. Опитах се да му помогна, но не можех; отблъснаха ме още първите думи. Коренът на това заклинание беше смъртта; то беше смърт от начало до край. Не можех да се насиля дори да го погледна, Саркан се намръщи раздразнено.

— Превземаш ли се? — попита той. — Не, не е това. Какво ти става, дявол да го вземе? Все едно, върви и се опитай да ги забавиш.

Хукнах, щастлива, че мога да се махна от тази книга, и бързо отидох при прозореца. Взех шепя натрошени камъчета от пода и пробвах дъждовното заклинание, както бях направила с каната с вода. Върху войската на Марек се изсипа порой от камъни и прах. Войниците се опитваха да се скрият, вдигаха ръце над главите си, но кралицата дори не спря. Премина през процепа в стената и прегази трупове; краят на роклята и подгизна от кръв.

Марек и рицарите му се спуснаха пред нея, вдигнали щитовете над главите си. Стоварих отгоре им по-големи камъни, но макар неколцина да паднаха на колене, повечето успяха да се предпазят с щитовете. Стигнаха до прохода и започнаха да разчистват труповете. Хората на барона ги посрещнаха с копия. Рицарите поемаха ударите с щитовете и доспехите си. Пет-шест души паднаха; телата им в тежките доспехи се отпуснаха на земята. Но останалите продължиха, пробиха отвор и кралицата влезе вътре.

Не виждах битката вътре в тунела, но тя скоро свърши. От прохода блисна кръв, черна на светлината на факлите, и кралицата излезе от другата стана. Захвърли главата на един човек, която държеше в свободната си ръка, след като я бе отсякла гладко от шията. Защитниците се отдръпваха уплашени от нея. Марек и рицарите я бяха заобиколили, посичаха и убиваха наред, а пехотинците се спускаха в окопа. Соля хвърляше бели, пращящи потоци магия.

Хората на барона започнаха бързо да отстъпват; препъваха се назад в желанието си да се отдалечат от кралицата. Точно така си бях представляла Каша с меч. Кралицата не спираше да размахва своя, пронизваше и сечеше брутално навсякъде около себе си, но никой меч не засягаше нея. Марек крещеше заповеди. Войниците на барона зад последната стена се бяха покачили отгоре и нападаха кралицата отгоре. Стрелите обаче не пробиваха кожата ѝ.

Обърнах се и отскубнах от етажерката една от черните стрели, направени от ръката на Алоша. Занесох я до прозореца и спрях. Ръцете ми трепереха, но не виждах какво друго мога да сторя. Никой от тях не бе в състояние да я спре. Но ако убиех кралицата, Марек никога, никога нямаше да се вслуша в нас; можех да убия и него още сега. Ако я убиех... при самата мисъл се чувствах странно и ми приляваше. Тя беше малка и далеч на земята; не човек, а кукла, която вдига и спуска ръката си.

— Почакай малко — каза Саркан.

Отстъпих назад, доволна и облекчена, макар че трябваше да запуша ушите си, докато той изричаше дългите, треперливи думи от заклинанието. През прозореца духна вятър и близна кожата ми като влажна, мазна ръка, миришеца на гнило и желязо. Продължи да духа, постоянен и ужасен, а труповете в окопите се раздвижиха и бавно започнаха да се надигат.

Оставяха мечовете си на земята. Не им бяха нужни оръжия. Не се опитваха да наранят войниците; само протягаха празните си ръце и ги хващаха, всеки по двама-трима. Долу имаше повече мъртви, отколкото живи, а те се подчиняваха на заклинанието на Змея. Войниците на Марек ги удряха и пробождаха, но мъртвите не кървяха. Лицата им бяха отпуснати, безизразни и безразлични.

Някои продължиха напред към рицарите и кралицата. Хващаха я за краката и ръцете, но тя ги отхвърляше, а рицарите с доспехите ги посичаха с широките си мечове. Хората на барона бяха не по-малко ужасени от заклинанието; те бягаха и от мъртвите, и от безмилостната кралица. А тя газеше напред срещу тях. Мъртвите удържаха останалата част от армията, а войниците на барона поразяваха рицарите, но тя не спираше.

По роклята ѝ не бе останало и едно бяло петно. Беше окървавена от земята до коленете, ризницата ѝ също се беше обагрила. Ръцете и дланите ѝ бяха червени, лицето ѝ беше опръскано. Погледнах стрелата и докоснах магията на Алоша: усетих нетърпението на стрелата отново да полети, да намери топла, жива плът. Върхът ѝ беше нащърбен; аз го изгладих с пръсти, както бях виждала Алоша да прави с меча си. Влях още малко магия и почувствах как натежава в ръката ми, пълна със смърт. „В бедрото“, прошепнах ѝ аз, уплашена от мисълта за убийство. Това щеше да бъде достатъчно да спре кралицата. Насочих я и я хвърлих.

Стрелата полетя право към кралицата с радостно свистене. Уцели я високо в бедрото и прониза ризницата. Остана да стърчи там. Нямаше кръв. Кралицата я извади и я захвърли. Вдигни поглед нагоре към прозореца — само за миг. Аз се отдръпнах назад. Тя се върна към клането.

Лицето ме заболя, сякаш ме беше ударила — остър, кух натиск в горната част на носа. Беше ми познато.

— Лесът — казах на глас.

— Какво?

— Лесът. Лесът е в нея.

Всички заклинания, които бяхме направили, всички пречиствания, свещените реликви, изпитанията — нищо нямаше значение. Изведнъж го осъзнах с абсолютна сигурност. Отдолу ме бе погледнал Лесът. Лесът беше намерил начин да се скрие.

Обърнах се към Саркан.

— Призоваването — казах аз. — Саркан, трябва да им покажем. На Марек и Соля, и на всички останали. Ако видят, че е завладяна от Леса...

— Мислиш, че той ще повярва? — Въпреки това погледна през прозореца и след малко каза: — Добре. Така или иначе изгубихме стените. Ще вкараме оцелелите в кулата. И да се надяваме, че портите ще издържат достатъчно, за да направим заклинанието.

ГЛАВА 28

Слязохме в голямата зала и отворихме вратите. Хората на барона се изсипаха вътре: бяха останали страшно малко, може би стотина. Те изпълниха залата и стълбите към подземие, мръсни и изтощени, с изкривени от преживените ужаси лица. Радвах се, че са вътре, но се отдръпвах от двама ни със Саркан. Дори баронът ни гледаше подозрително.

— Това не бяха те — каза той, като застана пред Саркан, а мъжете се наредиха в кръг около нас. — Мъртъвците.

— Не, но ако предпочиташ да беше изгубил и останалите живи, уведоми ме, така че следващия път да имам предвид нежните ти чувства. — Саркан беше изтощен, аз също бях на края на силите си. Чудех се колко ли остава до съмване, но не исках да питам. — Остави ги да починат, колкото могат, и си поделете всички провизии, които намерите.

След малко Каша се качи по стълбите, пробивайки си път през войниците. Баронът беше пратил долу всички ранени и изтощени, горе бяха останали само малцина в по-добра форма.

— Ровят в сандъците с вино и бира — каза ми тихо тя. — Не мисля, че е безопасно за децата. Нешке, какво става?

Саркан се беше качил на подиума и тъкмо разгръщаше Призоваването. Той изруга под носа си.

— Това е последното, което ни трябва в момента. Слез долу и превърни всичко на сайдер.

Двете с Каша хукнахме към подземие. Войниците пиеха от шепите и шлемовете си, пробиваха дупки в бъчвите и подлагаха уста отдолу, надигаха бутилки, а някои вече се караха.

Несъмнено им се струваше по-безопасно да си крещят заради виното, отколкото сред мъртви другари и кръвопролитен ужас.

Каша ги избута настрана, а като ме видя, не се и съпротивляваха. Отидох при най-голямата бъчва и сложих ръце върху нея. „Лиринталем“, казах аз и влях уморена магия във формулата;

отпуснах се вяло, когато тя изтече от мен и премина по всички бурета и бутилки. Войниците продължаваха да се блъскат около тях; щеше да мине известно време, докато разберат, че не се напиват.

Каша ме докосна внимателно по рамото; обърнах се и я прегърнах, щастлива, че е толкова силна.

— Трябва да се качвам горе — казах аз, — пази децата.

— Да дойда ли с теб? — попита тихо тя.

— Пази децата — повторих аз. — Ако се наложи... — Хванах я за ръката и я отведох до стената в дъното на избата. Сташек и Мариша седяха там и гледаха уплашено войниците. Мариша триеше очички. Опипах с ръце стената и намерих мястото на прохода. Сложих ръката на Каша върху процепа, показах ѝ къде е, а после направих тънка ивица от магия, като дръжка. — Отвори вратата, вкарай ги вътре и затвори след себе си. — После вдигнах ръка във въздуха и изрекох: — *Хатол*. — Мечът на Алоша се появи в ръката ми. Подадох ѝ го. — Вземи и това.

Тя кимна и го преметна през рамо. Целунах я за последен път и се качих тичешком по стълбите.

Всички войници на барона бяха вътре. От стените имаше поне една полза: Марек не можеше да насочи оръдията си срещу вратите. Неколцина от хората на барона се бяха покатерили до тесните прозорци и стреляха по войниците долу. По вратата се сипеха удари, просветна и ярък магичен пламък. Чувах се викове и шум.

— Палят огън пред вратите — извика един от мъжете, тъкмо когато влизах в залата.

— Нека — отвърна Саркан, без да вдига очи. Отидох на подиума при него. Той беше превърнал големия, подобен на трон стол в семпла пейка с две места и плоска поставка върху общия им подлакътник. Тежката книга лежеше върху нея и чакаше — позната и все пак някак си странна. Бавно седнах на мястото си и разперих пръсти върху корицата: златните, вити букви, тихото жужене под тях като далечни пчели. Бях толкова уморена, че дори пръстите си не усещах.

Разгърнахме книгата и зачетохме. Гласът на Саркан беше ясен и уверен, крачеше прецизно напред, и мъглата от съзнанието ми бавно се повдигна. Тананиках, пеех и мърморех заедно с него. Войниците наоколо притихнаха, насядали в ъглите и покрай стените, заслушани, както късно вечерта в кръчмата биха слушали тъжната песен на

изкусен певец. По лицата им беше изписано леко недоумение, докато се опитваха да следят историята, да я запомнят, а заклинанието ги увличаше със себе си.

То увличаше и мен заедно с тях и аз с радост се изгубих в него. Ужасите от изминалия ден не изчезнаха, но Призоваването ги направи само една част от историята, при това не най-важната, силата се трупаше ярка и чиста. Усетих как заклинанието се издига като втора кула. Когато бяхме готови, щяхме да отворим вратите и да излеем неустоимата светлина в двора. Небето през прозорците просветляваше; слънцето вече изгряваше.

Вратите изскърцаха. Нещо се промъкваше отдолу и отгоре, през безкрайно тънкия процеп между двете крила. Мъжете, които седяха най-близо до тях, извикаха предупредително. Тънки, гърчещи се сенки се просмукваха през най-малките пролуки, бързи като змии, а щом се вмъкнеха вътре, се превръщаха във вити стъбла и корени, трошачи дърво и камък под себе си. Пълзяха по дървото като скреж по прозорец, обвиваха го, впиваха се в него и лъхаха на познатата, отблъскващо сладка миризма.

Това беше Лесът. Вече нападаше открито, сякаш знаеше какво правим и че всеки миг щяхме да разобличим измамата. Войниците от Жълтите блата сечаха уплашени стъблата с мечове и ножове; и те знаеха достатъчно за Леса, за да го разпознаят. Стъблата обаче продължаваха да проникват през дупките и цепнатините, които предишните бяха открили. Отвън Марек отново удари с тарана и вратите се разтърсиха отгоре до долу. Стъблата се закачаха за железните скоби на пантите и резето, и се опитваха да ги отскубнат. Ръждата се разливаше оранжевочервена и бърза като кръв; столетен труд се разпадаше за секунди. Филизите проникваха в тях, увиваха се около болтовете и ги тресяха ожесточено. Скобите шумно дрънчаха.

Двамата със Саркан не можехме да спрем. Продължавахме да четем; езиците ни се преплитаха от бързане, прелиствахме страниците една след друга. Но Призоваването си искаше своето темпо. Историята не можеше да бъде пришпорена. Зданието на силата, което бяхме издигнали, трепереше от това бързане, като разказвач, който всеки момент ще изпусне нишката на собствения си разказ. Ние му принадлежахме.

От долния ъгъл на дясната врата се отчупи голямо парче. През дупката нахлуха още стъбла, още по-дебели и дълги. Някои улавяха ръцете на войниците, откъсваха мечовете им, захвърляха телата им настрана. Други достигнаха до тежкото резе, увиха се около него и го затеглиха пръст по пръст, докато не го освободиха изцяло от скобите. Таранът отвън удари отново и вратите се отвориха, събаряйки хората зад себе си.

Марек стоеше от другата страна върху коня си, изправен на шпорите, и надуваше рога си. Лицето му беше пламнало от ярост и жажда за кръв; беше толкова превъзбуден, че не забеляза защо вратите се отвориха така внезапно. Виещите се стъбла пускаха корени в земята покрай стълбите; дебели тъмни коренища се криеха по ъглите и цепнатините на напуканите стъпала, едва видими на ранната утринна светлина. Марек ги прескочи с коня си, без да погледне, и влетя през разбитите врати, а останалите рицари се втурнаха след него. Мечовете им се вдигаха и спускаха в кървав дъжд, а войниците на барона ги пронизваха с копия. Конете цвилеха и падаха, и ритяха в предсмъртна агония сред умиращите хора.

От лицето ми капеха сълзи по книгата, но не можех да спра да чета. В следващия миг нещо ме блъсна — силен удар, който ме остави без дъх. Заклинанието се изплъзна от езика ми. В първия момент настъпи пълна тишина, после навсякъде около двама ни със Саркан се надигна кух тътен, който удави всички други звуци, без да ни докосва; сякаш бяхме в окото на буря посред голо поле; гледахме сивия, свиреп порой от всички страни, който дори не ни опръскваше, но знаехме, че след миг...

Започнаха да се отварят пукнатини, които преминаваха през книгата, през стола, през подиума, през подовете и стените. Това не бяха пукнатини в дървото и камъка, това бяха пукнатини в света. В тях нямаше нищо, освен безкрайно, тъмно отсъствие. Красивата златна книга с Призоваването се затвори сама и потъна като камък в черна вода. Саркан ме хвана за ръката, вдигна ме от стола и ме свали от подиума. Столът също пропадна, после и целият подиум: всичко се срути в празнотата.

Саркан продължаваше заклинанието или по-скоро, го удържаше, като повтаряше последния стих отново и отново. Опитах се да се включа отново, поне да тананикам, но дъхът ми секваше. Чувствах се

много странно. Рамото ми пулсираше, но когато го погледнах, не видях нищо странно. После погледът ми се плъзна бавно надолу. Под гърдите ми стърчеше стрела. Гледах я неразбиращо. Изобщо не я усещах.

Високите, красиво изписани прозорци се пръснаха с приглушен пукот, когато пукнатините стигнаха до тях, и отгоре се посипа дъжд от цветни стъкла. Пукнатините се разпростираха. Мъжете падаха в тях с виковете и изчезваха, погълнати от тишината. Изчезваха цели части от каменните стени и подовете. Стените на кулата стеноха.

Саркан едва удържаше края на заклинанието като човек, който се опитва да овладее обезумял кон. Опитах се да му подам магия. Той крепеше цялата ми тежест, ръката му ме държеше здраво като желязо. Краката ми се препъваха, почти се влачеха. Гърдите вече започваха да ме болят: усетих остра, пронизваща болка, сякаш тялото ми най-последно се беше събудило и забелязало, че нещо не е никак наред. Не можех да си поема въздух, без да изпитам желание да изкрещя, а нямах толкова въздух, че да го направя. Тук-там войниците още се биеха, други просто бягаха от кулата, мъчеха се да се спасят от рушацията се свят. Зърнах Марек, който се освободи от мъртвия си кон и прескочи пукнатината, пресичаща пода към него.

Пред разбитите врати се появи кралицата; утринната светлина грееше зад гърба ѝ и за миг ми се стори, че това не е жена, а дърво: дърво със сребърна кора, което стигаше от пода до тавана. После Саркан ме дръпна след себе си към стълбището и ме поведе надолу. Кулата се тресеше, камъни се търкаляха по стълбите зад нас. Саркан повтаряше последния стих от заклинанието на всяко стъпало, едва удържайки останалата част да не избухне. Не можех да му помогна.

Когато отворих очи, Каша беше коленичила до мен и ме гледаше разтревожено. Въздухът беше пълен с прах, но поне стените вече не се тресяха. Седях облегната на стената в подземие; не си спомнях как сме слезли тук. Някъде наблизо баронът издаваше заповеди на оцелелите си войници, които търкаляха бъчви и вдигаха барикада в подножието на стълбите, като я укрепваха с натрошени камъни. Виждах дневната светлина, която струеше отгоре, над завоя на стълбите. Саркан беше до мен и продължаваше да пее същия стих.

Беше ме подпрял до един заключен метален шкаф; по дръжките му личаха следи от огън. Той посочи ключалката на Каша и тя я хвана.

Отвътре избълваха пламъци, но тя стисна зъби и я счупи. Вътре бяха наредени бурканчета с леко искряща течност. Саркан взе едно и посочи към мен. Каша погледна първо него, после стрелата.

— Да я извадя ли? — Той направи жест с ръка, сякаш дърпа нещо напред; тя преглътна и кимна. Коленичи отново до мен и каза: — Нешке, дръж се.

Хвана стрелата с ръце и отчупи дръжката, която още стърчеше от гърдите ми. Върхът потрепери вътре в мен. Устата ми се отвори, и затвори в безмълвна агония. Не можех да дишам. Каша извади най-големите парчета, заглади я, доколкото можеше, а после ме обърна настрани и с един страховит тласък избута стрелата през тялото ми. Хвана върха ѝ откъм гърба ми и го издърпа.

Простенах, от корема и гърба ми бликна кръв. Саркан вече беше отворил бурканчето. Изля течността в шепи и я втри в раната. Гореше ужасно. Опитах се да го отблъсна с безсилната си ръка. Той не ми обърна внимание, само отметна роклята ми, за да може да сложи повече; после Каша ме наведе напред и изляха течността в раната на гърба ми. Аз запищях... изведнъж можех да пищя. Каша сложи кърпа между зъбите ми, аз я захапах и се затресох.

Вместо да отшуми, болката ставаше все по-силна. Отскубнах се от тях и се притиснах в стената; искаше ми се да се слея със студения, твърд камък, да стана безчувствена като него. Драсках с нокти хоросана и стени, а Каша ме държеше за рамото. После най-лошото отмина. Кръвта почна да тече по-бавно и накрая спря. Отново виждах и чувах: битката по стълбите, тъпото дрънчане на мечове един в друг, каменните стени, стържене и от време на време звън на метал. През барикадата се стичаше кръв.

Саркан се беше свлякъл до стената до мен; устните му се движеха, но почти не издаваха звук, очите му бяха стиснати от напрежение. Призоваването беше като пясъчен замък, на който вълните са отмили едната страна и останалата част всеки миг ще се срути, но той някак си с върховно усилие го удържаше. Чудех се, дали ако магията се развали, пустотата ще погълне цялата кула и всички нас и ще остави празна дупка в света, а после ще се затвори в нея и планината ще запълни проядената кухня в земята, сякаш никой от нас никога не е съществувал.

Змеят отвори очи и ме погледна. Махна на Каша и децата, които се бяха сгушили зад нея и надничаха уплашено над една бъчва. Махна отново: „Вървете“. Искаше да каже да ги взема и да бягаме, да ги пренеса някъде. Поколебах се; очите му просветнаха гневно. Той посочи празния под. Книгата беше изчезнала; Призоваването беше изчезнало. Не можехме да довършим заклинанието и когато силите му се изчерпеха...

Поех си дъх, преплетох пръсти в неговите и се върнах в заклинанието. Той се съпротивляваше. Отначало пеех тихо, задъхвах се, мъчех се да напипам пътя. Вече нямахме карта и не помнех думите, но го бяхме правили и преди. Помнех къде отиваме, какво се опитваме да построим. Лепях пясък по стената, изкопах ров за вълните, дълъг и широк. Не спирах да тананикам части от историите и песните. В съзнанието си трупах още и още пясък. Той се отдръпна озадачен; не знаеше как да ми помогне. Аз му запях нещо по-дълго, даже с малко мелодия като шепа мокри камъчета в ръката му, и той бавно започна да ми ги връща; пееше бавно, точно и равномерно; редеше камъчетата едно по едно в основата на мократа пясъчна стена, за да може кулата ни да устои.

Магията отново ставаше силна и плътна. Бяхме спрели разрухата. Продължавах напред, пробвах тук и там, намирах пътя и му го показвах. Трупах още пясък, оставях той да го заравнява и изглажда, а накрая заедно забихме трептящо клонче с листа на върха да се развява като знаме. Още не можех да дишам добре. Усещах странен възел в гърдите си и дълбока, стягаща болка на мястото, където отварата още работеше, но магията течеше през мен бистра, светла и бърза, и преливаше навън.

Мъжете крещяха. Последните от хората на барона прескачаха барикадата от другата страна; повечето бяха останали без мечове и само се опитваха да избягат. По стълбите слизаше светлина, предхождана от писъци. Войниците протягаха ръце и помагаха на другарите си да стигнат до тях. Не бяха останали много. Потокът спря и те нахвърляха последните тояги и казани отгоре, за да препречат колкото може повече прохода. От другата страна кънтеше гласът на Марек и аз зърнах златната глава на кралицата. Войниците на барона се опитваха да я прободат с копия, но те само се изкривяваха в кожата ѝ. Барикадата се разпадаше.

Все още не можехме да пуснем заклинанието. Каша стана и отвори вратата към гробницата.

— Бързо! — каза тя на децата и те изтичаха към стълбището. Тя ме хвана за ръка и ми помогна да стана, Саркан също някак си се изправи. Тя ни избута вътре, а после взе меч си от пода и грабна още едно бурканче от шкафа. — Насам! — извика тя към мъжете и те се втурнаха след нас.

Призоваването ни последва. Аз слизах по витите стъпала, Саркан вървеше след мен, а магията пееше между нас двамата. Чух стържеш звук отгоре и стълбището притъмня; някой от войниците беше затворил вратата. Древният надпис от двете ни страни светеше слабо и тихо мърмореше; улових се, че леко променям магията си, за да се плъзга по-леко заедно с неговата. Усещането ми за вътрешната ни кула се промени; тя се разшири, сдоби се с тераси и прозорци и златен купол на върха, със стени от бял камък, гравирани със сребърни букви като стените на стълбището. Гласът на Саркан се забави; той също я виждаше: старата, отдавна изгубена кула. Навсякъде около нас засия светлина.

Стигнахме до кръглата зала в подножието на стълбите. Беше задушно, въздухът не стигаше за всички, докато Каша не взе един от старите железни свещници и не разби с него стената към гробницата. Нахлу прохладен въздух, а тя избута децата навътре и им каза да се скрият зад ковчега на стария крал.

Високо над нас се чуваше звук от трошене на камък. Кралицата водеше Марек и хората му към нас. Няколко десетки войници влязоха в стаята, притиснати до стената, с уплашени лица. Носеха жълти туники или каквото беше останало от тях, но аз не познавах лицата им. Не виждах барона. В далечината отново зазвънтяха мечове: последните войници от Жълтите блата, останали по стълбите, се биеха. Светлината на Призоваването бързо се разрастваше.

Марек прониза последния войник на стълбището и изрита тялото му на пода. Войниците скочиха напред едва ли не с нетърпение; той поне беше нормален враг, който можеше да бъде победен. Марек обаче посрещна един с щита си, скри се отдолу и прониза тялото му с меч си; завъртя се и отрязва главата на друг, порази трети с дръжката на меч си и прободде следващия в окото. Каша направи крачка напред с

протестен вик и вдигна меча си, но всички бяха паднали, още преди да затвори уста.

В този миг ние завършихме Призоваването. Изпях последните три думи и Саркан ги повтори след мен, после ги изпяхме още веднъж заедно. В стаята блесна светлина, която сякаш струеше от мраморните стени. Марек пристъпи напред в пространството, което си беше разчистил, и кралицата се появи зад него.

От меча ѝ капеше кръв. Лицето ѝ беше спокойно и безизразно. Светлината грееше върху нея и през нея, стабилно и дълбоко; нямаше и следа от поквара. Марек беше чист, Соля, който стоеше зад гърба му — също; светлината, която обливаше нея, улавяше и тях, но не се виждаха сенки: само корави отблясъци на егоизъм и гордост като назъбените стени на цитадела. Но в кралицата липсваше дори това. Гледах я задъхана и озадачена. В нея нямаше поквара.

В нея нямаше нищо. Светлината на Призоваването преминаваше свободно. Тя беше изгнила отвътре; тялото ѝ беше само кожата кора, обвиваща празно пространство. Не бе останало нищо, което да бъде покварено. Твърде късно разбрах: бяхме отишли да спасим кралица Хана и Лесът ни беше позволил да намерим това, което търсехме. Но то беше само кух остатък, част от дървото-сърце. Празна кукла, която беше изчакала да приключим с всичките си изпитания и да се убедим, че всичко е наред, след което Лесът се беше протегнал, за да хване конците ѝ.

Светлината продължаваше да се излива върху нея и най-после бавно различих Леса, сякаш поглеждах повторно облак и този път виждах дърво вместо женско лице. Лесът беше там: то бе единственото нещо там. Златните кичури на косата ѝ бяха бледите жилки на листата му, крайниците бяха клони, пръстите на краката ѝ бяха дълги корени, пълзящи по пода и впити дълбоко в земята.

Тя гледаше стената зад нас — отворения вход към гробницата със синия пламък, и за първи път лицето ѝ се промени, както тънка върба се превива на силния вятър, както буря роши върховете на дърветата. Тази оживяваща сила в Леса — каквато и да бе, тя бе идвала тук и преди.

Млечнобялото лице на кралица Хана се изплъзваше от светлината на Призоваването като боя под течаща вода. Отдолу имаше друга кралица: цялата в кафяво, зелено и златно; кожата ѝ беше кора на

елша, а косата ѝ — тъмнозелена, почти черна, с пръски от червено, златно и есенно кафяво. Някой бе взел златните кичури и ги бе сплел във венец с бели панделки. Носеше бяла рокля, но ѝ стоеше като чужда: беше я облякла, но това не значеше нищо за нея.

Видях тялото на погребания крал между нея и нас. Носеха го шестима мъже върху бял чаршаф; лицето му беше застинало, очите — покрити с млечна ципа. Внесоха го в гробницата и го положиха внимателно в големия каменен ковчег, а после покриха тялото му с чаршафа.

На светлината на Призоваването другата кралица го последва в гробницата и се наведе над ковчега. На лицето ѝ не личеше скръб, само смутено объркване, сякаш не разбираше какво става. Докосна лицето на краля, докосна клепачите му с чудно дългите си възлести пръсти, като клонки. Той не помръдна. Тя се сепна и се отдръпна. Мъжете затвориха ковчега и над него лумна син пламък. Тя ги гледаше все така озадачена.

Един от мъжете ѝ заговори с призрачен глас; каза ѝ, мисля, да остане, колкото желае, после се поклони и все така приведен, излезе от гробницата и я остави сама. Когато се обръщаше, на лицето му имаше нещо, което Призоваването успя да улови, макар и през толкова векове; нещо студено и решително.

Кралицата на Леса не го видя. Тя стоеше до каменния ковчег, положила ръце върху него, без да проумява нищо, също като Мариша. Тя не разбираше смъртта. Гледаше синия пламък; обърна се и огледа голата каменна стая с наранено, ужасено изражение. Спря се и отново погледна. Малкият вход към гробницата се зазиждаше с тухли. Затваряха я вътре.

За миг остана така. После се втурна и коленичи пред останалата пролука. Мъжете действаха бързо и вече бяха избутали каменни блокове и запушили по-голямата част от отвора; онзи със студеното изражение произнасяше магични заклинания и от ръцете му излизаше синкаво сребриста светлина, която спояваше камъните. Кралицата провря ръка. Той не ѝ отвърна, не и погледна. Никой не я погледна. Избутаха назад ръката ѝ с последния камък и зазидаха докрай стената.

Тя остана сама. Беше изненадана, гневна, обърквана, но не и уплашена, поне засега. Вдигна ръка; искаше да направи нещо. Но зад нея синият пламък върху каменния саркофаг продължаваше да гори.

Буквите отстрани улавяха светлината и завършваха изречението от стълбището. Тя се извърна и аз го прочетох заедно с нея: „Остани във вечността, почивай във вечността, без движение, без изход“, и тези думи не бяха само стих в памет на краля. Това не беше гробница, а тъмница. Тъмница, предназначена за нея. Тя се обърна и заудря стената. Напразно се опитваше да я пробие, да пъхне пръсти в цепнатините. Постепенно я обземаше ужас. Камъкът я обграждаше отвсякъде, студен и неподвижен. Бяха изкопали тази стая от корените на планините. Тя не можеше да се измъкне. Не можеше...

Изведнъж Кралицата на Леса пропъди спомените. Светлината на Призоваването се пръсна и изтече като вода между камъните на гробницата. Саркан политна назад, аз едва не се свлякох до стената. Отново бяхме в кръглата стая, но страхът на кралицата се удряше в гърдите ми като птица, блъскаща се в стените. Затворена далеч от слънцето, от водата, от въздуха. Но пак не можеше да умре. Не беше умряла.

Тя стоеше сред нас, полускрита зад лицето на кралица Хана, но вече не беше и кралицата от видението. Някак си беше успяла да излезе. Беше се освободила... беше ги убила? Беше ги убила, и не само тях, но и техните любими, децата им и целия им народ; беше ги погълнала, беше станала чудовище като тях. Тя беше направила Леса.

Кралицата на Леса издаде тих, съскащ звук в тъмнината — но не приличаше на змия, а на шумолене на листа, скърцане на клони на вятъра. Пристъпи напред и по стълбите зад нея се спуснаха виещи се стъбла, които улавяха останалите мъже за глезените, китките и гърлата и ги притискаха до стените и тавана, за да разчистят пътя ѝ.

Двамата със Саркан се мъчехме да се изправим на крака. Каша застана пред нас като щит; отблъскваше пълзящите клони, за да ни предпази, но те се промъкваха зад нея и проникваха в гробницата. Обвиха децата и ги задърпаха навън. Мариша пищеше, а Сташек напразно биеше по тях, докато не хванаха и ръката му. Каша направи крачка към тях; лицето ѝ бе изкривено от болка, че не може да защити всички ни.

В този миг Марек скочи напред. Той разсече клоните; по ръба на меча му сияеше светлина. Застана между кралицата и децата и ги избута назад в гробницата. Кралицата се спря пред него.

— Майко — каза той пламенно и пусна меча си, за да я хване за ръце. Взря се в лицето ѝ и тя бавно го погледна отдолу нагоре. — Майко. Освободи се от нея. Това съм аз, Марек... Маречек, Върни се при мен.

Изправих се до стената. Той гореше от решителност и копнеж. Доспехите му бяха оплискани с кръв и дим, лицето му беше оплескано с алена диря, но за миг той заприлича на дете или може би на светец, олицетворение на чистото желание. А кралицата го погледна, сложи ръка на гърдите му и го уби. Пръстите ѝ се превърнаха в шипове, бодли и клони; тя ги впи през ризницата му и ги сви като юмрук.

Ако нещо бе останало от кралица Хана — някакво нищожно зрънце от воля, тя може би го отдаде сега в последен жест на милосърдие: той умря, без да разбере, че се е провалил. Лицето му не се промени. Тялото му се свлече — беше си същото, само с дупката в бронята, през която бе проникнала ръката ѝ. Стовари се по гръб, доспехите му издрънчаха в каменния под; очите му бяха ясни и сигурни, сигурни, че гласът му ще се чуе, че ще победи. Приличаше на крал.

Увереността му докосна всички ни. За миг замръзнахме на място. Соля си пое дъх, поразен. После Каша скочи напред и замахна с меча си. Кралицата вдигна своя. Двете стояха една срещу друга, от остриетата им проблясваха искри. После кралицата се наведе напред и бавно я притисна надолу.

Саркан говореше; от езика му се отрони заклинание за жар и пламъци и от пода в краката на кралицата лумна огън — оранжевочервен и изгарящ. Пламъците обгориха крака на Каша и погълнаха двата меча. Каша отскочи настрана. Сребърната ризница на кралицата се стопи и изтече от нея, за да се събере в блестяща локва на пода и да се покрие с черна кора, а роклята ѝ пламна в огнени езици и дим. Те обаче не докосваха тялото ѝ; бледите ѝ крайници си оставаха невредими. Соля също хвърли срещу нея камшик от бяла светлина; там, където неговият огън срещаше този на Змея, запращаваха сини пламъци и се увиваха около тялото ѝ, търсеха слабо място и пролука.

Стиснах ръката на Саркан, за да му предам от своята магия и сила и той да продължи да я залива с огън. Пламъците му изсушаваха клоните. Войниците, които не бяха удушени, тръгнаха, залитайки, нагоре по стълбите — поне те щяха да избягат. Хрумваха ми и други

заклинания, но и без да ги пробвам, знаех, че няма да подействат. Огън не можеше да я изпепели, меч не можеше да я пореже. С ужас се почудих дали не е трябвало да оставим Призоваването да се провали; може би онази пустота щеше да погълне и нея. Но не мислех, че и това би помогнало. Тя беше прекалено силна и голяма. Можеше да запълни всички пробойни в света и пак да остане достатъчно. Тя беше Лесът, или Лесът бе тя. Корените ѝ бяха твърде дълбоки.

Саркан дишаше тежко. Соля се свлече изтощен на стълбите и белият му огън угасна. Аз давах сила на Саркан, но скоро и той щеше да падне. Кралицата се обърна към нас. Не се усмихваше.

На лицето ѝ не бе изписано победоносно изражение, само безкрайна ярост и осъзнаване на превъзходството си.

Каша се изправи зад нея. Свали меча на Алоша от рамото си. Замахна.

Острието се заби в гърлото на кралицата и остана там. Разнесе се кух тътен; тъпанчетата ми запукаха, цялата стая притъмня.

Лицето на кралицата замръзна. Мечът започна да пие, да пие ненаситно, жаден за още и още. Тътенът се усили.

Приличаше на война между две безкрайни неща — бездънна пропаст и буйна река. Всички стояхме замръзнали и гледахме с надежда. Изражението на кралицата не се промени. Там, където бе забито острието, черна лъскавина се опитваше да превземе плътта ѝ; разливаше се като мастило в чаша вода. Тя бавно вдигна ръка и докосна раната с пръсти; по върховете им полепна същата лъскавина. Тя я погледна.

Ненадейно вдигна поглед към нас, изпълнен с внезапно презрение; едва ли не поклати глава, сякаш искаше да ни каже какви глупаци сме всички.

После се свлече на колене; главата, тялото и крайниците ѝ потрепериха като на кукла, изпусната от кукловода. Изведнъж пламъците на Саркан погълнаха тялото ѝ. Късата ѝ златна коса пламна в облак дим, кожата ѝ почерня и се разцепи. Отдолу проблесна бледо сияние. За миг си помислих, че може би се е получило, че мечът е победил безсмъртието на Кралицата на Леса.

Но от пукнатините се вдигнаха облаци бял пушек, които прогърмяха край нас и избягаха, също както Кралицата на Леса бе избягала преди. Мечът на Алоша се опитваше да изпие всичко от нея,

да улови дима, но той се издигаше прекалено бързо и се отскубваше от жадното острие. Соля покри глава, когато облаците се понесоха над него и нагоре по стълбите; някои се измъкнаха през отдушника, трети се вмъкнаха в гробницата и изчезнаха през една незабележима пукнатина в тавана. Каша беше закрила децата с тяло, двамата със Саркан се притискахме до стената, покрили уста с ръце. Духът на Кралицата на Леса се плъзна по кожата ни с мазния ужас на покварата, топлата смрад на стари листа и плесен.

А после изчезна. Тя изчезна.

Избавено от присъствието ѝ, тялото на кралица Хана се срина на пода, както се разпада изгоряла цепеница. Мечът на Алоша издрънча до него. Бяхме сами; единственият звук идеше от хрипящите ни опити да си поемем въздух. Всички живи войници бяха избягали, мъртвите бяха погълнати от клоните и огъня, превърнати в опушени призраци пред белите мраморни стени. Каша бавно седна, децата се сгушиха в нея. Аз се свлякох на колене, разтреперана от ужас и отчаяние. Ръката на Марек лежеше разтворена до мен. Лицето му гледаше невиждащо нагоре, заобиколено от овъглени камъни и разтопена стомана.

Тъмното острие се разтваряше във въздуха. За миг остана само дръжката му. Мечът на Алоша беше унищожен. Кралицата на Леса беше оцеляла.

ГЛАВА 29

Изнесохме децата от кулата на утринното слънце, което обливаше в ярка, невероятна някак светлина безмълвните останки на шест хиляди мъже. Над тях вече жужаха мухи и грачеха врани. Когато излязохме, те литнаха и кацнаха по стените, за да ни изчакат да се махнем от пътя им.

Бяхме минали покрай барона в избата: облегат на стената на огнището, с празни и невиждащи очи и локва кръв под себе си. Каша намери една здрава стъклена чаша с приспивна отвара в ръката на войника, който се бе свлякъл мъртъв от едната му страна. Отвори я и даде на децата да пийнат по глътка, преди да ги изнесем навън. Бяха видели достатъчно.

Сташек висеше на рамото й, а Саркан носеше Мариша на ръце. Влачех се след тях, прекалено изпразнена, за да ми призлее, прекалено пресушена, за да плача. Още дишах плитко и болезнено. Соля вървеше до мен и от време на време ми подаваше ръка, когато трябваше да преминем през особено висока купчина от бронирани трупове. Не го бяхме взели в плен; той сам ни последва с обърканото изражение на човек, който знае, че не сънува, а би трябвало. Долу в избата беше дал остатък от пелерината си на Саркан, за да загърне малката принцеса.

Кулата бе устояла, макар и на косъм. Подът на голямата зала беше лабиринт от натрошени камъни, мъртви корени и изсъхнали клони, почернели като тялото на кралицата долу. Няколко колони се бяха срутили. В тавана зееше дупка към библиотеката и един стол беше пропаднал до средата в нея. Саркан хвърли поглед нагоре, докато прескачаше каменните блокове и отломки.

Трябваше да заобиколим всички стени, които бяхме издигнали в опита си да задържим Марек отвън. Гласовете на древните камъни шепнеха тъжно, докато вървахме към опустелия лагер. Там имаше неколцина оцелели войници, които ровеха в запасите; двама изскочиха от шатрата със сребърни бокали в ръце. С радост щях да дам десетки сребърни бокали, само и само да чуя човешки глас, да повярвам, че не

всички са измрели. Но те бързо избягаха или се скриха от нас зад шатрите и купищата с провизии. Стояхме сами сред притихналото поле.

— Артилеристите! — спомних си изведнъж.

Те си бяха там: вкаменени войници, изतिकани настрани, вперили невиждащи сиви очи в кулата. Повечето не бяха много строшени. Мълчаливо ги заобиколихме. Никой нямаше достатъчно сили да развали заклинанието. Накрая посегнах към Саркан. Той прехвърли Мариша в другата си ръка и улови моята.

Успяхме да съберем достатъчно магия, за да ги освободим. Мъжете се размърдаха и отърсиха, внезапно възвърнали си времето и дъха. Някои бяха изгубили пръстите си или имаха нови белези, но това бяха подготвени войници, свикнали да боравят с оръдие, което гърмеше страховито като всяко заклинание. Отстъпиха назад с разширени очи, но после забелязаха Соля. Него поне познавах.

— Заповеди, господарю? — попита неуверено един от тях.

Той ги изглежда неразбиращо, после се обърна към нас със същата неувереност.

Слязохме заедно в Олшанка. Пътят още бе прашен от всички копита, които бяха трополили вчера по него. Вчера. Опитвах се да не мисля за това. Вчера оттук бяха минали шест хиляди мъже; сега всички те бяха мъртви. Лежах в окопите, в залата, в подземията, на витото стълбище. Виждах лицата им в прахта. Някой в Олшанка ни забеляза и Борис излезе с каруца, за да ни посрещне. Олюлявахме се на всяка неравност като чували със зърно. В скърцането на колелата долавях всички песни, които някога бях чувала за войни и битки; конете биеха в ритъм с копита. Всички тези истории вероятно свършваха така: някой се прибираше уморен от бойното поле, натежал от смърт, но никой не пееше за това.

Жената на Борис, Наталия, ме сложи да спя в някогашната спалня на Марта — малка стаичка, обляна в слънце, със стара парцалена кукла на полицата и детско одеялце на леглото. Марта вече живееше в свой дом, но тази стая още пазеше нейните форми: топло, приветливо място, готово да ме приеме. Наталия сложи приспивно ръка на челото ми като собствената ми майка, все едно ми казваше:

„Спи, спи, чудовищата няма да дойдат“. Затворих очи и се престорих, че й вярвам.

Не се събудих чак до вечерта — топла лятна вечер с нежен, синкав здрач. В къщата се чуваше позната суетня — някой приготвяше вечеря, други се прибираха от работа. Седнах до прозореца и дълго останах там. Семейството на Борис беше много по-богато от моето: имаха горен етаж само за спалните. Мариша тичаше в голямата градина с едно куче и още четири деца, повечето по-големи от нея; беше облечена в нова памучна рокличка, вече изцапана със зелени петна, а косата ѝ се изхлузваше от спретнатите плитки. Сташек обаче седеше до вратата и само ги гледаше, макар че едно от другите деца беше момче на неговата възраст. Дори в простите си дрехи не изглеждаше като обикновено дете — с тези изпънати рамене и сериозно изражение на лицето.

— Трябва да ги върнем в Кралия — каза Соля. Беше си починал и беше възвърнал поне отчасти невъзможната си самоувереност, настанявайки се в групичката ни така, сякаш винаги е бил с нас.

Вече се беше стъмнило, децата си бяха легнали. Седяхме в градината и пиехме студена сливова ракия. Имах чувството, че се преструвам на възрастна. Горедолу по същия начин и моите родители канеха гостите си на столовете и люлката под дърветата, говореха си за реколтата и семействата си, а междувременно ние, децата, вилнеяхме със смях наоколо, беряхме горски плодове и кестени или просто играехме на гоненица.

Спомних си как, когато най-големият ми брат се ожени за Малгоша и двамата изведнъж спряха да се гонят с нас, а започнаха да седят на масата с родителите ни: тягостна алхимия, която усещах, че не бива да допускам да улови и мен. Изглеждаше ми нереално да седим тук, още по-малко пък да говорим за тронове и убийства, и то съвсем сериозно, като че ли това бяха реални неща, а не истории от песните.

Още по-особено се чувствах, като ги слушах да спорят.

— Принц Сташек трябва да бъде коронован веднага и да бъде установена регентска власт — не спираше Соля. — Най-малко ерцхерцогът на Жидна и ерцхерцогът на Варша...

— Тези деца няма да ходят никъде, освен при баба си и дядо си — отвърна Каша, — ако ще да ги метна на гръб и да ги занеса пеш дотам.

— Скъпо момиче, ти не разбираш...

— Не съм ви скъпо момиче — пресече го Каша толкова остро, че той се принуди да млъкне. — Щом сега Сташек е кралят, чудесно: кралят ме помоли да заведа него и Мариша при семейството на майка им. И там ще отидат.

— Столицата и без това е твърде близо — нетърпеливо вдигна пръсти Саркан. — Разбирам, че ерцхерцогът на Варша не желае да остави краля в ръцете на Жидна — добави подразнено той, когато Соля си пое дъх, готов да заспори отново, — но не ме интересува. В Кралия не беше безопасно и преди, а сега — още по-малко.

— Никъде няма да е безопасно — намесих, се аз объркано. — Дълго време ще е така.

Струваше ми се, че се карат дали да построят къща от тази или онази страна на реката, без да обръщат внимание на следите от прииждащите пролетно време води, които стигаха по-високо от вратата.

— Жидна е на океана — каза след малко Саркан. — Северните замъци имат подходящо разположение, което ще им осигури добра защита...

— Лесът въпреки това ще дойде!

Знаех го. Бях видяла лицето на Кралицата на Леса, бях почувствала неумолимата ярост върху кожата си. През всичките тези години Саркан беше удържал като каменен бент прииждането на Леса, беше отклонявал силата му в хиляди потоци и кладенци, пръснати из цялата долина. Но не можеше да устои вечно. Днес, другата седмица, догодина — все някога Лесът щеше да пробие. Щеше да си възвърне кладенците и посоките, да плисне нагоре към планината. И подхранен с нови сили, да премине през високите ѝ проходи.

Нямаше да има сила, която да му отвърне. Армията на Полния беше разбита, тази на Росия — обезкървена, а и Лесът спокойно можеше да си позволи да изгуби една-две или дори десет битки; той пак щеше да намери къде да стъпи и да пръсне семената си. Дори да го отблъснаха от един или друг планински проход, в крайна сметка нямаше да има значение. Той щеше да продължи да настъпва. Тя щеше

да продължи да настъпва. Можехме да го задържим достатъчно, докато Сташек и Мариша пораснат, може би дори докато остаряят и умрат, но какво щеше да стане с внуците на Борис и Наталия, които тичаха в градината с тях? Или със собствените им деца, които щяха да израснат в издължаващата се сянка?

— Не можем да удържим Леса, ако Полния гори зад гърба ни — каза Саркан. — Щом научат, че Марек е мъртъв, росийците ще нахлуят през Ридва, за да отмъстят...

— Изобщо не можем да удържим Леса! — възразих аз. — Точно това са се опитвали да направят те, това правеше и ти. Трябва да го спрем завинаги. Трябва да спрем нея.

— Чудесна идея — изгледа ме яростно той. — Щом мечът на Алоша не успя, значи нищо не може да я убие. Какво предлагаш да направим?

Срещнах погледа му и видях топката от страх в корема си, отразена в неговите очи. Лицето му застина. Погледът му омекна. Той се отпусна назад на стола си, без да сваля очи от мен. Соля ни гледаше объркано, Каша — разтревожено. Но нямахме избор.

— Не знам — казах му с разтреперан глас. — Но ще направя нещо. Ще дойдеш ли с мен в Леса?

Каша стоеше нерешително и тъжно до мен на кръстопътя край Олшанка. Небето още беше облято в първите бледи, розово-сиви багри на зората.

— Нешке, ако мислиш, че мога да ти помогна... — каза тихо тя, но аз поклатих глава. Целунах я, а тя ме обви внимателно с ръце и лекичко ме стисна в прегръдката си. Аз затворих очи, притисната в нея; за миг отново бяхме деца, момичета, играещи под далечната сянка, но въпреки това щастливи. Слънцето изгря над пътя и ни докосна с лъчите си. Пуснахме се и отстъпихме назад: тя беше златна и непреклонна, твърде красива за живия свят, а аз държах магия в ръцете си. Допрях длани до лицето ѝ и за миг долепихме чела; после тя се обърна.

Сташек и Мариша седяха в каруцата и нетърпеливо се оглеждаха за Каша; Соля беше до тях, а на капрата седеше войник. В селото бяха слезли мъжете, които бяха успели да се измъкнат от битката и да избягат от кулата преди края — имаше и от Жълтите блата, и от войската на Марек. Сега щяха да ескортират децата. Вече не бяха

врагове, а всъщност и никога не са били врагове. Войниците на Марек бяха убедени, че е трябвало да спасят кралските деца. Бяха се оказали само фигурки, които Кралицата на Леса бе наредила върху шахматната дъска, за да гледа отстрани как се избиват помежду си.

Каруцата беше натоварена с провизии от селото, приготвени да бъдат предадени на Змея по-късно тази година. Саркан плати в злато на Борис за конете и каруцата:

— Ще ти платят, за да ги закараш — каза му той, като му подаваше кесията. — Вземи и семейството си. Тук има достатъчно, за да започнете нов живот.

Борис погледна Наталия. Тя леко поклати глава. Той се обърна:

— Ще останем.

Саркан се отдалечи, като мърмореше под носа си, подразнен от това безразсъдно упорство. Аз обаче срещнах погледа на Борис. Тихият шепот на долината пееше под босите ми крака.

Нарочно излязох навън без обувки, за да мога да свия пръсти в меката трева и пръст и да попия силата на дома си. Знаех защо не искат да заминат, защо и моите родители не биха го сторили, ако сега отидех в Дверник и ги помолех да избягат оттам.

— Благодаря ви — казах аз.

Каруцата затрополи по пътя, войниците поеха след нея. Каша ме гледаше, прегърнала децата, докато не се скриха зад облак от прах. Обърнах се към Саркан, който ме гледаше със сурово, мрачно изражение.

— Е? — попита той.

Тръгнахме по пътя от голямата къща на Борис към дървеното колело на воденицата, което се въртеше неспирно в реката. Настилката постепенно премина в чакъл, докато не стигнахме до бистрата, разпенена вода. На брега бяха вързани няколко лодки. Отвързахме най-малката и я избутахме навътре; аз запретнах полите си, а Саркан хвърли вътре ботушите си. Не се качихме особено елегантно, но някак успяхме, без да се намокрим, и той хвана веслата.

— Поддържай ритъма — каза той, седнал с гръб към Леса.

Тихо запях забързващото заклинание на Яга и бреговете полетяха размазани край нас.

Спиндъл течеше чиста, право напред под жаркото слънце. Лъчите му искряха върху водата. Носехме се бързо по нея и с всеки

замах на веслата изминавахме по половин верста. Видях жените, които перяха на брега на Понец, насядали сред купища бели чаршафи, и погледите им, когато прелетяхме като стрела пред тях; край Вносна за миг преминахме под вишневите дръвчета, по които вече се оформяха малки плодове, а водата беше посипана с опаднали цветчета. Не успях да видя Дверник, макар да знаех кога минаваме покрай него. Разпознах завоя на реката на половин верста източно от селото и като се обърнах, зърнах лъскавото пиринчено петле на камбанарията на църквата. Вятърът духаше в гърба ни.

Продължих да пея тихо, докато пред нас се появи тъмната стена от дървета. Саркан остави веслата на дъното на лодката. Обърна се и мрачно огледа земята преди гората. Осъзнах, че вече я няма обгорената ивица; всичко беше покрито с гъста зелена трева.

— Бяхме я изгорили на верста и половина по цялата граница — каза той.

Погледна на юг към планините, като че ли се опитваше да прецени колко е напреднал Лесът. Не мислех, че това има значение. Така или иначе, беше много, но не толкова, колкото скоро щеше да стигне. Или щяхме да намерим начин да го спрем, или не.

Течението продължаваше да ни носи. От двете бряга на реката тънките, тъмни дървета пред нас разперваха дългите си ръце и премрежени пръсти като стени. Саркан се обърна към мен и се хванахме за ръце. Той запя заклинание за отвличане на вниманието, за невидимост; аз го подех и пошепнах на лодката да се превърне в празна, изгубена лодка, с разнищено, скъсано въже, която подскача спокойно по камъните. Стараехме се да не бъдем нищо, достойно за внимание. Слънцето грееше високо над главите ни и върху реката падаше сноп лъчи, прокраднал се между дърветата. Потопих едно от веслата отзад като рул, за да ни води по блесналия път.

Бреговете ставаха все по-обрасли и диви; храсталаците бяха отрупани с малки червени плодове и бодли като змейски зъби — бели и смъртоносно остри. Дърветата бяха дебели, криви и огромни; навеждаха се над реката и размятаха тънките си клони във въздуха, борейки се за по-голям къс от небето. Изглеждаха така, както звучи ръмженето на звяр. Сигурният ни път се стесняваше, а водата течеше тихо, сякаш и тя се криеше. Двамата със Саркан се свихме в средата на лодката.

Издаде ни една пеперуда — малко създание с трепкащи черно-жълти крилца, което се бе изгубило в Леса. Кацна уморено на носа на лодката, но една птица се стрелна като черен нож от дървото и я грабна. Остана на носа, стиснала в клюна си смачканите крилца на пеперудката, и я изяде с три бързи траквания, без да откъсва от нас малките си мънистени очички. Саркан се опита да я хване, но тя излетя между дърветата. В гърба ни повя студен вятър.

Откъм брега се чу стенание. Старо, масивно дърво се наведе ниско, корените му се изтръгнаха от пръстта и то се стовари с грохот във водата зад нас. Реката се надигна. Веслото се изплъзна от ръката ми. Хванахме се здраво за бордовете на лодката, която се завъртя и се понесе с кърмата напред. Водата ни заливаше от всички страни, плискаше леденостудена върху краката ми. Продължавахме да се въртим и блъскаме, а аз зърнах един лесник на брега върху падналото дърво. Той извърна пръчковидната си глава към нас.

— *Рендкан селкхоз!* — извика Саркан и лодката се изправи.

Посочих му лесника, но знаех, че е късно. Изрекох: *Полжит* и по тънкия му гръб внезапно лумна оранжев огън. Съществуването обаче се обърна и избяга на четири крака в гората, оставяйки диря от пушек и оранжево зарево след себе си. Бяхме забелязани.

Цялата сила на погледа на Леса се стовари върху нас като чук. Паднах назад на дъното на лодката; дрехите ми се намокриха в студената вода. Дърветата се протягаха към нас, провесили бодливите си клони над водата, листата им падаха и се събираха зад лодката ни. На следващия завой ни чакаха пет-шест лесници и тъмнозелена богомолка, които заграждаха реката като жив бент.

Водите забързаха, сякаш Спиндъл искаше да ни пренесе покрай тях, но те бяха много и продължаваха да прииждат. Саркан се изправи и си пое въздух за заклинание, готов да ги порази с огън и мълнии. Аз се надигнах, хванах го за ръката и го дръпнах назад, така че и двамата паднахме във водата; върху ръката си усещах слисаното му възмущение. Гмурнахме се дълбоко, а после изплувахме на повърхността като листо и съчка, едно бледозелено петънце и едно кафяво в общия водовъртеж. Беше илюзия и не беше; поддържах я с цялото си сърце; нищо не исках повече от това, да бъда листо, мъничко откъснато листо. Реката ни подхвана в един тесен бързей и ни понесе нетърпеливо напред, като че ли само беше чакала такава възможност.

Лесниците хванаха лодката ни; богомолката я разби на трески и заби вътре глава, мъчейки се да ни намери. После извади лътящите си очи и се огледа наоколо. Ние обаче вече бяхме прелетели покрай тях; реката ни засмука във въртоп от мътна, зелена тишина, далеч от погледа на Леса, за да ни изплюе по-надолу в един огрян от слънцето квадрат, заедно с още десетина листа. Нагоре по течението лесниците и богомолката газеха във водата и яростно пляскаха с крайниците си. А ние се отдалечавахме по повърхността, носени от водата.

Дълго бяхме листо и съчка в мрака. Реката се беше стеснила, дърветата бяха станали толкова чудовищни и високи, че клоните им се преплитаха над главите ни в плътен покров, през който не преминаваха слънчеви лъчи, само мъждиво сияние. Храстите бяха изсъхнали, оставени без слънце. По бреговете се виждаха туфи от тънки папрати и червени гъби, удавени сиви тръстики и разкривени гнезда от бледи, оголени корени в черната кал, които пиеха от реката. Между тъмните стволове имаше повече празно пространство. Наоколо обикаляха и ни търсеха лесници и богомолки, и други същества, като един огромен глиган с размерите на пони, тежки, рунтави рамене и очи като червени въглени, с остри зъби, щръкнали над горната му челюст. Той се приближи повече от всички останали, душеше брега, ровеше калта и трупаше мъртви листа съвсем, близо до мястото, откъдето преминахме ние много, много внимателно. „Ние сме листо и съчка — пеех тихо аз, — листо и съчка, нищо повече“; видях как глиганът поклаща глава и пръхти недоволно, а после се връща обратно между дърветата.

Това беше последният звяр, който видяхме. Щом изчезнахме от погледа му, ужасяващият пулсиращ гняв на Леса намаля. Той ни дебнеше, но вече не знаеше къде да търси. Напрежението олекваше все повече. Крясъците и подсвиркванията на птиците заглъхваха. Само Спиндъл ромолеше все по-силно; отново се разшири и потече по-бързо върху плиткото корито от гладки камъни. Изведнъж Саркан се раздвижи, вдиша с човешки дробове и ме вдигна във въздуха. На трийсетина метра от нас водата бучеше над стръмни скали, а ние все пак не бяхме истински листа, колкото и да се стараех да го забравя.

Реката ни придърпваше и увещаваше да продължим с нея. Камъните бяха хлъзгави като мокър лед. Три пъти падахме и ожулихме

глезените, лактите и коленете си. Измъкнахме се на брега на педя от ръба на водопада, мокри и треперещи. Дърветата наоколо бяха тихи и мрачни, но не ни наблюдаваха. Бяха толкова високи, че от земята приличаха на дълги, гладки кули, сърцата им отдавна бяха пораснали; за тях ние не бяхме нищо повече от катерички, припкащи в корените им. От дъното на водопада се вдигаше огромен облак от мъгла, който скриваше скалите и всичко под тях. Саркан ме погледна въпросително: а сега какво?

Пристъпих внимателно в мъглата. Земята дишаше влажна и богата под краката ми, речната мъгла полепваше по кожата ми. Саркан ме държеше за рамото. Пипнешком намирах стъпки и хватки, по които се спускахме по назъбената урва, докато изведнъж кракът ми се подхлъзна и седнах тежко на земята. Саркан падна заедно с мен и двамата се плъзнахме надолу, като едва се задържахме на задните си части, без да се претърколим през глава. Накрая склонът ни запрати в основата на едно дърво, застрашително приведено над бушуващото езеро в подножието на водопада, вкопчено с корени в една внушителна канара, за да не падне.

Лежахме зашеметени по гръб и се мъчехме да си поемем въздух. Сивата скала се мръщеше срещу нас като старец с огромен нос и рунтави вежди от корени. Въпреки всички натъртвания и рани, изпитвах безкрайно облекчение: сякаш за миг бях намерила покой на безопасно място. Гневът на Леса не стигаше дотук. Гъстата мъгла ту се отдръпваше, ту се спускаше отново и през нея гледах листата, които леко подскачаха във водата, бледожълти върху сребристите си клонки. Отдъхвах с неистова наслада, докато Саркан не изруга под носа си и не стана, теглейки и мен след себе си. Издърпа ме почти насила във водата. Щом излязохме извън короната, се спря. Погледнах назад през мъглата. Бяхме лежали под древно, разкривено дърво-сърце, пораснало на брега.

Избягахме, следвайки тясната река. Тук Спиндъл беше само поток, широк само колкото да тичае един до друг в него, газейки в сиво кехлибарения пясък по дъното. Мъглата се разреди и съвсем се разнесе от един повей на вятъра. Спряхме и замръзнахме на място. Намирахме се в широка гора от дървета-сърца, които ни обграждаха от всички страни.

ГЛАВА 30

Стояхме здраво стиснати за ръце, и едва дишахме, сякаш ако не помръдвахме, можехме да останем скрити от дърветата. Спиндъл продължаваше с тих шепот между тях. Водата беше толкова прозрачна, че виждах песъчинките по дъното — черни, сребристосиви, кафяви, размесени с лъскави капки кехлибар и кварц. Слънцето отново грееше.

Дърветата-сърца не бяха безмълвни, чудовищни стълбове като онези на хълма. Бяха широки, но високи колкото дъб; разпростираха се настрани с преплетени клони и светли пролетни цветове. Земята отдолу беше застлана с килим от изсъхнали златни листа, окапали предишната есен, а изпод тях се носеше слаба винена миризма на стари плодове, дори не неприятна. Мъчех се да освободя напрежението в раменете си.

Тук трябваше да има безброй птици, пеещи по клоните, и дребни животинки, събиращи плодове. Вместо това всичко бе застинало в дълбок, странен покой. Реката пееше тихо, но нищо друго не помръдваше; нищо друго не живееше тук. Дори дърветата като че ли не потрепваха. Вятърът разклащаше леко клоните, но листата зашумоляваха сънено само за миг и отново замлъкваха. Водата течеше върху краката ми, слънцето грееше през короните.

Най-после се осмелих да направя крачка. Нищо не изскочи от дърветата, никоя птица не нададе пронизителен вик. Направих още една крачка, после още една. Водата беше топла, а слънцето — толкова силно, че дрехите на гърба ми започнаха да съхнат. Вървахме в притихналата гора. Спиндъл ни водеше по лъкатушеца пътечка между дърветата, докато накрая стигна до малко, неподвижно езерце.

От другата страна на езерцето се възправяше последното дърво-сърце: широко, възвисяващо се над всички останали, а пред него имаше зелена могила, отрупана с окапали бели цветове. Върху нея лежеше Кралицата на Леса. Разпознах траурната одежда, с която я бях видяла в кулата: още беше с нея, или поне това, което бе останало от нея. Дългата, права пола беше прокъсана, ръкавите бяха изгнили.

Перлите на маншетите около китките ѝ бяха покафенели от стара кръв. Зелено-черната ѝ коса беше разпиляна по страните на могилата и заплетена в корените на дървото; те самите се бяха изкачили по могилата и нежно бяха увили дългите си, кафяви пръсти около тялото ѝ, сгърчени около глезените и бедрата ѝ, раменете и гърлото ѝ, в косите ѝ. Очите ѝ бяха затворени, сякаш сънуваше.

Ако мечът на Алоша беше още у нас, можехме да го забием в сърцето ѝ и да я умъртвим. Може би тук, при източника на силата ѝ, в собствената ѝ плът щеше да успее да я убие. Но мечът го нямаше.

Вместо това Саркан извади последната си стъкленница с огнено сърце: то подскачаше нетърпеливо вътре, златночервено от глад. Погледнах го мълчаливо. Бяхме дошли да сложим край. Бяхме дошли да изгорим Леса, а това беше неговото сърце. Тя беше неговото сърце. Но когато си представих как изливаме отварата върху тялото ѝ, как ръцете и краката ѝ се мятат в пламъците...

Саркан видя изражението и ми каза:

— Върни се при водопада.

Искаше да ме пощади.

Поклатих глава. Не че изпитвах колебания. Кралицата на Леса заслужаваше смърт и ужас; тя ги сееше, и подхранваше, и жънеше, и искаше още. Беззвучният вик на Каша под кората на дървото-сърце; грейналото лице на Марек, докато собствената му майка го убиваше. Ужасът на мама, когато малката ѝ дъщеря донесе вкъщи цяла престилка с къпини, защото Лесът нямаше милост и към децата. Кухите, изтърбушени стени в Поросна и дървото-сърце на сред селото; отец Бало, превърнат в кръвожаден звяр. Тихото гласче на Мариша, което повтаряше: „Мамо“ над пронизания труп на майка си.

Мразех я; исках да гори, както бяха изгорели много от покварените от нея. Но желанието за жестокост беше поредният грешен отговор в тази безкрайна верига. Хората от кулата я бяха затворили зад каменни стени, но тя бе поразила всички. Беше издигнала Леса, за да унищожи и нас; а сега ние щяхме да я предадем на огненото сърце и да засипем чистата вода с пепел. Не ми звучеше правилно. Но не виждах какво друго ни остава.

Прегазих езерцето заедно със Саркан. Водата едва стигаше до коленете ни. Стъпвахме по малките кръгли, изгладени камъчета. Отблизо Кралицата на Леса изглеждаше още по-странно, някак

нежива; устните ѝ бяха разтворени, но гърдите ѝ не се повдигаха — сякаш беше издялана от дърво. Кожата ѝ приличаше на разцепено, полирано дърво със светли и тъмни ивици. Саркан махна запушалката на стъкленницата и с бързо движение наля отварата право между устните ѝ, а последните капки пръсна върху тялото ѝ.

Тя рязко отвори очи. Роклята ѝ пламна, корените на дървото-сърце пламнаха, косата ѝ пламна; огънят я обви като облак. Саркан ме дръпна назад. Тя нададе пресипнал, яростен вик. От устата ѝ бълваха пламъци и дим; огънят лумтеше под кожата ѝ като оранжеви звезди във всички части на тялото ѝ. Тя се мятеше върху могилата под корените, а зелената трева наоколо бързо се овъгляваше. Обгръщаха я облаци от дим. Виждах белите дробове, сърцето, черния ѝ дроб като сенки в горяща къща. Дългите корени на дървото се гърчеха и извиваха и тя скочи от могилата.

Обърна се към нас, пламтяща като отдавна запалена цепеница: кожата ѝ беше овъглена до черно, на места пропукана, и под тях се виждаха оранжеви пламъци; наоколо се сипеше светла пепел. Косата ѝ се вихреше в пламъци и обгръщаше като венец главата ѝ. Тя изпищя отново: в гърлото ѝ проблесна червено зарево, а езикът ѝ бе станал като черен въглен. Не спираше да гори. От тялото ѝ изскачаха пламъци, но отгоре израстваше нова кожа като кора, а когато и тя почернееше, отново се сменяше. Кралицата на Леса пристъпи напред към езерото. Спомних си видението от Призоваването и объркването, ужаса ѝ, когато разбра, че е затворена сред каменните стени. Тя не просто беше безсмъртна, ако не бъде убита. Тя въобще не знаеше как да умре.

Саркан грабна шепа пясък и камъчета от дъното на потока и ги хвърли срещу нея със заклинание за нарастване; те набъбнаха във въздуха и се превърнаха в канари. Разбиха се в нея и от тялото ѝ се разлетяха искри като от огън, разровен с маша, но тя не падна, не стана на пепел. Продължавате да гори, без да изгаря. Продължаваше да идва към нас. Потопи ръце и колене в езерото и от тях се вдигнаха облаци пара.

Малкото поточе внезапно заприижда по-бързо, сякаш разбрало, че езерото трябва да се напълни отново. Макар и под прозрачната вода, тя още светеше; огненото сърце грееше в нея и отказваше да угасне. Тя загреба вода в шепи и я ги вдигна към устата си, но по-голямата част

кипна и се изпари, още щом се докосна до овъглената ѝ кожа. Тогава тя грабна един от камъните, с които я бе измерил Саркан, и със странна, въртяща магия го издълба и превърна в купичка, от която да пие.

— Заедно с мен — извика Саркан. — Поддържай огъня! — Аз се сепнах; гледах като омагьосана как тя едновременно гори и живее. Хванах го за ръката. — *Полжит молин, полжит тало* — изрече той, а аз запях за горящо огнище и несекващи пламъци. Корените зад Кралицата на Леса пак запращяха, а заедно с тях лумна отново и огънят в нея. Тя вдигна глава от купата си с яростен вик. Очите ѝ бяха черни дупки, пълни с алено зарево.

От коритото на реката плъзнаха стъбла и се увиха в краката ни. Аз бях боса и успях да се отскубна, но заплетоха обувките на Саркан и го събориха във водата. Други веднага се устремиха към ръцете и гърлото му. Стиснах ги и казах: „Кракра“; зелени искри пробягаха по цялата им дължина и ги принудиха да се отдръпнат, макар да опариха пръстите ми. Саркан изрече бързо заклинание и се освободи, оставяйки обувките си във водата. Двамата изпълзяхме отново на брега.

Навсякъде около нас бяха изникнали дървета-сърца, които трепереха, клатеха клони и шумоляха тревожно. Кралицата на Леса се беше извърнала настрана. Продължаваше да пие вода от купата си, но и да залива с нея горящите корени на високото дърво-сърце, за да потуши огъня. Спиндъл малко по малко удавяше пламъците в нея; краката ѝ в езерото вече бяха просто почернели въглени, без да горят.

— Дървото — изхриптя Саркан, като се надигна от земята; по гърлото му още личаха червени следи като от трънена огърлица. — Тя се опитва да спаси него.

Изправих се и погледнах нагоре: беше късно следобед, въздухът беше натежал и влажен.

— *Калмож* — призовах небето и над нас започнаха да се събират облаци. — *Калмож*.

Заваля ситен дъжд.

— Не се опитваме да го угасим — напомни ми остро Саркан.

— *Калмож* — извиках аз и вдигнах ръце, за да привлека мълнията от небето.

Този път знаех какво ще последва, но това не означаваше, че съм готова: нямаше как да бъда. Мълнията отново погълна света и обля

всичко в ослепителна, бяла тишина; после с оглушителен тътен отскочи от мен и порази масивното дърво-сърце, като го разцепи по средата.

Силата ме завъртя и запрати назад; паднах замаяна по гръб, на половината в потока, с лице, притиснато в камъчетата и тревите, а над мен се разлюляха отрупаните със златни листа клони. Зави ми се свят и изгубих съзнание. Светът зловещо притихна, но въпреки това чувах смразяващ вик на ужас и ярост. Успях да надигна глава. Дървото-сърце гореше, листата му бяха обгърнати в пламъци, целият му ствол бе почернял. Мълнията беше уцелила един от големите клони ниско по стъблото и почти една четвърт от дървото беше готова да падне.

Кралицата на Леса изпищя пронизително и сякаш инстинктивно обгърна дървото с ръце, за да върне отцепената му част, но самата тя още гореше и където го докоснеше, кората му отново пламваше. Тя отдръпна ръцете си. От земята изскочиха бръшляни и се увиха около ствола на дървото-сърце, за да не се разпадне. Кралицата на Леса се обърна и се спусна срещу мен с изкривено от гняв лице. Опитах се да се изправа; цялата треперех, защото знаех, че не съм успяла. Само дървото беше смъртно ранено, не и тя. Дървото-сърце всъщност не беше каналът на нейния живот.

Мълнията беше изхвърлила Саркан между дърветата. Той излезе, олюлявайки се оттам; неговите дрехи също бяха обгорени и почернели от дима.

— *Кердул форинган* — изрече той и протегна ръка към потока. Гласът му звучеше в ушите ми далечно, като бръмчене на стършел. Потокът затрепери. — *Туал, кердул...*

Брегът се свлече. Реката неуверено и бавно потече в новото си корито, встрани от езерото и горящото дърво. Водата, която бе останала в езерцето, започна да се изпарява на облаци.

Кралицата на Леса се обърна към Саркан. Протегна ръце и от водата изскочиха още растения. Тя ги хващаше, отскубваше ги и ги хвърляше срещу него. Стъблата им се уголемяваха във въздуха, а щом се увиеха около ръцете и краката му, ставаха още по-дебели, докато накрая го събориха на земята. Опитах се да стана. Ръцете ми пареха, носът ми беше пълен с дим. Но тя се приближи твърде бързо — като жив въглен, обгърнат в дим и мъгла. Хвана ме и изпищях. Усетих

миризмата на собствената си горяща плът, сбръчкана и почерняла от нейния допир.

Тя ме повлече. От болката не можех да виждам и мисля. Роклята ми димеше, ръкавите ми се подпалиха и паднаха под здраво стиснатите ѝ, жигосващи пръсти. Въздухът около нея беше горещ като в пещ и трептеше пред очите ми. Извърнах лице от нея, за да си поема дъх. Тя продължи да ме влечи през езерото и нагоре по почернелите останки на могилата, към разцепеното дърво.

Едва тогава осъзнах какво иска да направи и въпреки болката запищях и се опитах да се отскубна. Хватката ѝ бе неумолима. Ритах я с босите си крака, но само ги изгорих. Сляпо затърсих магия и извиках половин заклинание, но тя ме разтърси толкова силно, че зъбите ми изтракаха. Тя беше горящ въглен, който ме обгръщаше с огън от всички страни. Опитах се да я сграбча, да се притисна в нея. Предпочитах да изгоря. Не исках да знам в какво ще ме превърне покварата и какво може да направи Кралицата с моята сила, влята в това голямо дърво-сърце наред Леса.

Но ръцете ѝ не поддаваха. Тя ме натисна в разцепеното дърво и хралупата, издълбана от моята мълния. Увитите около ствола стъбла се пристегнаха. Дървото-сърце се затвори върху мен като капак на ковчег.

ГЛАВА 31

Обляха ме хладни, мокри сокове, зелени и лепкави, които напоиха косата и кожата ми. Неистово се мъчех да се отскубна от дървото. Изхриптях заклинание за сила и то се пропука. Вкопчих се в ръбовете на кората и забих босия си крак в дъното на пукнатината. Напрегнах всички сили да изляза отново навън, въпреки острите трески, които се забиваха в пръстите на ръцете и краката ми. Пълзях, заслепена от ужас, тичах, отблъсвах се от дървото, докато не паднах в студената вода. А когато се надигнах от нея, осъзнах, че всичко е различно.

Нямаше и следа от огъня и борбата. Не виждах никъде нито Саркан, нито Кралицата на Леса. Дори голямото дърво-сърце беше изчезнало. Както и повечето от останалите. Поляната беше почти гола. Заставах сама на брега на тихото езерце, сякаш в друг свят. Вместо следобед, беше светло утро. Сред клоните пърхаха и бърбеха птички, жаби пееха до вълнистата вода.

Веднага разбрах, че съм в капан, но това място не приличаше на Леса. Това не беше отвратителната, уродлива и мрачна гора, в която бях видяла да се лута Каша, а Йежи да лежи отпуснат до едно дърво. Не приличаше дори на горичката с дървото-сърце и нейната неестествена тишина. Езерцето се плискаше нежно в глезените ми. Обърнах се и хукнах по коритото на потока, обратно към Спиндъл. Саркан не можеше да направи сам Призоваването, за да ми покаже пътя, но бяхме дошли по реката: може би и по нея щях да изляза.

Тук дори реката беше различна — беше по-широка и дълбока, но не виждах облак от мъгла, не чувах грохота на водопада. Най-последна спрях на един завой, който ми се стори познат, и се взрях в една фиданка на брега: тънко дърво-сърце, може би на около десет години, пораснало над онази огромна сива скала, напомняща на старец, в подножието на урвата. Това беше първото дърво-сърце — онова, под което се бяхме спрели, след като се подхлъзнахме надолу, изгубени в мъглата на водопада.

Но тук нямаше нито водопад, нито урва, а древното дърво беше още малко и младо. На отсрещния бряг растеше друго дърво-сърце, а след тези двама стражи реката постепенно се разширяваше и ставаше тъмна и дълбока в далечината. Не виждах други дървета-сърца, само обикновени дъбове и високи борове.

Тогава осъзнах, че не съм сама. На отсрещния бряг, под по-старото дърво-сърце, стоеше жена.

За момент помислих, че това е Кралицата на Леса. Толкова много приличаше на нея, че можеха да бъдат сестри. Имаше същата кожа, напомняща на елша и кора на дърво, същата оплетена коса, само че лицето ѝ беше по-издължено и очите ѝ бяха зелени. Докато цветовете на Кралицата на Леса бяха златно и кестеняво, то на тази жена бяха кафяво и сребристосиво. И тя, като мен, гледаше реката. Преди да успея да кажа нещо, по течението се донесе далечно поскърцване и после спокойно се появи дълга дървена лодка, изящна и красива, а в нея беше Кралицата на Леса.

Тя сякаш не ме виждаше. Стоеше усмихната на носа, с венец от цветя на главата, а до нея стоеше мъж. Трябваше ми известно време да го позная. Бях го виждала само мъртъв: кралят от кулата. Изглеждаше много по-млад и висок, с изпънато, гладко лице. Кралицата на Леса обаче изглеждаше същата като в деня, в който я бяха зазидали в гробницата. Зад двамата седеше млад мъж със сериозно изражение, може би още момче, но аз виждах в кого щеше да се превърне: в мъжа със суровото изражение от кулата. В лодката им имаше още хора от кулата: мъже в сребърни доспехи, които оглеждаха с боязън внушителните дървета, докато гребяха с веслата.

След тях идваха още десетки лодки, но те бяха импровизирани съдове, които повече приличаха на огромни листа, отколкото на истински лодки. Бяха пълни с хора, каквито никога не бях виждала: всичките приличаха на дървета, като самата Кралица на Леса: тъмен орех и ярка череша, светъл ясен и топъл бук. Имаше няколко деца сред тях, но не и старци.

Дървената лодка спря леко в брега и кралят подаде ръка на кралицата да слезе. Тя приближи с усмивка и протегнати ръце към другата горска жена. „Линая“, каза тя; и аз си разбрах, че тази дума е и не е магия, че е и не е име, че означава едновременно „сестра“, „приятелка“ и „спътница“. Името отекна странно между дърветата.

Листата сякаш го зашепнаха обратно и вълната на потока го поде, като че ли беше написано във всичко наоколо.

Кралицата на Леса не забелязваше това. Тя целуна сестра си по двете бузи. После хвана краля за ръка и го поведе между дърветата-сърца, право към горичката. Мъжете от кулата вързаха лодката и ги последваха.

Линая чакаше мълчаливо на брега и наблюдаваше останалите лодки. Когато всяка от тях се изпразнесе, тя я докосваше и лодката се смаляваше и се превръщаше в листо, плаващо по водата, а потокът го отнасяше в един малък джоб на брега. Скоро реката опустя. И последните двама горски хора се отправиха към горичката. Тогава Линая се обърна към мен с дълбок, резониращ глас, като тропане върху кухо дърво:

— Ела.

Погледнах я слисано, но тя само се обърна и се отдалечи през потока. След миг я последвах. Едновременно се страхувах и не се страхувах от нея. Моите крака бяха мокри. Нейните — не. Където по кожата ѝ попаднеше пръска, веднага попиваше.

Времето течеше особено. Когато стигнахме до горичката, венчавката беше приключила. Кралицата на Леса и нейният крал стояха на зелената могила, хванати за ръце, по които се виеха сплетени цветя. Пръснати между дърветата, горските хора ги гледаха мълчаливо. Цареше тишина, дълбока, нечовешка застиналост. Неколцината мъже от кулата ги гледаха подозрително и потръпваха от шумолящия шепот на дърветата-сърца. Младият мъж със суровото изражение стоеше от едната страна на двойката и с лека погнуса гледаше странните, дълги, чворести пръсти на Кралицата на Леса, увити в ръцете на краля.

Линая отиде при тях. Очите ѝ бяха влажни; лъщяха като зелени листа след дъжд. Кралицата на Леса се обърна към нея и усмихната протегна ръце.

— Не плачи — каза тя; гласът ѝ се смееше като поток. — Не заминавам далеч. Кулата е в края на долината.

Сестрата не отговори. Само я целуна по бузата и пушна ръцете ѝ.

Кралят и Кралицата на Леса си тръгнаха заедно, а хората от кулата ги последваха. Горските хора се отдалечиха тихо между дърветата. Линая въздъхна меко, като вятър в короните на дърветата.

Отново бяхме сами, застанали на зелената могила. Тя се обърна към мен.

— Нашите хора дълго живяха сами тук — каза тя, а аз се почудих какво ли означава „дълго“ за едно дърво. Хиляда години, две хиляди, десет хиляди? Безброй поколения, с всяко от които корените проникват все по-дълбоко. — Започнахме да забравяме как да бъдем хора. Малко по малко се отдалечавахме. Когато дойде кралят магьосник със своите хора, сестра ми ги допусна в долината. Мислеше, че ще ни научат да си спомняме. Мислеше, че можем да се възобновим и на свой ред да ги научим; да си дарим живот едни на други. Но те се страхуваха. Искаха да живеят, искаха да станат по-силни, но не искаха да се променят. Научиха не каквото трябваше.

Докато тя говореше, край нас минаваха години, размазани като дъжд, сиви, меки, трупаци се една върху друга. Отново стана лято — друго лято след много време, и горските хора отново се появиха между дърветата.

Много от тях се движеха бавно, някак уморено. Някои бяха ранени, с почернели ръце, а един мъж куцаше на крак, който напомняше на непохватно разсечена цепеница. Други двама му помагаха да върви. Стори ми се, че кракът му отново пораста.

Имаше родители с деца, а една жена носеше бебе в ръце. Далеч на запад във въздуха се вдигаше тънък стълб от черен дим.

Горските хора събираха плодове от дърветата-сърца и си правеха чаши от паднали листа и кора, също като нас с Каша като деца, когато се преструвахме, че пием чай в гората. Те си наливаха бистра вода от езерцето и се пръсваха в горичката. Разхождаха се сами или по двама, някои по трима. Гледах ги и очите ми се пълнеха със сълзи, без да знам защо. Някои се спираха на открити места, където грееше слънце. Ядяха плодовете, пиеха водата. Една майка сдъвка парченце плод и пъкна малко в устата на бебето си, а после му даде да отпие от чашата ѝ.

Променяха се. Краката им растяха, пръстите им се удължаваха и впиваха в земята. Телата им се разтягаха, ръцете им се вдигаха към слънцето. Дрехите им падаха сред окапали листа и изсъхнала трева. Най-бързо се променяха децата: те изведнъж се превръщаха във високи, сиви стволоче с широко разперени клони, отрупани с бели

цветя и сребристи листа, сякаш целият им живот изтичаше на един дъх.

Линая слезе от могилата и отиде при тях. Някои — ранените и старите — се бореха, застинали напред промяната. Бебето се бе променило — красиво, сияйно дърво, окичено с цветове. Майката обаче коленичеше сгърчена, трепереща до ствола му, обгърнала го с ръце; чашата ѝ беше разлята, а по лицето ѝ беше изписана сляпа агония. Линая я докосна нежно по рамото. Помогна ѝ да стане и да се отдалечи от дървото на бебето си. После я погали по главата, даде ѝ плод и вода от собствената си чаша, а накрая ѝ запя със странния си, дълбок глас. Майката стоеше с наведена глава и от очите ѝ капеха сълзи. Ненадейно вдигна лице към слънцето и порасна, изчезна.

Линая помогна и на последните непроменени — даваше им да пият от чашата ѝ, пъхаше парченца плод в устата им. Галеше ги по кората и им пееше магичната си песен, за да изминат останалата част от пътя. От някои ставаха малки, разкривени дървета, а най-старите се превърнаха в тънки фиданки. Гората се изпълни с дървета-сърца. Остана само Линая.

Тя се върна при езерото.

— Защо? — попитах безпомощно. Трябваше да знам и в същото време имах чувството, че не искам да чуя отговора; не исках да знам какво ги е тласнало към това.

Линая посочи към реката.

— Те идват — каза тя с дълбокия си глас. — Виж.

Погледнах към реката. Вместо отражението на небето видях дървени лодки, пълни с мъже, които носеха фенери, горящи факли и големи брадви. На носа на първата лодка се вееше знаме, а до него стоеше младият мъж от сватбеното тържество, само че по-възрастен и със сурово изражение на лицето. Той беше зазидал кралицата в кулата. Сега на главата му имаше корона.

— Те идват — повтори Линая. — Те предадоха сестра ми и я затвориха на място, където не можеше да расте. А сега идват за нас.

— Не можете ли да се противопоставите? — попитах аз. Усещах спокойната магия в нея — не поток, а дълбок, предълбок кладенец. — Не можете ли да избягате...

— Не.

Замълчах. В очите ѝ прозираха безкрайни, зелени гори. Колкото по-дълго я гледах, толкова по-малко ми приличаше на жена. Виждах само половината: стволът с короната, широко разперените клони, листата, цветовете и плодовете, а под него — дълги корени, впити дълбоко в пръстта на долината. Аз също имах корени, но не такива. Можех да бъда внимателно изровена и пресадена в кралски замък или кула от мрамор. Не знам дали щях да бъда щастлива, но можех да оцелея. Тя не можеше да бъде изровена.

— Научиха не каквото трябва — каза отново Линая. — Но ако останем, ако се бием с тях, ние ще запомним не каквото трябва. И тогава ще станем... — Тя замълча. — Решихме, че предпочитаме да не помним.

Тя се наведе и напълни чашата си.

— Чакай! — Хванах ръката ѝ, преди да отпие, преди да ме напусне. — Можеш ли да ми помогнеш?

— Мога да ти помогна да се промениш. Достатъчно си дълбока, за да дойдеш с мен. Можеш да пораснеш с мен и да намериш покой.

— Не мога.

— Ако не дойдеш, ще останеш сама тук. Скръбта и страхът ти ще отровят корените ми.

Мълчах уплашено. Започвах да разбирам: оттук идеше покварата на Леса. Горските хора се бяха променили по свое желание. Те още живееха, още имаха съкровени мечти, но животът им бе по-близък до този на дърветата, отколкото на хората. Те не бяха будни, живи, пленени, те бяха хора, затворени под кората, които не спират да искат да излязат.

Но ако не пожелаех да се променя, ако останех човек, сама и злочеста, макар и силата ми да държеше живо нейното дърво-сърце, нещастиято ми щеше да го разболеє също като чудовищните дървета извън тази горичка.

— Не можеш ли да ме пуснеш? — попитах отчаяно. — Тя ме сложи в твоето дърво...

Лицето ѝ се сгърчи от скръб. Тогава разбрах, че това е единственият начин, по който можеше да ми помогне. Тя си беше отишла. Тази част от нея, което още живееше в дървото, беше дълбока, странна и бавна. Дървото беше открило тези спомени, тези моменти, за да може да ми покаже изхода — нейния изход — но повече не можеше

да направи. Това бе единственият път, който бе намерила за себе си и своите хора.

Преглътнах и отстъпих назад. Пуснах ръката ѝ. Линая ме изглежда за миг, а после отпи. Застанала там, на брега, тя започна да пуска тъмни корени и сребърни клони, да се източва нагоре, високо като бездънното езеро в себе си. Възвисяваше се и растеше, покрита с бели нанизии от цветя, с леко набразден ствол под пепеляво сребриста кора.

Отново останах сама в гората. Но сега птичите песни замлъкваха. Между дърветата зърнах няколко елена да бягат уплашени; махнаха с белите си опашки и изчезнаха. От дърветата капеха листа, сухи и кафяви — краищата им бяха замръзнали и се чупеха под краката ми. Слънцето залязваше. Обвих ръце около тялото си, разтреперана от студ и страх. Дъхът ми излизаше на бели облаци, босите ми крака потръпваха от вледенената земя. Лесът ме затваряше в себе си. Нямахше изход.

В този миг зад мен проблесна светлина, ярка, силна и позната: светлината на Призоваването. Обърнах се, внезапно изпълнена с надежда; горичката беше затрупана със сняг, времето отново бе полетяло напред. Безмълвните дървета стояха голи и сухи. Светлината на Призоваването струеше като сноп лунни лъчи. Езерцето искреше като разтопено сребро и някой излизаше от него.

Беше Кралицата на Леса. Тя се измъкна на брега, оставяйки тъмна диря в снега след себе си, и се свлече на земята в мократа си бяла траурна дреха. Остана да лежи на една страна, за да си поеме дъх, после отвори очи. Бавно се надигна на треперещите си ръце и се огледа. Съзря всичките нови дървета-сърца и лицето ѝ изтръпна от ужас. Изправи се на крака. Роклята ѝ беше кална и обледена. Тя стоеше на могилата и се взираше в гората, после бавно се извърна и вдигна очи към голямото дърво-сърце над себе си.

Приближи се с несигурни крачки и сложи ръце на широкия му сребърен ствол. За миг остана така, разтреперана. После се наведе и бавно допря буза до кората. Не плачеше. Очите ѝ бяха отворени и празни, не виждаха нищо.

Не знаех как Саркан е успял сам да направи Призоваването, нито какво виждам пред себе си, но чаках напрегнато и обнадеждено видението, което ще ми покаже пътя. Валеше сняг, искрящ на ярката

светлина. Не докосваше кожата ми, но бързо покриваше следите от стъпките на Кралицата на Леса. Тя не помръдваше.

Дървото-сърце тихо зашумоля и наведе един от ниските си клони към нея. На него имаше пъпка цвят, въпреки че бе зима. Тя разцъфна, после окапа и на нейно място се появи плод, който нарасна и узря в златист цвят. Висеше надолу като нежна покана.

Кралицата на Леса го откъсна. Докато го държеше в ръце, откъм реката се разнесе твърд, познат звук: брадва, забиваща се в дърво.

Кралицата на Леса замря, вдигнала плода до устните си. И двете стояхме тихо и се заслушвахме. Звукът се чу отново. Тя отпусна ръце. Плодът падна на земята и изчезна в снега. Тя вдигна оплетените си поли и се спусна от могилата към реката.

Затичах се след нея; сърцето ми биеше в ритъм с ударите на брадвата. Те ни отведоха до края на горичката. Фиданката беше израснала в масивно, високо дърво с широко разперени клони. На брега беше вързана дървена лодка и двама мъже сечаха другото дърво-сърце. Работеха весело и се редуваха с тежките си брадви, и всеки път ударите им проникваха по-дълбоко в ствола. Във въздуха летяха сребристи трески.

Кралицата на Леса нададе ужасен вик, който отекна между дърветата. Мъжете се спряха стъписани и се огледаха, стиснали брадвите си в ръце. В следващия миг тя ги връхлетя. Хвана ги за гърлата с дългите си пръсти и ги изхвърли в реката. Те се замятаха и закашляха. Кралицата на Леса коленичи до дървото. Притисна с пръсти сълзящата му рана, сякаш можеше да я затвори. Но дървото не можеше да бъде спасено. Вече се навеждаше застрашително над водата. След час или ден щеше да падне.

Тя се изправи. Трепереше — не от студ, а от ярост, и земята трепереше заедно с нея. Изведнъж пред краката ѝ се раззина пукнатина в двете посоки по протежението на горичката. Тя я прескочи и аз я последвах тъкмо навреме, преди пукнатината да стане прекалено широка. Лодката пропадна в бездната и изчезна, а реката забуча оглушително по водопада. Горичката се спусна надолу сред облак от мъгла под издадената канара. Единият от дървосекачите се подхлъзна, изпищя и водата го повлече; другият извика и се опита да му подаде ръка, но беше късно.

Фиданката потъна заедно с горичката; прекършеното дърво се вдигна с нас. Вторият дървосекач дращеше по брега, вкопчен в тресящата се земя. Когато Кралицата на Леса се приближи до него, той замахна към нея с брадвата си, но острието само отскочи със звън от кожата ѝ и падна от ръцете му. Тя не обърна внимание. Лицето ѝ беше безизразно и безчувствено. Тя хвана мъжа и го отнесе до нараненото дърво-сърце. Той се бореше и съпротивляваше, но без полза. Тя го притисна към ствола ѝ от земята поникнаха лиани, които се увиха около него.

Тялото му се изви в дъга, на лицето му се изписа ужас. Кралицата на Леса отстъпи назад. Краката и глезените му бяха заклещени в процепа, който брадвите бяха пробили в дървото, и вече се променяха, сливаха се с него; обувките му се разпаднаха, а пръстите му прораснаха в нови корени. Ръцете му се втвърдиха като клони, пръстите му се съединиха. Разширените му в агония очи се скриха под сребрилата кора. Изтичах при него, изпълнена със съжаление, обзета от ужас. Ръцете ми не можеха да достигнат кората, магията ми не откликваше на това място. Но не можех просто да стоя и да гледам.

После той някак си успя да се наведе напред. Прошепна: „Агнешка“ с гласа на Саркан и изчезна; лицето му потъна в дълбоката хралупа на дървото. Вкопчих се в краищата ѝ и успях да вляза след него в тъмната ѝ утроба. Корените бяха гъсти и стегнати, влажната, топла миризма на прясно разровена земя, примесена с остатъците от огън и дим, ме задушаваше. Искях да изляза отново навън, не исках да оставам тук. Но знаех, че не бива. Аз бях тук, вътре в дървото. Пробивах си път напред, противно на инстинктите, въпреки ужаса. Насилвах се да протегна ръце и да почувствам обгореното дърво около себе си; трески се забиваха в кожата ми, сокове заливаха очите и носа ми, не можех да си поема въздух.

Ноздрите ми се напълниха с дърво, гнилоч и плам. *Аламак* — прошепнах дрезгаво заклинанието за преминаване през стени и в следващия миг пробих кората и поразеното дърво, за да се озова отново насред димящите останки от гората сърце.

Стоях на могилата с подгизнала от зеления сок рокля и разцепеното дърво зад гърба ми. Светлината на Призоваването още блестеше над водата, а последните плитки остатъци от езерото искряха отдолу като пълна луна над хоризонта — толкова ярко, че очите те

заболяваха да я гледаш. Саркан беше коленичил от другата страна на езерото. Устата му беше мокра, от ръката му капеше вода и това бяха единствените части от тялото му, които не бяха почернели от сажди, пушек и кал: беше пил от шепата си. Беше отпил от Спидъл едновременно вода и могъщество, за да събере сила да изпълни сам Призоваването.

Но сега Кралицата на Леса стоеше над него, стиснала врата му с дългите си пръсти, и сребърна кора се издигаше от брега по коленете и краката му, докато се мъчеше да се отскубне от хватката ѝ. Като видя, че съм избягала, тя го пусна и се обърна с вик, но беше късно. Големият клон на дървото-сърце се прекърши с продължителен стон и най-сетне падна с грохот на земята, оставяйки след себе си зейнала рана.

Слязох от могилата, за да я пресрещна на мокрите камъни; тя също тръгна разярена към мен. „Агнешке!“, извика с дрезгав глас Саркан и протегна ръка, полувкоренен в земята. Но когато ме доближи, Кралицата на Леса се забави и спря. Светлината на Призоваването я огряваше отзад и разкриваше ужасяващата поквара, черния облак на отчаянието в нея. Но светлината блестеше и върху мен, през мен, и аз разбрах, че в моето лице тя съзира друг.

В нея аз виждах къде е отишла, след като напусна горичката: как беше достигнала всички хора от кулата — магьосници, фермери, дървосекачи. Как беше засаждала покварени дървета-сърца с корените на собственото си нещастие и бе предавала това нещастие на всички. Редом с ужаса дълбоко в себе си почувствах съжалението на Линая; съжаление, тъга и разкаяние. Кралицата на Леса също го видя и застина, разтреперана, пред мен.

— Аз ги спрях — каза тя. Гласът ѝ напомняше на скърцането на клон в стъклото през нощта, когато си мислиш, че нещо страшно дращи, за да се вмъкне в дома ти. — Трябваше да ги спра.

Тя не говореше на мен. Погледът ѝ минаваше през мен, за да достигне до лицето на сестра ѝ.

— Те горяха дърветата. — Кралицата на Леса молеше за разбиране. — Сечаха ги. Винаги ще го правят. Идват и отминават като сезоните; както зимата не мисли за пролетта.

Сестра ѝ нямаше глас, с който да отвърне, но соковете на дървото-сърце лепнеха по кожата ми и корените му се впиваха дълбоко

под краката ми.

— Писано ни е да си отиваме — отговорих тихо от името и на двете. — Не можем да останем вечно.

В този миг Кралицата на Леса най-послед погледна към мен.

— Аз не можах да си отида — каза тя, а аз знаех, че се е опитала. Беше убила господаря на кулата и войниците му, беше засадила нови дървета навсякъде и се беше върнала с окървавени ръце, за да заспи най-послед сред своите и да засънува заедно с тях. Но не бе успяла да пусне корени. Беше запомнила не каквото трябва, а и много беше забравила. Беше запомнила как се убива и мрази, беше забравила как се расте. Единственото, което ѝ бе останало, бе да легне до сестра си — без истински да заспи, без истински да умре.

Протегнах ръка към един наведен клон на разцепеното дърво и откъснах единствения плод, който чакаше на него, сияен и златен. Подадох ѝ го.

— Аз ще ти помогна. Ако искаш да я спасиш, можеш.

Тя погледна поразеното, умиращо дърво. От очите ѝ капеха кални сълзи, примесени с пръст, пепел и вода. Тя бавно протегна ръце да вземе плода и внимателно го пое с дългите си, чворести пръсти. Те докоснаха моите и двете се погледнахме. Може би за миг през виещия се дим помежду ни аз станах дъщерята, за която се беше надявала, детето между нея и хората от кулата; тя можеше да бъде мой учител и наставник, да ми показва пътя също като книгата на Яга. Можеше изобщо да не бъдем врагове.

Наведох се и загребах малко вода в едно листо — последната бистра вода от езерото. Качихме се заедно на могилата. Кралицата на Леса поднесе плода към устата си и отхапа; по брадичката ѝ потекоха бледо златисти сокове. Тя затвори очи. Сложих ръка върху нея и почувствах омразата и страданието, които се увиваха като лиани дълбоко в нея и я душаха. Сложих другата си ръка върху дървото на сестра ѝ, за да достигна до дълбокия кладенец в нея, до тишината и покоя ѝ. Мълнията не я бе променила; този покой щеше да остане, дори цялото дърво да паднеше, дори годините да го върнеха отново в пръстта.

Кралицата на Леса се притисна до зейналата рана на дървото и обви ръце около почернелия ствол. Излях в устата ѝ последните капки

вода от езерото, а после докоснах кожата ѝ и тихичко казах само: Ваналем.

Тя започна да се променя. Вятърът издуха последните остатъци от бялата ѝ рокля, обгарялата ѝ кожа опада на големи черни люспи и от земята плъзна нова кора, която обви тялото ѝ като широка сребриста пола и се сля със ствола на старото дърво. Кралицата на Леса отвори очи за последен път и ме погледна с внезапно облекчение, а после изчезна, порасна и краката ѝ пуснаха нови корени върху старите.

Отстъпих назад. Когато корените ѝ се впиха дълбоко в земята, аз се обърнах и изтичах към Саркан, прегазвайки калта на изпразненото езеро. Кората, която го обгръщаше, бе спряла да расте. Дватама заедно я откъртихме къс по къс, докато краката му се освободиха. Издърпах го за ръката и се отпуснахме на брега на потока.

Бях твърде изтощена, за да мисля за каквото и да било. Той гледаше собствените си ръце намръщено, сякаш възмутено. Изведнъж скочи и ги зарови в меката, влажна земя на коритото. Известно време го гледах с недоумение, а после разбрах, че се опитва да върне потока на предишния му път. Надигнах се, за да му помогна. Веднага изпитах онова чувство, което той винаги отхвърляше от себе си: абсолютната увереност, че точно това трябва да се направи. Реката искаше да тече оттук, искаше да пълни езерото.

Достатъчно бе да преместим няколко шепи пръст, за да потече водата върху пръстите ни и сама да доразчисти коритото си. Езерото отново започна да се пълни. Седнахме уморено. Той се опитваше да изчисти пръстта и водата от ръцете си; бършеше ги в края на съсипаната си риза, в тревата, в панталоните си, но в крайна сметка само размазваше още повече калта. Под ноктите му се бяха събрали черни корички. Накрая изпъшка отчаяно и отпусна ръце в скута си; беше твърде изморен, за да прави магии.

Облегнах се на него; раздражението му ми действаше странно успокоително. След малко той неохотно ме прегърна с ръка. В горичката отново се възцаряваше дълбока тишина, сякаш целият огън и ярост, които бяхме донесли, бяха прекъснали покоя ѝ само за миг. Пепелта вече беше потънала на калното дъно на езерцето. Дърветата пускаха обгорелите си листа във водата, мъх израстваше по голите парчета земя, никнеха стръкове трева. На брега на езерото новото дърво-сърце се преплиташе със старото, прегръщаше го, запечатваше

неравния му белег. И по двете разцъфваха малки бели цветчета, като звездички.

ГЛАВА 32

Заспах в гората, останала без сили и мисли. Не съм усетила кога Саркан ме е взел на ръце и ме е занесъл до кулата; отворих очи, само колкото да се оплача от неприятното присвиване в корема от дългите подскоци, на които ни пренасяше заклинанието, и отново потънах в сън.

Когато се събудих, завита на тясното си легло в тясната си стаичка, изритах завивката и станах, без да мисля за дрехите си. Картината на долината, закачена на стената, беше разкъсана от камък; платното висеше на парцали, останало без магия. Излязох в коридора, като търках очи и гледах да не настъпвам натрошените камъни и парчетата от гюлета по пода. Слязох долу и намерих Саркан, който се приготвяше за път.

— Някой трябва да прочисти покварата в столицата, преди да е плъзнала нататък — каза той. — Ще мине много време, докато Алоша се възстанови, а в края на лятото дворът трябва да се завърне на юг.

Беше се облякъл като за езда, с ботуши от червена кожа със сребърни катарамии. Аз още бях с калните си дрипи, оплескани с кал и достатъчно разпокъсани, за да приличам на призрак, само че мърляв.

Саркан почти не ме поглеждаше в лицето, докато редеше шишета и стъкленици в една подплатена чанта. Още една чакаше, напълнена с книги, на лабораторната маса помежду ни подът под краката ни се беше изкривил. По стените зееха дупки от гюлета и през пукнатините духаше топъл летен вятър, който весело разнасяше хартии и прахове по пода, оставяйки червени и сини следи по камъните.

— Засега съм закрепил кулата — добави той, докато прибираше старателно запушена стъкленица с коркова тапа, пълна с виолетов дим. — Ще взема огненото сърце със себе си. Ти можеш да се заемеш с ремонта на...

— Аз няма да съм тук — прекъснах го аз. — Връщам се в Леса.

— Не говори глупости. Да не мислиш, че смъртта на една вещица превръща всичките ѝ дела на прах или промяната в сърцето ѝ

може да поправи всичко отведнъж? Лесът още е пълен с чудовища и поквара и дълго време ще остане така.

Той беше прав, а и Кралицата на Леса не беше мъртва, само сънуваше. Само че той не заминаваше заради покварата или кралството. Кулата му беше разрушена, беше пил вода от реката, беше ме държал за ръката. Затова щеше да избяга колкото може по-бързо и да си намери нови каменни стени, зад които да се скрие. Щеше да се затвори за десет години, докато собствените му корени изсъхнат и спре да чувства липсата им.

— Те няма да намалееят, ако си седя тук, върху купчина камъни. Обърнах се и го оставих сам с шишетата и книгите.

Лесът гореше с червени, златни и оранжеви пламъци, но тук-там по земята още никнеха объркани пролетни цветя. Тази седмица, тъкмо по жътва, беше преминала последната вълна от лятна жега. Вършачите се трудеха на полето под палецото слънце, но тук, под тежкия покров на гората и край ромолящата Спиндъл, беше прохладно. Ходех боса по шумолящите листа с кошница, пълна със златни плодове, и спрях на един завой на реката. До водата беше приклеknал лесник, навел глава да пие.

Видя ме и застина неподвижно; гледаше ме предпазливо, но не побягна. Подадох му един плод от кошницата си. Той се приближи бавно със скованите си крака и спря достатъчно далеч, за да не мога да го стигна с ръка. Не помръднах. Накрая той протегна предните си крака, взе плода и го ухапа. Гризеше го, като го въртеше в ръце, докато не останаха само семки. После ме погледна и направи няколко нерешителни крачки към гората. Аз кимнах.

Лесникът ме отведе навътре между дърветата. Стигнахме до отвесна скала и той отметна тежката завеса от пълзящи растения, която я покриваше. Показа ми тясна пукнатина в камъка, от която излизаше наситена сладка смрад на гнилоч. Изкачихме се през прохода и се озовахме в тясна долчинка. В края ѝ растеше старо, разкривено дърво-сърце, посивяло от покварата и с неестествено издут ствол. Клоните му висяха над тревата, тъй отрупани с плодове, че върховете им докосваха земята.

Лесникът стоеше притеснен от страни. Бяха разбрали, че когато мога, пречиствам болните дървета-сърца, и някои дори ми помагаха. Струваше ми се, че сега, освободени от яростта на Кралицата на Леса, бяха добили градинарски инстинкти или просто харесваха повече незаразените плодове.

В Леса още имаше кошмарни неща, стаили твърде много собствена ярост. Обикновено ме избягвах, но от време на време се натъквах на разкъсаното тяло на зайче или катеричка, убити явно заради самата жестокост; друг път някой от лесниците, които ми помагаха, се появяваше ранен и накуцващ, ухапан от богомолка или надран от ноктите ѝ. Веднъж, в една мрачна част на Леса, паднах в яма, изкусно покрита с листа и мъхове, за да се слива със земята наоколо, и пълна с натрошени съчки и отвратителна, лъщяща слуз, която полепна по кожата ми и ме изгори, докато не стигнах до горичката и не я отмих в езерото. Още носех незарастващ белег на крака си на мястото, на което ме бе одрала една от пръчките. Може да беше обикновен капан за животни, но не ми изглеждаше така. Струваше ми се, че беше предназначен специално за мен.

Но това не можеше да ме спре. Ето че сега се мушнах под клоните на дървото-сърце и се приближих до ствола със стомна в ръка. Полях корените му с вода от Спиндъл, но още докато го правех, усетих, че този път няма голяма надежда. Вътре бяха затворени прекалено много души, които го разкривяваха във всички посоки, и бяха прекарвали там прекалено дълго. От тях не беше останало достатъчно, за да ги изведа, а и нямаше как да успокоя и приспя всички едновременно.

Дълго стоях с ръце върху кората и се опитвах да ги достигна, но дори тези, които намирах, се бяха изгубили толкова отдавна, че не помнеха имената си. Лежаха, без да скитат в сенките, с невиждащи очи и напълно изтощени. Лицата им почти бяха загубили формата си. Накрая все пак трябваше да се откажа и да се отдръпна на страни. Побиваха ме тръпки въпреки горещите лъчи на слънцето, които грееха през листата. Нещастieto беше полепнало по кожата ми и искаше да проникне вътре. Измъкнах се изпод тежката корона на дървото и седнах на слънце в другия край на долчинката. Отпих от стомната и подпрях чело на мокрия ѝ ръб.

Междувременно бяха дошли още двама лесници и седяха до първия, наклонили жадно глави към кошницата. Дадох им чисти плодове, а после, когато се залових за работа, те ми помагаха. Заедно натрупахме сухи съчки около ствола и изкопахме широк кръг в пръстта по периметъра на клоните.

Когато свършихме, изправих уморения си гръб и се протегнах. Изступах ръцете си от пръстта. Върнах се при дървото-сърце и отново долепих ръце до него, но този път не се опитвах да говоря със затворените вътре души. *Кисара*, казах аз и започнах да изтеглям водата от него. Действах бавно и внимателно. Водата се събираше на големи капки по кората и бавно потичаше на струйки надолу, за да попие в земята. Слънцето следваше хода си по небето и печеше все по-силно през съхнещите, сгърчени листа. Когато приключих, вече се скриваше от погледа ми, а челото и ръцете ми лепнеха от пот и сокове. Земята в краката ми беше мека и влажна, а дървото беше станало бледо като кост и клоните му потракваха на вятъра като маракаси. Всички плодове по клоните се бяха съсухрили.

Отстъпих настрани и запалих съчките с една дума. После седнах тежко и избърсах ръце в тревата, доколкото можех, и свих колена към гърдите си. Лесниците подвиха крака и насядаха около мен. Дървото не се мяташе и не пищеше; повече от половината вече беше изчезнало. Пламна бързо и изгоря без много дим. По влажната земя се сипеха люспи от пепел, които се стопяваха като снежинки. Понякога падаха и на голите ми ръце, но не бяха толкова големи, че да ме опарят. Не се отдръпвах. Ние бяхме единствените оплаквачи на дървото и сънуващите в него души.

По някое време и аз се унесох в сън от умора. Когато се събудих на сутринта, дървото беше изгоряло и от него беше останал само черен пън, който лесно стана на пепел. Лесниците я разнесоха равномерно по полянката с многопръстите си ръце; оставиха само една малка могилка в средата на мястото на дървото, върху която сложих един плод от кошницата си. Носех стъкленица с отвара за растеж, която бях приготвила от речна вода и семена на дървета-сърце. Поръсих няколко капки върху могилката и запях насърчително на плода. От него се показва сребрист стрък и бързо израсна като тригодишна фиданка. Тя нямаше свой сън, но носеше в себе си тихия сън на дървото в

горичката, от което бях взела плода. А когато родеше плодове, лесниците можеха да ядат от тях.

Оставих ги да се грижат за фиданката и да ѝ направят подслон от клони, който да я пази от изгарящото слънце, и се върнах през скалите в Леса. Земята беше посипана със зрели ядки и горски плодове, но аз не посягах към тях: щеше да мине много време, докато стане безопасно да се ядат плодове извън горичката. Твърде много мъка се беше събрала под короните, твърде много измъчени дървета-сърца имаше още в гората.

Бях извела няколко души от едно дърво-сърце в Заточек и още неколцина откъм страната на Росия. Но всички те бяха отвлечени съвсем наскоро. Дърветата-сърца взимаха всичко: и плът, и кости, и сънища. Открих, че надеждата на Марек винаги е била измамна. Всеки, който бе прекарал повече от седмица-две в Леса, се бе слял твърде много с дървото си, за да може да го напусне.

На някои успявах да помогна и да ги приспя в дълбок сън. Някои дори сами успяваха да намерят съня си, избавени от оживяващата ярост на Кралицата на Леса. Оставаха обаче стотици дървета-сърца, много от които в най-тъмните и потайни кътчета на Леса. Най-милостивият начин, който бях открила, за да ги освободя, беше да извлека водата им и да ги предам на огъня. Въпреки това всеки път изпитвах чувството, че убивам някого, макар да знаех, че така е по-добре, отколкото да ги оставя да страдат. Но сивата тъга не ме напускаше.

Тази сутрин от мъглата на умората ме извади звън на хлопка. Отместих един храст и видях жълта крава, която ме гледаше и замислено дъвчеше трева. Досетих се, че съм близо до границата с Росия.

— По-добре се прибирай у дома — казах на кравата. — Знам, че е горещо, но тук може да изядеш нещо лошо.

Някъде в далечината се чу глас, който я викаше. След малко от шубраците се появи момиче, около деветгодишно, и като ме видя, се спря.

— Често ли бяга в гората? — попитах аз на развален русийски.

— Ливадата ни е малка — отвърна момиченцето, като ме гледаше с ясните си сини очи. — Но аз винаги я намирам.

Взрях се в нея и разбрах, че казва истината: вътре в нея проблясваше сребърна нишка, магия, видима почти на повърхността.

— Не ѝ позволявай да влиза навътре. А когато пораснеш, ме потърси. Аз живея от другата страна на Леса.

— Ти Баба Яга ли си? — попита заинтригувано детето.

— Не, но може да се каже, че с нея сме приятелки.

Достатъчно разсънена, за да знам къде съм, веднага свих на запад. Росия беше изпратила войници да охраняват границите на Леса и не исках да ги обезпокоя. Още се стряскаха, когато изникнех от тяхната страна, въпреки че им бях изпратила някои от изгубените им селяни. Не можех да ги виня. Всички песни, които се носеха из Полния за мен, бяха тревожно погрешни, а подозирах, че най-скандалните така и не стигат до мен. Бях чула, че преди няколко седмици от кръчмата в Олшанка са изхвърлили един певец, който се опитал да разкаже как съм се превърнала във върколак и съм изяла краля.

Сега стъпвах по-леко: срещата с малкото момиченце и нейната крава беше разтоварила донякъде сивото бреме от плещите ми. Пеех си песента за разходка на Яга и бързах към къщи. Бях гладна и изядох един плод от кошницата си. Усетих вкуса на гората, неспирната магия на Спиндъл, уловена от корените, клоните и плодовете, сладките сокове, с които ги бе напоило слънцето. В тях имаше и покана и може би някой ден щях да я приема; някой ден, когато се почувствах уморена и готова да засънувам собствения си дълъг сън. Но засега това беше само врата, която чакаше отворена на един хълм в далечината, приятел, който ми махаше отдалеч, дълбоко чувство на покой там някъде.

Каша ми беше писала от Жидна: децата се справяли възможно най-добре. Сташек още бил мълчалив, но когато магнатите се събрали да гласуват, той се изправил и говорил пред тях толкова добре, че ги убедил да короноват него и да назначат дядо му за регент. Съгласил се и да го сгодят за дъщерята на ерцхерцога на Варша — деветгодишно момиченце, която явно го бе впечатлило с умението си да плюе до другия край на градината. Подобен мотив за брак ми изглеждаше съмнителен, но всъщност не беше по-лош от съображението, че в противен случай баща ѝ може да разпали бунт.

Бяха отпразнували коронацията на Сташек с турнир и за ужас на баба си той беше помолил Каша да се сражава за него. Донякъде се

оказало за добро, защото росийците изпратили рицари и когато Каша ги натръшкала, се позамислили дали да ни нападат за отмъщение за битката при Ридва. Достатъчно войници бяха избягали от обсадата на кулата, за да разнесат историята за недосегаемата златна кралица, която посича всички и нищо не може да я спре, и хората я бъркаха с Каша. Така Росия, макар и неохотно, бе приела искането на Сташек за подновяване на примирието и лятото завърши с крехък мир, който да даде време и на двете страни да се съвземат.

Сташек се възползвал от триумфа на Каша, за да я назначи за капитан на гвардията. Сега тя се учела как да се бие с меч и да не събаря другите рицари, ако се блъсне неволно в тях по време на тренировка. Двама лордове и един ерцхерцог вече били поискали ръката ѝ и, както ми писа, за неин ужас така направил и Соля:

„Представяш ли си? Казах му, че е луд, а той отвърна, че не губи надежда. Алоша се смя десет минути без прекъсване, когато ѝ разказах. Според нея го е направил, защото е бил сигурен, че ще откажа, но искал да демонстрира вяност към Сташек. Отвърнах, че няма да започна да се хваля кой ми иска ръката, но тя каза само да гледам, той щял сам да пръсне мълвата. И да, още следващата седмица много хора ме питаха за това. Испитах желание да кажа, че все пак приемам, само за да го видя как се гърчи, но се уплаших, че по една или друга причина може да реши да доведе всичко докрай и да не ми остави възможност да се измъкна.

Алоша се възстановява с всеки изминал ден, децата също са добре. Всяка сутрин ходят да се къпят в морето, а аз отивам с тях и ги чакам на плажа. Вече не мога да плувам — веднага потъвам, а и солената вода не понася на кожата ми, дори само да си топна краката. Изпрати ми още една стомна речна вода, моля те! Тук съм постоянно жадна, а се отразява добре и на децата. Ако им дам глътка, преди да заспят, не сънуват кошмари за кулата.

Тази зима ще ви дойдем на гости, ако смяташ, че децата ще бъдат в безопасност. Мислех, че никога няма да

поискат да стъпят в долината, но Мариша попита дали може пак да си поиграе в дома на Наталия.
Липсваш ми.“

С един последен летящ скок стигнах до Спиндъл и полянката с моята къщичка, сгушена в стария, сънен дъб. От едната страна на вратата корените образуваха голяма хралупа, която бях застлала с трева и винаги държах пълна с плодове за лесниците. Плодовете сега бяха по-малко, отколкото когато излязох, но някой беше напълнил сандъка ми за дърва от другата страна на вратата.

Оставих събраните плодове в хралупата и влязох за малко вътре. Къщичката не се нуждаеше от чистене и подреждане: подът беше от мек мъх, а сутрин, щом станех от леглото, завивката ми от треви сама се оправяше. Аз самата имах нужда от почистване, но тази сутрин бях изгубила много време в скитане. Слънцето вече преваляше зенита, а не исках да закъснявам. Взех само писмото за Каша и стомната с вода от реката и ги сложих в кошницата, за да ги дам на Данка да ги изпрати.

Върнах се на брега и с още три големи крачки на запад най-последно излязох от Леса. Прекосих реката по моста в Заточек под сянката на едно високо, младо дърво-сърце.

Докато двамата със Саркан плавахме по реката и я търсехме, Кралицата на Леса беше подела последна свирепа атака и докато я спрем, дърветата ѝ бяха успели да превземат половината Заточек. На път от кулата бях срещнала хора, бягащи от селото. Втурнах се натам и намерих няколко отчаяни защитници, които се готвеха да посекаат новото дърво-сърце.

Бяха останали, за да дадат време на семействата си да избягат, с ясното съзнание, че ще бъдат отвлечени от Леса и заразени с поквара; колкото и да бяха смели, очите им бяха разширени от ужас. Едва ли щяха да ми повярват, ако не тичах боса по пътя, цялата в сажди, още в прокъсаните си дрипи и разчорлена коса, но в този си вид не можех да бъда нищо друго, освен вещица.

Дори тогава не бяха сигурни дали трябва да ми повярват, когато им казах, че Лесът е победен, и то завинаги. Никой не си бе и

представял, че това е възможно. Но вече бяха видели как богомолките и лесниците изведнъж побягват обратно в Леса, а и бяха много уморени. В крайна сметка отстъпиха и ме оставиха да си свърша работата. Дървото нямаше и ден: лесниците бяха вързали в него старейшината на селото и тримата му сина, за да порасне. Успях да изведа братята, но баща им отказа: в корема му от година пареше горещ въглен от болка.

„Мога да ти помогна“, предложих аз, но старецът поклати глава. Очите му вече сънуваха; той се усмихна и твърдите буци на костите и тялото му, пленено от кората, внезапно се стопиха под дланите ми. Разкривеното дърво-сърце въздъхна и се изправи; отърси се от отровните си цветове и на тяхно място напъпиха нови.

Всички постояхме малко под сребристите клони и вдъхвахме нежното им ухание — нищо общо с непоносимата миризма на сладникава гнилота от покварените цветове. После защитниците осъзнаха какво правят и неспокойно се отдръпнаха. Уплашиха се да приемат покоя на дървото-сърце, също като ние със Саркан в горичката. Никой от нас не си представяше, че от Леса ще излезе нещо, което не е зло и пълно с омраза. Синовете на старейшината ме гледаха безпомощно.

— Не можете ли да изведете и него? — попита най-големият.

Трябваше да му кажа, че вече няма откъде да го изведа; той беше дървото. Бях прекалено уморена, за да го обясня добре, но все едно хората трудно щяха да разберат, даже тук, в долината. Синовете мълчаха озадачено, объркани дали да страдат или не. Накрая най-големият каза:

— Мама много му липсваше. — И всички кимнаха.

Селяните до един се притесняваха от дървото-сърце на моста, но ми имаха достатъчно доверие, за да го оставят. Оттогава то си растеше добре: корените му вече се преплитаха въодушевено с трупите на моста, сякаш щяха да го превземат. Клоните му бяха отрупани с плодове, птици и катерички. Още не бяха много смелчаците, готови да ядат от дърво-сърце, но животните вярваха на инстинкта си. Аз също вярвах на моя: набрах още десетина плодове за кошницата си и продължих с песен по дългия, пращен път към Дверник.

Малкият Антон беше излязъл със семейното стадо и се излежаваше мързеливо на тревата. Когато ме видя да изскачам

ненадейно на ливадата, подскочи нервно, но общо взето хората бяха свикнали да се появявам от време на време. В началото се притеснявах да се прибирам вкъщи заради всичко, което се бе случило, но след онзи кошмарен ден се чувствах толкова уморена и самотна, и гневна, и тъжна едновременно, оплела в себе си скръбта на Кралицата на Леса и своята собствена, че след като приключих с прочистването на Заточек, без да мисля, краката сами ме понесоха към къщи. Майка ми ме погледна на вратата и не каза нищо, само ме сложи да спя. Седна до мен и ме гали по косата, и ми пя, докато заспах.

На следващия ден, когато излязох на селския мегдан, за да говоря с Данка и да ѝ разкажа накратко какво се е случило, пък и да нагледам Венса, Йежи и Кристина, всички около мен изглеждаха нервни. Аз обаче още бях уморена и не бях в настроение да се занимавам с това, така че просто не им обръщах внимание. След известно време, като видяха, че нищо не подпалвам и не се превръщам в звяр, се успокоиха. Научих, че трябва да помагам на хората да свикнат с мен. Сега се стараех редовно да се отбивам в селата — по едно всяка събота.

Саркан така и не се върна. Не знаех дали някога ще се върне. През четвърта или пета ръка чух, че още е в столицата и оправя нещата, но не ми беше писал. Никога не ни е трябвал господар, за да урежда споровете ни — старейшините се справяха сами, а и Лесът не представляваше такава опасност, както преди, но все пак имаше неща, заради които селата се нуждаеха от магьосник, стига да се намереше такъв. Затова ги обикалях едно по едно. Направих заклинание на сигналните огньовете, така че ако ги запалят, в къщичката ми да светне свещ, която да ми каже къде съм им нужна.

Днес обаче не идвах по работа. Махнах на Антон и продължих към селото. На площада бяха изнесени маси с бели покривки, отрупани с храна. По средата имаше място за танци. Майка ми беше тук и заедно с двете големи дъщери на Венса редяха подноси със задушени гъби. Изтичах и я целунах, а тя сложи ръце на бузите ми и приглади разрошената ми коса, усмихвайки се с цяло лице.

— Виж се само — каза тя, като извади дълга, сребриста клонка и няколко изсъхнали кафяви листа от косата ми. — Можеше и да се обуеш. Заслужаваш да те пратя да се измиеш и да седнеш мирно в ъгъла.

Босите ми крака бяха покрити с прах до колената, но тя само весело се засмя. Баща ми пък докара цяла каруца дърва за огъня вечерта.

— Ще се измия, преди да седнем на масата — обещах аз, като си откраднах една гъбка, и отидох при Венса в дома ѝ. Тя беше по-добре, но въпреки това прекарваше повечето време, седнала на стол до прозореца; само понякога шиеше по малко. Каша ѝ беше писала, но съдържано, изкуствено писмо. Прочетох ѝ го и където можех го смекчих. Венса слушаше мълчаливо. Мисля, че изпитваше тайна вина в отговор на тайното негодувание на Каша: майка, която се бе предала на ненужна съдба. И нейното изцеление щеше да продължи дълго, ако изобщо се случеше. Все пак ми позволи да я убедя да дойде с мен на площада и я видях да сяда на масите при дъщерите си.

Тази година нямаше шатра; това беше само наш, малък фестивал. Големият фестивал щеше да бъде в Олшанка, както всяка година, в която Змеят не избираше девойка. Вече щеше да бъде така всяка година. На слънце беше много горещо, за да ядем — странно усещане за периода на жътва, но и то залезе. За мен беше без значение. Изядох голяма купа със заквасена супа с парченца сварени яйца, чиния със задушено зеле и наденици, а накрая четири блини с вишни. После всички седнахме на слънце, охкайки колко вкусно е било и как сме преяли, докато малките деца тичаха наоколо. Малко по малко и те се измориха и налягаха да спят под дърветата. Лудек изнесе суката^[1] си, подпря я на коляно и засвири, отначало тихичко. Със заспиването на децата се появиха още инструменти, а хората пляскаха с ръце и пееха. Отворихме буретата с бира и си предавахме студената стомна с водка, която Данка беше донесла от избата си.

Танцувах с братята на Каша и с моите, а после и с други момчета, които бегло познавах. Мисля, че се обзалагаха кой ще има смелост да ме покани, но това беше без значение. Бяха малко притеснени да не избълвам огън срещу тях, но по същия начин, както аз някога се притеснявах, когато се промъквах в двора на старата Ханка, за да си открадна от големите ѝ, червени ябълки — най-вкусните на света. Всички бяхме щастливи заедно и аз долавях песента на реката в земята под краката ни — песента, на която всъщност танцувахме.

Седнах, останала без дъх, пред стола на майка си. Косата ми пак се беше разпиляла по раменете; мама въздъхна и се зае да я сплита. Бях оставила кошницата си в краката ѝ и си взех още един златен, напращял от сокове плод. Тъкмо облизвах пръстите си, зареяла поглед в огъня, когато Данка внезапно стана от дългата пейка напречно на нашата. Остави чашата си и каза достатъчно силно, така че всички да чуят:

— Ваше Благородие.

В отвора на кръга стоеше Саркан, подпрял ръка на най-близката маса. Отблясъците от огъня играеха по сребърните му пръстени и копчета и сребърната бродерия на синьото му палто: змей, чиято глава започваше от единия край на яката, минаваше по цялото ѝ продължение и опашката свършваше в другия ѝ край. От ръкавите му стърчаха пищни дантелени ръкавели, а ботушите му бяха така лъснати, че огънят се отразяваше от тях. Изглеждаше по-блестящо от балната зала на краля... и свършено невероятен.

Всички го зяпаха, включително и аз. Той стисна устни — някога щях да кажа от неодобрение, но сега бих го нарекла деликатна сдържаност. Изправих се и отидох при него, като по пътя облизах палеца си от сладкия плод. Той стрелна с поглед непокритата кошница зад гърба ми, видя какво ям и ме изгледа строго.

— Отвратително.

— Чудесни са! — отвърнах аз. — Всички са узрели.

— Идеални, за да те превърнат в дърво.

— Още не ми се става на дърво. — Усетих прилив на щастие и ясно желание да се смея. Той се беше върнал. — Кога пристигна?

— Днес следобед — каза сковано Саркан. — Да си взема налога, разбира се.

— Разбира се.

Сигурна бях, че първо е минал през Олшанка, само за да може още известно време да се преструва, че тъкмо това е причината. Аз обаче не можех да се преструвам, дори за малко, колкото да му дам време да свикне с мисълта; без да искам, устата ми вече се разтваряше в усмивка. Саркан се изчерви и обърна глава настрани, но все едно — всички ни гледаха с огромен интерес, прекалено опиянени от бирата и танците, за да се държат учтиво. Той пак ме погледна и се намръщи на усмивката ми.

— Ела да те запозная с майка ми — казах аз и го хванах за ръка.

[1] Сука — полски народен музикален инструмент със струни и лък. — Б.пр. ↑

БЛАГОДАРНОСТИ

Ако се чудите откъде съм взела името на героинята си, ще ви кажа: от една приказка, която като малка постоянно молах майка си да ми чете — „Agnieszka skrawek nieba“ („Агнешка — късче от небето“), преразказана от невероятната Наталия Галчинска. Онази Агнешка и нейната жълта крава се появяват за малко и тук, а Лесът се корени в дивия, обрасъл „ляс“ от приказката.

Книгата, която държите в ръце, дължи много на Франческа Копа и Сали Макграт, които прочетоха работния ѝ вариант и ме окуражаваха почти всекидневно. Много благодаря и на Сия Ливай, Джина Патерсън и Лин Лосчин за прочита и съветите.

Благодаря на прекрасния си редактор, Ан Гроел, и на агента си, Синтия Мансън, които ме насърчаваха и прегърнаха тази книга от самото начало, както и на всички в „Дел Рей“ за помощта и ентузиазма.

И преди всичко, безкрайни благодарности и любов на съпруга ми Чарлз Ардай, който прави живота и работата ми по-хубави и по-истински. Не всеки писател има късмета да разполага в собствения си дом с друг писател и превъзходен редактор за първи читател, и много ме радва, че аз съм сред малцината избрани!

От майка ми за дъщеря ми: от корена до цвета. Евидънс, надявам се, че когато пораснеш достатъчно, за да прочетеш тази книга, тя ще бъде връзка между теб и твоята бабча и приказките, които тя ми дари. Много те обичам.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.